

VĚSTNÍK

MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

www.mzp.cz

OBSAH

METODICKÉ POKYNY A DOKUMENTY

Metodika managementu tlejícího dříví v lesích zvláště chráněných území	1
Aktualizace metodického dokumentu k problematice základní zprávy.....	46

SMĚRNICE A DODATKY

Dodatek č. 23 ke Směrnici MŽP č. 6/2010 o poskytování finančních prostředků ze SFŽP ČR.....	51
Dodatek č. 22 ke směrnici MŽP č. 6/2010 o poskytování finančních prostředků ze SFŽP ČR.....	65
Dodatek č. 24 ke Směrnici MŽP č. 6/2010 o poskytování finančních prostředků ze SFŽP ČR.....	74

SDĚLENÍ

Metodická pomůcka k naplnění požadavku článku 9 a 10 směrnice SEA.....	85
Společné sdělení k aplikaci základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů.....	92
Sdělení ve věci provádění opatření ke zlepšování přírodního prostředí.....	94
Sdělení, kterým se oznamuje kódové označení vybraných údajů souhrnné provozní evidence stacionárních zdrojů.....	96
Sdělení odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence ministerstva životního prostředí o autorizovaných osobách EIA.....	135

METODICKÉ POKYNY A DOKUMENTY

Metodický pokyn

sekce ochrany přírody a krajiny

Metodika managementu tlejícího dříví v lesích zvláště chráněných území

Úvodní ustanovení

1. Tento metodický pokyn sekce ochrany přírody a krajiny byl na základě zadání sekce ochrany přírody a krajiny zpracován firmou IFER - Ústav pro výzkum lesních ekosystémů, řešitelem Ing. Vladimírem Zatloukalem.
2. Metodický pokyn je závazný pro správy národních parků a Agenturu ochrany přírody a krajiny ČR.

Obsah

1 Úvod	3
2 Východiska metodiky (podrobněji viz příloha)	3
2.1 Předmět metodiky	3
2.2 Kritéria pro rozhodování o množství, parametrech a distribuci dřeva ponechaného k zetlení	3
2.3 Diferenciace managementu dřeva ponechaného v lesích k zetlení podle cíle ochrany	4
2.4 Množství, parametry a distribuce dřeva ponechávaného k zetlení	5
2.4.1 Množství dřeva ponechávaného k zetlení	5
2.4.2 Parametry dřeva ponechávaného k zetlení	5
2.4.3 Distribuce dřeva ponechaného k zetlení	6
2.4.4 Diverzita ekotopů pro ponechávání dřeva k zetlení	6
2.4.5 Časová kontinuita ponechávání dřeva k zetlení	6
2.5 Cesty k dosažení potřebného množství dřeva ponechaného k zetlení	7
3 Rizika plynoucí z ponechání odumřelého dřeva k zetlení (podrobněji viz příloha)	7
4 Opatření k zajištění dostatečného objemu, kvality a distribuce dřeva ponechaného k zetlení a k minimalizaci z toho plynoucích rizik	8
4.1 Obecné zásady managementu dřeva ponechaného k zetlení	8
4.2 Doporučený management tlejícího dřeva diferencovaný podle cíle ochrany a charakteru lesních ekosystémů	9

Příloha metodiky	24
------------------	----

Seznam zkratek

CHKO	Chráněná krajinná oblast
CzechTerra	Projekt inventarizace krajiny ČR
EVL	Evropsky významná lokalita
FSC	Forest Stewardship Council, značka zdravého lesního hospodaření
LVS	Lesní vegetační stupeň
MZCHÚ	Maloplošné zvláště chráněné území
Natura 2000	Soustava chráněných území EU
NP	Národní park
NPP	Národní přírodní památka
NPR	Národní přírodní rezervace
PO	Ptačí oblast
PP	Přírodní památka
ÚSES	Územní systém ekologické stability
VZCHÚ	Velkoplošné zvláště chráněné území
WWF	World Wildlife Fund - Světový fond na ochranu přírody
ZCHÚ	Zvláště chráněné území

1 Úvod

Metodika má sloužit při zpracování plánů péče o zvláště chráněná území (v části péče o lesní ekosystémy) jako sjednocující koncepční podklad pro navrhování managementu dřeva ponechaného k zetlení. Zároveň má s ohledem na stav lesních ekosystémů a další okolnosti přispět k minimalizaci rizik plynoucích z ponechání dřeva k zetlení a k posílení pozitivních efektů ponechaného dřeva na biodiverzitu.

2 Východiska metodiky (podrobněji viz příloha)

2.1 Předmět metodiky

Předmětem metodiky jsou doporučené postupy týkající se množství, distribuce a parametrů dřeva ponechaného k zetlení v lesních ekosystémech NP, MZCHÚ a I. a II. zóny CHKO diferencované primárně podle cíle ochrany a stupně přirozenosti, dále pak podle biotopu lesních ekosystémů.

Metodiku lze uplatnit rovněž v lesních ekosystémech územních systémů ekologické stability (ÚSES), III. zóny CHKO a na lokalitách Natura 2000, kde je ponechání dostatečného množství dřeva k zetlení pro příznivé působení na okolní méně stabilní části krajiny rovněž naléhavé.

Dřevem ponechaným k zetlení se v rámci této metodiky rozumí stromy odumřelé v důsledku působení přírodních procesů, stromy pokácené při úmyslných či nahodilých těžbách, dále doupné stromy a stromy ponechané na dožití. Metodika se zabývá veškerým dřevem ponechaným k dekompozici, včetně klestu a drobných těžebních zbytků, případně štěpky. Součástí managementu dřeva ponechaného k zetlení není odumřelá podzemní biomasa stromů.

U pokácených stromů se metodika zaměřuje na způsob jejich zpracování (ponechání v kůře a větvích, odvětvení, odkornění, příčné rozřezání, chemické ošetření, štěpkování apod.) a distribuci dřeva po ploše.

Metodika doporučuje, kdy ponechat veškeré dřevo nebo jeho převážnou část k zetlení (viz doporučení managementu níže - Skupina A). Pokud se neponechává k zetlení veškeré dřevo, zabývá se metodika kvalitativními parametry a charakteristikou ponechávaného dřeva (druhem dřeviny, dimenzemi, výskytem primární hniloby apod.), jeho lokalizací (s ohledem na diverzitu půdních, klimatických a vegetačních podmínek), kontinuitou v čase a riziky.

2.2 Kritéria pro rozhodování o množství, parametrech a distribuci dřeva ponechaného k zetlení

Legislativním rámcem pro diferenciaci managementu tlejícího dřeva je kategorizace ZCHÚ, kdy management tlejícího dřeva je nedílnou součástí širěji pojaté péče o území. V zásadě je třeba vylíšit režim, kdy území je ponecháno samovolnému vývoji, který determinuje management tlejícího dřeva jednoznačně, od ZCHÚ s usměrňujícím, resp. hospodářským, managementem různé intenzity, ze kterého se dále odvíjí management dřeva ponechaného k zetlení.

Základním kritériem při rozhodování o managementu (množství, parametrech a distribuci) dřeva ponechaného k zetlení je cíl, resp. předmět ochrany ZCHÚ, přihlíží se rovněž ke stupni přirozenosti lesních ekosystémů.

Charakter lesního ekosystému, vyplývající z klimatických a půdních podmínek a současné nebo potenciální přirozené dřevinné skladby, ovlivňuje objem aktivní dřevní zásoby, dynamiku jejího odumírání a rychlost dekompozice dřeva. S tím bezprostředně souvisí rozpětí množství a parametry tlejícího dřeva, které se v ekosystému přirozeně vyskytuje, resp. které je vhodné k zetlení ponechat. Toto hledisko je dalším diferenciačním kritériem při rozhodování o managementu tlejícího dřeva v ZCHÚ.

Neopominutelným kritériem při rozhodování o managementu tlejícího dřeva jsou socioekonomické poměry, v nichž se ZCHÚ nachází, resp. s nimiž je v kontextu. Rozhodování o objemu dřeva ponechaného k zetlení a způsobu jeho dalšího ošetření či zpracování je ovlivňováno vlastnictvím lesů v ZCHÚ nebo jeho okolí, kdy je nutno brát zřetel na rizika, která z ponechání dřeva k zetlení mohou plynout. Rovněž tlak veřejnosti na turistické zpřístupňování ZCHÚ, a s tím související potřeba zajištění bezpečnosti osob a majetku, se promítá do managementu dřeva ponechaného k zetlení v konkrétních lokalitách. Množství a parametry dřeva ponechaného k zetlení mohou být v ZCHÚ ležících v okolí vodních toků limitovány stanoviskem správců toku, argumentující povodňovou bezpečností. V těchto případech je třeba vyhodnotit objektivnost vznesených požadavků a argumentačně doložit jejich případnou nezdůvodněnost (viz Příloha kap. 1.2.4).

2.3 Diferenciace managementu dřeva ponechaného v lesích k zetlení podle cíle ochrany

Vzhledem ke značné různorodosti cílů ochrany ve ZCHÚ jsou vytvořeny tři základní skupiny (A, B, C) cílů ochrany, v jejichž rámci se management dále diferencuje podle charakteru biotopu.

Skupina A) ZCHÚ nebo jejich části, v nichž cílem ochrany je:

- zachování nebo dosažení přírodního nebo původního stavu lesních společenstev (zpravidla stupeň přirozenosti A, B, C) nebo
- ochrana přírodních procesů, nebo
- ochrana eutrofních druhů, popř.
- zachování nebo zvýšení druhové diverzity lesních ekosystémů, v nichž není cílem ochrany stav vzniklý dřívějšími způsoby hospodaření.

Skupina B) ZCHÚ nebo jejich části, v nichž cílem ochrany je:

- zachování lesních společenstev zpravidla vzniklých historickým (dlouhodobě uplatňovaným) způsobem hospodaření a
- ochrana druhů na takto vzniklá společenstva vázaných, zpravidla oligotrofních až mezotrofních; dále
 - postupný přechod lesů ve stupních přirozenosti C, D, E (přírodě blízkých, kulturních nebo nepůvodních) na společenstva přírodě bližší; u stupňů přirozenosti D a E se obvykle jedná o arondované části ZCHÚ.

Skupina C) ZCHÚ nebo jejich části, v nichž cílem ochrany je:

- zachování lesních společenstev, nebo jejich fragmentů (obvykle ve stupni přirozenosti C, D, výjimečně E) utvářených hospodářskou činností, nebo
- ochrana druhů na tato společenstva vázaných,

- ochrana výrazně oligotrofních společenstev nebo druhů,
- zachování geologických či geomorfologických útvarů či nalezišť nerostů,
- uchování a reprodukce přírodního bohatství a příznivé působení na okolní méně stabilní části krajiny (ÚSES)
- zabezpečení území před negativními vlivy z okolí (ochranná pásma ZCHÚ).

2.4 Množství, parametry a distribuce dřeva ponechávaného k zetlení

2.4.1 Množství dřeva ponechávaného k zetlení

Ve středoevropských přírodních lesích se objem odumřelého dřeva pohybuje obvykle v rozpětí 50 až 400 m³/ha v závislosti na typu a vývojovém stádiu lesního společenstva. Při plošných disturbancích může být objem tlejícího dřeva i podstatně vyšší.

Ve středoevropských horských lesích se jako prahové (tj. minimální) množství dřeva ponechaného k zetlení doporučuje 30 až 60 m³/ha. Již malý nárůst množství tlejícího dřeva nad 30 až 40 m³/ha má velký vliv na zvýšení biodiverzity.

Standard FSC doporučuje na postupné dožití a následné zetlení ponechat nejméně 5 stromů na hektar a dřeva k zetlení ponechávat průměrně 30 m³/ha v dospívajících a dospělých porostech. WWF navrhuje v hospodářských boreálních lesích a lesích mírného pásma zvýšení objemu dřeva ponechaného k zetlení na 20 až 30 m³/ha do roku 2030. Pokud se nejedná o ochranu oligotrofních společenstev nebo druhů (obvykle vzniklých historickými způsoby hospodaření) nemělo by množství tlejícího dřeva ve ZCHÚ, na lokalitách Natura 2000 a na prvcích ÚSES klesnout pod tyto hodnoty.

2.4.2 Parametry dřeva ponechávaného k zetlení

Pro funkce dřeva ponechávaného v lesních ekosystémech k zetlení není rozhodující pouze jeho množství. Řada organismů vázaných na tlející dřevo je silně substrátově specializovaných, a kromě určitého druhu dřeviny vyžaduje rovněž určitou dimenzi, resp. určitý stupeň rozkladu dřeva, popř. další kvalitativní parametry ponechaného dřeva. Pokud tlející dřevo nesplňuje tato kvalitativní hlediska, má to i při jeho nadprahovém množství nepříznivý dopad na biodiverzitu. Vedle množství tlejícího dřeva jsou významné zejména:

- **druhovú skladbu tlejícího dřeva** - optimální je, pokud skladba tlejícího dřeva odpovídá přirozené dřevinné skladbě v daných podmínkách; na tlejícím dřevě se mohou významně podílet rovněž sukcesní dřeviny, a to zejména v ekosystémech, u nichž přirozeně dochází k plošným rozpadům; v lesích s narušenou druhovou skladbou, kde nelze přirozené skladby tlejícího dřeva dosáhnout, je žádoucí, aby se na něm podílely především listnaté dřeviny, vč. sukcesních, a jedle.
- **rozměry ponechaného dřeva** (tloušťka a objem) – obecně platí, že z hlediska biodiverzity jsou významné především kmeny velkých dimenzí, které byly již za života stromu kolonizovány dřevními houbami, resp. dřevním hmyzem; zvýšená diverzita hub se projevuje u kmenů s tloušťkou nad 20 cm, v pokročilých stupních dekompozice nad 30 cm; doupné stromy ponechané na dožití by měly být tlusté minimálně 25 až 30 cm, ideálně nad 40 cm; nelze přehlížet ani význam tlejícího tenkého dřeva a kletu a kůry, které je důležité pro koloběh živin, pro půdní biotu, plní funkce protierozní, ovlivňuje mikroklima při půdním povrchu aj.; význam pro biodiverzitu mají i nezaklopené kořenové baly po vývrtech;

- **výskyt různých stupňů dekompozice** – vzhledem k tomu, že v průběhu tlení dřeva se mění skladba hostujících druhů (proces sukcese), je nezbytné, aby tlející dřevo bylo tvořeno celou škálou stupňů dekompozice;
- **způsob vzniku a poloha dřeva ponechaného k zetlení** – nejvhodnějším způsobem vzniku tlejícího dřeva je přirozené odumření stromu; je vhodné, pokud se spolu s ležícím tlejícím dřevem vyskytují i stojící souše a pahýly, neboť stojící souše hostí jiné druhy organismů a plní jiné funkce než ležící dřevo;
- **způsob opracování pokáceného dřeva ponechaného k zetlení** - opracování dřeva (odříznutí, odvětvění, chemické ošetření, nakrácení, odkornění, drážkování, popř. zhmoždění kůry) zpravidla snižuje hodnotu tlejícího dřeva z hlediska biodiverzity, obvykle jsou to však operace vynucené tlumením gradace kůrovců podmiňující ponechání dřeva; pokud se kmeny z jakéhokoli důvodu z lesa vyklízejí, je žádoucí, aby v lese zůstal klest a pokud možno i kůra, zvláště významné je to v případech, kdy dochází těžbou ke vzniku holiny (byť malé).

2.4.3 Distribuce dřeva ponechaného k zetlení

Obecně platí, že ideální distribuce odumřelého dřeva vzniká při dlouhodobém samovolném vývoji lesního ekosystému. Jestliže odumřelé dřevo zůstává v lese jako výsledek managementových opatření, je vhodné, pokud se jeho rozmístění přiblíží přirozené (víceméně nepravidelné) distribuci. Vedle biodiverzity ovlivňuje rozmístění tlejícího dřeva disponibilitu živin uvolňujících se v průběhu jeho dekompozice. Neméně důležitá je rozloha a fragmentace lokalit, kde je dřevo ponecháváno, a vzdálenost mezi nimi.

2.4.4 Diverzita ekotopů pro ponechávání dřeva k zetlení

Dřevo k zetlení je vhodné ponechávat v co nejširší škále různých podmínek. Velmi významným faktorem ovlivňujícím diverzitu organismů vázaných na tlející dřevo je míra oslunění tlejícího dřeva. Dalšími významnými faktory jsou: reliéf terénu, geologické podloží, půdní a vlhkostní podmínky, různý charakter vegetace apod.

Mimořádný význam má dřevo ponechávané ve vodních tocích. Je důležitým zdrojem organických látek a závisí na něm mikrobiální produkce a na ni navazující produkce vodních bezobratlých i obratlovců. Kusy dřeva větších rozměrů ovlivňují formování toku, zpomalují jeho zahlubování, zachycují plaveniny a vytváří celou škálu biotopů pro vodní organismy. Tím přispívají ke zvýšení biodiverzity. Obvyklá námitka správců toků, že by toto dřevo při povodních mohlo působit problémy kolem mostů a jiných konstrukcí na tocích, není často zcela opodstatněná, opírá se však o ustanovení vodního zákona.

2.4.5 Časová kontinuita ponechávání dřeva k zetlení

Pokud mají být zachovány existenční podmínky pro organismy vázané na tlející dřevo, je nezbytné, aby se v ekosystému průběžně vyskytovalo nadprahové množství tlejícího dřeva v odpovídajících kvalitativních parametrech.

2.5 Cesty k dosažení potřebného množství dřeva ponechaného k zetlení

Nejpřirozenějším způsobem jak v lesích ve zvláště chráněných územích dosáhnout dostatečného množství, kvality a diverzity tlejícího dřeva, je ponechání lesních ekosystémů samovolnému vývoji.

Ve zvláště chráněných územích s lesnickým managementem je přirozeným způsobem k dosažení optimální skladby tlejícího dřeva ponechávání dostatečného množství stromů na dožití. Pro zachování a sledování stromů ponechaných na dožití je důležité jejich trvanlivé označení či lokalizace (zastaničení).

V lesích s pravidelnými těžebními zásahy a vyklízením vytěženého dřeva je pro udržení kontinuity objemu a stupňů dekompozice tlejícího dřeva třeba vedle minimálního počtu stromů na dožití ponechávat průběžně dostatečné množství dřeva z těžby, z toho by kolem 50 % mělo být tlustého dříví. Podle charakteru biotopu a cíle ochrany se průměrný roční objem dřeva přecházejícího do dekompozice (celkem přirozeně i z těžby) pohybuje v rozpětí 0,2-4,0 m³/ha/rok, tzn. při periodě zásahů (návrtnosti) např. 5 let je to 1,0 až 20,0 m³/ha dřeva k zetlení z těžebnímu zásahu (toto množství se snižuje o ponechané souše). Při absenci nebo výrazném nedostatku tlejícího dřeva je vhodné do doby, než bude dosaženo minimální prahové množství tlejícího dřeva, ponechávat z prvních těžebních zásahů vyšší objem dřeva k zetlení a následně ponechávané objemy poněkud snížit. Vyšší objem dřeva k zetlení se ponechává rovněž při dotěžování porostních zbytků.

3 Rizika plynoucí z ponechání odumřelého dřeva k zetlení (podrobněji viz příloha)

Tlející dřevo v původní, člověkem nezměněné krajině, nepředstavovalo žádné bezpečnostní riziko a všechny procesy související s jeho existencí byly součástí přirozené dynamiky krajiny. Tento stav se kultivací a hospodářským využíváním krajiny změnil a ač to nebývá čistě z hlediska ochrany přírody vždy plně vnímáno, ponechání tlejícího dřeva může za určitých okolností představovat jistá bezpečnostní a hospodářská rizika. Tak jak se lidská společnost vzdaluje přírodě, jsou tato rizika vnímána stále citlivěji.

Mezi významná rizika plynoucí z ponechání dřeva k zetlení patří v kulturní krajině zejména:

- ohrožení života a zdraví osob a ohrožení majetku pádem odumřelých nebo starých stromů, popř. samovolným pohybem ležícího dřeva na svazích,
- šíření podkorního hmyzu, zejména kůrovcovitých, event. patogenních hub (tracheomykózy aj.), do lesů mimo předmětné ZCHÚ a s tím související hospodářské škody,
- zvýšené riziko vzniku požárů (týká se zejména specifických společenstev),
- ohrožení přírodních objektů na tocích splaveným dřevem při povodních a s tím související další škody.

Podrobná analýza rizik a možností jejich minimalizace je uvedena v příloze této metodiky.

4 Opatření k zajištění dostatečného objemu, kvality a distribuce dřeva ponechaného k zetlení a k minimalizaci z toho plynoucích rizik

Pro zachování, event. zlepšení živinové bilance, retenčních a protierozních funkcí lesa a zpravidla i z hlediska biodiverzity, je optimální ponechání co největšího podílu, event. veškerého dřeva k zetlení. Výjimkou může být speciální management zaměřený na určitý předmět ochrany, např. management na ochranu druhů vázaných na oligotrofní stanoviště (vzniklá obvykle historickým hospodařením), nebo ochrana některých neživých prvků krajiny apod. S přihlédnutím k ostatním společenským zájmům a funkcím lesa (ekonomickým,

produkčním, sociálním aj.) a míře rizik plynoucích z ponechání dřeva se objem dřeva ponechaného k zetlení obvykle snižuje.

4.1 Obecné zásady managementu dřeva ponechaného k zetlení

- Cílové množství dřeva ponechaného k zetlení by ani ve ZCHÚ s uplatňovaným hospodářským managementem (vyklízením dřeva) nemělo klesnout pod 20-30 m³/ha, optimálně by nemělo klesnout pod 40-60 m³/ha.
- Tlející dřevo by mělo být průběžně doplňováno tak, aby se dosáhl a udržoval jeho cílový objem a byl zajištěn výskyt všech stádií jeho dekompozice. Jednou z cest k tomu je ponechávání dostatečného počtu stromů na dožití (trvanlivě se označují nebo lokalizují).
- Dřevo ponechané k zetlení zůstává v ekosystému do rozpadu, později se již nevyklízí.
- Souběžně s ponecháváním stojícího a ležícího dřeva k zetlení se management zaměří na dosažení minimálně 5 doupných stromů na hektar. Za doupné stromy se považují živé i odumřelé stromy s dutinami nebo výletovými otvory ptactva. Cíleně se jako doupné stromy ponechávají živé stromy, souše a pahýly s výškou nad 3 m o výčetní tloušťce minimálně 25 cm (tj. obvodem kolem 80 cm), optimálně s tloušťkou nad 40 cm (tj. obvodem nad 125 cm). Doupné stromy se trvanlivě označují nebo lokalizují.
- Silné stromy s výčetní tloušťkou nad 25 cm (pokud možno v celých délkách) by se na cílovém objemu dřeva ponechaného k zetlení měly podílet ca. 50 až 60 %. Čím větší je tloušťka a objem jednotlivých ponechaných kmenů, tím lépe.
- Na vzniku tlejícího dřeva by se v optimálním případě měly podílet všechny dřeviny přirozené druhové skladby. Pokud se současná skladba porostu liší výrazně od skladby přirozené, uplatňují se na vzniku dřeva k zetlení dřeviny současné skladby. Podle možností se dává přednost ponechávání dřeva listnáčů a jedle na úkor smrku a borovice.
- Dřevo ponechané k zetlení by mělo být pokud možno co nejméně dotčeno dalším opracováním (odříznutím od kořenů, odvětvením, odkorněním, příčným přerezáním, chemickým ošetřením, štěpkováním apod.).
- Při ponechávání dřeva k zetlení se upřednostňují stromy přirozeně odumřelé před stromy pokácenými. Stromy s primárními hnilobami jsou pro ponechání k zetlení vhodnější než stromy zdravé.

4.2 Doporučený management tlejícího dřeva diferencovaný podle cíle ochrany a charakteru lesních ekosystémů

Skupina A	
Cíl, resp. předmět ochrany	ZCHÚ nebo jejich části, v nichž cílem ochrany je: - zachování nebo dosažení přírodního nebo původního stavu lesních společenstev (zpravidla stupeň přirozenosti A, B, C) nebo - ochrana přírodních procesů, nebo - ochrana eutrofních druhů, popř. - zachování nebo zvýšení druhové diverzity lesních ekosystémů, v nichž není

	cílem ochrany stav vzniklý dřívějšími způsoby hospodaření
Převládající charakter managementu	Zpravidla ponechání lesních ekosystémů samovolnému nebo převážně samovolnému vývoji (tj. ponechání veškerého dřeva nebo jeho převážné části k zetlení)
Charakter lesního ekosystému: Přirozené bory Biotopy: L8 Suché bory, L10 Rašelinné lesy Soubory lesních typů: <u>suchá stanoviště:</u> 0X dealpinský bor, 0Z reliktní bor, 0Y roklínový bor, 0M chudý (dubový) bor, 0K kyselý (dubobukový) bor, 0N kamenitý smrkový bor, 0C (vysýchavý) hadcový bor a 1M borová doubrava (současné porosty s převahou borovice) <u>podmáčená a rašelinná stanoviště:</u> 0O svěží jedlodubový bor, 0P kyselý jedlodubový bor, 0Q chudý jedlodubový bor, 0T chudý březový bor, 0R rašelinný bor, 0G podmáčený smrkový bor (variantně v nižších polohách, kde přirozeně převládá borovice, ve vyšších polohách s přirozenou převahou smrku je řazen ke smrčinám)	
Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
K zetlení se bez dalšího zpracování ponechává zpravidla veškeré odumřelé dřevo. Cílový objem tlejícího dřeva je značně závislý na objemu dendromasy živého porostu, která může v závislosti na stanovištích silně kolísat. Pro přirozené porosty nejsou z podmínek ČR dostatečné podklady. Expertní odhad* cílového objemu tlejícího dřeva je pro: <u>stanoviště suchá</u> 30 - 80 m³/ha <u>stanoviště oglejená a podmáčená</u> (edaf. kat.O, P, G) 70 - 120 m³/ha <u>stanoviště chudá oglejená, chudá podmáčená a rašelinná</u> (edaf. kat.Q, T, R) 30 - 70 m³/ha	Po polomech, požárech nebo jiném poškození či oslabení borovic v ZCHÚ nebo sousedících borových porostech, hrozí rozšíření lýkohuba sosnového a lýkohuba menšího a na slabém dříví lýkožrouta dvouzubého a čtyřzubého (viz Příloha kap. 2.2). Na vysýchavých borových stanovištích (zejména na 0C hadcovém boru, 0X dealpinském boru, 0M dubovém boru, popř. 1M borové doubravě) vzrůstá s koncentrací dřeva ponechaného k zetlení riziko vzniku požárů (viz Příloha kap. 2.3). Kácení se souše ohrožující zdraví a majetek občanů (viz Příloha kap. 2.1), jejich dřevo se ponechává k zetlení.
Charakter lesního ekosystému: Lužní lesy velkých a středních toků nížin a pahorkatin Biotopy: L1 Mokřadní olšiny, L2.3 Tvrdé luhy nížinných řek, L2.4 Měkké luhy nížinných řek, L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy (část) Soubory lesních typů: 1L jilmový luh, 2L potoční luh, 1U topolový luh, 1G vrbová olšina (1V vlhká habrová doubrava), (1T březová olšina)	
Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
K zetlení se bez dalšího zpracování ponechává zpravidla veškeré odumřelé dřevo. Výjimky viz vpravo. Cílový objem tlejícího dřeva je 120 - 170 m³/ha, měkký luh při dolní hranici rozpětí, tvrdý luh při horní hranici rozpětí.	V „tvrdém luhu“ při ponechávání odumřelých stromů a čerstvého dříví dubů a jilmů je riziko zvýšeného šíření bělokazů (<i>Scolytus</i>), zejména bělokaza dubového šířícího tracheomykózy na dubech a bělokazů jilmového, pruhovaného, malého a chlumního šířících grafíózu jilmů (viz Příloha kap. 2.2). V dosahu 20leté vody se vyklízí neukotvené hroubí (části kmenů a silné větve) do stádia tvrdé hniloby v délkách menších než je šíře toku. Pokud nehrozí splavení, pokácené dřevo zůstává v lese (viz Příloha kap. 2.4). Kácení se souše ohrožující zdraví a majetek občanů (viz Příloha kap. 2.1), jejich dřevo se ponechává k zetlení.
Charakter lesního ekosystému: Lužní lesy malých toků vyšších poloh a podmáčená stanoviště s převahou	

listnatých dřevin Biotopy: L2.1 Horské olšiny s olší šedou, L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy (část) Soubory lesních typů: 5L montánní jasanová olšina, 6L luh olše šedé, 3U javorová jasanina, 5U vlhká jasanová javořina, 1T březová olšina	
Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
K zetlení se bez dalšího zpracování ponechává zpravidla veškeré odumřelé dřevo. Výjimky viz vpravo. Expertní odhad* cílového objemu tlejícího dřeva je 50 - 120 m³/ha. Pro stanoviště měkkého luhu je v dolní polovině rozpětí (pro SLT 1T, 6L, 5L vzestupně), pro tvrdý luh (3U, 5U) je v horní polovině rozpětí.	Z koryt toků, kde hrozí splavení dřeva při povodních a z jejich bezprostředního okolí se vyklízí neukotvené hroubí do stádia tvrdé hniloby, jehož délka je >1m a <šířka toku (viz Příloha kap. 2.4). Při vyšším zastoupení dubu a jilmu je zvýšené riziko šíření bělokazů (<i>Scolytus</i>). Kácejí se souše ohrožující zdraví a majetek občanů (viz Příloha kap. 2.1), jejich dřevo se ponechává k zetlení.
Charakter lesního ekosystému: Přirozené doubravy, habrové doubravy (a dubové jedliny) Biotopy: L3 Dubohabřiny, L6 Teplomilné doubravy, L7 Acidofilní doubravy (okrajově L5.4 Acidofilní bučiny) Soubory lesních typů: <u>extrémní stanoviště:</u> 1X dřínová doubrava, 1Z zakrslá doubrava, 2X dřínová buková doubrava, 2Z zakrslá buková doubrava, <u>kyselá, živná a obohacená stanoviště neovlivněná vodou:</u> 1K kyselá doubrava, 1M borová doubrava (současné porosty s převahou dubu), 1I uléhavá habrová doubrava, 1N kamenitá habrová doubrava, 1S habrová doubrava na písčích, 1C suchá habrová doubrava, 1H sprašová habrová doubrava, 1B bohatá habrová doubrava, 1D obohacená habrová doubrava, 2M chudá buková doubrava, 2K kyselá buková doubrava, 2I uléhavá kyselá buková doubrava, 2N kamenitá buková doubrava, 2S svěží buková doubrava, 2C vysychavá buková doubrava, 2H hlinitá (sprašová) buková doubrava, 2B bohatá buková doubrava, 2W bohatá (vápencová) buková doubrava, 2D obohacená buková doubrava, <u>oglejená a podmáčená stanoviště:</u> 1O lipová doubrava, svěží březová doubrava (se smrkem v podúrovni), 1P svěží březová doubrava, 1Q březová doubrava, 2O jedlová buková doubrava, 2P (3P) kyselá jedlová doubrava, 2Q (3Q) chudá jedlová doubrava, (2T) 3T podmáčená chudá jedlová doubrava, (2G) 3G podmáčená jedlová doubrava, 4Q chudá dubová jedlina, 4G podmáčená dubová jedlina, 5T podmáčená dubo-smrková jedlina,	
Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
K zetlení se bez dalšího zpracování ponechává zpravidla veškeré odumřelé dřevo. Cílový objem tlejícího dřeva je značně závislý na objemu dendromasy živého porostu, která může v závislosti na stanovištích silně kolísat. Pro přirozené porosty nejsou z podmínek ČR dostatečné podklady. Výjimky viz vpravo. Expertní odhad* cílového objemu tlejícího dřeva je pro: <u>stanoviště extrémní</u> 40 - 80 m³/ha <u>stanoviště kyselá</u> 70 - 150 m³/ha <u>stanoviště živná, obohacená a ovlivněná vodou</u> 90 - 170 m³/ha	K doubravám jsou přiřazena i azonální společenstva některých dubových jedlin ve 4. a 5. lesním vegetačním stupni řazené do biotopu L5.4 Acidofilní bučiny, v nichž v přirozené skladbě převládá jedle a dub má ještě významné přirozené zastoupení (10 - 30 %), zatím co buk je přirozeně pouze vtroušen, nebo zcela chybí. Na vysychavých stanovištích doubrav vzrůstá s koncentrací dřeva ponechaného k zetlení riziko vzniku požárů (viz Příloha kap. 2.3). Zvýšené riziko šíření bělokazů (<i>Scolytus</i>) (viz Příloha kap. 2.2). Kácejí se souše ohrožující zdraví a majetek občanů (viz Příloha kap. 2.1), jejich dřevo se ponechává k zetlení.
Charakter lesního ekosystému: Přirozené bučiny středních a vyšších poloh a jedliny s významným zastoupením buku	

Biotopy: L5.1 Květnaté bučiny, L5.3 Vápnomilné bučiny, L5.2 Horské klenové bučiny (okrajově)

L5.4 Acidofilní bučiny (převážná část)

Soubory lesních typů:

extrémní stanoviště:

3X dřínová (dubová) bučina, 3Z zakrslá dubová bučina, 3Y skeletová dubová bučina, 4X dealpinská bučina, 4Z zakrslá bučina, 4Y skeletová bučina, 5Z zakrslá jedlová bučina, 5Y skeletová jedlová bučina, 6Z zakrslá smrková bučina, 6Y skeletová smrková bučina,

kyselá, živná a obohacená stanoviště:

3M chudá dubová bučina, 3K kyselá dubová bučina, 3I uléhavá kyselá dubová bučina, 3N kamenitá dubová bučina, 3S svěží dubová bučina, 3C vysychavá dubová bučina, 3F svahová dubová bučina, 3H hlinitá dubová bučina, 3B bohatá dubová bučina, 3W bohatá (vápencová) dubová bučina, 3D obohacená dubová bučina, 4M chudá bučina, 4K kyselá bučina, 4I uléhavá kyselá bučina, 4N kamenitá bučina, 4S svěží bučina, 4C vysychavá bučina, 4F svahová bučina, 4H hlinitá bučina, 4B bohatá bučina, 4W bohatá (vápencová) bučina, 4D obohacená bučina, 5M chudá jedlová bučina, 5K kyselá jedlová bučina, 5I uléhavá kyselá jedlová bučina, 5N kamenitá jedlová bučina, 5S svěží jedlová bučina, 5C vysychavá jedlová bučina, 5F svahová jedlová bučina, 5H hlinitá jedlová bučina, 5B bohatá jedlová bučina, 5W bohatá (vápencová) jedlová bučina, 5D obohacená jedlová bučina, 6M chudá smrková bučina, 6K kyselá smrková bučina, 6I uléhavá kyselá smrková bučina, 6N kamenitá smrková bučina, 6S svěží smrková bučina, 6F svahová smrková bučina, 6H hlinitá (oglejená) smrková bučina, 6B bohatá smrková bučina, 6D obohacená smrková bučina,

vodou ovlivněná stanoviště:

3V vlhká dubová bučina, 3O jedlodubová bučina, 4V vlhká bučina, 4O svěží dubová jedlina, 4P kyselá dubová jedlina, 5V vlhká jedlová bučina, 5O svěží (buková) jedlina, 5P kyselá jedlina, 5Q chudá jedlina, 6V vlhká smrková bučina, 6O svěží smrková jedlina,

Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
K zetlení se bez dalšího zpracování ponechává zpravidla veškeré odumřelé dřevo. Výjimky viz vpravo. Cílový objem tlejícího dřeva pro: <u>stanoviště extrémní</u> 50 - 80 m³/ha* <u>stanoviště ostatní</u> 120 - 240 m³/ha. Pokud objem tlejícího dřeva mimo extrémní stanoviště a stádia dorůstání klesá pod 100 m³/ha, bylo dřevo v minulosti pravděpodobně vyklíženo.	K bučinám je přiřazena i část jedlin spadajících do biotopu L5.4 Acidofilní bučiny, v nichž buk má sice minoritní, ale ještě významné zastoupení. Zbytek jedlin řazených do biotopu L5.4, v nichž buk je pouze vtroušen, je přiřazen podle zastoupení dubu a smrku buď k doubravám, nebo ke smrčinám. Na souborech lesních typů 3. a výjimečně i 4. lesního vegetačního stupně s významným zastoupením dubu, je při ponechání většího objemu čerstvého dubového dřeva a souší k zetlení riziko šíření bělokazů (<i>Scolytus</i>) (viz Příloha kap. 2.2). Kácení se souše ohrožující zdraví a majetek občanů (viz Příloha kap. 2.1), jejich dřevo se ponechává k zetlení.

Charakter lesního ekosystému: Suťové, přirozeně převážně listnaté lesy

Biotopy: L4 Suťové lesy, L5.2 Horské klenové bučiny (část)

Soubory lesních typů:

stanoviště nížin:

1A javorová habrová doubrava, 2A javorová buková doubrava, 1J habrová javořina,

stanoviště pahorkatin, vyšších a horských poloh:

3A lipová dubová bučina, 4A lipová bučina, 5A klenová bučina, 6A klenosmrková bučina, 3J lipová javořina, 5J suťová (vrcholová) jilmovo-jasanová javořina

Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
K zetlení se bez dalšího zpracování ponechává zpravidla veškeré odumřelé dřevo. Cílový objem tlejícího dřeva pro suťové lesy nižších poloh a pahorkatin je obdobný jako u kyselých, resp. živných doubrav, ve vyšších polohách jako u bučin, tj.: <u>pro suťové lesy v 1. a 2. lesním vegetačním stupni</u>	Při ponechání čerstvého jilmového a většího objemu čerstvého dubového dřeva a souší k zetlení je riziko šíření bělokazů (<i>Scolytus</i>) a s tím související rozvoj tracheomykóz - zejména na jilmech progresse grafiozního hynutí jilmů (<i>Ophiostoma ulmii</i>) (viz Příloha kap. 2.2). Kácení se souše ohrožující zdraví a majetek občanů

70 - 170 m³/ha *, <u>pro suťové lesy ve 3. až 6. vegetační stupni</u> 120 - 240 m³/ha.	(viz Příloha kap. 2.1), jejich dřevo se ponechává k zetlení.
Charakter lesního ekosystému: Přirozené horské smrčiny a jedliny s významným zastoupením smrku Biotoxy: L9 Smrčiny, L5.2 Horské klenové bučiny (okrajově), L5.4 Acidofilní bučiny (část na vodou ovlivněných půdách - jedliny), L10.2 Rašelinné brusnicové bory (ve vyšších polohách variantně, okrajově) Soubory lesních typů: <u>extrémní stanoviště neovlivněná vodou:</u> 7Z zakrslá buková smrčina, 7Y skeletová buková smrčina, 8N kamenitá smrčina, 8F svahová smrčina, 8A klenová smrčina, 9K klečová smrčina <u>kyselá, živná a obohacená stanoviště nižších horských poloh, neovlivněná vodou s přirozenou účastí buku a jedle:</u> 7M chudá buková smrčina, 7K kyselá buková smrčina, 7N kamenitá buková smrčina, 7S svěží buková smrčina, 7F svahová buková smrčina, 7B (bohatá) buková smrčina, 7A klenosmrková bučina, <u>kyselá, živná a obohacená stanoviště vyšších horských poloh neovlivněná vodou bez buku a jedle:</u> 8M chudá smrčina, 8K kyselá smrčina, 8S svěží smrčina, <u>vodou výrazně ovlivněná stanoviště na minerálních půdách:</u> 0G podmáčený smrkový bor (variantně ve vyšších polohách s přirozenou převahou smrku, v nižších polohách, kde přirozeně převládá borovice je řazen k borům), 5G podmáčená jedlina, 6P kyselá smrková jedlina, 6Q chudá smrková jedlina, 7V vlhká buková smrčina, 7O svěží jedlová smrčina, 7P kyselá jedlová smrčina, 7Q chudá jedlová smrčina, 7G podmáčená jedlová smrčina, 7T podmáčená chudá jedlová smrčina, 8V podmáčená klenová smrčina, 8Q podmáčená chudá smrčina, 8T podmáčená zakrslá smrčina, <u>organogenní půdy (mocnost rašeliny nad 50 cm):</u> 3R kyselá reliktní smrčina, 4R svěží reliktní smrčina, 5R rašelinná borová smrčina, 6R svěží rašelinná smrčina, 7R kyselá rašelinná smrčina, 8R vrchovištní smrčina	
Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
K zetlení se bez dalšího zpracování ponechává zpravidla veškeré odumřelé dřevo nesmrkových příměsí a dvoutleté a starší smrkové dřevo (souše i ležící). Veškeré smrkové dřevo lze ponechat k zetlení zpravidla v původních a přírodních lesních ekosystémech (st. přirozenosti A, B) a při ochraně přírodních procesů, v ostatních případech až po důsledném vyhodnocení rizik. Cílový objem tlejícího dřeva silně kolísá podle podmínek růstového prostředí v závislosti na objemu dendromasy lesního ekosystému. <u>Na extrémních stanovištích a v kyselých rašelinných a vrchovištních smrčinách je přirozený cílový objem tlejícího dřeva ca 60 - 150 m³/ha, při totálních rozpadech porostů obvykle do 300 m³/ha.</u> <u>V podmáčených jedlových smrčinách, podmáčených smrčinách či svěžích rašelinných smrčinách je předpokládaný přirozený cílový objem tlejícího dřeva při totálních rozpadech porostů v rozmezí 350 až 1000 m³/ha. Při kontinuálním vývoji porostů a předpokládaném 25 - 30 % podílu tlejícího dřeva z aktuální zásoby tj. ca. 100 - 300 m³/ha.</u> <u>Na kyselých a živných stanovištích, kde se zásoby starých smrkových porostů pohybují mezi 400 - 700 (výjimečně až 1100) m³/ha lze při kontinuálním vývoji očekávat přirozený podíl tlejícího dřeva v rozmezí 140 - 330 m³/ha. Při totálních rozpadech porostu objem tlejícího dřeva odpovídá aktuální zásobě jejich dendromasy.</u>	Při rozhodování o ponechání smrčin samovolnému vývoji, je vždy nutno zvážit všechny klady a zápory a jejich důsledky plynoucí rizika masové gradace kůrovců a s tím souvisejícím velkoplošným rozpadem porostů (viz Příloha kap. 2.2). Nízké riziko je pouze v SLT 8R vrchovištní smrčina a snížené je rovněž v SLT 5R rašelinná borová smrčina. Na rašelinných a podmáčených smrčinách je nutné předpokládat opakující se plošné rozpady porostů způsobené bořivými větry s následnou gradací kůrovců, při kterých vznikne velký objem tlejícího dřeva během několika let. Kácení se souše ohrožující zdraví a majetek občanů (viz Příloha kap. 2.1), jejich dřevo se ponechává k zetlení.

Charakter lesního ekosystému: Klečové porosty nad horní hranicí lesa Biotopy: A7 Kosodřevina, L10 Rašelinné lesy (část) Soubory lesních typů: 9Z kleč, 9R vrchovištní kleč	
Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
K zetlení se ponechává veškeré odumřelé dřevo. Cílový objem tlejícího dřeva není stanoven.	Podstatná část dřeva, které zůstává k zetlení má tenké dimenze (charakter nehroubí).
Skupina B	
Cíl, resp. předmět ochrany	ZCHÚ nebo jejich části v nichž cílem ochrany je: - zachování lesních společenstev zpravidla vzniklých historickým (dlouhodobě uplatňovaným) způsobem hospodaření a - ochrana druhů na takto vzniklá společenstva vázaných, zpravidla oligotrofních až mezotrofních; dále - postupný přechod lesů ve stupních přirozenosti C, D, E (přírodě blízkých, kulturních nebo nepůvodních) na společenstva přírodě bližší; u stupňů přirozenosti D a E se obvykle jedná o arondované části ZCHÚ
Převládající charakter managementu	Zpravidla přírodě blízký management lesních ekosystémů zaměřený na uchování či zlepšení dosavadního stavu přírodního prostředí, umožňující však usměrňující těžební zásahy a částečné vyklízení dřeva
Charakter lesního ekosystému: Bory Biotopy: L8 Suché bory, L10 Rašelinné lesy Soubory lesních typů: výčet viz výše (v části A)	
Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
Minimální cílový objem dřeva k zetlení je pro: <u>suchá a chudá podmáčená a rašelinná stanoviště přirozených borů</u> 30 m ³ /ha, <u>podmáčená stanoviště borů</u> 35 - 40 m ³ /ha. Jsou-li předmětem ochrany přírodě blízké lesní ekosystémy nebo vzácné a ohrožené druhy na ně vázané, ponechává se obvykle vyšší objem dřeva k zetlení (ca 30 - 60 m ³ /ha), z toho alespoň část by mělo tvořit silné dříví nad 25 cm. Na rašelinných půdách (SLT 0T chudý březový bor a 0R rašelinný bor) se s ohledem na vysokou zranitelnost půd ponechává k zetlení veškeré dřevo, jehož vyklizením vzniká riziko poškození půdy. Cílově je třeba dosáhnout min. 5 doupných stromů/ha. Jako doupné stromy a dřevo k zetlení se ponechávají přednostně přimíšené listnáče (zejm. BŘ, DB). Jako zdroj odumřelého dřeva se využívá přednostně přirozená odumřelá stromů (souše se ponechávají do rozpadu). Dřevo ponechané z těžby je pouze doplňkovým zdrojem tlejícího dřeva. V případech, kdy podstatná část dřeva z usměrňujících těžebních zásahů je vyklížena, je vhodné vybrat dostatečný počet stromů na dožití, tj. do rozpadu (ca 50 - 70 ks/ha). Přednostně se vybírají listnáče a do cílového počtu se doplňují borovicí (na 0G i smrkem). Po odumření se stromy na dožití průběžně doplňují. Tyto odumřelé stromy jsou přirozeným zdrojem doplňujícím	Jsou-li předmětem ochrany oligotrofní společenstva vzniklá historickým způsobem hospodaření, nebo vyžaduje-li to ochrana geologických nebo geomorfologických útvarů (popř. jiný předmět ochrany), výrazně se omezuje podíl ponechaného ležícího dřeva k zetlení, zejména klestu. Vzhledem k obvykle nízké hmotnosti stromů na těchto stanovištích je obtížné dosáhnout optimálního podílu silného dříví kolem 50 %. V ZCHÚ s nízkou intenzitou intervenčních těžebních zásahů, kde zůstává většina stromů do konce životnosti, není nutné vybírat stromy k ponechání na dožití. Živé doupné stromy a vybrané stromy na dožití se do stádia dospělosti (ca 80 let) nezapočítávají do cílového objemu tlejícího dřeva. Při ponechání nezpracovaných borových vrcholových zlomů a polomů, po požárech a jiných oslabeních hrozí přemnožení lýkohuba menšího a l. sosnového (viz Příloha kap. 2.2) Na vysychavých borových stanovištích (zejména na 0C hadcovém boru, 0X dealpinském boru, 0M dubovém boru a 1M borové doubravě) hrozí při velké koncentraci ponechaného dřeva zvýšené nebezpečí požárů (viz Příloha kap. 2.3). Kácejí se souše ohrožující zdraví a majetek občanů (viz Příloha kap. 2.1).

objem tlejícího dřeva. Pro udržení kontinuity různých stupňů dekompozice tlejícího dřeva by mělo k zetlení zůstat ca. 0,5 - 0,7 m³/ha/rok, pokud není dosažen cílový objem, přiměřeně více.	
Charakter lesního ekosystému: Lužní lesy velkých a středních toků nížin a pahorkatin Biotopy: L1 Mokřadní olšiny, L2.3 Tvrdé luhy nížinných řek, L2.4 Měkké luhy nížinných řek, L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy (část) Soubory lesních typů: výčet viz výše (v části A)	
Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
Minimální cílový objem dřeva k zetlení je pro: <u>měkké luhy</u> ca. 40 m³/ha, <u>tvrdé luhy</u> 50 - 60 m³/ha. Jsou-li předmětem ochrany přírodě blízké lesní ekosystémy a na ně vázané vzácné a ohrožené druhy, k zetlení se obvykle ponechává vyšší objem dřeva (blízký přirozenému, ca 100 - 120 m³/ha). Minimálně 50 % objemu tlejícího dřeva by měly tvořit silné stromy, pokud možno v celých délkách, ve větvích a jedná-li se o vývraty, ukotvené na kořenovém balu. Snižuje se tak riziko splavení. Cílový počet doupných stromů je 5 až 7 ks/ha (v ptačích oblastech pro dutinové druhy ptáku spíše vyšší). V případech, kdy podstatná část dřeva z usměrňujících těžebních zásahů je vyklížena, je vhodné vybrat dostatečný počet stromů na dožití (ca 50 ks/ha). Po odumření se stromy na dožití průběžně doplňují. Tyto odumřelé stromy jsou přirozeným zdrojem doplňujícím objem tlejícího dřeva. Pro udržení kontinuity různých stupňů dekompozice tlejícího dřeva by mělo k zetlení zůstat (přirozeně nebo z těžby) min. 0,7 - 3,5 m³/ha/rok, pokud není dosažen cílový objem, přiměřeně více.	V „tvrdém luhu“ při ponechávání odumřelých stromů a čerstvého dříví dubů a jilmů je riziko zvýšeného šíření bělokazů (<i>Scolytus</i>), zejména bělokaza dubového šířícího tracheomykózy na dubech a bělokazů jilmového, pruhovaného, malého a chlumního šířících grafíózu jilmů (viz Příloha kap. 2.2). V dosahu 20leté vody se vyklízí neukotvené hroubí (části kmenů a silné větve) do stádia tvrdé hniloby v délkách menších než je šíře toku. Pokud nehrozí splavení, pokácené dřevo zůstává v lese (viz Příloha kap. 2.4). V ZCHÚ s nízkou intenzitou intervenčních těžebních zásahů, kde zůstává většina stromů do konce životnosti, není nutné vybírat stromy k ponechání na dožití. Kácejí se souše ohrožující zdraví a majetek občanů (viz Příloha kap. 2.1).
Charakter lesního ekosystému: Lužní lesy malých toků vyšších poloh a podmáčená stanoviště s převahou listnatých dřevin Biotopy: L2.1 Horské olšiny s olší šedou, L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy (část) Soubory lesních typů: výčet viz výše (v části A)	
Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
Minimální cílový objem dřeva k zetlení je pro: <u>měkké luhy</u> 30 - 40 m³/ha, <u>tvrdé luhy</u> 40 - 50 m³/ha. Jsou-li předmětem ochrany přírodě blízké lesní ekosystémy a na ně vázané vzácné a ohrožené druhy, obvykle se ponechává k zetlení vyšší objem dřeva (blízký přirozenému, ca 50 - 100 m³/ha). Ca 50 % tohoto objemu by měly tvořit stromy s výčetní tloušťkou nad 20 cm, pokud možno v celých délkách, ve větvích a jedná-li se o vývraty, ukotvené na kořenovém balu. Snižuje se tak riziko splavení. Na souborech lesních typů 6L luh olše šedé a 1T březová olšina se ponechává k zetlení zpravidla veškeré listnaté dřevo (kromě výjimek uvedených vpravo).	Z koryt toků, kde hrozí splavení dřeva při povodních a z jejich bezprostředního okolí se vyklízí neukotvené hroubí do stádia tvrdé hniloby, jehož délka je >1m a <šířka toku (kap. 2.4.4 a 5.2) Na SLT 3U při vyšším zastoupení dubu a jilmu je zvýšené riziko šíření bělokazů (<i>Scolytus</i>) (viz Příloha kap. 2.2). V ZCHÚ s nízkou intenzitou intervenčních těžebních zásahů, kde zůstává většina stromů do konce životnosti, není nutné vybírat stromy k ponechání na dožití. Kácejí se souše ohrožující zdraví a majetek občanů (viz Příloha kap. 2.1).

Cílový počet doupných stromů je 5 až 7 ks/ha (v ptačích oblastech pro dutinové druhy ptáku spíše vyšší). V případech, kdy podstatná část dřeva z usměrňujících těžebních zásahů je vyklížena, je vhodné vybrat dostatečný počet stromů na dožití (ca 50 ks/ha). Po odumření se stromy na dožití ponechají do rozpadu a průběžně nahrazují živými. Tyto odumřelé stromy jsou přirozeným zdrojem doplňujícím objem tlejícího dřeva. Objem živé dendromasy přecházející do dekompozice (přirozeně nebo z těžby) by měl být s ohledem na cílové množství tlejícího dřeva 0,5 až 3,0 m³/ha/rok.	
Charakter lesního ekosystému: Doubravy, habrové doubravy (a dubové jedliny) Biotopy: L3 Dubohabřiny, L6 Teplomilné doubravy, L7 Acidofilní doubravy (okrajově L5.4 Acidofilní bučiny) Soubory lesních typů: výčet viz výše (v části A)	
Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
Minimální cílový objem dřeva k zetlení ve ZCHÚ je pro: <u>extrémní stanoviště</u> 25 - 30 m³/ha, <u>pro ostatní doubravy</u> ca. 50 m³/ha. Jsou-li předmětem ochrany přírodě blízké lesní ekosystémy a na ně vázané vzácné a ohrožené druhy, obvykle se ponechává k zetlení vyšší objem dřeva (blízký přirozenému), a to na: <u>extrémních stanovištích</u> 40 - 80 m³/ha <u>kyselých stanovištích</u> 70 - 150 m³/ha <u>živných, obohacených a vodou ovlivněných stanovištích</u> 90 - 170 m³/ha. Minimálně 50 % tohoto objemu by měly tvořit silné stromy. Cílový počet doupných stromů je 5 až 7 ks/ha (v ptačích oblastech pro dutinové druhy ptáku spíše vyšší). V případech, kdy podstatná část dřeva z usměrňujících těžebních zásahů je vyklížena, je vhodné vybrat dostatečný počet stromů na dožití, tj. do rozpadu (ca 50 - 70 ks/ha). V jedlových doubravách a dubových jedlinách je vhodné nechávat jako stromy na dožití kromě listnáčů přednostně jedle. Po odumření se stromy na dožití ponechávají do rozpadu a průběžně se doplňují živými. Tyto odumřelé stromy jsou přirozeným zdrojem doplňujícím objem tlejícího dřeva. Objem živé dendromasy přecházející do dekompozice (přirozeně nebo z těžby) by měl být s ohledem na cílové množství tlejícího dřeva 0,3 až 2,0 m³/ha/rok.	Jsou-li předmětem ochrany oligotrofní, popř. mezotrofní společenstva vzniklá historickým způsobem hospodaření, nebo vyžaduje-li to ochrana geologických nebo geomorfologických útvarů (popř. jiný předmět ochrany), výrazně se omezuje podíl ponechaného ležícího dřeva k zetlení, zejména klestu; ponechává se spíše dřevo větších dimenzí. K doubravám jsou přiřazena i azonální společenstva některých dubových jedlin ve 4. a 5. lesním vegetačním stupni, řazené do biotopu L5.4 Acidofilní bučiny, v nichž v přirozené skladbě převládá jedle a dub má ještě významné přirozené zastoupení (10 až 30 %), zatím co buk je přirozeně pouze vtroušen, nebo zcela chybí. V ZCHÚ s nízkou intenzitou intervenčních těžebních zásahů, kde zůstává většina stromů do konce životnosti, není nutné vybírat stromy k ponechání na dožití. Zvýšené riziko šíření bělokazů (<i>Scolytus</i>) (viz Příloha kap. 2.2). Na vysychavých stanovištích doubrav vzrůstá s koncentrací dřeva ponechaného k zetlení riziko vzniku požárů (viz Příloha kap. 2.3). Kácejí se souše ohrožující zdraví a majetek občanů (viz Příloha kap. 2.1).
Charakter lesního ekosystému: Bučiny středních a vyšších poloh a jedliny s významným zastoupením buku Biotopy: L5.1 Květnaté bučiny, L5.3 Vápnomilné bučiny, L5.2 Horské klenové bučiny (okrajově) L5.4 Acidofilní bučiny (převážná část) Soubory lesních typů: výčet viz výše (v části A)	
Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
Minimální cílový objem dřeva k zetlení pro bučiny ve ZCHÚ je pro: <u>stanoviště extrémní</u> 30 - 40 m³/ha* <u>stanoviště ostatní</u> ca. 50 m³/ha. Jsou-li předmětem ochrany přírodě blízké lesní ekosystémy a na ně vázané vzácné a ohrožené druhy,	Jsou-li předmětem ochrany oligotrofní, popř. mezotrofní společenstva vzniklá historickým způsobem hospodaření, nebo vyžaduje-li to ochrana geologických nebo geomorfologických útvarů (popř. jiný předmět ochrany), výrazně se omezuje podíl ponechaného ležícího dřeva k zetlení, zejména klestu; ponechává se spíše dřevo větších dimenzí.

obvykle se ponechává k zetlení vyšší objem dřeva (blízký přirozenému), tj. pro <u>stanoviště extrémní</u> 50 - 60 m³/ha* <u>stanoviště ostatní</u> 80 - 150 m³/ha Minimálně 50 % tohoto objemu by měly tvořit silné stromy. Na vzniku tlejícího dřeva by se vedle buku a přimíšených listnáčů měla podílet zejména jedle. Cílový počet doupných stromů je 5-7 ks/ha (v ptačích oblastech pro dutinové druhy ptáků spíše vyšší) V případech, kdy podstatná část dřeva z usměrňujících těžebních zásahů je vyklížena, je vhodné vybrat dostatečný počet stromů na dožití (ca 50 až 70 ks/ha). Jako stromy na dožití je vhodné nechávat kromě listnáčů přednostně jedle. Po odumření se stromy na dožití ponechávají do rozpadu a průběžně se doplňují. Tyto odumřelé stromy jsou přirozeným zdrojem doplňujícím objem tlejícího dřeva. Objem živé dendromasy přecházející do dekompozice (přirozeně nebo z těžby) by měl být s ohledem na cílové množství tlejícího dřeva 1,2 až 4,0 m³/ha/rok.	K bučinám je přiřazena i část jedlin spadajících do biotopu L5.4 Acidofilní bučiny, v nichž buk má sice minoritní, ale ještě významné zastoupení. Zbytek jedlin řazených do biotopu L5.4, v nichž buk je pouze vtroušen, je přiřazen podle zastoupení dubu a smrku buď k doubravám, nebo ke smrčinám. V ZCHÚ s nízkou intenzitou intervenčních těžebních zásahů, kde zůstává většina stromů do konce životnosti, není nutné vybírat stromy k ponechání na dožití. Na souborech lesních typů 3. a výjimečně i 4. lesního vegetačního stupně s významným zastoupením dubu, je při ponechání většího objemu čerstvého dubového dřeva a souší k zetlení riziko šíření bělokazů (<i>Scolytus</i>). V porostech s významným zastoupením smrku je při ponechání čerstvého smrkového dřeva pravděpodobnost šíření kůrovců, zejména lýkožrouta smrkového (<i>Ips typographus</i>) (viz Příloha kap. 2.2). Kácejí se souše ohrožující zdraví a majetek občanů (viz Příloha kap. 2.1).
Charakter lesního ekosystému: Suťové převážně listnaté lesy Biotopy: L4 Suťové lesy, L5.2 Horské klenové bučiny (část) Soubory lesních typů: výčet viz výše (v části A)	
Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
Minimální cílový objem dřeva k zetlení pro suťové lesy ve ZCHÚ je <u>pro suťové lesy v 1. a 2. lesním vegetačním stupni</u> 40 - 50 m³/ha *, <u>pro suťové lesy ve 3. až 6. vegetačním stupni</u> 50 - 60 m³/ha. Jsou-li předmětem ochrany přírodě blízké lesní ekosystémy a na ně vázané vzácné a ohrožené druhy, obvykle se ponechává k zetlení vyšší objem dřeva (blízký přirozenému), tj. ca 70 - 120 m³/ha. Minimálně 50 % tohoto objemu by měly tvořit silné stromy. Na vzniku tlejícího dřeva by se vedle buku a přimíšených listnáčů měla podílet zejména jedle. Cílový počet doupných stromů je 5 až 7 ks/ha (v ptačích oblastech pro dutinové druhy ptáků spíše vyšší) Pokud nejsou vážné důvody pro vyklízení dřeva, mělo by maximum odumřelého a vyrobeného dřeva zůstat k zetlení. Pokud možno omezit i těžby na nezbytné minimum. Důvodem je zejména vysoká citlivost půd k intraskelotové erozi. V případech, kdy podstatná část dřeva z usměrňujících těžebních zásahů je vyklížena, je vhodné vybrat dostatečný počet stromů na dožití, (ca 50 až 70 ks/ha). Jako stromy na dožití je vhodné nechávat kromě listnáčů přednostně jedle. Po odumření se stromy na dožití ponechávají do rozpadu a průběžně doplňují. Tyto odumřelé stromy jsou přirozeným zdrojem doplňujícím objem tlejícího dřeva. Objem živé dendromasy přecházející do dekompozice (přirozeně nebo z těžby) by měl být s ohledem na cílové množství tlejícího dřeva 1,5 až 4,0 m³/ha/rok.	Při ponechání čerstvého jilmového a většího objemu čerstvého dubového dřeva a souší k zetlení je riziko šíření bělokazů (<i>Scolytus</i>) a s tím související rozvoj tracheomykóz - zejména na jilmech progresse grafiozního hynutí jilmů (<i>Ophiostoma ulmii</i>) (viz Příloha kap. 2.2). Nebezpečí samovolného pohybu dřeva, zejména vyrobených sortimentů (odvčvených a příčně přeřezaných kmenů). Kácejí se souše ohrožující zdraví a majetek občanů (viz Příloha kap. 2.1).
Charakter lesního ekosystému: Horské smrčiny a jedliny s významným zastoupením smrku	

Biotypy: L9 Smrčiny, L5.2 Horské klenové bučiny (okrajově), L5.4 Acidofilní bučiny (část na vodou ovlivněných půdách - jedliny), L10.2 Rašelinné brusnicové bory (variantně, okrajově ve vyšších polohách)

Soubory lesních typů: výčet viz výše (v části A)

Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
Cílový objem tlejícího dřeva silně kolísá podle podmínek růstového prostředí v závislosti na objemu dendromasy lesního ekosystému. Minimální objem dřeva ponechaného k zetlení je ve ZCHÚ: <u>na extrémních stanovištích</u> je ca. 30 - 40 m³/ha, <u>v kyselých rašelinných a vrchovištních smrčínách</u> je ca. 30 - 100 m³/ha (výjimečně i méně - v závislosti na aktuální zásobě porostů), <u>na podmáčených jedlových smrčínách, podmáčených smrčínách či svěžích rašelinných smrčínách</u> je ca. 60 - 80 m³/ha, <u>na kyselých a živých stanovištích</u>, v rozmezí 50 - 60 m³/ha. Thlusté dřevo by mělo tvořit 50-60 % tlejícího dřeva. K zetlení se bez dalšího zpracování ponechává přednostně odumřelé dřevo nesmrkových příměsí a dvouleté souše. V porostech se zastoupením listnáčů a jedle do 10 % se k zetlení ponechává veškeré dřevo těchto dřevin. Ze smrku se proto k zetlení ponechávají přednostně souše staré 2 a více let ("sterilní souše") na nichž již nehrozí rozvoj „primárních“ druhů kůrovců a v omezeném rozsahu (ca 1-2 kmeny/ha/rok) jednotlivých vývrátů a zlomů, zejména pokud leží v chladné a stinné poloze, např. v hustých nárostech přirozené obnovy apod. Veškeré smrkové odumřelé dřevo se k zetlení ponechává v klečových smrčínách (SLT 9K), ve vrchovištních smrčínách (SLT 8R) a zpravidla i v podmáčených zakrslých smrčínách (SLT 8T) tvořících lemy rašelin, popř. v kyselých rašelinných smrčínách (SLT 7R), v rašelinných borových smrčínách (SLT 5R) a kyselých reliktních smrčínách (SLT 3R). Pokud jsou vrchovištní, rašelinné a podmáčené smrčiny na výše uvedených SLT odvodněny a odvodnění je funkční, je třeba množství ponechaného čerstvého smrkového dřeva zvážit se zřetelem na možné důsledky gradace kůrovců. Ponechávání většího množství čerstvého smrkového dřeva k zetlení na všech ostatních souborech lesních typů je spojeno se značným rizikem přemnožení kůrovců. Při rozhodování o ponechání větších objemů neošetřeného smrkového dřeva k zetlení je nutné zvážit důsledky možného přemnožení kůrovců, zejména lýkožrouta smrkového. Cílový počet doupných stromů je minimálně 5 ks/ha, v ptačích oblastech zřízených pro ochranu dutinových druhů ptáků minimálně 7 ks/ha. Ponechává se min. 30 - 50 stromů na dožití (do rozpadu), přednostně listnáče, vč. sukcesních dřevin a jedle. Po odumření se stromy na dožití průběžně doplňují. Tyto odumřelé stromy jsou přirozeným zdrojem doplňujícím objem tlejícího dřeva. Objem dřeva přecházejícího do dekompozice (přirozeně nebo z těžby) by měl být s ohledem na cílové množství tlejícího dřeva od 0,4 m³/ha/rok na nejhudších	Ve smrčínách hrozí při ponechání čerstvého smrkového dřeva k zetlení riziko gradace kůrovců se všemi důsledky (viz Příloha kap. 2.2). Nízké riziko je pouze v SLT 9K klečová smrčina, 8R vrchovištní smrčina a 8T podmáčená zakrslá smrčina, která tvoří obvykle přechodové lemy rašeliníšť. Snížené riziko přemnožení kůrovců je rovněž na SLT 3R kyselá reliktní smrčina, 5R rašelinná borová smrčina a 7R kyselá rašelinná smrčina. To platí pouze za předpokladu, že podmáčené, rašelinné a vrchovištní smrčiny na uvedených SLT nejsou narušeny funkčním odvodněním. Na rašelinných a podmáčených smrčínách je nutné předpokládat opakující se plošné rozpady porostů. Kácejí se souše ohrožující zdraví a majetek občanů (viz Příloha kap. 2.1).

stanovištích s pomalou dekompozicí až po ca. 4,0 m ³ /ha/rok na bohatých stanovištích.	
Charakter lesního ekosystému: Klečové porosty nad horní hranicí lesa Biotopy: A7 Kosodřevina, L10 Rašelinné lesy (část) Soubory lesních typů: výčet viz výše (v části A)	
Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
K zetlení se obvykle ponechává veškeré odumřelé dřevo. Cílový objem tlejícího dřeva není stanoven.	Pokud se převádějí uměle založené klečové porosty nevhodné provenience na původní alpské trávníky (biotop A1) nebo alpínskou a subalpínskou keříčkovou vegetaci (biotop A2), vytěžené dřevo se obvykle odstraňuje.
Skupina C	
Cíl, resp. předmět ochrany	ZCHÚ nebo jejich části v nichž cílem ochrany je: - zachování lesních společenstev, nebo jejich fragmentů (obvykle ve stupni přirozenosti C, D, výjimečně E) utvářených hospodářskou činností, nebo - ochrana druhů na tato společenstva vázaných, - ochrana výrazně oligotrofních společenstev nebo druhů, - zachování geologických či geomorfologických útvarů či nalezišť nerostů, - uchování a reprodukce přírodního bohatství a příznivé působení na okolní méně stabilní části krajiny (ÚSES) - zabezpečení území před negativními vlivy z okolí (ochranná pásma ZCHÚ)
Převládající charakter managementu	Hospodářské využívání lesních ekosystémů (zpravidla přírodě blízké) nebo intenzivní usměrňující management umožňující vyklizení podstatné části vytěženého dřeva
Charakter lesního ekosystému: Bory Biotopy: L8 Suché bory, L10 Rašelinné lesy Soubory lesních typů: výčet viz výše (v části A)	
Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
Minimální cílový objem dřeva k zetlení je pro stanoviště <u>přirozených borů</u> je 20 - 30 m ³ /ha, z toho ca. 30 % v tlustém dříví. Na dílčích plochách ve stupni přirozenosti C probíhají pouze účelové zásahy a vyklizení dřeva nezbytné pro dosažení cílů ochrany. K zetlení se přednostně ponechává dřevo listnáčů a na SLT, kde má přirozené zastoupení zejména jedle. Na rašelinných půdách (SLT 0T chudý březový bor a 0R rašelinný bor) se s ohledem na vysokou zranitelnost půd zpravidla ponechává k zatlení většina dřeva. Ponechává a chrání se min. 5 doupných stromů/ha, v ptačích oblastech min. 7 doupných stromů/ha. Na dožití (do rozpadu) se ponechává 5 až 8 stromů/ha, přednostně listnáčů a jedle. Po odumření se stromy na dožití průběžně doplňují. Tyto odumřelé stromy jsou přirozeným zdrojem doplňujícím objem tlejícího dřeva. Objem dendromasy přecházející do dekompozice (přirozeně nebo z těžby) by měl být s ohledem na cílové množství tlejícího dřeva od 0,2 m ³ /ha/rok na chudých stanovištích s pomalou dekompozicí po 0,6 m ³ /ha/rok.	Jsou-li předmětem ochrany oligotrofní společenstva vzniklá historickým způsobem hospodaření, omezuje se podíl ležícího dřeva ponechaného k zetlení, zejména klestu. Při ponechání nezpracovaných borových vrcholových zlomů a polomů, po požárech a jiném oslabení borových porostů hrozí přemnožení lýkohuba menšího a l. sosnového (viz Příloha kap. 2.2). Na vysychavých borových stanovištích (zejména na 0C hadcovém boru, 0X dealpínském boru, 0M dubovém boru a 1M borové doubravě) hrozí při vyšší koncentraci ponechaného dřeva nebezpečí požárů (viz Příloha kap. 2.3). Kácení se souše ohrožující zdraví a majetek občanů (viz Příloha kap. 2.1).
Charakter lesního ekosystému: Lužní lesy velkých a středních toků nížin a pahorkatin Biotopy: L1 Mokřadní olšiny, L2.3 Tvrdé luhy nížinných řek, L2.4 Měkké luhy nížinných řek,	

L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy (část)	
Soubory lesních typů: výčet viz výše (v části A)	
Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
Minimální cílový objem dřeva k zetlení je pro: <u>měkké luhy</u> 30 m³/ha, <u>tvrdé luhy</u> 40 m³/ha. Na dílčích plochách ve stupni přirozenosti C probíhají pouze účelové zásahy a vyklízení dřeva nezbytné pro dosažení cílů ochrany. K zetlení se ponechávají zejména silné stromy, pokud možno v celých délkách, ukotvené na kořenových balech a s ponechanými větvemi. Snižuje se tak riziko jejich splavení při povodních. Ponechává a chrání se min. 5 doupných stromů/ha, v ptačích oblastech min. 7 doupných stromů/ha. Na dožití (do rozpadu) se ponechává 5 až 8 stromů. Přednostně se ponechávají stromy infikované houbami a v ptačích oblastech vhodné hnízdní stromy. Po odumření se stromy na dožití průběžně doplňují. Tyto odumřelé stromy jsou přirozeným zdrojem doplňujícím objem tlejícího dřeva. Objem živé dendromasy přecházející do dekompozice (přirozeně nebo z těžby) by měl být s ohledem na cílové množství tlejícího dřeva a rychlou dekompozici v měkkém luhu ca. 1,0 až 1,5 m³/ha/rok, ve tvrdém luhu 0,8 až 1,0 m³/ha/rok.	V „tvrdém luhu“ při ponechávání odumřelých stromů a čerstvého dříví dubů a jilmů se zvyšuje riziko šíření bělokazů (<i>Scolytus</i>), zejména bělokaza dubového šířícího tracheomykózy na dubech a bělokazů jilmového, pruhovaného, malého a chlumního šířících grafiozu jilmů (viz Příloha kap. 2.2). V dosahu 20leté vody se vyklízí neukotvené hroubí (části kmenů a silné větve) do stádia tvrdé hniloby v délkách menších než je šíře toku (viz Příloha kap. 2.4). Kácejí se souše ohrožující zdraví a majetek občanů (viz Příloha kap. 2.1).
Charakter lesního ekosystému: Lužní lesy malých toků vyšších poloh a podmáčená stanoviště s převahou listnatých dřevin Biotoxy: L2.1 Horské olšiny s olší šedou, L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy (část) Soubory lesních typů: výčet viz výše (v části A)	
Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
Minimální cílový objem dřeva k zetlení je pro: <u>měkké luhy</u> 25 - 30 m³/ha, <u>tvrdé luhy</u> 30 - 40 m³/ha. Na dílčích plochách ve stupni přirozenosti C probíhají pouze účelové zásahy a vyklízení dřeva nezbytné pro dosažení cílů ochrany. Ponechávají se zejména silné stromy, pokud možno v celých délkách, ukotvené na kořenových balech a s ponechanými větvemi. Snižuje se tak riziko jejich splavení při povodních. Ponechává a chrání se min. 5 doupných stromů/ha, v ptačích oblastech min. 7 doupných stromů/ha. Na dožití (do rozpadu) se ponechává 5 až 8 stromů. Přednostně se ponechávají stromy infikované houbami a v ptačích oblastech vhodné hnízdní stromy. Po odumření se stromy na dožití průběžně doplňují. Tyto odumřelé stromy jsou přirozeným zdrojem doplňujícím objem tlejícího dřeva. Objem živé dendromasy přecházející do dekompozice (přirozeně nebo z těžby) by měl být s ohledem na cílové množství tlejícího dřeva a rychlou dekompozici v měkkém luhu ca. 1,0 až 1,5 m³/ha/rok, ve tvrdém luhu 0,8 až 1,0 m³/ha/rok.	Z koryt toků, kde hrozí splavení dřeva při povodních a z jejich bezprostředního okolí se vyklízí neukotvené hroubí do stádia tvrdé hniloby, jehož délka je >1m a <šířka toku (viz Příloha kap. 2.4). Na SLT 3U při vyšším zastoupení dubu a jilmu je zvýšené riziko šíření bělokazů (<i>Scolytus</i>) (viz Příloha kap. 2.2). Kácejí se souše ohrožující zdraví a majetek občanů (viz Příloha kap. 2.1).
Charakter lesního ekosystému: Doubravy, habrové doubravy (a dubové jedliny) Biotoxy: L3 Dubohabřiny, L6 Teplomilné doubravy, L7 Acidofilní doubravy (okrajově L5.4 Acidofilní bučiny) Soubory lesních typů: výčet viz výše (v části A)	

Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
Minimální cílový objem dřeva k zetlení je pro <u>extrémní stanoviště doubrav</u> 20 - 30 m³/ha (na stanovištích s velmi nízkou porostní zásobou výjimečně i méně) <u>ostatní stanoviště doubrav</u> 30 - 40 m³/ha Kolem 50 % tohoto objemu by měly tvořit silné stromy. Na dílčích plochách ve stupni přirozenosti C probíhají pouze účelové zásahy a vyklízení dřeva nezbytné pro dosažení cílů ochrany. Cílový počet doupných stromů je 5 ks/ha, v ptačích oblastech min. 7 ks/ha. Na dožití (do rozpadu) se ponechává 5 až 8 stromů. Přednostně se ponechávají stromy infikované houbami a v ptačích oblastech vhodné hnízdní stromy. Kromě dubu se na dožití nechávají i krátkověké listnáče a na jedlových doubravách a dubových jedlinách přednostně jedle. Po odumření se stromy na dožití průběžně doplňují. Tyto odumřelé stromy jsou přirozeným zdrojem doplňujícím objem tlejícího dřeva. Objem dendromasy přecházející do dekompozice (přirozeně nebo z těžby) by měl být s ohledem na cílové množství tlejícího dřeva, dřevinu a rychlost tlení ca. 0,4 po 0,6 m³/ha/rok.	Jsou-li předmětem ochrany oligotrofní společenstva vzniklá historickým způsobem hospodaření, výrazně se omezuje podíl ponechaného ležícího dřeva k zetlení, zejména klestu. Pokud jsou předmětem ochrany geologické či geomorfologické útvary, podřizuje se objem ponechaného dřeva této skutečnosti. K doubravám jsou přiřazena i azonální společenstva některých dubových jedlin ve 4. a 5. lesním vegetačním stupni, řazené do biotopu L5.4 Acidofilní bučiny, v nichž v přirozené skladbě převládá jedle a dub má ještě významné přirozené zastoupení (10-30 %), zatím co buk je přirozeně pouze vtroušen, nebo zcela chybí. Zvýšené riziko šíření bělokazů (<i>Scolytus</i>) (viz Příloha kap. 2.2). Na vysychavých stanovištích doubrav vzrůstá s koncentrací dřeva ponechaného k zetlení riziko vzniku požárů (viz Příloha kap. 2.3). Kácejí se souše ohrožující zdraví a majetek občanů (viz Příloha kap. 2.1).
Charakter lesního ekosystému: Bučiny středních a vyšších poloh a jedliny s významným zastoupením buku Biotopy: L5.1 Květnaté bučiny, L5.3 Vápnomilné bučiny, L5.2 Horské klenové bučiny (okrajově) L5.4 Acidofilní bučiny (převážná část) Soubory lesních typů: výčet viz výše (v části A)	
Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
Minimální cílový objem dřeva k zetlení pro bučiny je pro <u>stanoviště extrémní</u> 30 - 40 m³/ha* <u>stanoviště ostatní</u> ca. 50 m³/ha. Kolem 50 % tohoto objemu by měly tvořit silné stromy. Na dílčích plochách ve stupni přirozenosti C probíhají pouze účelové zásahy a vyklízení dřeva nezbytné pro dosažení cílů ochrany. Na vzniku tlejícího dřeva by se vedle buku a přimíšených listnáčů měla podílet zejména jedle. Dřevo smrku se k zetlení ponechává v omezeném množství (ponechávají se např. 2 a více let staré souše, jednotlivé polomy a vývraty smrku v porostech s výraznou převahou buku apod.). Cílový počet doupných stromů je 5 ks/ha, v ptačích oblastech min. 7 ks/ha. Na dožití (do rozpadu) se ponechává 5 až 8 stromů. Přednostně se ponechávají stromy infikované houbami a v ptačích oblastech vhodné hnízdní stromy. Jako stromy na dožití je vhodné nechávat kromě listnáčů přednostně jedle. Po odumření se stromy na dožití průběžně doplňují. Tyto odumřelé stromy jsou přirozeným zdrojem doplňujícím objem tlejícího dřeva. Objem živé dendromasy přecházející do dekompozice (přirozeně nebo z těžby) by měl být s ohledem na cílové množství tlejícího dřeva 1,0 - 1,6 m³/ha/rok.	Jsou-li předmětem ochrany oligotrofní společenstva vzniklá historickým způsobem hospodaření, omezuje se podíl ponechaného ležícího dřeva k zetlení, zejména klestu. Pokud jsou předmětem ochrany geologické či geomorfologické útvary, podřizuje se objem ponechaného dřeva této skutečnosti. K bučinám je přiřazena i část jedlin spadajících do biotopu L5.4 Acidofilní bučiny, v nichž buk má sice minoritní, ale ještě významné zastoupení. Zbytek jedlin řazených do biotopu L5.4, v nichž buk je pouze vtroušen, je přiřazen podle zastoupení dubu a smrku buď k doubravám, nebo ke smrčinám. Na souborech lesních typů 3. a výjimečně i 4. lesního vegetačního stupně s významným zastoupením dubu, je při ponechání většího objemu čerstvého dubového dřeva a souši k zetlení riziko šíření bělokazů (<i>Scolytus</i>). V porostech s významným zastoupením smrku je při ponechání čerstvého smrkového dřeva pravděpodobnost šíření kůrovců, zejména lýkožrouta smrkového (<i>Ips typographus</i>) (viz Příloha kap. 2.2). Kácejí se souše ohrožující zdraví a majetek občanů (viz Příloha kap. 2.1).

Charakter lesního ekosystému: Suťové převážně listnaté lesy Biotopy: L4 Suťové lesy, L5.2 Horské klenové bučiny (část) Soubory lesních typů: výčet viz výše (v části A)	
Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
Cílový objem dřeva k zetlení pro suťové lesy je <u>v 1. a 2. lesním vegetačním stupni</u> 30 - 40 m³/ha, <u>ve 3 až 6. lesním vegetačním stupni</u> ca 50 m³/ha, Na dílčích plochách ve stupni přirozenosti C probíhají pouze účelové zásahy a vyklízení dřeva nezbytné pro dosažení cílů ochrany. Pokud nejsou vážné důvody pro vyklízení dřeva, mělo by maximum odumřelého a vyrobeného dřeva zůstat k zetlení. Pokud možno omezit i těžby na nezbytné minimum. Důvodem je zejména vysoká citlivost půd k erozi. Kolem 50 % tlejícího dřeva by měly tvořit silné stromy. Na vzniku tlejícího dřeva by se vedle buku a přimíšených listnáčů měla podílet zejména jedle. Vyrobené dřevo ponechané k zetlení orientovat přibližně vrstevnicově k omezení rizika samovolného pohybu a ke zvýšení protierozního účinku. Cílový počet doupných stromů je 5 ks/ha, v ptačích oblastech min. 7 ks/ha. Na dožití (do rozpadu) se ponechává 5 až 8 stromů. Přednostně se ponechávají stromy infikované houbami a v ptačích oblastech vhodné hnízdí stromy. Jako stromy na dožití je vhodné nechávat kromě listnáčů přednostně jedle. Po odumření se stromy na dožití průběžně doplňují. Tyto odumřelé stromy jsou přirozeným zdrojem doplňujícím objem tlejícího dřeva. Objem živé dendromasy přecházející do dekompozice (přirozeně nebo z těžby) by měl být s ohledem na cílové množství tlejícího dřeva kolem 1,0 až 1,5 m³/ha/rok.	Při ponechání čerstvého jilmového a většího objemu čerstvého dubového dřeva a souší k zetlení je riziko šíření bělokazů (<i>Scolytus</i>) a s tím související rozvoj tracheomykóz - zejména na jilmech progresse grafiozního hynutí jilmů (<i>Ophiostoma ulmii</i>) (viz Příloha kap. 2.2). Nebezpečí samovolného pohybu dřeva, zejména vyrobených sortimentů (odvětvových a příčně přeznaných kmenů). Kácejí se souše ohrožující zdraví a majetek občanů (viz Příloha kap. 2.1).
Charakter lesního ekosystému: Smrčiny a jedliny s významným zastoupením smrku Biotopy: L9 Smrčiny, L5.2 Horské klenové bučiny (okrajově), L5.4 Acidofilní bučiny (část na vodou ovlivněných půdách - jedliny), L10.2 Rašelinné brusnicové bory (ve vyšších polohách variantně, okrajově) Soubory lesních typů: výčet viz výše (v části A)	
Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
Minimální cílový objem dřeva k zetlení pro smrčiny je <u>na extrémních stanovištích</u> 25 - 30 m³/ha, <u>v kyselých rašelinných a vrchovištních smrčinách</u> je ca. 30 - 50 m³/ha (výjimečně i méně - v závislosti na aktuální zásobě porostů), <u>na podmáčených jedlových smrčinách, podmáčených smrčinách či svěžích rašelinných smrčinách</u> je 30 - 40 m³/ha v závislosti na charakteru lesního ekosystému, <u>na kyselých a živných stanovištích</u>, v rozmezí 30 - 40 m³/ha. Na dílčích plochách ve stupni přirozenosti C probíhají pouze účelové zásahy a vyklízení dřeva nezbytné pro dosažení cílů ochrany. Přednostně se k zetlení ponechává dřevo listnáčů vč. sukcesních dřevin a dřevo jedle. Ze smrku se k zetlení ponechávají přednostně souše a ležící dřevo staré 2 a více let ("sterilní") na nichž	Ve smrčinách hrozí při ponechání čerstvého smrkového dřeva k zetlení riziko gradace kůrovců se všemi důsledky (viz Příloha kap. 2.2). Nízké riziko je pouze v SLT 9K klečová smrčina, 8R vrchovištní smrčina a 8T podmáčená zakrslá smrčina, která tvoří obvykle přechodové lemy rašelinišť. Snížené riziko přemnožení kůrovců je rovněž na SLT 3R kyselá reliktní smrčina, 5R rašelinná borová smrčina a 7R kyselá rašelinná smrčina. To platí pouze za předpokladu, že podmáčené, rašelinné a vrchovištní smrčiny na uvedených SLT nejsou narušeny funkčním odvodněním. Na rašelinných a podmáčených smrčinách lze předpokládat opakující se plošné rozpady porostů. Kácejí se souše ohrožující zdraví a majetek občanů (viz Příloha kap. 2.1).

již nehrozí rozvoj „primárních“ druhů kůrovců. Tlusté dřevo by mělo tvořit kolem 50 % tlejícího dřeva. Možné maximum smrkového dřeva a veškeré nesmrkové dřevo se k zetlení ponechává v klečových smrčínách (SLT 9K) a v neodvodněných vrchovištních smrčínách (SLT 8R), zpravidla i v podmáčených zakrslých smrčínách (SLT 8T) tvořících lemy rašelin, popř. v kyselých rašelinných smrčínách (SLT 7R), v rašelinných borových smrčínách (SLT 5R) a kyselých reliktních smrčínách (SLT 3R). Na všech ostatních souborech lesních typů je ponechání většího množství čerstvého smrkového dřeva k zetlení spojeno se značným rizikem přemnožení kůrovců. Cílový počet doupných stromů je 5 ks/ha, v ptačích oblastech min. 7 ks/ha. Na dožití (do rozpadu) se ponechává 5 až 8 stromů. Přednostně se ponechávají stromy infikované houbami a v ptačích oblastech vhodné nízké stromy. Jako stromy na dožití je vhodné nechávat kromě listnáčů přednostně jedle. Po odumření se stromy na dožití průběžně doplňují. Tyto odumřelé stromy jsou přirozeným zdrojem doplňujícím objem tlejícího dřeva. Objem živé dendromasy přecházející do dekompozice (přirozeně nebo z těžby) by měl být s ohledem na cílové množství tlejícího dřeva ca. 0,4 až 0,6 m³/ha/rok.	
Charakter lesního ekosystému: Klečové porosty nad horní hranicí lesa Biotopy: A7 Kosodřevina, L10 Rašelinné lesy (část) Soubory lesních typů: výčet viz výše (v části A)	
Doporučený management	Výjimky, odchylky, komentář
Cílový objem tlejícího dřeva není stanoven.	Jsou-li odstraňovány nevhodně uměle založené klečové porosty, vytěžené dřevo se obvykle odstraňuje.

* Odhad přirozeného cílového objemu tlejícího dřeva vychází ze zásoby hroubí dospělých porostů podle růstových tabulek a z toho plynoucí zásoby dendromasy na relevantních souborech lesních typů (SLT), ze zastoupení dřevin rekonstruované přirozené skladby, z předpokládané průměrné délky dožití zastoupených dřevin a předpokládané střední doby dekompozice hroubí zastoupených dřevin do stádia trouchu v podmínkách hodnoceného SLT. Odhadnutý objem tlejícího dřeva je podílem ze zásoby dřeva dospělého porostu nepřímým podílem středního věku dožití zastoupených dřevin a očekávané doby dekompozice těchto dřevin. Na extrémních stanovištích se uvažovala redukce na přirozené proředění porostu. Rozpětí cílového objemu je dáno takto zjištěnými hodnotami pro zásobově nejchudší a nejbohatší SLT. Rozpětí je rozšířeno s přihlédnutím k rozdílu objemu tlejícího dřeva ve vývojových stádiích dorůstání a rozpadu.

Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D.

náměstek ministra - ředitel sekce
ochrany přírody a krajiny

Metodika managementu tlejícího dříví v lesích zvláště chráněných území

Příloha

Obsah

1	Východiska metodiky ponechávání dřeva k zetlení (argumentační báze)	24
1.1	<i>Kategorie ochrany území, v nichž se uplatňuje metodika managementu tlejícího dřeva</i>	24
1.2	<i>Množství, parametry a distribuce dřeva ponechávaného k zetlení</i>	27
1.2.1	Množství dřeva ponechávaného k zetlení	27
1.2.2	Parametry dřeva ponechávaného k zetlení	29
1.2.3	Distribuce dřeva ponechaného k zetlení	32
1.2.4	Diverzita ekotopů pro ponechávání dřeva k zetlení	33
1.2.5	Časová kontinuita ponechávání dřeva k zetlení	33
1.3	<i>Cesty k dosažení potřebného množství dřeva ponechaného k zetlení</i>	34
2	Rizika plynoucí z ponechání odumřelého dřeva k zetlení a možnosti jejich minimalizace	35
2.1	<i>Ohrožení života a zdraví osob a ohrožení majetku pádem odumřelých nebo starých stromů, popř. samovolným pohybem ležícího dřeva na svazích</i>	36
2.2	<i>Šíření podkorního hmyzu event. patogenních hub</i>	36
2.3	<i>Zvýšené riziko vzniku požárů</i>	39
2.4	<i>Ohrožení příčných objektů na tocích splaveným dřevem při povodních a s tím související další škody</i>	39
3	Opatření k zajištění dostatečného objemu, kvality a distribuce dřeva ponechaného k zetlení a k minimalizaci z toho plynoucích rizik	39
3.1	<i>Obecné zásady managementu dřeva ponechaného k zetlení</i>	39
4	Prameny	42

1 Východiska metodiky ponechávání dřeva k zetlení (argumentační báze)

1. 1 Kategorie ochrany území, v nichž se uplatňuje metodika managementu tlejícího dřeva

Kategorie územní ochrany jsou legislativním rámcem pro diferenciaci managementu tlejícího dřeva, kdy management tlejícího dřeva je nedílnou součástí širěji pojaté péče o území. V zásadě je třeba vylišit režim, kdy území je ponecháno samovolnému vývoji, který determinuje management tlejícího dřeva jednoznačně, od ZCHÚ s usměrňujícím, resp. hospodářským, managementem různé intenzity, ze kterého se dále odvíjí management dřeva ponechaného k zetlení. V tomto rámci se pak diferencuje management tlejícího dřeva podle cíle ochrany a dalších kritérií.

Národní parky – vzhledem rozloze a zonaci národních parků je management tlejícího dřeva nezbytné diferencovat především s ohledem na předmět ochrany a další specifika (např. turistickou návštěvnost, existující sídelní útvary apod.) konkrétních částí těchto VZCHÚ. Management dřeva ponechaného k zetlení musí respektovat ustanovení § 15 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., které uvádí, že „Veškeré využívání národních parků musí být podřízeno zachování a zlepšování přírodních poměrů ...“. Podle § 16 odst. 1 písm. a) je v nich zakázáno „hospodařit způsobem vyžadujícím činnosti, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů“.

Vzhledem k tomu, že význam ponechávání dostatečného množství odumřelého dřeva v lesích k dekompozici lze mít pro zachování, respektive zvýšení biodiverzity, zlepšení stavu lesních půd a hydrických poměrů za prokázaný, vyplývá z výše uvedeného zákonného ustanovení zpravidla povinnost ponechávat v lesích takové množství dřeva k zetlení, které výše uvedenou podmínku naplní. Výjimkou je ochrana antropogenních oligotrofních společenstev a na ně vázaných druhů.

Podle příslušné dikce zákonných ustanovení to v přiměřeném rozsahu platí i pro níže uvedené kategorie chráněných území.

Chráněné krajinné oblasti – management tlejícího dřeva se obdobně jako v NP diferencuje především podle cíle ochrany a dalších specifík území. Jak vyplývá ze samotného charakteru tohoto typu ZCHÚ, jsou ve srovnatelných typech lesních ekosystémů požadavky na objemy dřeva ponechávaného k zetlení v porovnání s NP obvykle nižší, neměly by však klesnout pod minima doporučovaná pro standardní hospodářské lesy. Objem a parametry dřeva ponechávaného k zetlení by měly být takové, aby byly „... zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce těchto území.“ (§ 25 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb.). Na území první a druhé zóny CHKO nelze hospodařit způsobem využívajícím prostředky a činnosti, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci lesních ekosystémů nebo nevratně poškozovat půdní povrch a měnit vodní režim (§ 26 odst. 3 písm. a). Pokud nemá hospodaření v lesích vést k podstatným změnám biodiverzity, struktury a funkce lesních ekosystémů, musí v lesích zůstat dostatečné (nadprahové) množství dřeva k zetlení v odpovídajících kvalitativních parametrech. Výjimkou je opět ochrana oligotrofních společenstev antropogenního původu a druhů na ně vázaných.

Národní přírodní rezervace – při důsledném uplatňování ustanovení zákona č. 114/1992 Sb. (§ 28 odst. 2 a zejména § 29 písm. a) by na území NPR mělo v lesních ekosystémech zpravidla zůstat k zetlení veškeré dřevo, nebo jeho naprostá většina.

§ 28, odst. 2 zák. č. 114/1992 Sb. říká, že „Využívání národní přírodní rezervace je možné jen v případě, že se jím uchová či zlepší dosavadní stav přírodního prostředí“. Vyklízení dřeva, pokud se neděje v zájmu dosažení cíle ochrany, je pak nepochybně v rozporu s uchováním či zlepšením dosavadního stavu přírodního prostředí, a je tudíž v rozporu s výše uvedeným ustanovením zákona.

Ještě zřetelněji je vyklízení dřeva z území NPR v rozporu s ustanovením § 29 písm. a) zák. č. 114/1992 Sb., který uvádí, že „Na celém území národních přírodních rezervací je zakázáno a) hospodařit na pozemcích způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů, nevratně poškodit půdní povrch ..., změnu vodního režimu ...“. Je mimo veškerou pochybnost, že vyklízení dřeva má negativní dopady na biologickou rozmanitost, strukturu a funkci lesních ekosystémů, neboť 30 – 40 % organismů žijících v lese nějakým způsobem závisí na starých stromech a tlejícím dřevě. Po půdě je tlející dřevo druhově nejbohatší nikou lesního ekosystému, vytváří pestrou škálu různých biotopů, významně ovlivňuje strukturu lesních ekosystémů a jejich funkce. Vyklízení dřeva vede zpravidla k poškození půdního povrchu, byť obvykle není toto poškození nevratného charakteru. Nepochybný je rovněž pozitivní vliv dřeva ponechaného k zetlení na půdu a vodní režim (např. zástin půdy snižující výpar, zvýšení obsahu humusu, zpomalení odtoku, snížení rizika eroze).

Vždy je však nutné přihlížet k bližším podmínkám ochrany, stanoveným ve zřizovacím předpise pro konkrétní NPR. Vyklízení části dřeva z NPR přichází v úvahu zejména v případech, kdy to vyžaduje ochrana zdraví, života, popř. majetku občanů, nebo kdy je vyklízení dřeva žádoucí pro dosažení cílů nebo zachování či zlepšení stavu předmětu ochrany.

Přírodní rezervace – jak vyplývá z § 34 odst. 1 písm. a) zák. č. 114/1992 Sb., který uvádí, že „(1) Na celém území přírodních rezervací je zakázáno a) hospodařit na pozemcích způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů, nevratně poškodit půdní povrch.“, mělo by v lesních ekosystémech na území přírodních rezervací zůstat k zetlení veškeré dřevo, nebo jeho podstatná část. Vyplývá to z dikce § 34 odst. 1 písm. a), který stanoví ochranné podmínky v PR a který je velmi podobný ustanovení § 29 písm. a) vztahujícímu se k NPR (zdůvodnění viz NPR).

Rovněž v PR je vždy nutné přihlížet k bližším podmínkám ochrany stanoveným ve zřizovacím předpise pro konkrétní PR. Vyklízení části dřeva z NPR přichází v úvahu zejména v případech, kdy to vyžaduje ochrana zdraví, života, popř. majetku občanů, nebo kdy je vyklízení dřeva žádoucí pro dosažení cílů ochrany.

Národní přírodní památky – jsou podle § 35 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. zřizovány zejména k ochraně geologických či geomorfologických útvarů, nalezišť nerostů nebo vzácných a ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů a to i v případech, kdy se předmět

ochrany formoval pod vlivem lidské činnosti. Pro management dřeva ponechaného k zetlení z toho vyplývá, že množství, charakter a rozmístění dřeva ponechaného k zetlení v lesních ekosystémech NPP musí respektovat nároky druhů, které jsou předmětem ochrany, resp. vytvářet podmínky pro zachování vhodných biotopů pro tyto druhy. Z uvedeného je zřejmé, že se podle předmětu ochrany může v konkrétních podmínkách management dřeva ponechávaného k zetlení, případ od případu velmi lišit. Zatímco za určitých okolností může být žádoucí ponechávání velkého objemu dřeva k zetlení, popř. v určitých dimenzích či druhovém složení, jindy může být ponechávání tlejícího dřeva nežádoucí.

Přírodní památky – jak vyplývá z dikce § 36 odst. 1 písm. stanovícího ochranné podmínky v PP, který je velmi podobný ustanovení § 35 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. vztahujícímu se na NPP, jsou východiska managementu dřeva ponechávaného k zetlení v lesních ekosystémech PP a NPP velmi podobná.

Lokality soustavy Natura 2000 – management dřeva ponechávaného k zetlení na území lokalit soustavy Natura 2000, které jsou chráněny jako národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky, nebo jsou součástí národních parků a chráněných krajinných oblastí se řídí zásadami výše zmíněných ZCHÚ s přihlédnutím ke specifickým plynoucím z režimu soustavy Natura 2000 (cílem ochrany, popř. zachování či zvýšení ekologické stability evropsky významných lokalit a ptačích oblastí).

Pokud lokality soustavy Natura 2000 nejsou již chráněny z titulu výše uvedených ZCHÚ (tzn. NP, NPR, PR, NPP, PP), zajišťuje se jejich ochrana přednostně smluvními vztahy mezi vlastníky dotčených pozemků a příslušným orgánem ochrany přírody (§ 39 odst. 1 a § 68 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb.). Vztahuje se na ně § 45c odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., podle kterého se tyto EVL využívají pouze tak, „... aby nedošlo k závažnému nebo nevratnému poškození nebo ke zničení evropských stanovišť anebo stanovišť evropsky významných druhů vyžadujících územní ochranu tvořících jejich předmět ochrany ...“. Tomuto cíli je třeba (v závislosti na předmětu ochrany) přizpůsobit management dřeva ponechaného k zetlení. Přitom je třeba mít na zřeteli rozdíly v předmětech ochrany ptačích oblastí (PO) a evropsky významných lokalit (EVL), viz souhrny doporučených opatření pro EVL a PO předané Ministerstvem životního prostředí do Ústředního seznamu ochrany přírody a zveřejněné na portálu veřejné správy (§ 45c odst. 3. zák. č. 114/1992 Sb.).

Ptačí oblasti - management dřeva ponechaného k zetlení v ptačích oblastech bere zvláštní zřetel na ochranu a zlepšení hnízdních příležitostí a úkrytů dutinových druhů ptáků a zachování či zlepšení potravní nabídky související s výskytem tlejícího dřeva a stromů ponechaných na dožití.

Evropsky významné lokality (EVL) - zaměření managementu dřeva ponechaného k zetlení v lesních ekosystémech na evropsky významných lokalitách se orientuje na podporu druhů, resp. procesů, které jsou na dané lokalitě předmětem ochrany. Mohou to být xylofágní druhy hmyzu, rostliny vázané na tlející dřevo či charakter biotopu, jehož je tlející dřevo nedílnou součástí. Tomu se přizpůsobuje množství, skladba a charakter dřeva ponechaného k zetlení.

Územní systém ekologické stability (ÚSES) – ve smyslu § 4 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. zajišťuje uchování a reprodukci přírodního bohatství a příznivé působení na okolní méně

stabilní části krajiny. Uvedený cíl je podmíněn zachováním či podpořením biodiverzity původních druhů a jejich společenstev. Jedním z předpokladů pro dosažení tohoto cíle v lesních ekosystémech je ponechávání potřebného množství tlejícího dřeva vhodných vlastností, dostatečný počet doupných stromů a stromů ponechaných na dožití.

1.2 Množství, parametry a distribuce dřeva ponechávaného k zetlení

1.2.1 Množství dřeva ponechávaného k zetlení

Pro středoevropské přírodní lesy uvádí Albrecht (1991) v Míchal (1999) objem odumřelého dřeva v rozpětí 50 až 200 m³/ha. Ve stádiu dorůstání a optima klesá množství odumřelého dřeva úměrně druhově specifické době rozkladu. Korpeľ (1989) evidoval v karpatských bukových pralesích 40 až 80 m³/ha odumřelého dřeva, ve smrkových 84 až 400 m³/ha. Rozdíl odráží především různé tempo rozkladu obou dřevin, podmíněné dřevinou a podnebím.

Z výzkumu původních a přírodních lesů v podmínkách ČR dlouhodobě prováděných Průšou (1977, 1989), Hortem, Vrškou (1999) a Vrškou et al. (2012a, b, c) vyplývá, že objem odumřelého dřeva v přírodních či původních lužních lesích v ČR se pohybuje v rozmezí 133 až 164 m³/ha a jeho podíl z celkové zásoby (živé + odumřelé) v rozmezí 19,5 až 21,5 %. Průměrná hmotnost odumřelých stromů se pohybovala v rozmezí 2,3 až 5,5 m³. Tomu odpovídá přibližně výčetní tloušťka odumřelých kmenů mezi 45 a 65 cm, při délkách 30 až 35 m.

V přírodních či původních jedlových bučinách až bukových smrčínách se zjištěný objem odumřelého dřeva pohyboval v rozmezí 52 až 233 m³/ha. V případech, kdy objem odumřelého dřeva byl nižší než 100 m³/ha, se jednalo o ZCHÚ (Diana, Stožec, Milešice), z nichž se v minulosti významná část odumřelého dřeva odvezla. Podíl odumřelého dřeva na celkové zásobě se v ZCHÚ, z nichž se odumřelé dřevo nevyváželo, pohyboval od necelých 19 % do 32 %. Největší objem měly odumřelé stromy v jedlových bučinách, kde se jejich průměrná hmotnost pohybovala v rozmezí 2,4 až 7,6 m³. Tomu přibližně odpovídá výčetní tloušťka 45 až 75 cm při délkách mezi 33 až 40 m.

Jankovský et al. (2006) uvádí pro horské smrčiny Krkonoš, Šumavy, Jeseníků a Beskyd objem tlejícího dřeva v rozmezí 100 až 450 m³/ha, což představuje 22 – 57 % porostní zásoby, za minimální považují 20 % porostní zásoby, za optimální 30 až 40 % zásoby. V klimaxových smrčínách Krkonoš zjistili Jankovský, Vágner, Apltauer (2002) v Jankovský et al. (2006) 162 m³/ha odumřelého dřeva, z toho 71 % stojících souší a 29 % ležícího odumřelého dřeva.

Pozoruhodné jsou informace Johna (1870) vztahující se k šumavským rašelinným smrčínám. Upozorňuje na cykličnost jejich rozpadu v periodě nepřekračující 180 let a uvádí zásoby těchto porostů v rozpětí 250 až 300 sáhů/1 katastrální jito, což v přepočtu představuje 960 až 1150 m³/ha s průměrnou hmotností ca. 1,4 m³. Pro rok 1850 udává z prostoru Borových Lad maximální výtěž (v přepočtu) 1360 m³/ha (bez těžebního odpadu). Z uvedeného je zřejmé, že při plošných rozpadech horských smrčín může jednorázově vzniknout i více než 1000 m³/ha tlejícího dřeva.

Z rozboru stavu I. zón v NP Šumava (Zatloukal, 1997) vyplývá, že aktuální zásoby hroubí v I. zónách s převahou kyselých rašelinných, vrchovištních a podmáčených smrčín se tam podle

LHP pohybovaly v rozpětí ca. od 110 do 300 m³/ha, tzn. že ani při totálním rozpadu a ponechání veškerého dřeva k zetlení, by jeho objem neměl vybočit z těchto mezí. Při kontinuálním vývoji těchto porostů lze očekávat přirozený podíl tlejícího dřeva v rozpětí 60 až 150 m³/ha.

Saniga a Schutz (2001) in Jankovský et al. (2006) uvádějí na Slovensku v Badínském pralese 455 m³/ha a v Dobročském pralese 439 m³/ha odumřelého dřeva. V Polsku v Bielovezkém pralese uvádí Bobiec (2002) in Jankovský et al. (2006) objem odumřelého dřeva v rozmezí 147 až 630 m³/ha. Z analýzy přirozených bučin evropských lesních rezervací (Dánska, Holandska, Velké Británie, Belgie, Francie, Německo, Rakousko, Česko, Slovensko, Maďarsko, Slovinsko, Bosny a Hercegoviny, Albánie) provedené Christensem et al. (2003) v Jankovský et al. 2006 vyplývá, že vyšší objem odumřelého dřeva je ve starších rezervacích a v rezervacích s vyšší zásobou. Vyšší objem odumřelého dřeva se zjistil v horských rezervacích (smrko-jedlových bučinách) než-li v rezervacích nížinných. V horských rezervacích byl objem stojících souší téměř dvojnásobný oproti nížinám. Ve stádiu rozpadu, kdy je objem tlejícího dřeva nejvyšší, může být až trojnásobný, oproti stádiu dorůstání, kdy je v lesním ekosystému tlejícího dřeva nejméně.

Na celkovém objemu odumřelého dřeva se podílelo ležící dřevo větší měrou než stojící souše.

Některé výsledky ukazují, že i malý úbytek dřeva vede k poklesu druhové diverzity na něj vázaných organismů (Bader et al. 1995, Siitonen et al. 2001 v Poustka, 2005). Tuto skutečnost v ČR dokládají i některé druhy hub, nalezené pouze v dlouho chráněných pralesích, odkud nebylo tlející dřevo ani živé stromy vůbec vyváženy, zejména v Boubínském a Žofínském pralese (Kotlaba, 2001).

Objem odumřelého dřeva ponechávaný v hospodářských lesích v podmínkách střední Evropy a zejména v ČR, poskytuje výchozí měřítko pro rámcové stanovení minimálních objemů dřeva ponechaného k zetlení v ochranných pásmech a zónách s nižší úrovní ochrany ve velkoplošných ZCHÚ.

Ve středoevropských hospodářských lesích se objem odumřelého dřeva pohybuje pouze v rozmezí 1 až 5 m³/ha (Anonymus 1992). V hospodářských lesích Německa se objem tlejícího dřeva udává mezi 1 až 10 m³/ha. Vztaženo k celkovému objemu dřeva to je méně než 4 % (Ammer 1991, Burschel 1992, Erdmann et Wilke 1997, v Jankovský 2006). Z maďarských hospodářských bukových lesů uvádějí Ódor et Standovár (2001) v Jankovský (2006) ca. 30 m³/ha odumřelého dřeva.

V ČR proběhlo v letech 1987 a 1991 podle shodné metodiky podrobné šetření objemu a kvality nezpracovaného dřeva v lesích, které vycházelo z 2 032 zkusných ploch po 100 m² (Zatloukal et al. 1991). Toto šetření nezahrnovalo území VLS a hraničního pásma. Podle stejné metodiky proběhla v roce 1999 inventarizace odumřelého dřeva v NP Šumava (Anonymus 1999). V letech 2001 až 2004 se objem a další charakteristiky odumřelého dřeva šetřily v rámci Národní inventarizace lesů (Anonymus 2007) a v letech 2008 až 2009 v rámci projektu CzechTerra (Černý a kol. 2011).

Z šetření objemu odumřelého dřeva ponechaného v ČR k zetlení vyplývá, že jeho objem v ČR je podstatně vyšší, než jaký se udává pro hospodářské lesy v oblasti střední Evropy. Jeho

objem však postupně soustavně klesá, a to z ca. 17 m³ hroubí zjištěných v letech 1986 a 1991, na 11 až 12 m³, zjištěných v mezidobí let 2001 až 2010. V období 1986 až 2004 byl poměr stojících souší a „soudržného“ ležícího hroubí zhruba vyrovnaný. V posledním období (do r. 2010) objem stojících souší mírně poklesl (na ca. 40 %) ve prospěch ležících kmenů. Listnaté dřeviny se na tlejícím dosud soudržném hroubí v letech 1986 až 1991 podílely 11 až 13 %. Hroubí ve stádiu pokročilé dekompozice (měkká hniloba - nesoudržné dřevo) se v roce 1986 podílelo na celkovém tlejícím hroubí 24 %, tj. ca. 4 m³/ha. Do roku 1991 při poklesu celkového objemu tlejícího hroubí jeho podíl vzrostl na více než 35 %, což představovalo téměř 6 m³/ha. Od té doby objem i podíl dřeva v silně pokročilém stupni rozpadu soustavně klesá až na 1,7 m³/ha, což je 15 % z celkového objemu tlejícího hroubí v roce 2010. Veškeré hroubí ponechané k zetlení dosahovalo v roce 2010 v průměru 11,3 m³/ha, tj. oproti roku 1987 o ca. 33 % méně. Na nehroubí, včetně jemných frakcí a drobných těžebních zbytků, připadalo v letech 1986 až 1991 5 až 6 m³/ha. Později se podíl nehroubí při inventarizacích již nekvalifikoval. Vzhledem k rostoucímu využívání nehroubí na energetickou štěpku, lze předpokládat, že jeho podíl ponechaný k zetlení od té doby významně poklesl.

WWF navrhuje v hospodářských boreálních lesích a lesích mírného pásma zvýšení objemu dřeva ponechaného k zetlení na 20 až 30 m³/ha do roku 2030 (Anonymus 2004b).

Standard FSC doporučuje na postupné dožití a následné zetlení ponechat nejméně 5 stromů na hektar a dřeva k zetlení průměrně 30 m³/ha v dospívajících a dospělých porostech (Anonymus 2006).

Moning et al. (2009) udávají pro středoevropské horské lesy prahové (tj. minimální) hodnoty objemu odumřelého dřeva 30 až 60 m³/ha. Již malý nárůst množství mrtvého dřeva nad 30 až 40 m³/ha má velký vliv na disponibilitu (použitelnost) struktur mrtvého dřeva, které mají velký význam pro biodiverzitu. Pro dutinové druhy ptáků a pro lišejníky vychází jako optimální velmi vysoká hodnota mrtvého dřeva mezi 127 až 141 m³/ha. Tyto skupiny druhů se statisticky průkazně vyskytují častěji na plochách, na kterých odumřelo horní stromové patro starých porostů. Jako prahovou hodnotu počtu doupných stromů pro dutinové ptáky uvádějí pět doupných stromů na 1 ha. Se zvýšením počtu doupných stromů nad tuto prahovou hodnotu se zdvojnásobuje počet ptačích druhů s hnízdy ve stromových dutinách. To platí jak pro druhy, tak pro individua.

1.2.2 Parametry dřeva ponechávaného k zetlení

Pro funkce dřeva ponechávaného v lesních ekosystémech k zetlení není zdaleka rozhodující pouze jeho množství. Z hlediska biodiverzity je řada organismů vázaných na dřevo silně substrátově specializovaných, a kromě určitého druhu dřeviny vyžaduje rovněž určitou dimenzi, resp. určitý stupeň rozkladu dřeva, popř. další kvalitativní parametry ponechaného dřeva. Vedle množství tlejícího dřeva jsou významné zejména:

- **druhovú skladbu tlejícího dřeva** – prvořadou charakteristikou, která určuje sukcesi hub v tlejícím dřevě je druh dřeviny a také její část, ze které tlející dřevo pochází (Küffer et al. 2008, Yamashita et al. 2010 in Lepšová, Matějka 2009); pro uchování, resp. posílení, druhové diverzity je optimální, pokud druhová skladba tlejícího dřeva odpovídá zhruba přirozené dřevinné skladbě v daných podmínkách; na tlejícím dřevě se mohou významně podílet rovněž sukcesní dřeviny, a to zejména v ekosystémech, u nichž přirozeně dochází k

plošným rozpadům; vzhledem k významným změnám druhové skladby, které se často nevyhnuly ani ZCHÚ, je obtížné přirozenou skladbu tlejícího dřeva dosáhnout – pak je žádoucí, aby se na tlejícím dřevu podílely především listnaté dřeviny, vč. sukcesních, a jedle; podíl ponechávaného smrku a borovice je třeba přizpůsobit konkrétním rizikům souvisejícím s možným přemnožením kůrovcovitých; při ponechávání jilmů a dubů je třeba mít na zřeteli možnost šíření tracheomýkóz (Jančařík, 1999);

- **rozměry ponechaného dřeva** (především tloušťka a objem jednotlivých kusů) – obecně platí, že z hlediska biodiverzity jsou významné především kmeny velkých dimenzí, které byly již za života stromu kolonizovány dřevními houbami, resp. dřevním hmyzem; řada organismů vázaných na dřevo je silně substrátově specializovaných a kromě určitého druhu dřeviny vyžaduje rovněž určitou dimenzi, resp. určitý stupeň rozkladu dřeva (Jankovský et al., 2006); v přírodních lesích a pralesích v ČR se tloušťka tlejících kmenů pohybovala v průměru 45 až 75 cm při délkách 30 až 35 m, tomu odpovídal objem 2,5 až 7,5 m³; zvýšená diverzita hub se u kmenů na nižších stupních dekompozice projevuje s tloušťkou nad 20 cm, v pokročilých stupních dekompozice nad 30 cm; z hlediska celkové biodiverzity jsou však optimální tloušťky podstatně větší, např. pro jedli a buk nad 50 cm; mají-li stromy ponechané na dožití fungovat jako doupné, měly by být tlusté minimálně 25 až 30 cm, přednostně jsou však k hnízdění vyhledávány stromy tlusté nad 39 cm; přirozená obnova smrku se ve zvýšené míře vyskytuje na kmenech od tloušťky 25 cm výše; z uvedeného je zřejmé, že z hlediska biodiverzity lze za plnohodnotné považovat tlející dřevo od tloušťky 25 až 30 cm a v celých délkách (tj. kmeny o objemu nad 0,75 až 1,00 m³), čím objemnější kmen, tím lépe; pro hostující druhy organismů skýtají objemné kmeny stabilnější prostředí; nedostatek tlustého dříví lze do určité míry kompenzovat agregací několika tenčích kmenů; při velkém významu tlustého dřeva nelze přehlížet ani význam tenkého dřeva a klestu a kůry, které je důležité pro koloběh živin (viz tab. 1), pro půdní biotu, plní funkce protierozní, ovlivňuje mikroklima při půdním povrchu aj., avšak se zřetelem na výskyt ohrožených druhů hmyzu nemůže tenké dřevo absenci tlejícího dřeva velkých rozměrů nahradit (Kruys et Jonsson, 1999 v Poustka 2005); význam pro biodiverzitu mají i nezaklopené kořenové baly po vývratech, které slouží jako hnízdiště některým druhům ptáků a diverzifikují biotop;

- **výskyt primárních hnilob na kmenech ponechávaných k zetlení** – některé druhy organismů osidlují přednostně kmeny ponechané k zetlení s výskytem primárních hnilob, jejich ponechávání je tak výhodné nejen ekonomicky, ale i biologicky;

- **výskyt různých stupňů dekompozice** – vzhledem k tomu, že v průběhu tlení dřeva se mění skladba hostujících druhů (proces sukcese), je nezbytné, aby tlející dřevo bylo tvořeno celou škálou stupňů dekompozice (iniciální, mediální i terminální fázi rozkladu); specifické podmínky poskytuje i tlející dřevo na starých dosud živých a odumírajících stromech a plodnice dřevokazných hub; z tohoto důvodu je třeba, aby dřevo k zetlení bylo ponecháváno průběžně, resp. doplňováno periodicky;

- **způsob vzniku a poloha dřeva ponechaného k zetlení** – podmínky před odumřením stromu a podmínky, za kterých došlo k odumření stromu, hrají důležitou roli v procesu dalšího rozkladu dřeva (Svoboda 2006); nejvhodnějším způsobem vzniku tlejícího dřeva je přirozené odumření stromu, ať již vysokým věkem (dožitím), potlačením v důsledku

konkurence, nebo zánikem v důsledku působení patogenů či abiotických faktorů; je vhodné, pokud se spolu s ležícím tlejícím dřevem vyskytují i stojící souše a pahýly, neboť stojící souše hostí jiné druhy organismů a plní jiné funkce než ležící dřevo; specifickou nikou je tlející dřevo v dutinách starých živých stromů; u ležícího dřeva je odlišný průběh dekompozice a osidlování organismy u vývrátů spojených s kořenovým systémem, než u zlomů živých kmenů nebo u zlomů souší; podstatné je, zda strom odumřel působením kůrovců nebo z jiných příčin; rozdíl mezi stromy odumřelými vlivem kůrovců, od jiných stromů, spočívá mj. v tom, že kůrovci přinášejí sebou do dřeva různé druhy hub (Solheim, 1992 in Poustka 2005), což má vliv na další vývoj společenstva žijícího na takto odumřelém dřevě; sukcese hub na „kůrovcových stromech“ je odlišná od stromů odumřelých z jiných příčin (Poustka 2005); tlející dřevo ponechané k zetlení vzniklé pokácením je pouze jednou z možných cest k dosažení potřebného objemu tlejícího dřeva, nemůže však plně nahradit celou škálu možností vzniku tlejícího dřeva, která je důležitá pro dosažení vysoké druhové diverzity;

- **způsob opracování pokáceného dřeva ponechaného k zetlení** – ačkoli pokácené dřevo ponechané k zetlení není ideální a ani jedinou cestou, jak potřebné množství tlejícího dřeva v lese dosáhnout, je to v ZCHÚ, v nichž se provádí aktivní management, cesta neopominutelná a relativně rychlá; veškeré způsoby opracování dřeva z hlediska biodiverzity zpravidla snižují jeho hodnotu jako dřeva ponechaného k zetlení; týká se to především odkornění; v žádném případě to však neznamena, že toto dřevo je z hlediska biodiverzity a funkcí v ekosystému bezcenné, nepříznivý vliv na funkce odumřelého dřeva má i jeho odříznutí od kořenů (při zpracování vývrátů), odvětvení či nakrácení, obvykle jsou to však operace vynucené tlumením gradace kůrovců; pokud se kmeny z jakéhokoli důvodu z lesa vyklízejí, je žádoucí, aby v lese zůstal klest a pokud možno i kůra, zvláště významné je to v případech, kdy dochází těžbou ke vzniku holiny (byť malých).

Tab. 1. Obsahy biogenních prvků ve dřevě a kůře kmene a ve větvích jehličnanů a listnáčů, Materna (1963)

	Jehličnany					Listnáče				
	N	P	K	Ca	Mg	N	P	K	Ca	Mg
	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg
kůra	4000-9500	100-1700	2500-3000	1800-1900	200-1800	6000-1200	200-2800	700-6100	300-4900	>500
dřevo kmene	500-1800	20-160	200-900	500-1700	100-600	800-2500	100-500	400-2600	500-2700	100-700
dřevo větví	800-1900	100-200	500-900	100-1900	200-1800	1000-2800	300-500	1100-2900	300-4800	500-1700

Značné rozpětí v obsahu živin souvisí jednak s rozdíly u jednotlivých druhů listnatých a jehličnatých dřevin, jednak

s rozdílnými obsahy živin v jednotlivých partiích kmene a větví, ale i s rozdíly souvisejícími s věkem stromu.

1.2.3 Distribuce dřeva ponechaného k zetlení

Důležitým faktorem ovlivňujícím funkčnost dřeva ponechaného k zetlení a limitujícím druhovou diverzitu je vzdálenost mezi tlejícím dřevem vhodných parametrů a charakterem jeho distribuce. Vzdálenost mezi kusy (ideálně kmeny) dřeva k zetlení s určitými kvalitativními parametry (jako např. dimenzí, dřevinou, stupněm rozkladu atd.) by z hlediska druhové diverzity měla umožňovat migraci organismů vázaných na tlející dřevo vhodné kvality. Vzdálenost mezi tlejícími kmeny úzce souvisí s množstvím ponechaného dřeva a objemem kmenů.

Vycházíme-li z předpokladu, že pro středoevropské horské lesy je z hlediska biodiverzity prahový (tj. minimální) objem ponechaného odumřelého dřeva 30 až 60 m³/ha a plně funkční jsou kmeny o tloušťce kolem 25 až 30 cm a více (Moning et al. 2009), tj. od objemu ca. 0,7 až 1,0 m³, pak za předpokladu, že na hroubí připadá ca. 80 % objemu biomasy dřeva, tj. „hmoty stromové“ a silné kmeny (nad 25 až 30 cm) se na prahovém objemu odumřelého dřeva hroubí podílejí ca. 70 % a zbytek tvoří slabší kmeny vznikající odumíráním nebo těžbou tzv. „podružného porostu“ (Černý et al. 1996) a (Pařez et al. 1990), by mělo být k zetlení ponecháno alespoň 17 až 34 silných tlejících kmenů na 1 ha (ležícího dřeva + souší); tomu odpovídá průměrná vzdálenost tlejících kmenů kolem 20 (17 až 24) m.

Obecně platí, že ideální distribuce odumřelého dřeva vzniká při dlouhodobém samovolném vývoji lesního ekosystému. Jestliže odumřelé dřevo zůstává v lese jako výsledek managementových opatření, je vhodné, pokud se jeho rozmístění přiblíží přirozené (víceméně nepravidelné) distribuci. Vedle biodiverzity ovlivňuje rozmístění tlejícího dřeva disponibilitu živin uvolňujících se v průběhu jeho dekompozice. Proto je méně vhodné přílišné soustředění odumřelého dřeva. To se týká zejména tenkého dřeva (klestu). Jistá nerovnoměrnost však přispívá k diverzitě biotopu. Za určitých okolností však může přiměřený rozsah soustředění dřeva zvýšit jeho funkčnost. Příkladem může být vrstevnicová orientace

kmenů nebo řad klestu na prudkých svazích, zmírňující erozi, zpomalující odtok a snižující riziko samovolného pohybu dřeva. Zkušenost ukázala, že při ponechávání tenkých kmenů k zetlení (ca. do 15 až 20 cm tloušťky) může být vhodnější soustředění několika kusů do malých hromad. Do určité míry tím nahrazují nedostatek tlustého dřeva, kdy přirozené obnově poskytují poziční výhodu vůči konkurenční bylinné vegetaci. U odkorněného dřeva dochází mezi soustředěnými kmeny k hromadění opadanky, která je vhodným prostředím pro vznik přirozené obnovy smrku již ca. do 10 let od ponechání dřeva.

Neméně důležitá je rozloha lokalit, kde je dřevo ponecháváno, a vzdálenost mezi nimi. Andrén (1994 v Poustka 2005) uvádí, že zachování 30 až 10 % původních biotopů v rámci krajiny nevede k výraznému poklesu druhové pestrosti. Další úbytek původních biotopů má však za následek exponenciální pokles druhové diverzity. Významnou roli však hraje i fragmentace původních biotopů.

1.2.4 Diverzita ekotopů pro ponechávání dřeva k zetlení

Dřevo k zetlení je v rámci zájmového území vhodné ponechávat v co nejširší škále různých podmínek. Velmi významným faktorem ovlivňujícím diverzitu organismů vázaných na tlející dřevo je míra oslunění tlejícího dřeva. Zatímco např. houbám a některým pralesním druhům hmyzu vyhovují spíše lesy stinné, většina ostatního hmyzu, ale i ptáků, preferuje spíše lesy prosvětlené. Výhodné je střídání světlých a stinných míst (kotlíkový efekt). Dalšími významnými faktory ovlivňujícími diverzitu organismů vázaných na tlející dřevo jsou reliéf terénu, geologické podloží, půdní a vlhkostní podmínky, různý charakter vegetace apod.

Mimořádný význam má dřevo ponechávané ve vodních tocích. Je důležitým zdrojem organických látek a závisí na něm mikrobiální produkce a na ni navazující produkce vodních bezobratlých i obratlovců. Zejména kusy dřeva větších rozměrů mají značný hydraulický význam - ovlivňují formování toku, zpomaluje jeho zahlubování, zachycuje plaveniny a vytváří celou škálu biotopů pro vodní organismy a tím přispívají ke zvýšení biodiverzity (Gurnell et al., 2002, Gregory et al., 1993; Abbe a Montgomery, 1996; Smith et al, 1993, vše in Kožený et al, 2007).

Obvyklá námitka správců toků, že by toto dřevo při povodních mohlo působit problémy kolem mostů a jiných konstrukcí na tocích, není často zcela opodstatněná, opírá se však o ustanovení vodního zákona (zákon č. 254/2001 Sb., v platném znění, zejména § 50 písm. b, § 72 odst. 3, § 85 odst. 1 písm. c). U malých vodních toků je pohyb silnějšího a delšího dříví i při povodních zcela minimální. Zvláště stabilní jsou ukotvené vývraty, stromy v celých délkách a pokud možno s kořenovým balem a větvemi. Stabilnější jsou rovněž tlusté kmeny. Mobilitu ponechaného dřeva naopak zvyšuje odvětvení a rozřezání kmenů na délky menší než je polovina šířky toku. Jak dokládá výzkum, který po dobu čtrnácti let prováděli Gurnell et al. (2002 in Poštulka 2007), na toku širokém 6 m se přesunulo za tuto dobu pouze 1 % kmenů. Všechny kusy dřeva, které se během 14 let přemístily, byly kratší než je průměrná šířka aktivního řečiště. Většina kusů, které se posunuly o více než 300 m byla kratší než 2 m. I při velké povodni zůstalo na místě 89 % dřeva, pouhé 1,3 % se posunulo dále než o 10 m.

1.2.5 Časová kontinuita ponechávání dřeva k zetlení

Pokud mají být zachovány existenční podmínky pro organismy vázané na tlející dřevo, je nezbytné, aby se v ekosystému průběžně vyskytovalo nadprahové množství tlejícího dřeva v

odpovídajících kvalitativních parametrech. Pro udržení kontinuity objemu dřeva ponechaného k zetlení a pro zachování různorodosti stupňů dekompozice je nutné, aby se odumřelé dřevo průběžně doplňovalo. Dosažení cílového množství dřeva ponechaného k zetlení není proto jednorázovou akcí. Vhodným zdrojem postupně doplňujícím rozkládající se tlející dřevo je ponechávání stromů na dožití a jednotlivých stojících souší. U stromů na dožití je třeba vzít v úvahu, že jejich přechod do kategorie tlejícího dřeva je dlouhodobá záležitost. Proto je vhodné ponechávat na dožití stromy s různou životností, podmíněnou jednak druhem dřeviny, jednak stavem stromu (např. zdravotním stavem, napadením primárními hnilobami, sociálním postavením apod.).

V lesích ZCHÚ s uplatňovaným lesnickým managementem je pro odvození intenzity doplňování tlejícího dřeva rozhodující rychlost dekompozice dřeva. Pokud kmen o průměru 20 až 40 cm, který ztratí 85 % hmotnosti za 60 let (Tarasov a Birdsey 2001) považujeme za zetlelý, pak při požadovaném množství tlejícího dřeva 30-60 m³/ha, by pro zachování objemu a diverzity různých stádií rozkladu měl na 1 ha napadat v průměru 1 strom o hmotnosti ca. 1 m³ (tj. o výčetní tloušťce ca. 30 cm) za 1 až 2 roky, nebo být ponecháváno odpovídající množství dřeva z prováděné těžby. Pokud není dosažen cílový objem tlejícího dřeva, mělo by být toto množství přiměřeně vyšší. Předpokládá se, že ponechávání dřeva z těžby k zetlení probíhá v závislosti na cykličnosti hospodaření (opakování a návratnosti zásahů v porostní skupině).

1.3 Cesty k dosažení potřebného množství dřeva ponechaného k zetlení

Nejpřirozenějším způsobem, jak v lesích ve zvláště chráněných územích dosáhnout dostatečného množství, kvality a diverzity tlejícího dřeva, je ponechání lesních ekosystémů samovolnému vývoji. Tento postup je však v praxi limitován řadou okolností, např. stavem odlišujícím se významně od přirozenosti, předmětem ochrany vyžadujícím usměrňující management, rizikem šíření organismů ohrožujících lesy jiných vlastníků, v neposlední řadě i nesouhlasem vlastníka a omezenými prostředky k úhradě vznikající újmy aj.

Ve zvláště chráněných územích s lesnickým managementem je přirozeným způsobem k dosažení optimální skladby tlejícího dřeva ponechávání dostatečného množství stromů na dožití. Tyto stromy již v průběhu života v pokročilém věku vytvářejí niky tlejícího dřeva v kmenových dutinách a hostí celou řadu specifických organismů. Vzhledem k tomu, že časový horizont vzniku tlejícího dřeva ze stromů ponechaných na dožití je vzdálený, je třeba je doplňovat ponecháním k zetlení dostatečného množství dřeva z polomů, vývrátů, popř. z usměrňujících či asanačních těžeb. Zkrácení horizontu vzniku tlejícího dřeva ze stromů ponechaných na dožití lze dosáhnout, pokud se na dožití ponechají krátkověké listnáče, popř. stromy kolonizované houbami způsobujícími primární hnilobu.

V lesích s pravidelnými těžebními zásahy je třeba vedle minimálního počtu stromů na dožití ponechávat v průměru 0,5 až 1 m³/ha dřeva ročně, z toho kolem 50 % tlustého dříví, tzn. při periodě zásahů (návratnosti) např. 5 let je to průměrně 2,5 až 5 m³/ha dřeva k zetlení z jednoho těžebního zásahu. Toto množství je možné snížit o objem nezpracovaných souší, polomů a vývrátů vzniklých v období mezi těžebními zásahy. **Při absenci nebo výrazném nedostatku tlejícího dřeva je vhodné z prvních těžebních zásahů ponechat k zetlení vyšší objem dřeva a následně ponechávané objemy poněkud snížit. Vyšší objem silného dřeva k zetlení se ponechává rovněž při dotěžování porostních zbytků.** K zetlení je vhodné

ponechávat především tlusté dříví listnáčů a jedle v neodkorněném stavu a dříví méně hodnotné (napadené hnilobami). Dřevo borovice a smrku je (zejména mimo oblast jejich přirozeného rozšíření) méně vhodné mj. i proto, že vzhledem k rizikům šíření podkorního hmyzu je obvykle třeba je odkornit, čímž se jeho kvalita z hlediska biodiverzity dále sníží.

Veškeré zásahy do odumřelého, resp. pokáceného, dřeva obvykle snižují jeho hodnotu z hlediska biodiverzity. Pokácení souše, resp. odřezání vývratu od kořenů a následné odvětvění, mění proces kolonizace odumřelého dřeva a průběh jeho dekompozice. Příčné rozřezání kmenů snižuje pozitivní efekt velkého objemu dřeva (stabilní prostředí, větší životní prostor xylobiontů). Částečné odvětvění a účelové příčné přerézání však může zlepšit kontakt ponechaného dřeva s půdou a urychlit dekompozici, což může být za určitých okolností žádoucí.

Odkornění dřeva ponechaného k zetlení je hrubým zásahem do procesu kolonizace a dekompozice dřeva k zetlení a snižuje diverzitu organismů na odkorněném dříví. Odkornění je však, zejména u smrku, event. borovice, často podmínkou pro ponechání tohoto dřeva k zetlení, neboť podstatně snižuje riziko šíření kůrovcovitých. Pokud se v jedné lokalitě vyskytuje vedle odkorněného dřeva i dostatek dřeva neodkorněného, nespočívá v odkornění zásadní problém (do určité míry prodlužuje a diverzifikuje dobu a charakter dekompozice, což při plošných rozpadech může přinášet i jistá pozitiva). U dřeva, které se z lesa po těžbě vyklízí, je odkornění naopak žádoucí, protože s kůrou v lese zůstává významný podíl organické hmoty, ze které se v průběhu dekompozice mj. uvolňují biogenní prvky.

Chemické ošetření pokáceného dřeva podstatně snižuje jeho hodnotu z hlediska biodiverzity podkorního hmyzu. Zachování kůry u chemicky ošetřeného dřeva vytváří oproti odkorněnému dříví příznivější podmínky pro postupnou dekompozici takto ošetřeného dřeva. Avšak tím, že chemické ošetření mění podmínky kolonizace dřeva hmyzem, ovlivňuje i následnou kolonizaci a dekompozici působenou houbami, protože oba tyto procesy spolu souvisejí.

Štěpkování klestu a tenkého dříví s ponecháním štěpky v lese klest z hlediska biodiverzity rovněž znehodnocuje. Pokud je to však (např. pro riziko šíření kůrovců) alternativa k pálení či vyklizení klestu nebo zpracování štěpky na energetické využití, je to z hlediska konkrétního ekosystému relativně příznivější řešení. Vhodné je štěpku po ploše rozptýlit.

Z hlediska příznivého koloběhu živin a zachování biodiverzity půdních organismů je třeba, aby z vytěženého vyklizeného dřeva zůstal na místě veškerý klest a pokud možno i kůra, obsahující největší množství biogenních prvků (Materna 1963, Lyr et al. 1974) a zároveň příznivě ovlivňující mikroklima při půdním povrchu.

2 Rizika plynoucí z ponechání odumřelého dřeva k zetlení a možnosti jejich minimalizace

Mezi významná rizika plynoucí z ponechání dřeva k zetlení patří v kulturní krajině zejména:

- ohrožení života a zdraví osob a ohrožení majetku pádem odumřelých nebo starých stromů, popř. samovolným pohybem ležícího dřeva na svazích,

- šíření podkorního hmyzu, zejména kůrovcovitých, event. patogenních hub (tracheomykózy aj.), do lesů mimo předmětné ZCHÚ a s tím související hospodářské škody,
- zvýšené riziko vzniku požárů (týká se zejména specifických společenstev),
- ohrožení příčných objektů na tocích splaveným dřevem při povodních a s tím související další škody.

2.1 Ohrožení života a zdraví osob a ohrožení majetku pádem odumřelých nebo starých stromů, popř. samovolným pohybem ležícího dřeva na svazích

Toto nebezpečí hrozí ve zvýšené míře zejména od souší, starých a narušených stromů do vzdálenosti rovnající se výšce stromu od veřejných cest, turistických stezek, shromaždišť, parkovišť a jiných objektů s vysokou návštěvností a od nemovitostí. Samovolný pohyb ponechaného ležícího dřeva ohrožuje bezpečnost osob a majetek podobným způsobem, pokud dřevo leží na strmých svazích nad uvedenými objekty, je odděleno od kořenů, odvětveno, př. odkorněno a orientováno osou přibližně po spádnicí.

Uvedená rizika lze poměrně spolehlivě minimalizovat následujícími postupy:

- stromy na dožití neponechávat od výše uvedených objektů ve vzdálenosti odpovídající v místních podmínkách výšce dospělého stromu daného druhu;
- stojící souše kácet před rozpadem (tj. obvykle přibližně ve 3. až 5. roce od odumření) směrem od cesty do vzdálenosti odpovídající aktuální výšce souše, ponechávat 3 až 4 m vysoké pahýly; pokácenou část ponechat k zetlení; ač je kácení souší „na pahýl“ vnímáno jako ochránářský rozmar, či jako čistě estetická záležitost, má z hlediska biodiverzity svoje opodstatnění; souše prochází přirozeným procesem kolonizace a rozpadu, který je pokácením před rozpadem jen minimálně narušen, krom toho ponechaný pahýl dále funguje jako stojící souše (např. z hlediska hnízdních příležitostí apod.);
- na strmých svazích (se sklonem $>30^\circ$) nad výše uvedenými objekty kácet stromy, které budou ponechány k zetlení, přibližně ve vrstevnicovém směru; pokud to nevyžaduje technologie jejich asanace, stromy neodvětňovat, neodkorněvat a pokud možno příčně nepřezávat; vývraty neoddělovat od kořenového balu; pokud je asanace dřeva nutná, ponechat alespoň část větví tak, aby kladly odpor samovolnému pohybu kmene;
- na veřejných cestách, turistických stezkách, shromaždištích, parkovištích apod. (nacházejících se v lesích se zvýšeným rizikem pádu stromů, popř. úrazů souvisejících s ponechaným tlejícím dřevem) umístit informační tabule upozorňující na toto zvýšené riziko mimo vyznačené cesty.

2.2 Šíření podkorního hmyzu event. patogenních hub

Ponechání dřeva smrku a do určité míry i borovice k zetlení v kůře, je téměř vždy spojeno s rizikem šíření podkorního hmyzu (zejména kůrovcovitých), schopného iniciovat další hynutí jedinců těchto dřevin.

Zvýšené riziko šíření kůrovců v podmínkách ČR hrozí při ponechání k zetlení větších objemů „čerstvého“ smrkového, popř. borového, dříví v porostech s významným zastoupením těchto dřevin (tj. zastoupením vyšším než 30-50 % s přihlédnutím k dalším faktorům) na všech typech stanovišť, vč. přirozených smrčín v 8. lesním vegetačním stupni (LVS). Výjimkou jsou silně zamokřená stanoviště, např. vrchovištní smrčiny s nenarušeným vodním režimem. Velikost rizika je závislá od celé řady obtížně předvídatelných okolností. Přijatelnost rizika souvisí do značné míry s jeho velikostí a má značné socioekonomické a politické souvislosti. Uvedené skutečnosti je třeba mít, vedle hledisek ochrany přírody, vždy na zřeteli.

Smrk se jako dřevo k zetlení z výše uvedených důvodů nedoporučuje ponechávat mimo oblast jeho přirozeného rozšíření, tj. v 1. až 5. lesním vegetačním stupni v porostech se zastoupením smrku nad 30 %. Výjimkou jsou staré (dvouleté a starší) smrkové souše odumřelé z jiných důvodů, než vlivem kůrovců, popř. již vylétlé („sterilní“) kůrovcové souše, tenké smrkové dříví (ca. do 15 cm tloušťky) na vlhkých a zastíněných stanovištích, v zapojeném podrostu přirozené obnovy apod. Vždy je nutno zvažovat možné riziko ohrožení cizích lesních majetků šířícím se kůrovcem. Na dožití, resp. k zetlení, se mimo oblast přirozeného rozšíření smrku ve smrkových porostech a porostech s jeho významným zastoupením ponechávají zejména přimíšené či vtroušené listnáče (zejména sukcesní dřeviny) a jedle.

Ve smrkových bučinách (6. LVS) a bukových smrčínách (7. LVS) je smrkové dříví přirozenou součástí tlejícího dřeva, proto by se v těchto LVS měl na tlejícím dřevě vedle listnáčů a jedle přiměřeně podílet i smrk. Bez rizika šíření kůrovců je ponechání starých („sterilních“) smrkových souší. Obvykle únosné riziko vzniká ponecháním tenkého smrkového dříví na vlhkých a zastíněných stanovištích (viz výše). Ve smrkových porostech s významnou příměsí (nad 50 %) listnáčů (zejména buku) a jedle, popř. ve strukturálně bohatých smrkových porostech, obvykle nepředstavuje vážné riziko ani jednorázové ponechání 1-3 m³/ha silného čerstvého smrkového dříví bez ošetření. V těchto případech však již nelze vyloučit vznik kůrovcových ohnisek, která, nemají-li se dále šířit, budou následně vyžadovat asanační zásah.

Ponechání čerstvého neošetřeného silného smrkového dříví k zetlení v nesmíšených smrkových nebo převážně smrkových porostech, zejména nejsou-li prostorově strukturované, představuje riziko šíření kůrovců nejen v 6. a 7. LVS, ale i v přirozených smrčínách (8. LVS). V těchto případech je ponechání smrkového dříví k zetlení závislé na zvážení všech okolností, včetně socioekonomických, ve vztahu k zájmům ochrany přírody.

Riziko masového šíření a následné destabilizace smrkových porostů, popřípadě škod na hospodářských lesích mimo ZCHÚ, hrozí zejména od následujících druhů kůrovcovitých.

Na dospělých smrkových porostech od lýkožrouta smrkového (*Ips typographus* L.), lýkožrouta severského (*Ips duplicatus* Sahlberg), lýkožrouta menšího (*Ips amitinus* Eichhoff), popř. ve vrcholcích dospělých stromů od lýkožrouta lesklého (*Pityogenes chalcographus* L.). Lýkožrout lesklý je schopen se přemnožit i na ponechaném klestu. Lýkožrout lesklý však ve srovnání s předchozími třemi druhy kůrovců představuje z hlediska možného plošného rozpadu smrkových porostů menší riziko.

Na mladých a středněvěkových smrkových porostech od lýkožrouta lesklého (*Pityogenes chalcographus* L.), který kromě smrku může napadnout i modřín a borovice (vč. kleče) bez ohledu na nadmořskou výšku a lýkohuba matného (*Polygraphus poligraphus* L.), který je oproti předchozím méně rizikový. Ponechání většího množství čerstvého borového dřeva k zetlení v kůře (např. po sněhových polomech) může vést k přemnožení některých druhů lýkohubů, event. lýkožroutů, a k následnému i chřadnutí a odumírání borovic (včetně blatky). Riziko představují zejména následující druhy kůrovcovitých.

Na dospělých borových porostech lýkohub sosnový (*Tomicus piniperda* L.), který napadá polomové dřevo a kmeny oslabených borovic se silnou borkou. Vážnější poškození živých a zdravých borovic působí jeho zralostní žír mladých imág, zavrtávajících se do mladých borových výhonů a vyžírajících je. Větévky se pak odlamují. Dochází tak redukci asimilační plochy stromů, jejich oslabení a predispozici k dalšímu napadení lýkohuby na kmeni. Podobně působí i lýkohub menší (*Tomicus minor* Htg.). Je však agresivnějším druhem než lýkohub sosnový. Napadá i málo oslabené a při přemnožení i zcela zdravé stromy v horních partiích stromu, kde je tenká, papírovitá borka. Krom toho oslabuje stromy zralostním žírem mladých imág jako předchozí druh.

Na mladých borových porostech, ale i v korunách a na větvích starých borovic, se mohou při ponechání tenkého borového dřeva k zetlení v kůře přemnožit a ve větším rozsahu napadat zdravé stromy i lýkožrout dvouzubý (*Pityogenes bidentatus* Hbst.) a lýkožrout čtyřzubý (*Pityogenes quadridens* Htg.).

Ponechání odumírajících stromů jilmů a dubů a jejich čerstvého ležícího dřeva v kůře je spojeno s určitým rizikem šíření podkorního hmyzu přenášejícího patogenní houbovou infekci (tracheomykózy). Patogenita tracheomykózního onemocnění jilmů - grafiózy jilmů (*Ophiostoma ulmii*) je nesporná, u dubů je diskutovaná, pravděpodobně souvisí s přísušky nebo poklesem hladiny půdní vody. Přenášejí ji zejména bělokazi.

V nižších polohách napadají jilmy tři druhy bělokazů: bělokaz jilmový (*Scolytus scolytus* F.) na silných kmenech, bělokaz pruhovaný (*Scolytus multistriatus* MARSH.) na slabších kmenech a silných větvích a bělokaz malý (*Scolytus pygmaeus* F.) na slabších větvích. Ve vyšších polohách napadá jilmy a šíří grafiózu bělokaz chlumní (*Scolytus laevis* CHAP.).

Při rozhodování, zda odumírající stromy nebo ležící dřevo jilmů ponechat k zetlení, je třeba vzít v úvahu výskyt dospělých jilmů v okolí (ca do 1 km), jimž hrozí napadení a zda má v místních podmínkách prioritu jejich zachování, nebo je z hlediska biodiverzity významnější ponechání jilmového dřeva a samovolný vývoj ekosystému.

Ponechané dřevo dubů může být zdrojem šíření bělokaza dubového (*Scolytus intricatus* RATZ.). Jeho rizikovost spočívá v šíření tracheomykóz na dubech. Tracheomykózy dubů jsou považovány za jeden ze sekundárních faktorů hynutí dubů oslabených z jiných příčin (klimatických, biotických, hospodářských).

Rizika plynoucí ze šíření podkorního hmyzu pro lesní ekosystémy při ponechání dřeva některých druhů k zetlení jsou závislé na celá řadě synergicky i antagonisticky působících faktorů. Je třeba vždy zvážit tato rizika ve vztahu k přínosům z hlediska biodiverzity, živinové

balance, protierozních vlivů apod. Platí to zejména v případě ponechání dřeva smrku a borovice, kdy nelze dát jednoznačná univerzálně platná doporučení.

2.3 Zvýšené riziko vzniku požárů

V podmínkách České republiky se zvýšené riziko vzniku lesních požárů související s ponecháním dřeva k zetlení týká zejména specifických společenstev na vysýchavých stanovištích (edafické kategorie C, borů na pískách apod.). Nebezpečí vzniku požárů zvyšuje zejména ponechání většího množství klestu. To však vzniká především při holosečných těžbách, které nejsou v ZCHÚ obvyklé, a při plošných polomech a vývratech. Zvýšené nebezpečí vzniku požárů hrozí rovněž při vysoké koncentraci ponechaného dřeva, např. při plošném odumření porostů, zejména v okolí míst s vysokou turistickou návštěvností, vysokou frekvencí dopravy apod. (odhození nedopalku cigarety, střepy působící jako čůčka, hospodářské činnosti pracující s ohněm apod.). Prevencí je přemístění části dřeva z okolí turisticky frekventovaných a jinak rizikových míst hlouběji do porostu ca. do vzdálenosti 20 až 30 m, nebo jeho vyklizení. V takto částečně vyklizeném pásu by mělo zůstat v přepočtu ca. 30 až 40 m³/ha silného dříví.

2.4 Ohrožení příčných objektů na tocích splaveným dřevem při povodních a s tím související další škody

Při rozvodnění toků v území se dřevem ponechaným k zetlení může za určitých okolností dojít ke splavení dřeva a jeho zachycení za příčnými objekty na tocích (mosty, propusti, přehrady apod.). Vzniklé omezení průtoku může vést ke kritickému zatížení a následnému poškození objektu, rozlití vody mimo koryto, případně ke vzniku povodňové vlny při náhlém uvolnění zadržené vody, popř. k dalším škodám. Uvedená rizika hrozí ve zvýšené míře u ZCHÚ v okolí velkých toků, jejichž šíře je větší než délka kusů ponechaného dřeva. U malých vodních toků v lesích procházejících členitým terénem je obvykle tento typ rizika značně přeceňován.

Nebezpečí uvolnění dřeva a jeho splavení při povodni vzrůstá s odřezáním dřeva od kořenového balu, odvětvením a příčným rozřezáním kmene na kratší výřezy. Při rozřezání dřeva na krátké výřezy kolem 1 m vzrůstá sice pravděpodobnost jejich splavení, snižuje se však riziko jejich zachycení za příčnými objekty na tocích. U takto nakráceného dřeva se však značně snižuje jeho funkčnost z hlediska podpory biodiverzity. Podrobněji viz výše kap. 1.2.4.

3 Opatření k zajištění dostatečného objemu, kvality a distribuce dřeva ponechaného k zetlení a k minimalizaci z toho plynoucích rizik

3.1 Obecné zásady managementu dřeva ponechaného k zetlení

- Až na výjimky platí, že z hlediska biodiverzity, koloběhu živin, retenční a protierozní funkce lesů je vhodné ponechávat k zetlení pokud možno veškeré dřevo, nebo jeho podstatnou část. Výjimkou jsou lesy v ZCHÚ, v nichž je cílem ochrana oligotrofních společenstev vzniklých historickými způsoby hospodaření a druhů na ně vázaných, v některých případech i ochrana geologických či geomorfologických útvarů a nalezišť nerostů.

- Cílovým množstvím dřeva ponechaného k zetlení se rozumí objem, který by měl být uplatňováním managementu postupně dosažen zpravidla v průběhu 20 až 30 let a následně na této úrovni udržován.
- Cílové množství dřeva ponechaného k zetlení by ani v ZCHÚ s uplatňovaným usměrňujícím nebo hospodářským managementem (s vyklízením dřeva) nemělo klesnout pod 25 - 30 m³/ha, optimálně by nemělo klesnout pod 40 - 60 m³/ha.
- V lesích ponechaných samovolnému vývoji, kde k zetlení zůstává veškeré dřevo, by mělo v průměru dosahovat objemu 100 - 230 m³/ha (ve stádiu rozpadu i nad 400 m³). Výjimkou jsou případy, kdy limitem pro dosažení uvedených objemů je objem dendromasy porostu, která je aktuálně nízká (mladé porosty, holiny, extrémní stanoviště apod.) a neumožní po delší období nebo vůbec cílového stavu dosáhnout. Při posuzování cílového objemu tlejícího dřeva je třeba mít vždy na zřeteli, že přirozený objem tlejícího dřeva značně závisí na vývojovém stádiu, ve kterém se sledovaná část lesního ekosystému nachází.
- Dřevo ponechané k zetlení zůstává v ekosystému do rozpadu, později se již nevyklízí.
- Souběžně s ponecháváním stojícího a ležícího dřeva k zetlení se management zaměří na dosažení minimálně 5 doupných stromů na hektar. Za doupné stromy se považují živé i odumřelé stromy s dutinami nebo výletovými otvory ptactva. Cíleně se jako doupné stromy ponechávají živé stromy, souše a pahýly s výškou nad 3 m o výčetní tloušťce minimálně 25 cm (tj. obvodem kolem 80 cm), optimálně s tloušťkou nad 40 cm (tj. obvodem nad 125 cm). Souše a pahýly mající charakter doupných stromů se zároveň započítávají do objemu dřeva ponechaného k zetlení.
- Silné stromy s výčetní tloušťkou nad 25 cm (pokud možno v celých délkách) by se na cílovém objemu dendromasy měly podílet 50 až 60 %. Čím větší je tloušťka a objem jednotlivých ponechaných kmenů, tím lépe (vytvářejí stabilnější prostředí). Pokud dojde k příčnému přerezáni kmenů, měl by být podíl silného dřeva vyšší, aby kompenzoval fragmentaci kmenů v důsledku přerezáni.
- Tlející dřevo by mělo být průběžně doplňováno tak, aby se dosáhl a udržoval jeho cílový objem a byl zajištěn výskyt všech stádií jeho dekompozice. Např. pro kontinuální udržení cílového objemu tlejícího dřeva 30 až 60 m³/ha a době jeho dekompozice kolem 60 let, by se mělo ponechávat k zetlení v průměru 0,5 až 1 m³/ha dřeva ročně. Při delší průměrné době dekompozice se objem průběžně ponechávaného dřeva k zetlení přiměřeně snižuje. Pokud není cílový objem tlejícího dřeva dosažen, měl by být objem ponechávaného dřeva přiměřeně vyšší.
- Na vzniku tlejícího dřeva by se v optimálním případě měly podílet všechny dřeviny přirozené druhové skladby. Pokud se současná skladba porostu liší výrazně od skladby přirozené, uplatňují se na vzniku dřeva k zetlení dřeviny současné skladby. Na stanovištích, kde v zastoupení převládá smrk nebo borovice, se jejich podíl na dřevu ponechaném k zetlení výrazně omezuje. Obecně je vhodné, pokud se na vzniku tlejícího dřeva vyšším podílem uplatňují listnaté dřeviny a jedle, na úkor smrku a borovice.

- Dřevo ponechané k zetlení by mělo být pokud možno co nejméně dotčeno dalším opracováním (odříznutím od kořenů, odvětvením, odkorněním, příčným přerезáním, chemickým ošetřením, štěpkováním apod.).
- Při ponechávání dřeva k zetlení se upřednostňují stromy přirozeně odumřelé před stromy pokácenými. Stromy s primárními hnilobami jsou pro ponechání k zetlení vhodnější než stromy zdravé. Pokud nejsou porosty v ZCHÚ ponehány samovolnému vývoji, je vhodné ponechat dostatečný počet stromů na dožití (až do stádia jejich rozpadu) a průběžně je doplňovat. Zajistí se tak do budoucna přirozený způsob doplňování tlejícího dřeva. Tento proces se urychlí, pokud část stromů ponechaných na dožití tvoří krátkověké sukcesní dřeviny a stromy s výskytem hnilob a dutin.
- Pokud se na zájmovém území překrývají různé kategorie ochrany, např. národní přírodní rezervace s I. zónou CHKO, nebo lokality Natura 2000 s národní přírodní rezervací apod., uplatňuje se obvykle management tlejícího dřeva podle přísnějšího režimu ochrany. Vždy je však třeba posoudit, zda cíle ochrany překrývajících se chráněných území nejsou v rozporu. Pokud je mezi cíli ochrany překrývajících se chráněných území shledán rozpor vyžadující rozdílný management, je nutno jej řešit v plánu péče.

4 Prameny

- Abbe, T.B.; Montgomery, D.R.; 1996: Large woody debris jams, channel hydraulics and habitat formation in large rivers; *Regulated Rivers: Research and Management* 12; 201–221, in Kožený et al. 2007
- Albrecht, L. (1991): Die Bedeutung des toten Holzes in Wald. *Forstw. Cbl.* 110/2: str. 106–113, in Míchal 1999.
- Ammer, U. (1991): Konsequenzen aus den Ergebnissen der Totholzforschung für die forstliche Praxis. *Forstwissenschaftliches Centralblatt*, 110, str. 149 – 157, in Jankovský et al. 2006.
- Andrén, H.(1994): Effects of habitat fragmentation on birds and mammals in landscapes with different proportions of suitable habitat: a review. *Oikos* 71, str. 355–366 in Poustka 2005.
- Anonymus (1992): Význam odumřelého dřeva v lesních porostech, *Lesnické aktuality*, Lesnické informační středisko VÚLHM, Jíloviště-Strnady, extrakt z Pfar, U., Schrammel, J., Utschik, H., Ammer, U., Albrecht, L., (blíže necitováno), str. 11–13.
- Anonymus (1999): Inventarizace odumřelého dřeva v NP Šumava, ÚHÚL pob. Č. Budějovice, interní materiál Správy NP a CHKO Šumava, nepublikováno.
- Anonymus (2004a): Úplné znění zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, jak vyplývá z pozdějších změn 460/2004 Sb.
- Anonymus (2004b): Deadwood living forests, WWF Report – October 2004, 19 str.
- Anonymus (2006): Komentovaný Český standard FSC, str. 31, 34–35.
- Anonymus (2007): Národní inventarizace lesů v České republice 2001–2004, ÚHÚL Brandýs n. L. ISBN 978-80-7084-587-5 str. 101, 164.
- Bader, P. et al. (1995): Wood-inhabiting and substratum decline in selectively logged boreal spruce forests. in Poustka, V. 2005.
- Bobiec, A. (2002): Living stands and dead wood in the Białowieża forest: suggestions for restoration management. *Forest Ecology and Management*. 165: str. 125–140, , in Jankovský et al. 2006.
- Burschel, P. (1992): Totholz und Forstwirtschaft. *AFZ/Der Wald*, 47, str. 1143–1146, in Jankovský et al. 2006.
- Černý, M., Pařez, J., Malík, Z.. (1996): Růstové a taxační tabulky hlavních dřevin České republiky (smrk, borovice, dub, buk). IFER- Ústav pro výzkum lesních ekosystémů, s. r. o., v Jílovém u Prahy. 240 pp.
- Černý M. a kol. (2011): Adaptace uhlíkových deponií v krajině v kontextu globální změny. Pracovní sekce 3 - Rozvoj dynamické observační sítě poskytující informace o stavu, vývoji ekosystémů a využití krajiny. Závěrečná zpráva k projektu SP/2d1/93/07 CzechTerra, 225 stran.
- Erdmann, M. et Wilke, H. (1997): Quantitative und qualitative Totholzerfassung in Buchenwirtschaftswäldern. *Forstwissenschaftliches Centralblatt*, str. 116, 16–28, in Jankovský et al. 2006 .
- Gregory, K.J.; Davis, R.J.; Tooth, S.; 1993: Spatial distribution of coarse woody debris dams in the Lymington Basin, Hampshire, UK.; *Geomorphology*, 6; 207–224, in Kožený et al. 2007.
- Gurnell, A. M., Piegay, H., Swanson, F. J. (2002): Large wood and fluvial processes, *Freshwater Biology*, Blackwell Science Ltd. in Poštulka 2007, in Kožený et al. 2007.

- Hort, L. et Vrška, T. (1999): Podíl odumřelého dřeva v pralesovitých útvarech ČR. Sborník. Význam funkce odumřelého dřeva v lesních porostech. Správa NP Podyjí & Česká lesnická společnost, Pobočka Pro Silva Bohemica, ISBN 80-238-4739-2, str. 75-86.
- Christensen, Morten, Hahn, K. (2003): A Study of Dead Wood in European Beech Forest Reserves. Deliverable 20 of the Nat-Man Project, in Jankovský et al. 2006.
- Jančařík, V. (1999): Problematika ponechávání odumřelých stromů a dřeva v lese. (Odumřelé dřevo v lese – důležitá složka přírodních biotopů, ale i zdroj nejružnější infekce pro hospodářské lesy). Sborník. Význam funkce odumřelého dřeva v lesních porostech. Správa NP Podyjí & Česká lesnická společnost, Pobočka Pro Silva Bohemica, ISBN 80-238-4739-2, str. 33-47.
- Jankovský, L., Tomšovský, M., Beránek, J., Lička, D. (2006): Analýza postupů ponechání dřeva k zetlení z hlediska vlivu na biologickou rozmanitost. Brno, 102 s.
- Jankovský, L. Vágner, A. Apltaufer (2002): The decomposition of wood mass under conditions of climax spruce stands and related mycoflora under conditions spruce stands and related mycoflora in the Krkonoše Mountains. Journal of Forest Science 48 (2): str. 70 – 80. in Jankovský et al. 2006.
- Jankovský, L. Beránek J., Vágner, A. (2003) Rotten wood and mycoflora in nature reserve Polom, protected landscape area Železné hory. Journal of Forest Science, in Jankovský et al. 2006.
- John J. (1870) Statistický a topografický popis knížecího schwarzenberského panství Vimperk v Píseckém kraji, Příloha 1/19 Vydání Českého lesnického spolku, Praha. překlad F. Maršík.
- Korpel, Š. (1989): Pralesy Slovenska. Veda, Bratislava, 328 s.
- Kotlaba, F. (2001): Vybrané vzácné chorošovitě houby Šumavy. Silva Gabreta 7, str. 235-240.
- Kožený, P., Vajner, P., Žerníčková, O., Simon, O.: Stabilita přírodě blízkého zpevnění meandrů Moravy v NPR Vrapač, studie v rámci výzkumného záměru MŽP číslo 0002071101; 11 str.
- Kruys, N. et Jonsson, B.G. (1999): Fine woody debris is important for species richness on logs in managed boreal spruce forests of northern Sweden. Can.J.For.Res. 29, str. 1295-1299 in Pouška, V. 2005
- Lepšová A., Matějka K. (2009): Tlející dřevo a společenstva makromycetů podél výškového gradientu na (Šumavě). Průběžná zpráva za řešení projektu 2B06012 Management biodiverzity v Krkonoších a na Šumavě v roce 2009, Ed. Matějka K. 2010
http://www.infodatasys.cz/biodivkrsu/rep2009_makromyc.pdf.
- Lyr, H., Poster, H., Fiedler, H. J. (1974): Geozölphysiologie. Moskva. Lesnaja Promyšlenost'. 241 s. in Šrámek, V., Lomský, B., Novotný, R. (2009) Hodnocení obsahu a zásoby živin v lesních porostech – literární přehled. Zprávy lesnického výzkumu sv. 54 (4): str. 307-314.
- Materna, J. (1963): Hnojení lesních porostů. Praha. Státní zemědělské nakladatelství. 227 s. in Šrámek, V., Lomský, B., Novotný, R. (2009) Hodnocení obsahu a zásoby živin v lesních porostech – literární přehled. Zprávy lesnického výzkumu sv. 54 (4): str. 307-314.
- Moning, C., Bussler, H. & Müller, J., (2009): Ökologische Schlüsselwerte in Bergmischwäldern als Grundlage für eine nachhaltige Forstwirtschaft. Nationalparkverwaltung Bayerischer Wald. 103 s.
- Ódor, P., Standovár, T. (2001): Richness of bryophyte vegetation in a near-natural and managed beech stands: The effects of management, in Jankovský et al. 2006.

- Pařez J., Žlábek I. a Kopřiva J. (1990). Tabulky pro výpočet základních objemových jednotek v porostech hlavních dřevin. *Lesnictví* 36, 479-508.
- Pešout, P., Hošek M. (2013): Ekologická síť v podmínkách ČR, *Ochrana přírody*, zvláštní číslo 21. 4. 2013.
- Pfeffer, A. (1989): Kůrovcovití Scolycidae a jádrohlodovití Platypodidae. *Zoologické klíče. ACADEMIA*. 137 str. ISBN 80-200-0089-5.
- Plíva, K. (1991): Funkčně integrované lesní hospodářství 1. Přírodní podmínky v lesním plánování. ÚHÚL Brandýs n. L. 263 s.
- Plíva, K. (2000): Trvale udržitelné obhospodařování lesů podle souborů lesních typů. Účelová neprodejná publikace. ÚHÚL Brandýs n. L.
- Poštulka, Z. (2007): Role lesního hospodářství při retenci vody v české krajině. *Studie hnutí DUHA*. 36s.
- Poustka, V. (2005): Tlející dřevo smrku a výskyt hub na Trojmezenské hoře na Šumavě. *Dipl. práce*, 53 s. JČU České Budějovice.
- Průša, E. (1977): Pralesovitý porost Stožec-Medvědice. *Lesnictví*, 23 (L): str. 421-444.
- Průša, E. (1989): Boubínský prales, jeho ekologie a struktura v letech 1972-1988. ÚHÚL Brandýs n. L. 75 s.
- Saniga, M. et Schütz, J. (2001): Dynamik des Totholzes in zwei gemischten Urwaldern der Westkarpaten im pflanzengeographischen Bereich der Tannen-Buchen- und der Buchenwalder in verschiedenen Entwicklungsstadien.. *Schweizerische-Zeitschrift-fur-Forstwesen*. 152(10), str. 407-416, in Jankovský et al 2006.
- Siitonen, J., Penttillä, R. et Kotiranta, H. (2001): Coarse woody debris, polyporous fungi and saproxylic insects in an old-growth spruce forest in Voldlozero National Park, Russian Karelia. *Ecological Bulletins* 49, str. 231-242 in Poustka, V. 2005.
- Solheim, H. (1992): Fungal succession in sapwood of Norway spruce infested by bark beetle *Ips typographus*. *European Journal of Forest Pathology* 22, str. 136-148 in Poustka 2005.
- Svoboda, M. (2006): Mrtvé dřevo – přehled dosavadních poznatků (in <http://www.infodatasys.cz/biodivkrsu/reserseDeadWood.pdf>)
- Švestka, M., Hochmut, R., Jančařík V. (1996): *Praktické metody v ochraně lesa*. MZe. Silva regina Praha. 307 str. ISBN 80-902033-1-0
- Tarasov, M. E. et Birdsey, R.A. (2001): Decay rate of potencial storage of coarse woody debris in the Leningrad Region. *Ecological Buletins* 49: str. 137-147 in Svoboda (2006)
- Uhlířová, H., Kapitola, P. et al. (2004): Poškození lesních dřevin. *Lesnická práce*. 270 str. ISBN 80-86386-56-2.
- Vašíček, J. (ed.) (2011): Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky v roce 2010. Praha, MZe. 130 s.
- Vokoun, J. (1997). Hospodářská doporučení podle hospodářských souborů a podsouborů. Rozpracování příloh č. 2, 3 a 4 vyhlášky č. 83/1996 Sb. Příloha časopisu lesnické práce 1/97
- Vrška, T. et al. (2012a): Dynamika vývoje praletovitých rezervací v České republice I. (Českomoravská vrchovina – Polom, Žákova hora) *ACADEMIA* Praha, ISBN 80-200-0848-9.
- Vrška, T. et al. (2012b): Dynamika vývoje praletovitých rezervací v České republice II. (Lužní lesy – Cahnov-Soutok, Ranšpurk, Jiřina) *ACADEMIA* Praha, ISBN 80-200-1333-4.

- Vrška, T. et al. (2012c): Dynamika vývoje pralesovitých rezervací v České republice III. (Šumava a Český les – Diana, Stožec, Boubínský prales, Milešický prales) ACADEMIA Praha, ISBN 978-80-200-1907-3.
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a změně některých zákonů ve znění novelizace zákonem č. 501/2012 Sb.
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-114>
- Zatloukal, V. et al. (1991): Výsledky šetření nezpracovaného dřeva v ČR, ÚHÚL Brandýs n. L., materiál pro interní potřebu, nepublikováno 4 s.
- Zatloukal, V. (1997): Rozbor stavu I. zón OP v NP Šumava, interní materiál Správy NP a CHKO Šumava, nepublikováno

Vyhláška o provedení některých ustanovení zákona
o integrované prevenci

Aktualizace metodického dokumentu k problematice základní zprávy

ÚVOD A STATUS DOKUMENTU

Ve Věstníku Ministerstva životního prostředí, ročník XII – září, říjen 2013 – částka 9,10 vyšel Metodický dokument k problematice základní zprávy.

S ohledem na reakce povolujících úřadů a provozovatelů došlo k úpravě znění kapitoly č. 2 **POSTUP PŘI VYHODNOCOVÁNÍ POVINNOSTI ZPRACOVAT ZÁKLADNÍ ZPRÁVU**, která by měla zamezit rozdílným výkladům znění předmětné kapitoly dokumentu.

V důsledku změny legislativních předpisů a metodických pokynů, na které se Metodický dokument k problematice základní zprávy odkazuje, bylo nutné aktualizovat 3. kapitolu dokumentu „**BLIŽŠÍ SPECIFIKACE K PROVÁDĚCÍMU PŘEDPISU**“.

Níže uvádíme úpravy dokumentu. Plná verze aktualizovaného Metodického dokumentu k problematice základní zprávy je zveřejněna na webových stránkách Informačního systému integrované prevence (www.mzp.cz/ippc).

POSTUP PŘI VYHODNOCOVÁNÍ POVINNOSTI ZPRACOVAT ZÁKLADNÍ ZPRÁVU

V části **2.1. Obecný postup při vyhodnocování** došlo k úpravě textu:

Používání nebezpečných látek

Vyhodnocují se nebezpečné látky nebo směsi a meziprodukty, které jsou používány, vyráběny nebo vypouštěny ze zařízení (jako vstup do hodnocení lze využít *integrované povolení, havarijní plány, bezpečnostní listy, případně žádost o integrované povolení, aktualizované dle stávajícího stavu*). Jako meziprodukty se uvádí pouze izolované meziprodukty podle právní úpravy na úseku nakládání s chemickými látkami.

V části **2.2. Postup provozovatele** došlo k úpravě textu:

Stávající provozovatel vyhodnocuje povinnost zpracování základní zprávy na základě existujících dokumentů k provozu zařízení, přičemž u každého bodu vyhodnocení podle kapitoly 2.1. přesně uvede, z jakého dokumentu a z které jeho části vycházel. Jedná se o *integrované povolení, havarijní plány, bezpečnostní listy, případně žádost o integrované povolení, aktualizované dle stávajícího stavu*. Veškeré podklady musí být prokazatelně aktuální v době hodnocení. Odkazované dokumenty se doporučuje přiložit do přílohy.

Pro vyhodnocení lze přiměřeně použít kapitolu 5 Přílohy č. 2 vyhlášky č. 288/2013 Sb., přičemž se neuvádí odpady, pouze nebezpečné látky. *Při hodnocení, zda dochází k zacházení se závadnými látkami podle definice § 39 odst. 1 zákona o vodách ve větším rozsahu podle § 2 písm. b) vyhlášky č. 450/2005 Sb. je rozhodné množství, se kterým může být zacházeno v kterémkoliv okamžiku.*

AKTUALIZACE KAPITOLY 3. „BLIŽŠÍ SPECIFIKACE K PROVÁDĚCÍMU PŘEDPISU“

(uvedeny pouze aktualizace)

Kapitola	5. Vymezení nebezpečných látek, směsí a nebezpečných odpadů, které mohou způsobit znečištění půdy a podzemních vod
Část	5.1. Suroviny, meziprodukty, výrobky a nebezpečné odpady - Vysvětlivky
Příslušný text	Bod 1. - Uvede se identifikace nebezpečné látky nebo směsi např. podle bezpečnostního listu . U nebezpečných odpadů pak kategorie odpadu podle právní úpravy na úseku nakládání s odpady, druh a katalogové číslo odpadu.
Bezpečnostní list podle Čl. 31 Nařízení č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek a o zřízení Evropské agentury pro chemické látky (Nařízení REACH), <i>ve znění Nařízení Komise (EU) č. 453/2010, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a chemických látek (REACH).</i>	
Kategorie odpadu ošetřuje vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů a států pro účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů (Katalog odpadů)	
Příslušný text	Jako meziprodukty se uvádí pouze izolované meziprodukty podle právní úpravy na úseku nakládání s chemickými látkami.
Izolované meziprodukty jsou blíže definovány čl. 2 (22) Nařízení (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí (CLP) <i>a v Čl. 3 (15b) Nařízení (ES) č. 1907/2006, registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky (REACH).</i>	
Příslušný text	Bod 3. Vlastnosti ve vazbě na znečištění půdy a podzemních vod - Informace o vlastnostech, vychází z údajů vymezených na úseku nakládání s chemickými látkami . V případě, že se tato informace nachází v bezpečnostním listu , lze jej v příloze přiložit a pouze se na něj odkázat. U nebezpečných odpadů lze analogicky odkázat na identifikační listy nebezpečných odpadů .

Vychází se ze skupin nebezpečnosti v § 5 odst. 1 zákona č. 350/2011 Sb., chemického zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Bezpečnostním listem se rozumí Bezpečnostní list podle Čl. 31 Nařízení č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek a o zřízení Evropské agentury pro chemické látky (REACH), *ve znění Nařízení Komise (EU) č. 453/2010, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH).*

Identifikačními listy odpadů se rozumí listy uvedené podle § 13 odst. 3 zákona č. 185/2001 Sb., zákona o odpadech, ve znění pozdějších předpisů a § 5 a příloze č. 3 vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady.

Příslušný text	Bod 4. Popis nakládání – Popíší se opatření, která jsou prováděna na ochranu životního prostředí, jako je zabránění průniků do podzemních vod a půdy, podle právní úpravy na úseku nakládání s chemickými látkami, ochrany vod a integrované prevence. Identifikuje se místo v rámci zařízení, kde k nakládání dochází a doporučuje se doplnit tento údaj souřadnicemi (souřadnicový systém S-JTSK). U zařízení před výstavbou nebo ve výstavbě nebo v případě relevantní změny v provozu zařízení uvést předpokládané údaje.
----------------	--

V případě úseku nakládání s chemickými látkami lze konkrétněji odkázat na část bezpečnostního listu podle Čl. 31 Nařízení č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek a o zřízení Evropské agentury pro chemické látky (REACH), *ve znění Nařízení Komise (EU) č. 453/2010, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH)* – Příloha II *Požadavky na sestavení bezpečnostních listů, ODDÍL 6.* Opatření v případě náhodného úniku.

U ochrany vod je odkazováno na vyhlášku č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně na § 5 odst. 3 písm. e) – g).

V případě integrované prevence pak na § 4 odst. 1 písm. l), § 13 odst. 1, zejména písm. d) a l) zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, ve znění pozdějších předpisů a příloha č. 1 vyhlášky č. 288/2013 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o integrované prevenci – zejména kapitola 9.3. (3 a 4), kapitola 9.4. (3 a 4).

Kapitola	5. Vymezení nebezpečných látek, směsí a nebezpečných odpadů, které mohou způsobit znečištění půdy a podzemních vod
Část	5.2. Emise do půdy - Vysvětlivky
Příslušný text	Bod 3. - Popsat charakter emisí do půdy (hlavní vlastnosti látek a zapravovaného odpadu , včetně kategorie odpadu podle legislativy na úseku nakládání s odpady, vznik, vliv na životní prostředí).

Hlavní vlastnosti látek – zejména část bezpečnostního listu podle čl. 31 Nařízení č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek a o zřízení Evropské agentury pro chemické látky (REACH), *ve znění Nařízení Komise (EU) č. 453/2010, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH)* – Příloha II *Požadavky na sestavení bezpečnostních listů*, **ODDÍL 2. Identifikace nebezpečnosti.**

Vlastnosti zapravovaného odpadu, kategorie odpadu, vznik a vliv na životní prostředí – Identifikačními listy odpadů se rozumí listy uvedené § 13 odst. 3 zákona č. 185/2001 Sb., zákona o odpadech, ve znění pozdějších předpisů a § 5 a příloze č. 3 vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (body 2, 4, 5 a 6).

Kapitola	6. Podkladová zpráva podle právní úpravy v oblasti geologie
Část	Vysvětlivky
Příslušný text	Zpracovatel základní zprávy na základě existujících podkladů a případného dodatečného průzkumu určí, zda má znečištění vymezené v kapitole 4 nacházející se na lokalitě relevantnost k nebezpečným látkám, směsím a nebezpečným odpadům vymezeným v kapitole 5. Dále pak na základě stejného vymezení postupuje ve vztahu k možné budoucí kontaminaci – tj. určí a kvantifikuje indikátory, které mohou být nebezpečnými látkami, směsmi a nebezpečnými odpady vymezenými v kapitole 5 do budoucna ovlivněny. Účelem je stanovit relevantní indikátory , kvantifikovat je a popsat související nejistoty.
V případě absence či nedostatečnosti dostupných informací se přistupuje k dodatečnému vzorkování lokalit. Při tomto postupu se posupuje podle následujících metodických pokynů: - Metodický pokynu pro průzkum kontaminovaného území (Věstník MŽP, částka 9, září 2005) - Vzorkovací práce v sanační geologii (Věstník MŽP, částka 2, Příloha 2, únor 2007) Relevantní indikátory, které lze pro postup potenciálně použít, lze nalézt v Metodickém pokynu MŽP Indikátory znečištění – Věstník MŽP ročník XIV – leden 2014 – částka 1, ruší metodický pokyn z roku 2011.	

Kapitola	7. Určení stavu znečištění půdy a podzemních vod
Část	7.1. Závazné parametry relevantních indikátorů - Vysvětlivky
Příslušný text	Bod 1. – Při vymezení indikátorů se vychází z právní úpravy a metodických pokynů na úseku ochrany půdy a horninového prostředí a ochrany vod. Uvádí se pouze ty indikátory, které mohou být ovlivněny provozem předmětného zařízení.
Příslušné indikátory lze nalézt v Metodickém pokynu MŽP Indikátory znečištění – Věstník MŽP ročník XIV – leden 2014 – částka 1, ruší metodický pokyn z roku 2011. Je nutné zohlednit možnou migraci látek či její vyloučení ve vztahu k místům, kde dochází k nakládání s nebezpečnými látkami a směsmi.	

SMĚRNICE A DODATKY

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

V Praze dne 25. listopadu 2014

Č.j.: 4792/M/14

68750/ENV/14

Dodatek č. 23

ke Směrnici MŽP č. 6/2010

o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí České republiky

Směrnice MŽP č. 6/2010 o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí České republiky ze dne 30. dubna 2010 č. j.: 1900/M/10, 36827/ENV/10 se upravuje takto:

- I. V příloze k tomuto dodatku se vydává nové znění Příloh III Směrnice Ministerstva životního prostředí o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí ČR v rámci Programu podpory environmentálního vzdělávání, osvěty a poradenství účinné od 25. listopadu 2014. Tyto Přílohy nahrazují stávající Přílohy v seznamu příloh ve směrnici.
- II. Tento dodatek nabývá platnosti dnem podpisu ministra životního prostředí, účinnosti dnem 25. listopadu 2014 a je závazný pro všechny zaměstnance ministerstva a ředitele Státního fondu životního prostředí České republiky, který přijme ve své působnosti konkrétní opatření a zabezpečí pracovní postupy zaměstnanců Státního fondu životního prostředí České republiky v souladu s touto směrnici.

Odborný gestor: odbor ekonomických a dobrovolných nástrojů
Zpracovala: Bc. Jana Pokorná

Mgr. Richard Brabec
ministr

Příloha: Přílohy III Směrnice Ministerstva životního prostředí o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí ČR v rámci Programu podpory environmentálního vzdělávání, osvěty a poradenství účinné od 25. listopadu 2014.

Přílohy III

„Směrnice Ministerstva životního prostředí

o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí ČR“ v rámci
Programu podpory environmentálního vzdělávání, osvěty a poradenství

účinné od 25. listopadu 2014

Státní fond životního prostředí ČR (dále jen „Fond“) byl zřízen zákonem č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí ČR a jako významný finanční zdroj na podporu ochrany a zlepšování životního prostředí je jedním ze základních ekonomických nástrojů státní politiky životního prostředí.

Základní přístupy k poskytování finančních prostředků z Fondu jsou definovány Směrnicí Ministerstva životního prostředí o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí České republiky.

Formu a zaměření podpory v rámci Programu podpory environmentálního vzdělávání, osvěty a poradenství stanoví v souladu s obecně závaznými právními předpisy a podle vnějších a vnitřních ekonomických podmínek Přílohy III ke Směrnici o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí ČR (dále jen „Přílohy III“).

Postup Fondu při výběru akcí k podpoře:

Žádosti s úplnými údaji, doložené požadovanými doklady podle **Pokynů pro žadatele**, které jsou zveřejněny na webu Fondu - (viz www.sfzp.cz sekce Národní programy), na opatření splňující podmínky pro zařazení do některého z vyhlášených podprogramů podané před termínem zahájení realizace opatření, budou akceptovány. Odborný posudek dodá Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“).

Žádosti budou předkládány na základě výzev pro předkládání žádostí. Výzva bude obsahovat konkrétní vymezení problematiky, na kterou budou žádosti přijímány, výši finanční alokace a případně další upřesňující požadavky na předkládané žádosti a požadované doklady. Informace o vyhlášení výzvy pro předkládání žádostí bude zveřejněna na internetových stránkách Fondu (www.sfzp.cz) a MŽP (www.mzp.cz).

Akceptované žádosti Fond vyhodnotí na základě environmentálních a ekonomických ukazatelů a technické úrovně řešení. Projekty budou seřazeny v pořadí podle průměrné výše získaného bodového hodnocení. Podpořeny budou projekty s nejvyšším bodovým hodnocením v závislosti na výši alokace. Všechny vyhodnocené žádosti budou předloženy Radě Fondu k projednání s návrhy na doporučení či zamítnutí poskytnutí podpory.

Finanční objem alokovaných zdrojů Fondu na uvedené podprogramy musí být stanoven v souladu se schváleným rozpočtem Fondu na příslušný rok i schváleným střednědobým

výhledem. Podléhá projednání se správcem Fondu jak z hlediska dopadů do rozpočtu Fondu, tak z hlediska určení finančního stropu pro podporu žádostí podle těchto Příloh III.

Fond je oprávněn vyžádat si od žadatele i další podklady pro upřesnění žádosti, zejména podklady týkající se předmětu podpory, finančního základu pro výpočet podpory apod.

Podle těchto příloh je poskytována podpora z Fondu žádostem akceptovaným od nabytí účinnosti Příloh III dne 25. listopadu 2014.

Přílohy:

Příloha č. III.1 Zásady pro poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí ČR

Příloha č. III.2 Program podpory environmentálního vzdělávání, osvěty a poradenství

ZÁSADY PRO POSKYTOVÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ ZE STÁTNÍHO FONDU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR

Článek I

1. Podpora se poskytuje na základě rozhodnutí ministra životního prostředí o poskytnutí podpory ze Státního fondu životního prostředí ČR (dále jen „Rozhodnutí“) a řádně uzavřené smlouvy mezi Fondem a příjemcem podpory.
2. Rozhodnutí s bližšími pokyny k uzavření smlouvy zašle Fond příjemci podpory do 15 dnů po jeho podpisu ministrem životního prostředí.
3. Fond může v zájmu zabezpečení řádné efektivity vynakládaných prostředků stanovit zvláštní požadavky na postup žadatele (příjemce podpory) při výběru dodavatele, a to i nad rámec stanovený zákonem o veřejných zakázkách.
4. Při hodnocení žádosti o podporu Fond posoudí, zda jde o poskytnutí podpory podle zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory, v platném znění. Výsledek posouzení uvede v podkladech pro jednání Rady Fondu a pro Rozhodnutí. V případě, že je nutno vést řízení o povolení výjimky s Evropskou komisí, upozorní na tuto skutečnost MŽP, které dá podnět k řízení. Doba potřebná k řízení o povolení výjimky se nezapočítává do lhůty stanovené v článku 4, odstavec 3 Směrnice.
5. Fond uvolňuje finanční prostředky průběžně dle náležitostí stanovených smlouvou o poskytnutí podpory na základě předložených platných účetních dokladů. Použití finančních prostředků (dotace a vlastních zdrojů) příjemce podpory průběžně dokládá bankovními výpisy, pokladními doklady. Fond je oprávněn v závažných a prokazatelných případech aplikovat zvláštní režim financování.
6. Výši a strukturu financování předmětu podpory je Fond oprávněn posoudit v rámci podání žádosti a vyhodnocení bonity žadatele i ve spolupráci s dalšími poskytovateli finančních prostředků.
7. Fond je oprávněn odsouhlasit změnu technických parametrů akce oproti parametrům stanoveným v Rozhodnutí v rozmezí +/- 10 % bez úpravy výše stanovené podpory, přičemž nesmí být narušen účel poskytnuté podpory a sníženy přínosy akce stanovené Rozhodnutím. Má-li dojít k zúžení rozsahu akce, vyhodnotí Fond jeho dopad a podporu úměrně sníží.
8. **Oprávněnými žadateli jsou:**
 - právnické osoby, které jsou založeny k nepodnikatelským účelům, kromě nadací a nadačních fondů (zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění zákonů, v platném znění), zejména:
 - obecně prospěšné organizace;
 - územní samosprávné celky;
 - účelová zařízení církví a náboženské společnosti, církevní právnické osoby,

- další právnické osoby ve smyslu zákona o církvích a náboženských společnostech;
- svazky obcí /dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění/;
 - právnické osoby založené nebo zřízené územními samosprávnými celky (příspěvkové organizace a organizační složky);
- školská zařízení, která jsou oprávněna žádat o podporu, jsou definována zákonem č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, prováděcích a dalších zvláštních předpisů;
 - státní příspěvkové organizace;
 - ostatní nepodnikatelské subjekty vlastněné z více než 50 % majetku obcemi či jinými veřejnoprávními subjekty včetně veřejně výzkumných institucí podle zvláštních předpisů (např. zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích atd.);
 - spolky (dle § 214, Zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník);
 - ústavy (dle § 402, Zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník).
9. Oprávnění žadatelé dle bodu 8 musí splňovat minimálně 3 letou praxi v oblasti EVVO a EP. Tato podmínka platí pouze pro podprogram III. 2.
10. Pokud poskytnutí podpory žadateli vylučuje nebo neumožňuje obecně závazný právní předpis, podporu nelze poskytnout.
11. Veškeré náklady / výdaje projektu musí být podle zákona vedeny v účetnictví příjemce podpory (zákon č. 563/1991 Sb., v platném znění). Příjemce podpory je povinen všechny transakce související s projektem odděleně identifikovat od ostatních účetních transakcí s projektem nesouvisejících a je povinen vést analytickou evidenci s vazbou ke konkrétnímu projektu. Oprávněný žadatel musí být registrován v České republice.
12. V rámci vyhlášených podprogramů nebudou podporována opatření, která je možné financovat z Operačního programu Životní prostředí nebo z dalších operačních programů. Podpora z Fondu nebude rovněž poskytována na opatření individuálně dotovaná v rámci dotací MŽP na podporu nestátních neziskových organizací.

Článek II

1. Změna příjemce podpory

V případech, kdy po vydání Rozhodnutí má dojít k odůvodněné změně příjemce podpory, může tuto změnu povolit a promítnout do smlouvy o poskytnutí podpory Fond bez toho, aby bylo nutno provést změnu samotného rozhodnutí o poskytnutí podpory. Podmínkou použití tohoto postupu je, že nový příjemce může dle platných zásad obdržet daný typ podpory a že tím nebude ohroženo splnění požadovaného účelu dané akce, ani dalších stanovených podmínek. Další nutnou podmínkou je prověření odborné způsobilosti nového příjemce podpory.

2. Termíny realizace akce

Termín realizace akce v letech uvedený v Rozhodnutí je orientační a odpovídá stavu z doby přípravy Rozhodnutí. Závazné termíny realizace akce stanoví Fond ve smlouvě o poskytnutí podpory, jejich případné prodloužení v dodatku ke smlouvě. Vychází přitom z návrhu příjemce podpory a potřeby řádného splnění účelu poskytnutí podpory.

3. Zadávací řízení

Žadatel (příjemce podpory) je povinen při zadávacích řízeních pro výběr dodavatele služeb, stavebních prací či dodávek postupovat podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách v platném znění (dále jen „zákon o veřejných zakázkách“). Žadatel (příjemce podpory), který má od Fondu obdržet podporu ve výši alespoň 50 % základu pro stanovení podpory a není jinak povinen při zadání zakázky postupovat podle zákona o veřejných zakázkách, popřípadě se u něj jedná o zakázku, pro kterou je stanovena jen obecná povinnost dodržet zásadu transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace, je povinen (v zájmu zabezpečení řádné efektivity vynakládaných prostředků z Fondu) při výběru dodavatele postupovat dle Závazných pokynů pro zadávání veřejných zakázek v rámci národních programů SFŽP ČR (viz www.sfzp.cz sekce Národní programy).

4. Publicita

Příjemce podpory je povinen při realizaci akce dodržovat Pravidla publicity, která jsou zveřejněna na webových stránkách Fondu (viz www.sfzp.cz sekce Národní programy).

5. Základní kritéria pro výběr akcí k poskytnutí podpory jsou stanovena takto:

- akce musí být v souladu se strategiemi dle zaměření jednotlivých podprogramů viz Příloha č. III.2.;
- akce musí být v souladu s platnou krajskou koncepcí environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (dále jen „EVVO“) a místní koncepcí EVVO, pokud je zpracována;
- akce musí mít prokazatelný přínos pro rozvoj kompetencí (znalostí, dovedností a postojů) v oblasti životního prostředí a udržitelného rozvoje a pro informovanost obyvatelstva v environmentálních otázkách;
- žadatel musí prokázat účelnost a hospodárnost navrženého opatření a činností a oprávněnost nákladových položek ve vztahu ke splnění stanovených cílů.

Článek III

Poskytování podpory

- Podpora se poskytuje formou dotace. Maximální limit dotace v procentuálním vyjádření ze základu pro výpočet podpory a maximální pevné částky podpory jsou uvedeny v následující tabulce podle podprogramů s tím, že stanovené limity podpory může Fond snížit v návaznosti na vyhodnocení ekonomiky podporovaného opatření. Pokud realizace projektu vytvoří příjmy v částce, která nepřesáhne částku vlastních zdrojů příjemce podpory, podpora ze zdrojů Fondu se nesnižuje. Příjmy generované projektem jsou podrobně popsány v Pokynech pro žadatele.

Maximální limity celkové dotace

Číslo podprogramu	Název podprogramu	Max. % limit dotace ze základu pro výpočet podpory a rozsah dotace v Kč
III.1.	Vybavení učeben a poraden pro EVVO a EP	85% min. na projekt 50 tis. Kč max. na projekt 500 tis. Kč ¹⁾
III.2.	Pilíře EVVO a EP	85% min. na projekt 300 tis. Kč max. na projekt 2 mil. Kč ¹⁾

¹⁾ V případě veřejné podpory bude výše a % podíl podpory stanoven dle Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (dříve tzv. Obecné nařízení o blokových výjimkách) a Nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis.

- Fond má právo navrhnout změny požadovaného procentního poměru a finančního objemu dotace v rámci podmínek daného podprogramu. Návrh změny požadovaného poměru a výše dotace vychází z technicko-ekonomického hodnocení předloženého opatření. O případnou změnu bude upravena i výše vlastních zdrojů.
- Podpora je primárně poskytována na projektové činnosti s jasným začátkem, koncem a definovanými monitorovacími indikátory přínosů projektu ve struktuře: výstupy, výsledky a dopady předmětného projektu.
- Podporu nelze poskytnout na již ukončené akce.
- Fond poskytne podporu pouze na úhradu nákladů bezprostředně souvisejících s projektem. Uznatelné náklady jsou uvedeny v Článku V a v Pokynech pro žadatele.

6. Jakákoli veřejná podpora poskytnutá v rámci Programu podpory environmentálního vzdělávání, osvěty a poradenství musí být v souladu s procedurálními a materiálními pravidly pro poskytování veřejné podpory platnými v okamžiku, kdy je veřejná podpora poskytnuta.
7. V průběhu realizace bude dotace poskytována pouze do výše 90 % celkově přiznané dotace (tento postup se uplatňuje průběžně u každé žádosti o platbu). Pozastavená část dotace bude uvolněna až po ukončení realizace a schválení závěrečného vyhodnocení akce.
8. Finanční prostředky budou uvolňovány bezhotovostně v CZK na bankovní účet příjemce podpory na základě předložení Žádosti o uvolnění finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí ČR a náležitostí uvedené ve smlouvě o poskytnutí podpory:
 - na základě faktur se soupisem provedených prací,
 - v případě prací prováděných vlastními kapacitami na základě řádných účetních dokladů, a to uhrazených - půjde zejména o mzdové doklady (výkaz odpracovaných hodin, výplatní listiny) nebo neuhrazených, doklady o nákupu věcí a materiálu, příp. výpisy z účetní evidence. Uhrazení faktur se dokládá v následující Žádosti o uvolnění finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí ČR,
 - na základě dokladů o skutečně vynaložených nákladech,
 - průběžně podle postupu realizace projektu a parciálně podle % přiznané podpory z Fondu. Uhradu faktur, resp. účetních dokladů zhotoviteli jak z prostředků Fondu, tak i podíl vlastních zdrojů příjemce podpory průběžně dokládá.
9. V případě, že dojde v průběhu realizace opatření s podporou Fondu do doby závěrečného vyhodnocení akce a definitivního přiznání podpory ke změně platnosti obecně platných zákonů nebo ke změně vlastnických vztahů, vyhrazuje si Fond právo přehodnotit přístup v jednotlivých případech, příp. odstoupit od smlouvy o poskytnutí podpory.

Článek IV

1. Uznatelnost nákladů

Všechny náklady (včetně nákladů režijních) hrazené z dotace i ze spoluúčasti musí mít přímou a prokazatelnou souvislost s realizovaným projektem. Pravidla pro uznatelnost nákladů se vztahují na všechny náklady projektu bez ohledu na to, jestli jsou hrazeny z dotace poskytnuté Fondem nebo ze zdrojů spolufinancování. Uznatelnost nákladů je nutné posuzovat ze dvou hledisek: z „VĚCNÉHO/OBSAHOVÉHO“ a z „ČASOVÉHO“.

2. Uznatelné náklady z „VĚCNÉHO“ hlediska

- Nezbytné pro realizaci projektu a řádně uvedeny v rozpočtu.
- Vynaložené v souladu se zásadami řádného finančního řízení.
- Efektivní a přiměřené, obvyklé za dané plnění v příslušném místě a čase.
- Řádně vedené v účetnictví, doložitelné doklady.
- Uhrazené.
- Režijní náklady mohou být uznatelné, pokud jsou na projekt přiděleny poměrným dílem na základě řádně zdůvodněné, poctivé a spravedlivé metody. Tato metoda musí být popsána žadatelem a schválena Fondem.

3. Uznatelnost nákladů z „ČASOVÉHO“ hlediska

- Náklady musí být vynaložené pouze v období realizace projektu. Mzdové náklady zaměstnavatele musí být uhrazeny nejpozději do 15. dne následujícího měsíce po ukončení projektu.
- Období realizace projektu bude přesně definováno ve smlouvě o poskytnutí podpory.

4. Uznatelné náklady

- mzdy včetně odvodů a související daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti,
- cestovní náhrady (stravné, veřejné dopravní prostředky, pohonné hmoty),
- nákup zařízení a vybavení,
- nákup služeb,
- DPH, pokud neexistuje možnost nárokovat její vrácení,
- náklady vyplývající z požadavků smlouvy o poskytnutí podpory (závěrečný audit, publicita apod.).

5. Neuznatelné náklady

- dluhy a rezervy na ztráty nebo dluhy,
- dlužné úroky,
- finanční leasing,
- odpisy,
- kursové ztráty,
- bankovní poplatky,
- příspěvky v naturáliích,
- DPH, pokud existuje možnost nárokovat její vrácení,
- ostatní daně,
- náklady spojené s přípravou žádosti o dotaci,
- náklady nedoložitelné prvotními účetními doklady,
- zakázky, které nebyly realizovány v souladu se stanovenými pravidly,
- úhrada pohoštění, stravného (výjimku činí stravné zaměstnanců při pracovních cestách), darů, cen a odměn při soutěžích,
- pojištění osob a majetku (netýká se sociálního, zdravotního a zákonného pojištění hrazeného organizací),
- amortizace vozidel,
- dálniční známky,
- nákup nemovitosti nebo pozemku,
- hrazení členských příspěvků v organizaci, hrazení členských příspěvků střešním a jiným organizacím.

6. Zakázky

- Jakákoli zakázka v rámci projektu je považována za veřejnou zakázku ve smyslu zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.
- Pro všechny zakázky platí povinnost dodržet principy transparentnosti, nediskriminace a rovného zacházení.
- Pro zakázky mimo režim zákona je nutné postupovat dle Závazných pokynů pro zadávání veřejných zakázek v rámci národních programů SFŽP ČR.

7. Subdodávky

- Jde o takový typ zakázky, kdy dochází k přenesení realizace části projektu na dodavatele.
- Na subdodávky se tudíž vztahují všechna obecná pravidla platná pro zakázky.
- Prostřednictvím subdodávek je možné realizovat jen omezenou část projektu - náklady na subdodávky nesmí přesáhnout 75 % z uзнatelných nákladů – podrobně popsáno v Pokynech pro žadatele.

Článek V

Závěrečná ustanovení

1. Fond je oprávněn na základě zjištění příslušných odborných orgánů nebo na základě výsledků vlastní kontrolní činnosti uplatnit postih vůči příjemci podpory při nedodržení podmínek, zejména při realizaci dohodnutých opatření nevhodným způsobem s negativním vlivem na úroveň environmentálního vzdělávání nebo stav životního prostředí nebo při finančně neúměrně náročné realizaci opatření, přičemž je možno použít jiné vhodné, ale ekonomicky méně náročné způsoby apod.
2. Postih vůči jednotlivým příjemcům podpory může mít formu odejmutí části nebo celé přiznané podpory.

PROGRAM PODPORY ENVIRONMENTÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ, OSVĚTY A PORADENSTVÍ

Podpora v rámci programu je poskytována na realizaci opatření, která budou v souladu s následujícími strategiemi dle zaměření jednotlivých podprogramů:

- Státní politika životního prostředí České republiky 2012 – 2020 (Usnesení vlády č. 6 ze dne 9. ledna 2013),
- Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice (Usnesení vlády č. 1048 z 23. října 2000) a Akční plán Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice na léta 2010 – 2012 s výhledem do roku 2015 (Usnesení vlády č. 1302 ze dne 19. října 2009),
- zákon č. 123/1998 Sb., ve znění zákona č. 6/2005 Sb., o právu na informace o životním prostředí,
- Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj České republiky 2008-2015 (Usnesení vlády č. 851 ze dne 9. července 2008) a navazujících akčních plánů,
- Národní program snižování emisí ČR, Program předcházení vzniku odpadů ČR, Akčního plánu pro biomasu, Koncepce podpory mládeže, Strategie celoživotního učení ČR, Národní strategie globálního rozvojového vzdělávání ČR.

Žádosti o poskytnutí podpory lze podávat v rámci následujících podprogramů:

III.1. Vybavení učeben a poraden pro EVVO a EP

Cílem podprogramu je zkvalitnění a modernizace služeb v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (dále též EVVO) a environmentálního poradenství (dále též EP) prostřednictvím podpory technického a materiálového zázemí učeben environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálních poraden.

Oblast podpory:

O podporu je možné žádat na materiální a provozní vybavení environmentálních vzdělávacích učeben a poraden, a to především:

- pořízení technického vybavení vycházející z EVVO a EP
- pořízení interiérových didaktických a interaktivní modelů a prvků
- pořízení exteriérových materiálů a pomůcek investičního charakteru¹

¹ Jedná se o pořízení materiálů/pomůcek pořízených do venkovních prostor, které jsou umístěny v areálu subjektu.

Relevanci využití pořizovaného vybavení k EVVO a EP se dokládá v Podrobném popisu projektu, který je povinnou přílohou žádosti. Příjemce musí být vlastníkem a uživatelem předmětu po dobu nejméně 5 let od dokončení projektu.

Pokud vybavení či předměty podpořené z tohoto Programu budou souviset s poskytovanými službami, musí být tyto služby poskytovány za cenu, která je v místě a čase obvyklá.

Tyto služby je možné realizovat pouze pro cílovou skupinu typu fyzické a právnické osoby, které jsou určeny k podnikatelským účelům (zejména fyzické osoby, školy, školská zařízení, kraje, obce).

Uznatelné náklady:

Technické vybavení objektů environmentálních učeben a poraden a pomůcky pro EVVO přímo a výhradně spojené s účelem projektu.

Uznatelný je zejména následující hmotný/nehmotný majetek (uznatelná je vstupní cena/účetní hodnota majetku bez úroků z úvěrů).

Pořízení technického vybavení, např.:

- nové zařízení nezabudované do stavby (nábytek, dataprojektor, plátno apod.), vybavení laboratoří, které slouží výhradně pro vzdělávací programy učeben/poraden a odpovídá nákladností potřebám těchto programů;
- účelové počítačové vybavení včetně periférií², (notebook, stolní PC, kopírka, scanner, programové vybavení pouze výhradně se vztahující k činnosti učeben či poraden a plánu činnosti apod.)

Pořízení interiérových didaktických modelů a prvků, interaktivních modelů, např.:

- multimediálních pomůcek, které budou zaměřené na zvyšování kompetencí (znalostí, dovedností a postojů) v oblasti životního prostředí nebo budou využitelné pro environmentální poradenství směrem k veřejnosti (vč. nákupu potřebného programového vybavení, hardware, služeb a dalšího souvisejícího hmotného i nehmotného majetku).

Pořízení exteriérových materiálů a pomůcek investičního charakteru, např.:

- vybudování výukové naučné stezky (interaktivní, pocitové)¹, která musí být vázána na konkrétní vzdělávací program (způsobilé jsou terénní úpravy přímo navazující na naučnou stezku, drobné stavební práce bezprostředně související s předmětem projektu, náklady na pořízení informačních tabulí a interaktivních panelů popř. dalších souvisejících předmětů);

¹ Jedná se o pořízení materiálů/pomůcek pořízených do venkovních prostor, které jsou umístěny v areálu subjektu.

² v případě pořízení počítačového vybavení musí být zakoupena prodloužená záruční lhůta na dobu udržitelnosti projektu

- pořízení exteriérových didaktických pomůcek (solární zařízení, větrné minielektrárny, meteorologické stanice a další demonstrační modely, výukové informační panely k venkovním didaktickým pomůckám a demonstračním modelům).

III.2. Pilíře EVVO a EP

Cílem podprogramu je podpora stabilizace klíčových EVVO a EP projektů a programů s nadregionálním dopadem, které jsou již plně zavedené, dlouhodobě přispívají k budování povědomí o problematice životního prostředí a udržitelného rozvoje.

Maximální délka trvání projektu je 36 měsíců.

Opatření je možné realizovat pouze pro cílovou skupinu typu fyzické a právnické osoby, které jsou určeny k nepodnikatelským účelům (zejména fyzické osoby, školy, školská zařízení, kraje, obce).

V rámci zpoplatněných služeb, budou tyto služby poskytovány za cenu, která je v místě a čase obvyklá.

Oblast podpory:

O podporu je možné žádat na:

- koordinaci dlouhodobých environmentálních osvětových, poradenských a vzdělávacích akcí, programů a kampaní, celorepublikového popřípadě nadregionálního významu a dosahu;
- koordinaci mezinárodních EVVO a EP projektů a programů realizovaných v ČR.

Environmentální akce, programy a kampaně k podpoře musí být žadatelem realizovány soustavně již nejméně po dobu tří let a zaměřeny na klíčová témata životního prostředí a udržitelného rozvoje. V rámci realizace osvětových a/nebo poradenských akcí jsou preferovány aktivity přímého kontaktu s cílovou skupinou a v rámci vzdělávacích programů se preferují moderní aktivní formy výuky.

Cílová skupina projektů není výrazně regionálně či místně omezena (dostupnost pro obyvatele všech krajů) a pro osvětové akce ji tvoří odborná i laická veřejnost, pro vzdělávací programy pak účastníci formálního i neformálního vzdělávání. Projekt či jeho dílčí část (např. kampaň) musí být v době podání žádosti realizována na území minimálně 2 krajů.

Informace o environmentálních akcích, programech a kampaních budou inzerovány

v celostátních médiích (popř. regionálních médiích více regionů) a žadatel provádí evaluaci realizace akce (např. vyhodnocení návštěvnosti, organizace, mediálního ohlasu, vzdělávacího dopadu). Podklady o těchto aktivitách mají být veřejně přístupné na samostatných webových stránkách a zahrnovat aktualizovaná data mj. o cílech, účastnících, možnostech zapojení, kontaktních údajích na realizátory apod.

Podmínka pro oprávněné žadatele:

- organizace s minimálně 3 letou praxí v oblasti EVVO a EP;

Uznatelné náklady:

- náklady na tvorbu a realizaci environmentálních vzdělávacích aktivit;
- náklady na realizaci poradenských výkonů;
- náklady na pronájem prostor pro konání environmentálních vzdělávacích a osvětových programů;
- náklady na organizaci a přípravu akce (i v případě uskutečnění na základě dodavatelských smluv), které výhradně souvisejí s projektem;
- náklady na tvorbu publikací, periodik, skript včetně nákladů na pořízení ilustrací a grafické zpracování, předtiskovou přípravu, tisk a distribuci;
- náklady na zhotovení výukových, propagačních a informačních materiálů, tvorbu www stránek vztahujících se k akci, zajištění PR k akci;
- režijní náklady (energie, nájmy kanceláře, telefonní poplatky, poplatky za internet, opravy DHM, úklidové služby) maximálně do výše – viz tabulka v Pokynech pro žadatele (kapitola 4.4. Rozpočet projektu) z ostatních uznatelných nákladů projektu (bez započtené režie). Režijní náklady musí být přiměřené a musí být doloženy účetními doklady. Druhy nákladů vykázané jako režijní již nemohou být vykázaný jinde v rozpočtu;
- náklady na cestovné související s projektem (stravné, ubytování, veřejné dopravní prostředky, náklady na pohonné hmoty) pouze pro osoby podílející se na přípravě akce, jízdné musí být prokázáno jízdenkami, cestovními příkazy a výpisem z knihy jízd. Amortizace vozidel se nehradí;
- práce svépomocí - osobní náklady;
- náklady na pořízení expertních studií;

Podrobný výčet uznatelných nákladů je uveden v Pokynech pro žadatele.

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO
PROSTŘEDÍ**

V Praze dne 21. listopadu 2014

Č.j.: 5402/M/14

81445/ENV/14

Dodatek č. 22
ke směrnici MŽP č. 6/2010
o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí
České republiky

Směrnice MŽP č. 6/2010 o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí ČR ze dne 30. dubna 2010 č. j.: 1900/M/10, 36827/ENV/10 se upravuje takto:

- I. V příloze k tomuto dodatku se vydává nové znění Příloh XI Směrnice Ministerstva životního prostředí o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí České republiky v rámci Programu podpory ozdravných pobytů dětí z oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší účinné od 24. listopadu 2014. Tyto přílohy se doplňují do seznamu příloh ve směrnici.
- II. Tento dodatek nabývá platnosti dnem podpisu ministra životního prostředí, účinnosti dnem 24. listopadu 2014 a je závazný pro všechny zaměstnance ministerstva a ředitele Státního fondu životního prostředí České republiky, který přijme ve své působnosti konkrétní opatření a zabezpečí pracovní postupy zaměstnanců Státního fondu životního prostředí České republiky v souladu s touto směrnici.

Odborný gestor: odbor ekonomických a dobrovolných nástrojů

Zpracovatel: Ing. Monika Nejedlá

Mgr. Richard Brabec
ministr

Příloha: Přílohy XI Směrnice Ministerstva životního prostředí o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí České republiky v rámci Programu podpory ozdravných pobytů dětí z oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší účinné od 24. listopadu 2014.

Přílohy XI
„Směrnice Ministerstva životního prostředí

**o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí ČR v rámci
 Programu podpory ozdravných pobytů dětí z oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší“**

účinné od 24. listopadu 2014

Státní fond životního prostředí ČR (dále jen „Fond“) byl zřízen zákonem č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí ČR a jako významný finanční zdroj na podporu ochrany a zlepšování životního prostředí je jedním ze základních ekonomických nástrojů státní politiky životního prostředí.

Základní přístupy k poskytování finančních prostředků z Fondu jsou definovány Směrnicí Ministerstva životního prostředí o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí České republiky.

Formu a zaměření podpory v rámci Programu podpory **ozdravných pobytů dětí z oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší** (dále jen „Program“) stanoví v souladu s obecně závaznými právními předpisy a podle vnějších a vnitřních ekonomických podmínek Přílohy XI ke Směrnici o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí ČR (dále jen „Přílohy XI“).

Postup Fondu při výběru akcí k podpoře:

Žádosti o podporu podle Příloh XI přijímá Fond v termínech, které budou vyhlašovány v jednotlivých výzvách. Výzvy se vyhlašují s ohledem na výši disponibilních (shromážděných) finančních prostředků tak, aby alokace pro konkrétní výzvu činila alespoň 3 mil. Kč. Ve výzvách budou upřesněny požadavky na předkládané žádosti a požadované doklady.

Žádosti s úplnými údaji, doložené požadovanými doklady podle **Pokynů pro žadatele** (které jsou zveřejněny na webu SFŽP ČR - viz www.sfzp.cz sekce Národní programy), které splňují podmínky pro zařazení do Programu, budou akceptovány. Žádosti je nutné podat před termínem zahájení ozdravných pobytů.

Akceptované žádosti budou postoupeny na MŽP k vypracování odborného posudku. Projekty s kladným odborným posudkem budou dále posouzeny odborem národních programů SFŽP ČR, který vypracuje bodové hodnocení podle kritérií uvedených v příloze aktuální výzvy.

Fond si může vyhradit právo vyžádat si i další podklady pro upřesnění žádosti, zejména podklady týkající se předmětu podpory, finančního základu pro výpočet podpory, jakož i výše a formy podpory.

Všechny vyhodnocené žádosti budou v závislosti na objemu disponibilních prostředků předloženy Radě Fondu k projednání s návrhy na kladné nebo záporné Rozhodnutí ministra životního prostředí o poskytnutí finančních prostředků z Fondu (dále jen „Rozhodnutí“).

Podle těchto Příloh XI je poskytována podpora z Fondu žádostem akceptovaným od nabytí jejich účinnosti dne 24. listopadu 2014.

Přílohy:

Příloha č. XI.1: Zásady pro poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí ČR

Příloha č. XI.2: Program podpory ozdravných pobytů dětí z oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší

ZÁSADY PRO POSKYTOVÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ ZE STÁTNÍHO FONDU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR

Článek I

10. Podpory se poskytují na základě Rozhodnutí a řádně uzavřených smluv mezi Fondem a příjemcem podpory.
11. Rozhodnutí s bližšími pokyny k uzavření smlouvy zašle Fond příjemci podpory do 15 dnů po jeho podpisu ministrem životního prostředí.
12. Fond může v zájmu zabezpečení řádné efektivity vynakládaných prostředků stanovit zvláštní požadavky na postup žadatele (příjemce podpory) při výběru dodavatele, a to i nad rámec stanovený zákonem o veřejných zakázkách. Pravidla jsou stanovena v **Závazných pokynech pro zadávání veřejných zakázek v rámci národních programů SFŽP ČR** (viz www.sfzp.cz sekce Národní programy).
13. Typy žadatelů o podporu
A - právnické osoby, které jsou založeny k nepodnikatelským účelům:
 - územní samosprávné celky (zřizovatelé dotčených škol a školských zařízení);
 - školy a školská zařízení zařazená do sítě škol

Pokud poskytnutí podpory žadateli vylučuje nebo neumožňuje obecně závazný právní předpis, podporu nelze poskytnout.
14. Fond uvolňuje finanční prostředky průběžně dle náležitostí stanovených smlouvou o poskytnutí podpory (fakturační princip). Použití finančních prostředků (dotace a vlastních zdrojů) klient průběžně dokládá bankovními výpisy. K žádosti o platbu může klient předložit i neuhrazené faktury, jejich proplacení doloží nejpozději při další žádosti o platbu. Fond je oprávněn v závažných a prokazatelných případech aplikovat zvláštní režim financování.
15. Výši a strukturu financování předmětu podpory je Fond oprávněn posoudit v rámci podání žádosti a vyhodnocení bonity žadatele i ve spolupráci s dalšími poskytovateli finančních prostředků.
16. Fond je oprávněn odsouhlasit změnu technických parametrů akce oproti parametrům stanoveným v Rozhodnutí v rozmezí +/- 10 % bez úpravy výše stanovené podpory, přičemž nesmí být narušen účel poskytnuté podpory a sníženy ekologické a jiné efekty stanovené Rozhodnutím. Má-li dojít k zúžení rozsahu parametrů, vyhodnotí Fond jeho dopad a podporu případně úměrně sníží.

Článek II

1. Formy finanční podpory

Finanční podpora na realizaci opatření se poskytuje formou dotace a může dosáhnout maximální limit dotace v procentuálním vyjádření ze základu pro výpočet podpory, zároveň je limitována maximální pevnou částkou dotace, uvedenou v tabulce Maximálních limitů dotace v Příloze č. XI.2 s tím, že stanovené limity dotace může Fond snížit v návaznosti na komplexní posouzení podporovaného opatření.

2. Podpora formou dotace

Fond má právo navrhnout změny požadovaného procentního poměru a finančního objemu dotace v rámci podmínek daného programu. Návrh změny požadovaného poměru a výše dotace vychází z komplexního posouzení ekonomické analýzy předloženého opatření. O případnou změnu bude upravena i výše vlastních zdrojů.

Dotace se uvolňují procentním podílem až do výše 90 % celkově přiznané výše dotace (tento postup se uplatňuje průběžně u každé žádosti o platbu), zbytek finančních prostředků do výše 10 % celkové dotace uhradí Fond po konečném přiznání dotace v rámci závěrečného vyhodnocení, které žadatel předkládá v termínu podle smlouvy.

3. Změny podmínek

V případě, že dojde v průběhu realizace opatření s podporou Fondu do doby závěrečného vyhodnocení akce a definitivního přiznání podpory ke změně platnosti obecně platných zákonů nebo ke změně vlastnických vztahů, vyhrazuje si Fond právo přehodnotit přístup v jednotlivých případech, příp. odstoupit od smlouvy na poskytnutí podpory.

4. Souběh podpory z Fondu a jiných centrálních zdrojů

Souběh podpory z Fondu a jiných centrálních zdrojů je možný.

5. Změna příjemce podpory

V případech, kdy po vydání Rozhodnutí má dojít k odůvodněné změně příjemce podpory, může Fond tuto změnu povolit a promítnout do smlouvy o podpoře bez toho, aby bylo nutno provést změnu samotného Rozhodnutí. Podmínkou použití tohoto postupu je, že nový příjemce může dle platných zásad obdržet daný typ podpory a že tím nebude ohroženo splnění požadovaného účelu dané akce, ani dalších stanovených podmínek.

6. Termíny realizace akce

Termín realizace akce v letech uvedený v Rozhodnutí je orientační a odpovídá stavu z doby přípravy Rozhodnutí. Závazné termíny realizace akce stanoví Fond ve smlouvě o poskytnutí podpory, jejich případné prodloužení v dodatku ke smlouvě. Vychází přitom z návrhu příjemce podpory a potřeby řádného splnění účelu poskytnutí podpory.

7. Publicita

Příjemce podpory je povinen při realizaci akce dodržovat Pravidla publicity, která jsou zveřejněna na webových stránkách Fondu (viz www.sfzp.cz sekce Národní programy) a upřesněna ve smlouvě o poskytnutí podpory.

Příloha č. XI.2

PROGRAM PODPORY OZDRAVNÝCH POBYTŮ DĚTÍ Z OBLASTÍ SE ZHORŠENOU KVALITOU OVZDUŠÍ

Cílem Programu je posílení environmentálního vědomí a zlepšení zdravotního stavu u dětí, které navštěvují mateřské a základní školy v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší.

Podpora v rámci Programu je poskytována na realizaci ozdravných pobytů dětí se zaměřením na environmentální výchovu. Povinností statutárního zástupce nebo zřizovatele školy je zajistit takové ubytovací zařízení, aby odpovídalo dále uvedeným kritériím pro výběr zařízení poskytujícího ozdravný pobyt dětí.

Podporovaná délka ozdravných pobytů dětí se zaměřením na environmentální výchovu je v rozsahu 5 až 15 dní.

Finanční podpora je zaměřena na cílovou skupinu žáků mateřských a základních škol, které se nacházejí v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší.

Předmětem podpory jsou náklady na:

- ubytování žáků,
- stravování žáků,
- hromadnou přepravu,
- zajištění environmentálně zaměřeného programu (např. na služby či lektorné spojené se zajištěním programu, na pomůcky, které jednoznačně a prokazatelně souvisí s environmentální výchovou).

Maximální limity dotace

Číslo programu	Název programu	Typ žadatele	Max. limit dotace
XI.1	Podpora ozdravných pobytů dětí z oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší	A	90% z celkových uznatelných nákladů a současně max. 350 Kč na jednoho žáka a den

V případě poskytnutí dotace v režimu veřejné podpory je výše dotace omezena právními předpisy EU a bude poskytnuta v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování EU. Podpora v režimu de minimis bude poskytována dle nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování EU na podporu de minimis.

Podmínky pro poskytnutí podpory z Programu dle Příloh XI:

- 1) Ozdravné pobyty jsou určeny pro žáky mateřských a základních škol z oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší.
- 2) Ozdravné pobyty musí být realizovány v oblastech s vyhovující kvalitou ovzduší.
- 3) Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší a oblasti s vyhovující kvalitou ovzduší jsou pro účely Programu vymezeny na základě těchto parametrů:

Referenční znečišťující látka	suspendované částice velikostní frakce PM10
Stanovená koncentrace	denní imisní limit pro ochranu zdraví (50 µg/m ³) a maximální počet jeho překročení za rok (35x)
Způsob hodnocení	pětiletý klouzavý průměr pro čtverec území ČR o velikosti 1x1 km
Zdroj informací	http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/ozko/13petileti/pn g/index_CZ.html

B

ližší specifikace oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší a oblastí s vyhovující kvalitou ovzduší bude uvedena v konkrétní výzvě.

- 4) Nezbytnou součástí ozdravného pobytu je environmentálně zaměřený výukový/vzdělávací program, který by měl být zajišťován kvalifikovanými pedagogy/lektory. Bližší požadavky na zpracování výukového/vzdělávacího programu budou uvedeny v Pokynech pro žadatele.
- 5) Ozdravný pobyt bude realizován v objektech, které odpovídají hygienickým požadavkům, tj. umístěním, plošným komfortem, vybavením, mikroklimatickými podmínkami (příjemce podpory doloží čestné prohlášení).
- 6) Poskytované stravování musí být v souladu se zásadami zdravé výživy odpovídající věku dětí (příjemce podpory doloží čestné prohlášení poskytovatele stravování o splnění požadovaných podmínek).
- 7) Místo realizace ozdravného pobytu se bude nacházet na území České republiky.
- 8) V rámci ozdravného pobytu bude medializována podpora z Ministerstva životního prostředí/Fondu.
- 9) Minimální délka souvislého ozdravného pobytu dítěte je 5 dní.
- 10) Ozdravný pobyt se uskuteční v období stanoveném v příslušné výzvě.
- 11) Nezbytnou podmínkou ozdravných pobytů je úprava režimu práce a odpočinku, což představuje zkrácení výuky, přesun výuky do venkovního prostoru, zajištění dostatečného aktivního pohybu v přírodě (příjemce podpory se čestným prohlášením zaváže k zajištění uvedených požadavků).

Akceptované žádosti Fond vyhodnotí na základě environmentálních a ekonomických ukazatelů.

Kritéria pro výběr projektů:

- Míra znečištění ovzduší v příslušné oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší³, kde je škola či školské zařízení lokalizováno
- Délka pobytu
- Rozpočet a efektivita nákladů
- Rozsah a kvalita environmentálně zaměřeného programu
- Počet hodin environmentální výuky
- Kvalifikace pedagoga/lektora

Podrobnější podmínky pro poskytnutí podpory budou stanoveny v jednotlivých výzvách.

³⁾ Zonace oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší bude součástí vyhlášených výzev.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

V Praze dne 22. prosince 2014
 Č.j.: 5701/M/14
 89989 /ENV/14

Dodatek č. 24
ke Směrnici MŽP č. 6/2010
o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí
České republiky

Směrnice MŽP č. 6/2010 o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí České republiky ze dne 30. dubna 2010 č. j.: 1900/M/10, 36827/ENV/10 se upravuje takto:

- I. V příloze k tomuto dodatku se vydává nové znění Příloh XVI Směrnice Ministerstva životního prostředí o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí ČR v rámci Programu podpory sídelní zeleně účinné od 22. prosince 2014. Tyto Přílohy nahrazují stávající Přílohy v seznamu příloh ve směrnici.
- II. Tento dodatek nabývá platnosti dnem podpisu ministra životního prostředí, účinnosti dnem 22. prosince 2014 a je závazný pro všechny zaměstnance ministerstva a ředitele Státního fondu životního prostředí České republiky, který přijme ve své působnosti konkrétní opatření a zabezpečí pracovní postupy zaměstnanců Státního fondu životního prostředí České republiky v souladu s touto směrnici.

Odborný gestor: odbor ekonomických a dobrovolných nástrojů
 Zpracovala: Ing. Jana Neumanová

Mgr. Richard Brabec
 ministr

Příloha: Přílohy XVI Směrnice Ministerstva životního prostředí o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí ČR v rámci Programu podpory sídelní zeleně účinné od 22. prosince 2014.

Přílohy XVI

„Směrnice Ministerstva životního prostředí o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí ČR“

v rámci Programu podpory sídelní zeleně od 22. prosince 2014

Státní fond životního prostředí ČR (dále jen „Fond“) byl zřízen zákonem č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí ČR a jako významný finanční zdroj na podporu ochrany a zlepšování životního prostředí je jedním ze základních ekonomických nástrojů státní politiky životního prostředí.

Základní přístupy k poskytování finančních prostředků z Fondu jsou definovány Směrnicí Ministerstva životního prostředí o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí České republiky.

Formu a zaměření podpory v rámci Programu podpory sídelní zeleně stanoví v souladu s obecně závaznými právními předpisy a podle vnějších a vnitřních ekonomických podmínek Přílohy XVI ke Směrnici o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí ČR (dále jen „Přílohy XVI“).

Postup Fondu při výběru akcí k podpoře

Žádosti s úplnými údaji, doložené požadovanými doklady podle **Pokynů pro žadatele**, které jsou zveřejněny na webu Fondu (viz www.sfzp.cz sekce Národní programy) na opatření splňující podmínky pro zařazení do programu podané před termínem zahájení realizace opatření, budou akceptovány. Odborný posudek dodá Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“).

Akceptované žádosti MŽP vyhodnotí na základě environmentálních ukazatelů a Fond je vyhodnotí na základě environmentálních a ekonomických ukazatelů a technické úrovně řešení. Projekty budou seřazeny v pořadí podle průměrné výše získaného bodového hodnocení. Podpořeny budou projekty s nejvyšším bodovým hodnocením v závislosti na výši alokace. Všechny vyhodnocené žádosti budou předloženy Radě Fondu k projednání s návrhy na doporučení či zamítnutí poskytnutí podpory.

Žádosti budou předkládány na základě výzvy pro předkládání žádostí. Výzva bude obsahovat konkrétní vymezení problematiky, na kterou budou žádosti přijímány, výši finanční alokace a případně další upřesňující požadavky na předkládané žádosti a požadované doklady. Informace o vyhlášení výzvy pro předkládání žádostí bude zveřejněna na internetových stránkách Fondu (www.sfzp.cz) a MŽP (www.mzp.cz).

Finanční objem alokovaných zdrojů Fondu na uvedený program je stanoven v souladu se schváleným rozpočtem Fondu na příslušný rok i schváleným střednědobým výhledem. Podléhá projednání se správcem Fondu jak z hlediska dopadů do rozpočtu Fondu, tak

z hlediska určení finančního stropu pro podporu žádostí podle těchto Příloh XVI.

Fond je oprávněn vyžádat si od žadatele i další podklady pro upřesnění žádosti, zejména podklady týkající se předmětu podpory, finančního základu pro výpočet podpory apod.

Podle těchto příloh je poskytována podpora z Fondu žádostem akceptovaným od nabytí účinnosti Příloh XVI dne 22. prosince 2014.

Příloha č. XVI. 1: Zásady pro poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí ČR

Příloha č. XVI. 2: Program podpory sídelní zeleně

Příloha č. XVI. 1

ZÁSADY PRO POSKYTOVÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ ZE STÁTNÍHO FONDU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR

Článek I

Základní pravidla pro udělení podpory

1. Podpora se poskytuje na základě rozhodnutí ministra životního prostředí o poskytnutí podpory ze Státního fondu životního prostředí ČR (dále jen „Rozhodnutí“) a řádně uzavřené smlouvy mezi Fondem a příjemcem podpory.
2. Rozhodnutí s bližšími pokyny k uzavření smlouvy zašle Fond příjemci podpory do 15 dnů po jeho podpisu ministrem životního prostředí.
3. Fond může v zájmu zabezpečení řádné efektivity vynakládaných prostředků stanovit zvláštní požadavky na postup žadatele (příjemce podpory) při výběru dodavatele, a to i nad rámec stanovený zákonem o veřejných zakázkách.
4. Při hodnocení žádosti o podporu Fond posoudí, zda jde o poskytnutí podpory podle zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory, v platném znění. Výsledek posouzení uvede v podkladech pro jednání Rady Fondu a pro Rozhodnutí. V případě, že je nutno vést řízení o povolení výjimky s Evropskou komisí, upozorní na tuto skutečnost MŽP, které dá podnět k řízení. Doba potřebná k řízení o povolení výjimky se nezapočítává do lhůty stanovené v článku 4, odstavec 3 Směrnice.
5. Fond uvolňuje finanční prostředky průběžně dle náležitostí stanovených smlouvou o poskytnutí podpory na základě předložených platných účetních dokladů. Použití finančních prostředků (dotace a vlastních zdrojů) příjemce podpory průběžně dokládá bankovními výpisy, pokladními doklady. Fond je oprávněn v závažných a prokazatelných případech aplikovat zvláštní režim financování.
6. Výši a strukturu financování předmětu podpory je Fond oprávněn posoudit v rámci podání žádosti a vyhodnocení bonity žadatele i ve spolupráci s dalšími poskytovateli finančních prostředků.
7. Fond je oprávněn odsouhlasit změnu technických parametrů akce oproti parametrům stanoveným v Rozhodnutí v rozmezí +/- 10 % bez úpravy výše stanovené podpory, přičemž nesmí být narušen účel poskytnuté podpory a sníženy přínosy akce stanovené Rozhodnutím. Má-li dojít k zúžení rozsahu akce, vyhodnotí Fond jeho dopad a podporu úměrně sníží.

8. Oprávněnými žadateli jsou:

- obec, městys, město, statutární město a městská část dle zákona č. 128/2000 Sb., zákona o obcích (dále „obec“),
- hlavní město Praha a městské části dle zákona č. 131/2000 Sb., zákona o hlavním městě Praze (dále „obec“).

9. Pokud poskytnutí podpory žadateli vylučuje nebo neumožňuje obecně závazný právní předpis, podporu nelze poskytnout.

10. Veškeré výdaje projektu musí být podle zákona vedeny v účetnictví příjemce podpory (zákon č. 563/1991 Sb., v platném znění). Příjemce podpory je povinen všechny transakce související s projektem odděleně identifikovat od ostatních účetních transakcí s projektem nesouvisejících a je povinen vést analytickou evidenci s vazbou ke konkrétnímu projektu. Oprávněný žadatel musí být registrován v České republice.

11. V rámci vyhlášeného Programu nebudou podporována opatření, která je možné financovat z Operačního programu Životní prostředí nebo z dalších operačních programů. Podpora z Fondu nebude rovněž poskytována na opatření individuálně dotovaná v rámci dotací MŽP na podporu nestátních neziskových organizací.

Článek II

Nezbytné podmínky

1. Změna příjemce podpory není možná.
2. Termín realizace akce v letech uvedený v Rozhodnutí je orientační a odpovídá stavu z doby přípravy projektu. Závazné termíny realizace akce stanoví Fond ve smlouvě o poskytnutí podpory, jejich případné prodloužení v dodatku ke smlouvě. Vychází přitom z návrhu příjemce podpory a potřeby řádného splnění účelu poskytnutí podpory. Ukončení projektu však musí být nejpozději do 31. prosince 2016.
3. Žadatel (příjemce podpory) je povinen při zadávacích řízeních pro výběr dodavatele služeb, stavebních prací či dodávek postupovat podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách v platném znění (dále jen „zákon o veřejných zakázkách“). Žadatel (příjemce podpory), který má od Fondu obdržet podporu ve výši alespoň 50 % základu pro stanovení podpory a není jinak povinen při zadání zakázky postupovat podle zákona o veřejných zakázkách, popřípadě se u něj jedná o zakázku, pro kterou je stanovena jen obecná povinnost dodržet zásadu transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace, je povinen (v zájmu zabezpečení řádné efektivity vynakládaných prostředků z Fondu) při výběru dodavatele postupovat dle Závazných pokynů pro zadávání veřejných zakázek v rámci národních programů SFŽP ČR (viz www.sfzp.cz sekce Národní

programy).

4. Příjemce podpory je povinen při realizaci akce dodržovat Pravidla publicity, která jsou zveřejněna na webových stránkách Fondu (viz www.sfzp.cz sekce Národní programy).

5. **Základní kritéria pro výběr akcí k poskytnutí podpory jsou stanovena takto:**

- akce musí být v souladu se Státním programem ochrany přírody a krajiny ČR, se Strategií ochrany biologické rozmanitosti ČR, se Strategií udržitelného rozvoje ČR.
- akce musí být v souladu s územně plánovací dokumentací nebo schváleným plánem pozemkových úprav.

Článek III

Poskytování podpory

1. Podpora se poskytuje formou dotace. Maximální limit dotace v procentuálním vyjádření ze základu pro výpočet podpory a maximální částky podpory jsou uvedeny v následující tabulce. Stanovené limity podpory může Fond snížit v návaznosti na vyhodnocení efektivity podporovaného opatření.

Číslo programu	Název programu	Max. výše dotace	Celkové uznatelné výdaje	Max. % limit dotace z celkových uznatelných výdajů
XVI	Program podpory sídelní zeleně	400 tis. Kč	Min. 200 tis. Kč a max. 500 tis. Kč	80 %

2. Fond má právo navrhnout změny požadovaného procentního poměru a finančního objemu dotace v rámci podmínek daného programu. Návrh změny požadovaného poměru a výše dotace vychází z technicko-ekonomického hodnocení předloženého opatření. O případnou změnu bude upravena i výše vlastních zdrojů.
3. Podpora je primárně poskytována na projektové činnosti s jasným začátkem, koncem a definovanými monitorovacími indikátory přínosů projektu ve struktuře: výstupy, výsledky a dopady předmětného projektu.
4. Podporu nelze poskytnout na již ukončené akce.
5. Fond poskytne podporu pouze na úhradu výdajů bezprostředně souvisejících s projektem, vzniklé po akceptaci žádosti.
6. V průběhu realizace bude dotace poskytována pouze do výše 90 % celkově přiznané dotace (tento postup se uplatňuje průběžně u každé žádosti o platbu). Pozastavená část dotace bude uvolněna až po ukončení realizace a schválení závěrečného vyhodnocení akce.

7. Finanční prostředky budou uvolňovány bezhotovostně v CZK na bankovní účet příjemce podpory na základě předložení Žádosti o uvolnění finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí ČR a náležitostí uvedených ve smlouvě o poskytnutí podpory:
 - na základě faktur se soupisem provedených prací,
 - průběžně podle postupu realizace projektu a parciálně podle % přiznané podpory z Fondu. Úhradu faktur, resp. účetních dokladů zhotoviteli jak z prostředků Fondu, tak i podíl vlastních zdrojů příjemce podpory průběžně dokládá.
8. V případě, že dojde v průběhu realizace opatření s podporou Fondu do doby závěrečného vyhodnocení akce a definitivního přiznání podpory ke změně platnosti obecně platných zákonů nebo ke změně vlastnických vztahů, vyhrazuje si Fond právo přehodnotit přístup v jednotlivých případech, příp. odstoupit od smlouvy o poskytnutí podpory.

Článek IV

Oprávněnost výdajů

Všechny výdaje hrazené z dotace i ze spoluúčasti musí mít přímou a prokazatelnou souvislost s realizovaným projektem. Pravidla pro uznatelnost výdajů se vztahují na všechny výdaje projektu bez ohledu na to, jestli jsou hrazeny z dotace poskytnuté Fondem nebo ze zdrojů spolufinancování. Uznatelnost výdajů je nutné posuzovat ze dvou hledisek: z „věcného/obsahového“ a z „časového“, blíže specifikováno v příloze XVI.2 čl. II těchto Příloh a dále v Pokynech pro žadatele.

Článek V

Závěrečná ustanovení

1. Fond je oprávněn na základě zjištění příslušných odborných orgánů nebo na základě výsledků vlastní kontrolní činnosti uplatnit postih vůči příjemci podpory při nedodržení podmínek, stanovených uzavřenou smlouvou o poskytnutí podpory. Neoprávněné použití dotace nebo zadržení dotace bude klasifikováno jako porušení rozpočtové kázně podle § 22 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů.
2. Postih vůči jednotlivým příjemcům podpory může mít formu odejmutí části nebo celé přiznané podpory.

PROGRAM PODPORY SÍDELNÍ ZELENĚ

Článek I

Předmět podpory a podporované aktivity

1. Předmětem Programu podpory sídelní zeleně (dále jen „Program“) je zajištění ekosystémové funkce zeleně v urbanizovaném prostředí v návaznosti na další plochy zeleně v sídle (parky, zahrady a ostatní veřejnou zeleň) a zajištění jejich udržitelnosti. Ta je dána charakterem ploch (variabilitou biotopů, druhovou skladbou, odolností druhů, apod.), jejich velikostí a spojitostí jak v rámci sídla, tak ve vazbě na okolní krajinu.
2. V rámci revitalizovaných ploch zeleně bude prioritně podporována výsadba původních druhů dřevin, zakládání trávníků s přihlédnutím k daným ekologickým podmínkám, revitalizace drobných vodních či mokřadních stanovišť a realizace dalších doplňkových opatření, která pozitivně ovlivní vývoj biologické rozmanitosti (tvorba úkrytů pro plazy a drobné obratlovce, podpora hnízdění ptáků, zvyšování nabídky zdrojů nektaru pro hmyz apod.), dále drobný mobiliář úzce související s předmětem podpory.
3. Programem podporované aktivity jsou:
 - a) zakládání a obnova ploch zeleně v souladu s územně plánovací dokumentací s důrazem na péči o stávající dřeviny (odborné ošetření dřevin) a zakládání nových výsadeb dřevin (uličních stromořadí, skupin dřevin a solitérních stromů) a dalších vegetačních prvků zvyšujících druhovou diverzitu. Výdaje na tuto aktivitu musí činit min. 50% celkových uznatelných výdajů.
 - b) nástroje nutné pro systémový výkon správy zeleně – zpracování generelu zeleně⁴ specifikujícího koncepci rozvoje systému zeleně obce, pasportu zeleně⁵ jako základního evidenčního a technicko-provozního podkladu, zpracování managementových plánů sídelní zeleně zahrnující koncepci péče o zeď včetně

⁴ **Generel zeleně** je základní koncepční podklad pro výkon správy zeleně - specifikuje koncepci rozvoje systému zeleně obce. Cílem GZ je především vytvořit maximálně možný spojitý systém ploch zeleně v souladu s ostatními funkcemi území. Rozvoj systému zeleně se může odehrávat jednak v rovině každého skladebného prvku, tj. objektu zeleně (plochy zeleně), ale také (a mnohdy především) v kultivaci prostorových, kompozičních a provozních vazeb mezi jednotlivými objekty zeleně.

⁵ **Pasport zeleně** je základní evidenční a technicko-provozní podklad pro výkon správy zeleně. Poskytuje základní informace o majetkových vztazích k plochám zeleně a analyzuje (bilancuje) skladbu vegetačních a technických prvků na každé ploše zeleně sídla. Část mapová zachycuje prostorovou lokalizaci vegetačních a technických prvků ve vztahu k vymezeným hranicím (pozemkové parcely, hranice základních ploch, katastr atd.). Část datová obsahuje všechny potřebné kvantitativní údaje o vegetačních a technických prvcích a atributy prostorových jednotek (pozemkových parcel, vymezených základních ploch atd.).

specifikace potřebných výdajů, vyhodnocení stavu stromů s návrhem na jejich ošetření, projekty péče⁶ (projekty údržby nebo také zajištění systému péče).

Tuto aktivitu je možné realizovat pouze při realizaci aktivit v bodě a). Výdaje na tuto aktivitu mohou činit max. 50% celkových uznatelných výdajů.

- c) doplňkové aktivity - tvorba úkrytů pro plazy a drobné obratlovce, podpora hnízdění ptáků, pořízení nového, či rekonstrukce stávajícího mobiliáře vč., rekonstrukce cest a chodníků (s použitím pouze materiálů a technologií umožňujících infiltraci vody), zvýšení podílu propustných ploch. Doplňkové aktivity je možné realizovat pouze při souběžné realizaci aktivit v bodě a), případně v bodě a) a b). Výdaje na tuto aktivitu mohou činit max. 25% celkových uznatelných výdajů.

Článek II

Uznatelné výdaje

1. Dotace bude poskytnuta na úhradu uznatelných výdajů Programu, kterými jsou zejména:
 - a) výdaje přímo související s cílem Programu podpory sídelní zeleně a realizací aktivit dle čl. I, bodě 1.,
 - b) výdaje na nezbytné odborné práce a materiál přímo související s výsadbou dřevin a ošetřením stávajících dřevin (výchovný, zdravotní a bezpečnostní řez, stabilizační opatření),
 - c) výdaje na pořízení dokumentů uvedených v čl. I, bodě 2 b),
 - d) výdaje na doplňkové aktivity (tvorba úkrytů pro plazy a drobné obratlovce, podpora hnízdění ptáků, rekonstrukce cest a chodníků a drobný mobiliář úzce související s předmětem podpory).
2. Dotaci nelze poskytnout na opatření, která jsou uložena orgány státní správy jako náhradní (kompenzační) opatření nebo vyplývají z povinnosti zajišťování následné péče.

Článek III

Podmínky poskytnutí podpory

1. Žádost o podporu předkládá oprávněný žadatel, viz výše.
2. Opatření je možné realizovat pouze na plochách:
 - a) které jsou v územním plánu obce vymezeny jako plochy veřejných prostranství (Vyhláška 501/2006 Sb., § 7) v zastavěném území a na zastavitelných plochách obce,

⁶ **Projekt péče** - je dokument, který specifikuje systém opatření, jenž zajistí setrvalý rozvoj vegetačních prvků. Projekt obsahuje popis technologií udržovací péče pro jednotlivé vegetační prvky. V projektu údržby se specifikuje výdajovost udržovací péče pro jednotlivé základní plochy (objekty) zeleně a následně pro celý systém zeleně popř. jeho vymezenou část. Pro každý vegetační prvek na základní ploše je tedy stanovena technologie údržby odpovídající konkrétní intenzitní třídě údržby, přiřazené této základní ploše.

- b) které byly u obcí bez územního plánu k 1. září 1966 vymezeny jako zastavěné území obce, jsou vyznačeny v mapách evidence nemovitostí a slouží jako plochy veřejných prostranství.
- 3. Příjemce podpory musí být vlastníkem nebo nájemcem na pozemku (nebo musí prokázat jiný právní vztah k pozemku na úrovni vlastnictví nebo nájmu, např. právo hospodaření), na kterém bude zajištěna udržitelnost projektu po dobu nejméně 10 let od ukončení realizace projektu, případně musí disponovat smlouvou s vlastníkem pozemku, ve které vlastník vyjádří souhlas s realizací projektu na jeho pozemku a umožní příjemci podpory zajištění udržitelnosti projektu, následnou péči a údržbu realizovaného opatření po dobu nejméně 10 let od ukončení realizace projektu (dle charakteru projektu může Fond dobu udržitelnosti upravit smlouvou).
- 4. Přílohou žádosti je Popis projektu v předepsané struktuře, která je přílohou výzvy.
- 5. Příjemce podpory zajistí nákup a pořízení všech v žádosti specifikovaných položek za ceny v místě obvyklé.

Článek IV

Nezbytné doklady pro poskytnutí dotace

- 1. Doklady nezbytné pro podání žádosti o dotaci:
 - a) Formulář žádosti.
 - b) Doklad o právní subjektivitě žadatele (aktuální výpis z registru ekonomických subjektů, kterým doloží uvedené identifikační údaje) a usnesení z ustavujícího zastupitelstva, na kterém byl zvolen starosta.
 - c) Popis projektu dle předepsané osnovy, který umožní kontrolu z věcného, ekonomického a ekologického hlediska.
 - d) Čestné prohlášení, že na realizaci opatření nebyla poskytnuta podpora z jiných veřejných prostředků ČR a EU.
 - e) Projektová technická dokumentace včetně podrobného položkového rozpočtu. Výdajovost jednotlivých položek rozpočtu bude posuzována dle Katalogu cen stavebních prací.
 - f) Výpis z katastru nemovitostí k předmětným pozemkům. V případě, že žadatel o podporu není vlastníkem předmětných pozemků, doložit nájemní smlouvu nebo souhlas vlastníka pozemku s realizací opatření.
- 2. Doklady předkládané před podpisem smlouvy o poskytnutí dotace:
 - a) Prohlášení žadatele, zda je, či není plátcem DPH ve vztahu k předmětu realizace projektu.
 - b) Doklad (např. ve formě čestného prohlášení), že předmět podpory nebude využíván k podnikání.

- c) Kopie smlouvy o zřízení účtu u ČNB.
- d) Rozhodnutí orgánů státní správy požadovaná pro daný druh opatření příslušnými obecně závaznými právními předpisy a věcně a místně příslušnými orgány státní správy (např. územní rozhodnutí, stavební povolení či vyjádření věcně a místně příslušného orgánu státní správy, že opatření nepodléhá vydání územního rozhodnutí či stavebního povolení, rozhodnutí o nakládání s vodami, závazné stanovisko k zásahu do významného krajinného prvku, souhlas orgánů památkové ochrany, výjimka ze zákona o ochraně přírody a krajiny apod.), jsou-li pro daný typ opatření relevantní. Rozhodnutí vydaná ve správním řízení musí být opatřena doložkou právní moci.
- e) Doklady prokazující dodržení zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů a Závazných pokynů pro zadávání veřejných zakázek v rámci národních programů SFŽP ČR.
- f) Aktualizace harmonogramu prací a aktualizovaný položkový rozpočet, včetně specifikace rozdělení na investiční a neinvestiční část.

Článek V

Podmínky přijatelnosti pro akceptaci žádosti

1. Podmínky pro posouzení přijatelnosti žádostí jsou:
 - a) soulad projektu se strategickými dokumenty (Státním programem ochrany přírody a krajiny ČR, Strategií ochrany biologické rozmanitosti ČR, Strategií udržitelného rozvoje ČR). Dále se bude posuzovat soulad s územně plánovací dokumentací nebo schváleným plánem pozemkových úprav;
 - b) dodržení předepsaného způsobu a termínu podání žádosti o dotaci;
 - c) vyplnění závazného formuláře žádosti o dotaci včetně požadovaných příloh;
 - d) soulad projektu s věcným zaměřením Programu a s podporovanými aktivitami Programu;
 - e) dodržení limitu pro požadovanou dotaci na jeden předkládaný projekt.

SDĚLENÍ

Metodická pomůcka k naplnění požadavku článku 9 a 10 směrnice SEA a § 10g odst. 4 a 5 a § 10h odst. 1 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí

Metodická pomůcka slouží předkladatelům koncepcí dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“) a případným spolupracujícím subjektům (autorizované osoby dle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí) jako **stručné vodítko k tomu, jak plnit povinnosti vyplývající z § 10g odst. 4 a 5 a § 10h odst. 1 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a ze článku 9 a 10 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES, o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí (dále také jen „směrnice SEA“).**

Uvedenou povinností je splnění posledního zákonného kroku v rámci procesu posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí dle zákona (tj. proces SEA) a to je, aby předkladatel koncepce zajistil zpracování následujících dvou dokumentů:

- **Informace o tom, jak byly zohledněny požadavky a podmínky vyplývající ze stanoviska ke koncepci** nebo také „prohlášení shrnující, jak byly úvahy o životním prostředí začleněny do plánu nebo programu...“ – viz dále § 10g odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a článek 9 směrnice SEA
- **Opatření pro zajištění sledování a rozbor vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví** nebo také „opatření, o nichž bylo rozhodnuto v souvislosti s monitoringem podle článku 10“ – viz dále § 10g odst. 5 a § 10h odst. 1 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a článek 10 směrnice SEA.

1. Legislativní východiska

Požadavky na zpracování dokumentů shrnujících, jak se promítly výsledky procesu SEA do schválené koncepce a informace o následném monitoringu vlivů koncepce na životní prostředí jsou stanoveny v následujících právních předpisech:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES, o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí

- Protokol o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí k Úmluvě o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států (Espoo úmluva) (dále jen „Protokol SEA“)
- Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů

Směrnice SEA

Směrnice SEA stanovuje požadavek na zpracování informace o zohlednění procesu SEA ve schválené koncepci a požadavek na nastavení monitoringu vlivů schválené koncepce na životní prostředí v člancích 9 a 10.

Článek 9

Informace o rozhodnutí

1. Členské státy zajistí, aby v případě přijetí plánu nebo programu byly informovány orgány uvedené v čl. 6 odst. 3 (tj. orgány příslušné ve věcech životního prostředí a veřejného zdraví), veřejnost a kterýkoliv z členských států, s nímž proběhly konzultace podle článku 7 (tj. mezistátní konzultace), a aby jim byly zpřístupněny následující údaje:
 - a) plán nebo program v podobě, v jaké byl přijat,
 - b) prohlášení shrnující, jak byly aspekty životního prostředí začleněny do plánu nebo programu a jak byla zpráva o životním prostředí, připravená podle článku 5 (tj. vyhodnocení SEA), vyjádření podle článku 6 (tj. vyjádření orgánů příslušných ve věcech životního prostředí a veřejného zdraví a veřejnosti) a výsledky konzultací vyvolaných podle článku 7 (tj. mezistátních konzultací) vzaty v úvahu v souladu s článkem 8 (tj. jak bylo zohledněno stanovisko SEA dle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí) a důvody pro volbu plánu nebo programu tak, jak byl přijat, s ohledem na další rozumné alternativy, jež byly projednávány a
 - c) opatření, o nichž bylo rozhodnuto v souvislosti s monitoringem podle článku 10 (viz dále)

Článek 10

Monitoring

1. Členské státy musí monitorovat významné vlivy na životní prostředí působené prováděním programů a plánů, aby především včas určily nepředpokládané nepříznivé vlivy a aby byly schopny podniknout patřičné nápravné kroky.
2. K dosažení souladu s odstavcem 1 lze případně použít stávající systém monitoringu, vyhovuje-li, a předejde-li se tím opakovanému monitorování.

Protokol SEA

V obdobném rozsahu jako směrnice SEA upravuje tuto problematiku rovněž protokol SEA ve vybraných odstavcích článku 11 a 12.

Článek 11**Rozhodování a schvalování**

1. Každá strana zajistí, že se při schvalování plánu nebo programu vezmou přiměřeně v úvahu:
 - a. závěry zprávy o vlivech na životní prostředí
 - b. opatření k prevenci, snížení nebo zmírnění nepříznivých vlivů označených ve zprávě o vlivech na životní prostředí a
 - c. připomínky obdržené v souladu s články 8 až 10 (tj. účast veřejnosti, projednání s orgány příslušnými ve věcech životního prostředí a zdraví, mezistátní posuzování)
2. Každá strana zajistí, že po schválení plánu nebo programu budou veřejnost, orgány uvedené v čl. 9 odst. 1 (tj. orgány příslušné ve věcech životního prostředí a veřejného zdraví) a strany, se kterými proběhla jednání podle článku 10 (tj. mezistátní posuzování), informovány a že jim plán nebo program bude zpřístupněn spolu s vyjádřením shrnujícím, jak byla hlediska životního prostředí, včetně hledisek zdraví, do plánu nebo programu zapracována, jak byly vzaty v úvahu připomínky obdržené podle článků 8 až 10 (účast veřejnosti, projednání s orgány příslušnými ve věcech životního prostředí a zdraví, mezistátní posuzování) a důvody pro schválení plánu nebo programu s ohledem na zvažované přiměřené alternativy.

Článek 12**Monitorování**

1. Každá strana musí sledovat významné vlivy na životní prostředí, včetně vlivů na zdraví, způsobené uskutečňováním plánů a programů schválených podle článku 11, aby mimo jiné včas zjistila nepředvídané nepříznivé vlivy a aby mohla provést přiměřená nápravná opatření.
2. Výsledky monitorování musí být zpřístupněny v souladu s vnitrostátní právní úpravou orgánům uvedeným v čl. 9 odst. 1 a veřejnosti.

Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí

Výše uvedené požadavky směrnice SEA a protokolu SEA implementuje zákon o posuzování vlivů na životní prostředí ve vybraných odstavcích §§ 10g a 10h tohoto zákona.

§ 10g**Stanovisko k návrhu koncepce**

(4) Bez stanoviska ke koncepci nemůže být koncepce schválena. Schvalující orgán je povinen zohlednit požadavky a podmínky vyplývající ze stanoviska ke koncepci, popřípadě pokud toto stanovisko požadavky a podmínky obsahuje a do koncepce nejsou zahrnuty nebo jsou zahrnuty pouze zčásti, je schvalující orgán povinen svůj postup odůvodnit.

(5) Schvalující orgán je povinen zveřejnit schválenou koncepci, odůvodnění podle odstavce 4 a opatření pro zajištění sledování a rozboru vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví podle § 10h. O tomto zveřejnění je povinen do 7 pracovních dnů informovat příslušný úřad, dotčené správní úřady a dotčené územní samosprávné celky.

§ 10h**Sledování a rozbor vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví**

(1) Předkladatel je povinen zajistit sledování a rozbor vlivů schválené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví. Pokud zjistí, že provádění koncepce má nepředvídané závažné negativní vlivy na životní prostředí nebo veřejné zdraví, je povinen zajistit přijetí opatření k odvrácení nebo zmírnění takových vlivů, informovat o tom příslušný úřad a dotčené správní úřady a současně rozhodnout o změně koncepce.

(2) Dotčené správní úřady v rámci své působnosti podle zvláštních právních předpisů sledují vlivy schválené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a jsou oprávněny podat podnět ke změně koncepce, nelze-li v dohodě se schvalujícím orgánem nepředvídané závažné negativní vlivy podle odstavce 1 odvrátit nebo zmírnit jinak.

2. Informace o rozhodnutí

V souladu s § 10g zákona o posuzování vlivů na životní prostředí je potřeba, aby schvalující orgán zveřejnil spolu se schválenou koncepcí i odůvodnění podle § 10g odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (tzn. informaci, zda a jak zohlednil požadavky a podmínky vyplývající ze stanoviska SEA, popřípadě odůvodnění, proč požadavky a podmínky stanoviska SEA nejsou do koncepce zahrnuty nebo jsou zahrnuty pouze zčásti).

V případě celostátních koncepcí je potřeba, aby výše uvedené informace byly součástí usnesení vlády (např. aby byly uvedeny v příloze tohoto usnesení). V případě krajských koncepcí a koncepcí na lokální úrovni pak v usnesení zastupitelstva kraje (resp. obce).

Podrobnější náležitosti výše uvedeného odůvodnění zákon o posuzování vlivů na životní prostředí nestanovuje a dle zavedené praxe je na úrovni ČR dostatečné, aby v usnesení vlády či kraje (obce) zazněla informace o tom, jakým způsobem bylo se stanoviskem SEA v rámci schválené koncepce naloženo. Tzn., zda byly podmínky stanoviska SEA přijaty v plném rozsahu, či zda některé podmínky zohledněny či zahrnuty být nemohly a pak je součástí usnesení také odůvodnění tohoto postupu.

Na úrovni Evropské unie jsou **náležitosti informace o rozhodnutí, tzn. prohlášení o tom, jak byly výstupy procesu SEA zahrnuty do koncepce**, podrobněji stanoveny v článku 9 směrnice SEA. Jedná se o následující body:

- a) *jak byly aspekty životního prostředí začleněny do plánu nebo programu*
 - tj. zjednodušeně - jak byly zohledněny jednotlivé podmínky stanoviska SEA
- b) *jak byla zpráva o životním prostředí, připravená podle článku 5 směrnice SEA, vzata v úvahu při schvalování plánu nebo programu*
 - výsledky vyhodnocení SEA jsou zahrnuty v rámci stanoviska SEA, tedy viz předchozí bod
- c) *jak byla při schvalování plánu nebo programu vzata v úvahu vyjádření podle článku 6 směrnice SEA*
 - tj. jak byla zapojena veřejnost v rámci procesu SEA
- d) *jak byly v rámci schvalování plánu nebo programu vzaty v úvahu výsledky konzultací vyvolaných podle článku 7*
 - tj. výsledky mezistátních konzultací, pokud proběhly
- e) *důvody pro volbu plánu nebo programu tak, jak byl přijat, s ohledem na další rozumné alternativy, jež byly projednávány*
 - tj. odůvodnění vybrané varianty, pokud byl plán nebo program navrhován ve variantách

Zpracovat uvedené prohlášení je úkolem předkladatele koncepce a je potřeba, aby se předkladatel koncepce vyjádřil ke každému výše uvedenému bodu. To, jak bude prohlášení podrobné, vždy záleží na konkrétní koncepci a na jejích potenciálních vlivech na životní prostředí.

Upozorňujeme, že zpracovat výše uvedenou informaci o rozhodnutí je úkolem předkladatelů všech koncepcí, které jsou podrobeny procesu SEA, tedy nejen těch, které jsou ke schválení zasílány Evropské komisi, ale i těch na národní, krajské a lokální úrovni. V případě koncepcí, které jsou zasílány Evropské komisi k finálnímu schválení, je vhodné toto prohlášení vždy zpracovat v rozsahu dle článku 9 směrnice SEA, aby Evropská komise obdržela **ucelený dokument** se všemi Evropskou komisí vyžadovanými informacemi. Zároveň však doporučujeme, aby **informace o rozhodnutí byla ve všech případech (tedy i v případě koncepcí na úrovni ČR) zpracovávána v rozsahu prohlášení stanoveného článkem 9 směrnice SEA.**

2.1. Zdroj informací

K bodům a) a b) doporučujeme v textu prohlášení vyjádřit se ke každé podmínce stanoviska SEA, jakým způsobem je v rámci koncepce zahrnuta či zohledněna, nebo uvést důvody, proč ji nebylo možné v rámci koncepce zohlednit.

K bodu c) doporučujeme jako zdroj informací využít text stanoviska SEA - kapitola "průběh posuzování", ve které jsou uvedeny informace o zapojení veřejnosti, a kapitola "stručný popis posuzování".

K bodu d) je rovněž možné využít informace ze stanoviska SEA, kde jsou tyto informace uvedeny v případě, že se mezistátní konzultace uskutečnily.

K bodu e) je možné využít relevantní kapitoly vyhodnocení SEA (kapitola 8).

Při zpracování uvedeného prohlášení je vhodné využít spolupráce s autorizovanou osobou, která zpracovávala vyhodnocení SEA k dané koncepci.

3. Monitoring

Doslovně dle české legislativy se jedná o informaci o tom, jak bylo v rámci programu nastaveno **sledování a rozbor vlivů schválené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví** – tzn., jaké monitorovací ukazatele vlivu na ŽP budou v rámci koncepce sledovány.

V souladu s § 10g odst. 5 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí **je povinností schvalujícího orgánu zveřejnit opatření pro zajištění sledování a rozbor vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví** (které připraví předkladatel koncepce) a o tomto zveřejnění je povinen do 7 dnů informovat mimo jiné i příslušný úřad (MŽP či krajský úřad). V souladu s § 10 h odst. 1 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí **je povinností předkladatele zajistit sledování a rozbor vlivů schválené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví**. Pokud předkladatel zjistí, že provádění koncepce má nepředvídané závažné negativní vlivy na životní prostředí nebo veřejné zdraví, je povinen zajistit přijetí opatření k odvrácení nebo zmírnění takových vlivů, informovat o tom příslušný úřad a dotčené správní úřady a současně rozhodnout o změně koncepce.

3.1. Zdroj informací

Nastavení monitorovacích ukazatelů z hlediska vlivů koncepce na životní prostředí je povinnou součástí vyhodnocení SEA - viz kapitola 9 "Stanovení monitorovacích indikátorů vlivu koncepce na životní prostředí". Tyto monitorovací ukazatele by pak měl předkladatel

v rámci sledování a rozboru vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví sledovat, což by již mělo být součástí zavedené praxe.

Zpracoval odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, oddělení SEA
Dne 14. 11. 2014

Ing. Jaroslava HONOVÁ v. r.
ředitelka odboru
posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence

Společné sdělení

**odboru legislativního, odboru zvláštní území ochrany přírody a krajiny a
odboru druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků**

Ministerstva životního prostředí

**k aplikaci základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů
podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění
pozdějších předpisů**

Podle § 3 odst. 1 písm. k) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“), je biotop soubor veškerých neživých a živých činitelů, které ve vzájemném působení vytvářejí životní prostředí určitého jedince, druhu, populace, společenstva. Biotop je takové místní prostředí, které splňuje nároky charakteristické pro druhy rostlin a živočichů.

Podle § 50 odst. 1 ZOPK jsou zvláště chránění živočichové chráněni ve všech svých vývojových stádiích. Chráněna jsou jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop.

Podle § 50 odst. 2 ZOPK je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrcovat. Není dovoleno sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stadia nebo jimi užívaná sídla. Je též zakázáno je držet, chovat, dopravovat, prodávat, vyměňovat, nabízet za účelem prodeje nebo výměny.

Ochrana biotopu (zvláště chráněných druhů živočichů) je zajišťována prostřednictvím obecného zákazu "škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje", resp. "jinak je rušit ve vývoji". Z formulace těchto zákazů je zřejmé, že ochrana biotopu může být uplatňována tam, kde prokazatelně dochází ke "škodlivému zásahu" nebo k "rušení ve vývoji" konkrétních jedinců chráněného druhu (tj. jedinec je na lokalitě přítomen nebo alespoň lokalitu pravidelně prokazatelně využívá). Nelze vyžadovat ochranu určitých ploch, aniž by byla prokázána zřejmá vazba jedinců zvláště chráněného druhu na ně, ať již z prostorového či funkčního hlediska. Stejně tak nelze bez dalšího, pouze na základě "plošného překryvu" záměru, dovozovat porušení ochranných podmínek zvláště chráněného druhu a potřebu povolení výjimky podle § 56 ZOPK. Základním hlediskem vždy musí být skutečnost, zda budou dotčeny zákazy podle § 50 ZOPK. V případě některých výslovně uvedených zákazů (např. rušení) i obecného zákazu "škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje" je přitom nutné hodnotit konkrétní intenzitu činnosti i vlastnosti a nároky daného druhu (bionomie, biologický cyklus) - v případě každého druhu se reakce na rušení i další zásahy liší, škodlivé jsou jiné typy činností.

Při územním plánování se jedná o úroveň, v níž jsou (pouze) vytvářeny podmínky pro využití území a nedochází k umístění konkrétních záměrů a rozhodnutí o nich (s výjimkou případů, kdy podle stavebního zákona již následně není vyžadováno územní rozhodnutí). Z hlediska ZOPK jde o úroveň, v níž by ještě neměla být vedena konkrétní správní řízení o výjimkách, ale mělo by dojít ke koordinaci zájmů v území. Orgán ochrany přírody by měl uplatnit požadavky na ochranu ploch a poskytnout potřebné údaje jako podklad pro územní plánování – a to v těch případech, kde by přítomnost druhu nebo funkční význam plochy pro druh (konkrétní jedince) byly v rozporu s navrhovaným využitím plochy. Při tom orgán ochrany přírody vychází prioritně z podmínek ochrany stanovených ZOPK (tj. v těch případech, kdy již ve fázi územního plánování je zřejmá neslučitelnost využití plochy a ochrany druhu), s tím, že v rámci územního plánování může uplatnit i další požadavky, podpořené např. resortními či krajskými koncepcemi nebo dalšími odbornými podklady, tedy i požadavky, které mohou směřovat k zachování dostatečné nabídky ploch přírodního charakteru obecně, zachování prostupnosti a jiných funkcí krajiny atp. Naplnění takových požadavků by mělo být předmětem dohody příslušných orgánů a pořizovatele územního plánu při respektování priorit územního plánování stanovených nadřazenými dokumenty podle stavebního zákona (zejména Politikou územního rozvoje).

JUDr. Libor Dvořák, Ph.D.

ředitel odboru

legislativního

RNDr. Alena Vopálková

ředitelka odboru

zvláštní územní ochrany

přírody a krajiny

Mgr. Veronika Vilímková

ředitelka odboru

druhové ochrany

a implementace

mezinárodních závazků

Sdělení

sekce státní správy a sekce ochrany přírody a krajiny Ministerstva životního prostředí

ve věci provádění opatření ke zlepšování přírodního prostředí podle § 68 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

*(v návaznosti na Nález Ústavního soudu Pl. ÚS 8/08 ze dne 8. 7. 2010, publikovaný pod č.
256/2010 Sb.)*

1. Cílem § 68 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "ZOPK"), je zajistit zlepšení stavu dochovaného přírodního a krajinného prostředí za účelem zachování druhového bohatství přírody a udržení systému ekologické stability. Podle § 68 ZOPK mají opatření ke zlepšování přírodního prostředí primárně zajišťovat samotní vlastníci resp. nájemci pozemků, a to buď na základě vlastní iniciativy (§ 68 odst. 1 ZOPK), podle uzavřené dohody (§ 68 odst. 2 ZOPK), nebo na základě výzvy orgánu ochrany přírody (§ 68 odst. 3 ZOPK). Teprve v případě, že vlastník (nájemce) nekoná (a sledovaného cíle nelze dosáhnout jinak), přichází na řadu možnost, že opatření provede orgán ochrany přírody sám nebo prostřednictvím třetí osoby (§ 68 odst. 3 a 4 ZOPK).

2. Orgán ochrany přírody přednostně nabídne vlastníkovu nebo nájemci pozemku uzavření písemné dohody k provádění péče o jeho pozemek. Učinění nabídky na uzavření smlouvy ze strany orgánu ochrany přírody a následné jednání o uzavření této smlouvy se řídí ustanoveními části páté správního řádu (veřejnoprávní smlouvy). Návrh na uzavření smlouvy nečiní orgán ochrany přírody formou výzvy podle § 68 odst. 3 ZOPK a doručením návrhu na uzavření smlouvy není zahájeno správní řízení. Postup směřující k uzavření smlouvy je samostatným procesem, který má výzvě předcházet. Upřednostnění dohody s povinným subjektem je v souladu se základními zásadami činnosti správních orgánů stanovené správním řádem. Finanční příspěvek (§ 69 ZOPK) poskytnutý v rámci písemné dohody má být podnětem k vykonávání a zajišťování požadovaných cílů ochrany přírody; jde o finanční nástroj, jehož účelem je předejít tomu, aby orgán ochrany přírody musel využít svého oprávnění podle § 68 odst. 3 ZOPK a provést zásah sám či prostřednictvím jiného.

3. Smyslem výzvy podle § 68 odst. 3 ZOPK je působit na vlastníky a nájemce pozemků, aby sami vykonávali činnosti za účelem zachování druhového bohatství přírody a udržení systému ekologické stability, a aby tuto činnost nemusely orgány ochrany přírody provádět samy či prostřednictvím třetí osoby. Nadto je účelem ustanovení § 68 odst. 3 ZOPK zajistit ochranu před nečinností v případech, kdy existují závažné důvody pro realizaci opatření, vlastník (nájemce) nekoná a lze se důvodně domnívat, že ani konat nechce. V takovém případě vyzve orgán ochrany přírody vlastníka k provedení potřebných zásahů s tím, že v případě jeho nečinnosti provede zásahy sám nebo prostřednictvím jiného subjektu.

Výzvou k provedení zásahů ke zlepšení přírodního a krajinného prostředí podle § 68 odst. 3 ZOPK je dotčena právní sféra vlastníka (nájemce) pozemku. V důsledku nesplnění výzvy ze strany vlastníka (nájemce) pozemku vzniká oprávnění orgánu ochrany přírody (či třetí osoby) provádět konkrétní opatření a současně povinnost vlastníka (nájemce) pozemku povinnost strpět provádění tohoto opatření a povinnost umožnit osobám, které jej zajišťují, vstup na pozemky (§ 68 odst. 4 ZOPK). Dochází tedy mj. k omezování vlastnického práva vlastníka pozemku. Rovněž vzniká povinnost orgánu ochrany přírody vyrozumět vlastníky (nájemce) o rozsahu a době provádění opatření. Tato výzva je proto individuálním správním aktem - rozhodnutím. Správní řízení o uložení provedení zásahů ke zlepšení přírodního a krajinného prostředí zahajuje orgán ochrany přírody z moci úřední. Zahájení tohoto řízení je na místě až v případě nezbytné nutnosti, kdy nelze dosáhnout sledovaného cíle jinak (vlastník nereflektoval na nabídku na uzavření dohody, ani nebyl jinak získán jeho souhlas s provedením opatření).

Ve výzvě konkretizuje orgán ochrany přírody potřebné zásahy, jejichž provedení se vlastníku či nájemci ukládá, a lhůtu pro jejich provedení. Dále orgán ochrany přírody ve výzvě uvede, že nebudou-li zásahy ve stanovené lhůtě provedeny, je vlastník povinen strpět jejich provedení orgánem ochrany přírody nebo třetí osobou a je povinen umožnit osobám, které je zajišťují, vstup na pozemky.

4. V případě, kdy orgán ochrany přírody (byť neformálním způsobem) kontaktuje vlastníka či nájemce pozemku a získá jeho písemný souhlas s tím, aby potřebné zásahy provedl orgán ochrany přírody (nebo třetí osoba), není třeba zahajovat správní řízení o provedení potřebných zásahů ke zlepšení přírodního a krajinného prostředí podle § 68 odst. 3 ZOPK a vydávat o tom rozhodnutí (výzvu).

Ing. Vladimír Mana

náměstek ministra – ředitel sekce

státní správy

Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D.

náměstek ministra – ředitel sekce

ochrany přírody a krajiny

SDĚLENÍ

odboru ochrany ovzduší, kterým se oznamuje kódové označení vybraných údajů souhrnné provozní evidence stacionárních zdrojů

Na základě přílohy č. 11 vyhlášky č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší, Ministerstvo životního prostředí zveřejňuje ve Věstníku MŽP číselníky pro ohlašování údajů souhrnné provozní evidence za rok 2014 (ohlašování v roce 2015). Číselníky jsou uvedeny podle označení v příloze č. 11 vyhlášky č. 415/2012 Sb.

Zařazení stacionárního zdroje podle zákona (k položce č. 2 tabulky 1.2.)

KOD	TEXT
1.1.a.	Spalování paliv v kotlích o celkovém jmenovitém tepelném příkonu od 0,3 MW do 5 MW včetně
1.1.b.	Spalování paliv v kotlích o celkovém jmenovitém tepelném příkonu nad 5 MW
1.2.a.	Spalování paliv v pístových spalovacích motorech o celkovém jmenovitém tepelném příkonu od 0,3 MW do 5 MW včetně
1.2.b.	Spalování paliv v pístových spalovacích motorech o celkovém jmenovitém tepelném příkonu nad 5 MW
1.3.a.	Spalování paliv v plynových turbínách o celkovém jmenovitém tepelném příkonu od 0,3 MW do 5 MW včetně
1.3.b.	Spalování paliv v plynových turbínách o celkovém jmenovitém tepelném příkonu nad 5 MW
1.4.a.	Spalování paliv v teplovzdušných přímotopných spalovacích zdrojích o celkovém jmenovitém příkonu od 0,3 do 5 MW
1.4.b.	Spalování paliv v teplovzdušných přímotopných spalovacích zdrojích o celkovém jmenovitém příkonu nad 5 MW
2.1.	Tepelné zpracování odpadu ve spalovnách
11.a.	Ostatní spalovací stacionární zdroje, jejichž roční emise překračují některou z hodnot uvedených pod kódy 11.1. až 11.9. přílohy č. 2 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (nepřímé procesní ohřevy, apod.)

Druh topeniště (k položce č. 11 tabulky 1.2.)

KOD	TEXT
111	pásový rošt
112	pásový rošt s pohazovačem
113	přesuvný, vratný a ostatní pohyblivé rošty
114	pevný rošt
115	granulační topeniště
116	tavící topeniště
117	cyklónové topeniště
118	fluidní topeniště
121	olejové topeniště
131	plynové topeniště
132	plynová turbína s jednoduchým cyklem
134	pístový spalovací motor plynový (zážehový nebo dvoupalivový vznětový)
136	pístový spalovací motor dieselový (s výjimkou dvoupalivových)
138	plynová turbína s kombinovaným cyklem
141	kombinované topeniště práškové - rošt
142	kombinované topeniště práškové - olej
143	kombinované topeniště práškové - plyn
144	kombinované topeniště roštové - olej
145	kombinované topeniště roštové - plyn
151	kombinované topeniště plyn - olej
152	teplovzdušný přímotopný spalovací stacionární zdroj
153	sálavý přímotopný spalovací stacionární zdroj
160	spalovací stacionární zdroj (bez přímého kontaktu) spadající pod kódy 11.1. až 11.4. přílohy č. 2 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, který souvisí s provozem stacionárního zdroje uvedeného v příloze č. 2 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší pod kódy 1.1. až 9.24.

161	jiný spalovací stacionární zdroj bez přímého kontaktu spadající pod kódy 11.1. až 11.4. přílohy č. 2 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, neuvedený pod kódem 160
-----	---

Druhy paliva nebo odpadu (k položce č. 17 tabulky 1.2.)

KOD	TEXT
101	hnědé uhlí tříděné
102	hnědé uhlí prachové
103	černé uhlí tříděné
104	černé uhlí prachové
105	proplástek
106	lignit
107	koks
108	výlisky z uhlí
109	dřevní biomasa
110	bylinná biomasa (sláma, apod.)
111	jiný druh biomasy
112	výlisky z biomasy
113	dřevotříska, překližka, dřevovláknitá deska nebo jiné lepené dřevo
114	biomasa odpadní
115	rašelina
116	pevný zbytek z destilace a zpracování surové ropy
117	směsi uhlí
199	jiné pevné palivo
201	topné oleje vysokosírné (obsah síry více než 1 %) ^{*)}
202	topné oleje nízkosírné (obsah síry více než 0,1% a max. do 1 % vč.) ^{*)}
203	plynové oleje pro topení (obsah síry max. do 0,1 % vč.) ^{*)}

204	nafta *)
205	kapalná biopaliva *)
206	pyrolýzní olej *)
207	kapalný zbytek z destilace a zpracování surové ropy *)
208	nekomerční kapalné zbytky z chemické výroby pro vlastní spotřebu *)
299	jiné kapalné palivo *)
301	zemní plyn *)
302	propan, butan a jejich směsi *)
303	generátorový plyn *)
304	vysokopeční plyn *)
305	koksárenský plyn *)
306	bioplyn *)
307	vodík *)
308	degazační plyn *)
309	skládkový plyn *)
310	kalový plyn *)
311	jiné plyny z ocelářského průmyslu (např. konvertorový plyn) *)
312	zkapalněný zemní plyn *)
313	zkapalněný ropný plyn *)
314	plyn ze zplyňování rafinerských zbytků *)
399	jiné plynné palivo *)
401	odpad

*) použije se rovněž v případě zjednodušeného ohlašování podle bodu 1 obecných pokynů uvedených v příloze č. 11 vyhlášky č. 415/2012 Sb.

Znečišťující látky (k položce č. 20 tabulky 1.2., k položce č. 14 tabulky 1.3., k položce 13 tabulky č. 1.4. a k položkám č. 4-12 tabulky 1.5.)

KOD	Název
AN32	plynné anorganické sloučeniny, bod 3.2 ^{*)}
AN33	plynné anorganické sloučeniny, bod 3.3 ^{*)}
ANBR	brom a jeho anorganické sloučeniny vyjádřené jako bromovodík (HBr)
ANCL	chlor a plynné anorganické sloučeniny chloru (kromě chlorkyanu) vyjádřené jako chlorovodík (HCl)
ANF	fluor a jeho anorganické sloučeniny vyjádřené jako fluorovodík (HF)
ANKY	silné anorganické kyseliny (kromě HCl) vyjádřené jako H ⁺
ARSN	arsan (arsenovodík)
As	arsen
AZB	azbest
BaP	benzo(a)pyren
BbF	benzo(b)fluoranten
Be	beryllium
BENZ	benzen
BkF	benzo(k)fluoranten
Cd	kadmium
Co	kobalt (Co)
CO	oxid uhelnatý (CO)
CO2	oxid uhličitý
Cr	chrom (bez šestimocného chromu)
Cr6	šestimocný chrom
Cu	měď
EKAR	estery kyseliny akrylové jmenovitě jinde neuvedené
FOSF	fosfan

FOSG	karbonyldichlorid (fosgen)
Hg	rtuť
H ₂ SO ₄	kyselina sírová
CH ₄	methan
CHLK	chlorkyan
IndP	indeno(1,2,3-c,d)pyren
KYAN	kyanidy
KYAV	kyanovodík
Mn	mangan
NH ₃	amoniak a soli amonné vyjádřené jako amoniak (NH ₃)
Ni	nikl
NO ₂	oxid dusičitý (NO ₂)
NOX	oxidy dusíku vyjádřené jako oxid dusičitý (NO _x)
O101	2-naftylamin
O201	1,2-dibromethan
O202	buta-1,3-dien
O203	akrylonitril
O205	epichlorhydrin (1-chlor-2,3-epoxypropan)
O206	oxiran (epoxyethan)
O207	hydrazin
O208	2-methyloxiran (1,2-epoxypropan)
O209	vinylchlorid (chlorethen)
O301	N-nitrosodimethylamin
O302	1,2-dichlorethan (ethylendichlorid)
O303	toluidiny (2-methylanilin, 3-methylanilin a 4-methylanilin)
O304	tetrachlormethan

O305	trichlormethan (chloroform)
O306	1,1-dichlorethylen (vinylidenchlorid)
O307	benzylchlorid
O308	tetrachlorethylen
O309	trichlorethylen
O310	1,2-dichlorethylen
O311	acetaldehyd (ethanal)
O312	kyselina akrylová (kyselina propenová)
O313	ethylakrylát, methylakrylát
O314	diethylamin
O315	dimethylamin
O316	methylamin
O317	formaldehyd (methanal)
O318	kyselina mravenčí
O319	3-nitrotoluen
O320	4-nitrotoluen
O321	pyridin
CS2	sírouhlík
O323	1,1,2,2-tetrachlorethan
O324	anilin
O325	2-aminoethan-1-ol (kolamin)
O326	fenol
O327	fenylhydrazin
O328	kresoly (hydroxyderiváty toluenu)
O329	thioly (merkaptany)
O330	nitrobenzen

O331	tetrachlorethan
O332	2-nitrofenol
O333	3-nitrofenol
O334	4-nitrofenol
O335	nitrokresoly
O336	nitrosloučeniny
O337	sulfidy (thioethery)
O401	1,4-dichlorbenzen
O402	benzaldehyd
O403	butylaldehyd (butanal)
O404	ethylbenzen
O405	2-furaldehyd (furfural)
O406	chlorbenzen
O407	2-chlor-butadien (chloropren)
O408	isopropylbenzen (kumen)
O409	methylacetát
O410	methylmethakrylát
O411	kyselina octová
O412	styren
O413	toluen
O414	vinylacetát
O415	xyleny (dimethylbenzeny)
O416	naftalen
O417	2-methylnaftalen
O418	1-methylnaftalen
O419	2-chlorpropan

O501	dichlormethan (methylenchlorid)
O502	chlorethan (ethylchlorid)
O503	butan-2-on (ethylmethylketon)
O504	propan-2-on (aceton, dimethylketon)
O505	butylacetát
O506	ethylacetát
O507	ethan-1,2-diol (ethylenglykol)
O508	4-hydroxy-4-methyl-2-pentanon
O509	bifenyl
O510	difenylether
O511	diisopropylether
O512	N-methyl-2-pyrrolidon (N-methyl- γ -butyrolaktam)
O513	4-methylpentan-2-ol
O514	estery kyseliny benzoové
O515	alifatické a aromatické ethery, jmenovitě neuvedené v jiné skupině, s počtem atomů uhlíku v molekule 9 a nižším
O516	alifatické aldehydy, jmenovitě neuvedené v jiné skupině, s počtem atomů uhlíku v molekule 8 a nižším
O517	alkylalkoholy s počtem atomů uhlíku v molekule 6 a nižším
O518	alkany s počtem atomů uhlíku v molekule 11 a nižším s výjimkou methanu
O519	alkeny, jmenovitě neuvedené v jiné skupině, s počtem atomů uhlíku v molekule 11 a nižším
O601	těkavé organické látky (VOC) vyjádřené jako celkový organický uhlík (TOC) podle bodu 4.6., pokud pro ně nejsou stanoveny emisní limity v bodech 4.1. až 4.5.*)
O602	nehalogenované organické látky nespádající pod VOC vyjádřené jako celkový organický uhlík (TOC) podle bodu 4.6., pokud pro ně nejsou stanoveny emisní limity v bodech 4.1. až 4.5.*)
O603	halogenované organické látky nespádající pod VOC vyjádřené jako celkový organický uhlík (TOC) podle bodu 4.6., pokud pro ně nejsou stanoveny emisní limity v bodech

	4.1. až 4.5. ^{*)}
ODP1	skupina kovů 1 (evidovaných u spaloven odpadu) - kadmium, thallium
ODP2	skupina kovů 2 (evidovaných u spaloven odpadu) - antimon, arsen, olovo, chrom, kobalt, měď, mangan, nikl, vanad
OR02	organické sloučeniny vyjádřené jako celkový organický uhlík, bod 4.2. ^{*)}
OR03	organické sloučeniny vyjádřené jako celkový organický uhlík, bod 4.3. ^{*)}
OR04	organické sloučeniny vyjádřené jako celkový organický uhlík, bod 4.4. ^{*)}
OR05	organické sloučeniny vyjádřené jako celkový organický uhlík, bod 4.5. ^{*)}
OR4B	organické sloučeniny uvedené pod bodem 4. - druhá skupina znečišťujících látek ^{**)*)}
OR4C	organické sloučeniny uvedené pod bodem 4. - třetí skupina znečišťujících látek ^{**)*)}
OR5A	organické sloučeniny uvedené pod bodem 5. - první skupina znečišťujících látek ^{**)*)}
OR5B	organické sloučeniny uvedené pod bodem 5. - druhá skupina znečišťujících látek ^{**)*)}
OR6A	organické sloučeniny uvedené pod bodem 6. - první skupina znečišťujících látek ^{**)*)}
OR6B	organické sloučeniny uvedené pod bodem 6. - druhá skupina znečišťujících látek ^{**)*)}
OR6C	organické sloučeniny uvedené pod bodem 6. - třetí skupina znečišťujících látek ^{**)*)}
OR7A	organické sloučeniny uvedené pod bodem 7. - první skupina znečišťujících látek ^{**)*)}
OR7B	organické sloučeniny uvedené pod bodem 7. - druhá skupina znečišťujících látek ^{**)*)}
OR7C	organické sloučeniny uvedené pod bodem 7. - třetí skupina znečišťujících látek ^{**)*)}
OR7D	organické sloučeniny uvedené pod bodem 7. - čtvrtá skupina znečišťujících látek ^{**)*)}
ORBR	organické sloučeniny bromu vyjádřené jako brom (Br)
ORCL	organické sloučeniny chloru vyjádřené jako chlor (Cl)
ORF	organické sloučeniny fluoru vyjádřené jako F (s výjimkou regulovaných látek a látek ovlivňujících klimatický systém Země)
PAH	polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU)
Pb	olovo
PCB	polychlorované bifenyly (PCB)
PCD	polychlorované dibenzodioxiny a dibenzofurany (PCDD/PCDF)

PENT	pentan
PHCB	hexachlorbenzen
PHCH	hexachlorcyklohexan
PM10	suspendované částice PM ₁₀
PO04	chlorované persistentní organické sloučeniny jinde neuvedené
PR01	skupina prvků podle bodu 2.1. ^{*)}
PR02	skupina prvků podle bodu 2.2. ^{*)}
PR03	skupina prvků podle bodu 2.3. ^{*)}
PTCB	trichlorbenzen
PTCF	tetrachlorfenol
Sb	antimon
Se	selen
SIRA	sloučeniny síry
SKL1	těžké kovy (evidované u výroby skla) skupina 1 (olovo, antimon, mangan, vanad, cín, měď)
SKL2	těžké kovy (evidované u výroby skla) skupina 2 (kobalt, nikl, chrom, arsen, kadmium, selen)
Sn	cín
SO2	oxidy síry vyjádřené jako oxid siřičitý (SO ₂)
STIB	stiban
SULF	sulfan
Te	tellur
Tl	thallium
TOC	organické látky vyjádřené jako celkový organický uhlík (TOC)
TZL	tuhé znečišťující látky (TZL)
V	vanad
VOC	těkavé organické látky (VOC)

Zn	zinek
9999	jiné znečišťující látky a jejich směsi výše neuvedené

*) skupina znečišťujících látek uvedená v příloze č. 1 k vyhlášce č. 205/2009 Sb.

**) skupina znečišťujících látek uvedená v příloze č. 1 k vyhlášce č. 356/2002 Sb.

Zařazení stacionárního zdroje podle zákona (k položce 2 tabulky 1.3.) *)

KOD	TEXT
2.2.	Skládky, které přijímají více než 10 t odpadu denně nebo mají celkovou kapacitu větší než 25 000 t
2.3.	Kompostárny a zařízení na biologickou úpravu odpadů o projektované kapacitě rovné nebo větší než 10 tun na jednu zakládku nebo větší než 150 tun zpracovaného odpadu ročně
2.4.	Biodegradační a solidifikační zařízení
2.5.	Sanační zařízení (odstraňování ropných a chlorovaných uhlovodíků z kontaminovaných zemin) s projektovaným ročním výkonem vyšším než 1 t VOC včetně
2.6.	Čistírny odpadních vod; zařízení určená pro provoz technologií produkujících odpadní vody nepřevoditelné na ekvivalentní obyvatele v množství větším než 50 m ³ /den
2.7.	Čistírny odpadních vod s projektovanou kapacitou pro 10 000 a více ekvivalentních obyvatel
3.1.a.	Spalovací jednotky přímých procesních ohřevů (s kontaktem) jinde neuvedené o jmenovitém tepelném příkonu od 0,3 MW do 5 MW
3.1.b.	Spalovací jednotky přímých procesních ohřevů (s kontaktem) jinde neuvedené o jmenovitém tepelném příkonu od 5 MW
3.2.	Rozmrazovny s přímým ohřevem
3.3.	Třídění a jiná studená úprava uhlí
3.4.	Tepelná úprava uhlí (briketárny, nízkoteplotní karbonizace, sušení)
3.5.1.	Otop koksárenských baterií
3.5.2.	Příprava uhelné vsázky
3.5.3.	Koksování
3.5.4.	Vytlačování koksu

3.5.5.	Třídění koksu
3.5.6.	Chlazení koksu
3.6.	Zplyňování a zkapalňování uhlí, výroba a rafinace plynů a minerálních olejů, výroba energetických plynů (generátorový plyn, svítiplyn) a syntézních plynů
3.7.	Výroba bioplynu
4.1.1.	Pražení nebo slinování kovové rudy, včetně siřníkové rudy - Příprava vsázky
4.1.2.	Spékací pásy aglomerace
4.1.3.	Pražení nebo slinování kovové rudy, včetně siřníkové rudy - Manipulace se spečencem jako chlazení, drcení, mletí, třídění
4.1.4.	Peletizační provozy (drcení, sušení, peletizace)
4.2.1.	Výroba železa - Doprava a manipulace se vsázkou nebo produktem
4.2.2.	Odlévání (vysoká pec)
4.2.3.	Ohřívače větru
4.3.1.	Výroba oceli - Doprava a manipulace s vysokopecní vsázkou
4.3.2.	Nístějové pece s intenzifikací kyslíkem
4.3.3.	Kyslíkové konvertory
4.3.4.	Výroba oceli - Elektrické obloukové pece
4.3.5.	Výroba oceli - Pánvové pece
4.3.6.	Výroba oceli - Elektrické indukční pece s projektovaným výkonem nad 2,5 t/hod
4.4.a.	Válcovny za tepla a za studena, včetně ohřívacích pecí a pecí na tepelné zpracování o projektovaném výkonu do 10 t včetně zpracované oceli za hodinu
4.4.b.	Válcovny za tepla a za studena, včetně ohřívacích pecí a pecí na tepelné zpracování o projektovaném výkonu nad 10 t zpracované oceli za hodinu
4.5.a.	Kovárny – ohřívací pece a pece na tepelné zpracování s projektovaným tepelným výkonem 1 MW- 5 MW včetně
4.5.b.	Kovárny – ohřívací pece a pece na tepelné zpracování s projektovaným tepelným výkonem nad 5 MW
4.6.1.	Slévárny železných kovů (slitin železa) - Doprava a manipulace se vsázkou nebo produktem

4.6.2.	Slévárny železných kovů (slitin železa) - Žíhací a sušící pece
4.6.3.	Slévárny železných kovů (slitin železa) - Tavení v elektrické obloukové peci
4.6.4.	Slévárny železných kovů (slitin železa) - Tavení v elektrické indukční peci
4.6.5.	Kuplovný
4.6.6.	Slévárny železných kovů (slitin železa) - Tavení v ostatních pecích – kapalná paliva
4.6.7.	Slévárny železných kovů (slitin železa) - Tavení v ostatních pecích – plynná paliva
4.7.	Metalurgie neželezných kovů - Úprava rud neželezných kovů
4.8.1.	Výroba nebo tavení neželezných kovů, slévání slitin, přetavování produktů, rafinace a výroba odlitků - Doprava a manipulace se surovinou nebo produktem
4.8.2.	Pecní agregáty pro výrobu neželezných kovů
4.9.	Elektrolytická výroba hliníku
4.10.	Tavení a odlévání neželezných kovů a jejich slitin
4.11.	Zpracování hliníku válcováním
4.12.a.	Povrchová úpravu kovů a plastů a jiných nekovových předmětů a jejich zpracování s objemem lázně do 30 m ³ včetně, procesy bez použití lázní
4.12.b.	Povrchová úpravu kovů a plastů a jiných nekovových předmětů a jejich zpracování s objemem lázně nad 30 m ³
4.13.	Obrábění kovů (brusírny a obrobny) a plastů, jejichž celkový elektrický příkon je vyšší než 100 kW
4.14.	Svařování kovových materiálů, jejichž celkový elektrický příkon je roven nebo vyšší než 1000 kVA
4.15.	Nanášení ochranných povlaků z roztavených kovů s projektovaným výkonem menším než 1 t pokovené oceli za hodinu včetně
4.16.	Nanášení ochranných povlaků z roztavených kovů – procesní vany s projektovaným výkonem větším než 1 t pokovené oceli za hodinu
4.17.	Žárové pokovování zinkem
5.1.1.	Výroba cementářského slínku, vápna, úprava žáruvzdorných jílovců a zpracování produktů odsíření - Manipulace se surovinou a výrobkem, včetně skladování a expedice
5.1.2.	Výroba cementářského slínku v rotačních pecích

5.1.3.	Ostatní technologická zařízení pro výrobu cementu
5.1.4.	Výroba vápna v rotačních pecích
5.1.5.	Výroba vápna v šachtových a jiných pecích
5.1.6.	Pece pro zpracování produktů odsíření
5.1.7.	Úprava a zušlechťování žáruvzdorných jílovců a kaolínů v rotačních pecích
5.2.	Výroba materiálů a produktů obsahujících azbest
5.3.	Výroby skla, vláken, sklářských výrobků, smaltovacích a glazurovacích frit a skla pro bižuterní zpracování
5.4.	Výroba kompozitních skleněných vláken s použitím organických pojiv
5.5.	Zpracování a zušlechťování skla (leštění, malování, mačkání, tavení z polotovarů nebo střepů, výroba bižuterie a jiné) o projektované kapacitě vyšší než 5 t zpracované skleněné suroviny ročně
5.6.	Chemické leštění skla
5.7.	Zpracování magnezitu a výroba bazických žáruvzdorných materiálů, křemence apod.
5.8.	Tavení nerostných materiálů v kupolových pecích
5.9.	Výroba kompozitních nerostných vláken s použitím organických pojiv
5.10.a.	Výroba keramických výrobků vypalováním, zejména krytinových tašek, cihel, žáruvzdorných tvárnic, obkládaček, kameniny nebo porcelánu o projektovaném výkonu od 5 do 75 t/den včetně
5.10.b.	Výroba keramických výrobků vypalováním, zejména krytinových tašek, cihel, žáruvzdorných tvárnic, obkládaček, kameniny nebo porcelánu o projektovaném výkonu větší než 75 t/den
5.11.	Kamenolomy a zpracování kamene, ušlechtilá kamenická výroba, těžba, úprava a zpracování kameniva - přírodního i umělého o projektovaném výkonu vyšším než 25 m ³ /den
5.12.a.	Příprava stavebních hmot a betonu, recyklační linky stavebních hmot o projektovaném výkonu vyšším než 25 m ³ /den - přemísťující se zařízení
5.12.b.	Příprava stavebních hmot a betonu, recyklační linky stavebních hmot o projektovaném výkonu vyšším než 25 m ³ /den - ostatní zařízení
5.13.	Povrchové doly paliv, rud, nerudných surovin a jejich zpracování, především těžba, vrtání, odstřel, bagrování, třídění, drcení a doprava, o projektované kapacitě vyšší než

	25 m ³ /den
5.14.a.	Obalovny živičných směsí a mísírny živíc, recyklace živičných povrchů - přemísťující se zařízení
5.14.b.	Obalovny živičných směsí a mísírny živíc, recyklace živičných povrchů - ostatní zařízení
6.1.	Výroba 1,2-dichlorethanu a vinylchloridu
6.2.	Výroba epichlorhydrinu (1-chlor-2,3-epoxypropanu) a allylchloridu (1-chlor-2-propenu)
6.3.	Výroba polymerů na bázi polyakrylonitrilu
6.4.	Výroba polyvinylchloridu
6.5.	Výroba a zpracování ostatních syntetických polymerů a výroba kompozitů, s výjimkou kompozitů vyjmenovaných jinde
6.6.	Výroba a zpracování viskózy
6.7.	Výroba gumárenských pomocných přípravků
6.8.	Zpracování dehtu
6.9.	Výroba expandovaného polystyrenu
6.10.	Výroba acetylenu mokrou metodou
6.11.	Výroba chloru
6.12.	Výroba kyseliny chlorovodíkové
6.13.	Výroba síry (Clausův proces)
6.14.	Výroba kapalného oxidu siřičitého
6.15.	Výroba kyseliny sírové
6.16.	Výroba amoniaku
6.17.	Výroba kyseliny dusičné a jejích solí
6.18.	Výroba hnojiv
6.19.	Výroba základních prostředků na ochranu rostlin a biocidů
6.20.a.	Výroba výbušnin s projektovanou roční produkcí menší 10 t včetně
6.20.b.	Výroba výbušnin s projektovanou roční produkcí větší než 10 t

6.21.	Sulfátový proces při výrobě oxidu titaničitého
6.22.	Chloridový proces při výrobě oxidu titaničitého
6.23.	Výroba ostatních pigmentů
6.24.	Ropná rafinerie, výroba a zpracování petrochemických výrobků
6.25.	Skladování petrochemických výrobků a jiných kapalných organických látek o objemu nad 1000 m ³ nebo skladovací nádrže s ročním objemem výtoče nad 10 000 m ³ a manipulace (není určeno pro automobilové benziny)
7.1.	Jatka o kapacitě porážky větší než 50 t denně
7.2.	Zařízení na úpravu a zpracování za účelem výroby potravin z rostlinných surovin o projektované kapacitě 75 t hotových výrobků denně a vyšší
7.3.	Zařízení na úpravu a zpracování za účelem výroby potravin z živočišných surovin o projektované kapacitě 50 t hotových výrobků denně a vyšší
7.4.	Zařízení na úpravu a zpracování mléka, kde množství odebíraného mléka je větší než 200 t denně (v průměru za rok)
7.5.	Pražírny kávy o projektovaném výkonu větším než 1 t/den
7.6.	Udírný s projektovaným výkonem na zpracování více než 1000 kg výrobků denně
7.7.	Průmyslové zpracování dřeva, vyjma výroby uvedené v bodu 7.8., o roční spotřebě materiálu větší než 150 m ³ včetně
7.8.	Výroba dřevotřískových, dřevovláknitých a OSB desek
7.9.	Výroba buničiny ze dřeva a papíru z panenské buničiny
7.10.	Výroby papíru a lepenky, které nespádají pod bod 7.9.
7.11.a.	Předúpravy (operace jako praní, bělení, mercerace) nebo barvení vláken nebo textilií; technologická linka, jejíž zpracovatelská kapacita je od 1 t/den do 10 t/den včetně
7.11.b.	Předúpravy (operace jako praní, bělení, mercerace) nebo barvení vláken nebo textilií; technologická linka, jejíž zpracovatelská kapacita větší než 10 t/den
7.12.a.	Vydělávání kůží a kožešin; technologická linka, jejíž zpracovatelská kapacita je menší než 12 t hotových výrobků denně včetně
7.12.b.	Vydělávání kůží a kožešin; technologická linka, jejíž zpracovatelská kapacita je větší než 12 t hotových výrobků denně
7.13.	Výroba dřevěného uhlí

7.14.	Zařízení na výrobu uhlíku (vysokoteplotní karbonizací uhlí) nebo elektrografitu vypalováním nebo grafitací a zpracování uhlíkatých materiálů
7.15.	Krematoria
7.16.	Veterinární asanační zařízení
7.17.	Regenerace a aktivace katalysátorů pro katalytické štěpení ve fluidní vrstvě
9.1.	Ofset s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok
9.2.	Publikační hlubotisk s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok
9.3.	Jiné tiskařské činnosti s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok
9.4.	Knihtisk s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok
9.5.	Odmašťování a čištění povrchů prostředky s obsahem těkavých organických látek, které jsou klasifikovány jako karcinogenní, mutagenní a toxické pro reprodukci, s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,01 t/rok; odmašťování a čištění povrchů s obsahem těkavých organických látek, které jsou klasifikovány jako halogenované, s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,1 t/rok
9.6.	Odmašťování a čištění povrchů prostředky s obsahem těkavých organických látek, které nejsou uvedeny pod kódem 9.5., s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok
9.7.	Chemické čištění
9.8.	Aplikace nátěrových hmot, včetně kataforetického nanášení, nespádají-li pod činnosti uvedené v bodech 9.9. až 9.14., s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok
9.9.	Nátěry dřevěných povrchů s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok
9.10.	Přestříkávání vozidel – opravárenství s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,5 t/rok a nátěry při výrobě nových silničních a kolejových vozidel s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel menší než 15 tun/rok
9.11.	Nanášení práškových plastů
9.12.	Nátěry kůže s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok
9.13.	Nátěry pásů a svitků
9.14.	Nátěry při výrobě nových silničních a kolejových vozidel s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 15 tun/rok

9.15.	Navalování navíjených drátů s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok
9.16.	Nanášení adhezivních materiálů s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok
9.17.	Impregnace dřeva s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok
9.18.	Laminování dřeva a plastů s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok
9.19.	Výroba kompozitů za použití kapalných nenasyčených polyesterových pryskyřic s obsahem styrenu s projektovanou spotřebou těkavých organických látek od 0,6 t/rok
9.20.	Výroba nátěrových hmot, adhezivních materiálů a tiskařských barev s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 10 t/rok
9.21.	Výroba obuvi s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok
9.22.	Výroba farmaceutických směsí
9.23.	Zpracování kaučuku, výroba pryže s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 5 t/rok
9.24.	Extrakce rostlinných olejů a živočišných tuků a rafinace rostlinných olejů
10.1.	Terminály na skladování benzinu
10.2.	Čerpací stanice a zařízení na dopravu a skladování benzinu
11.b.	Stacionární zdroje jinde nezařazené (vyjma spalovacích zdrojů - nepřímých ohřevů), jejichž roční emise překračují hodnoty uvedené v bodech 11.1. až 11.9.

*) zařazení vybraných zdrojů uvedeno včetně názvu skupiny

Označení sektoru (k položce č. 3 tabulky 1.3.)

KOD	TEXT
1A1a	Veřejná energetika a výroba tepla (pouze rozmrazovny)
1A1b	Rafinérie ropy
1A1c	Zpracování uhlí (brikety, koks, zplyňování)
1A2a	Železo a ocel
1A2b	Neželezné kovy
1A2c	Chemické produkty

1A2d	Buničina, papír a tisk
1A2e	Potraviny, nápoje a tabák
1A2f	Minerální nekovové výrobky - cement, vápno, sklo, cihly, keramika, asfaltové směsi (lze upřesnit v položce 4a)
1A2gviii	Ostatní výroby výše neuvedené (lze upřesnit v položce 4a)
1B1a	Těžba, skladování a prodej uhlí
1B1b	Briketárny, koksování, apod. - fugitivní emise
1B1c	Jiné fugitivní emise z těžby a úpravy paliv (výroba dřevěného uhlí, apod.)
1B2ai	Průzkum, těžba, 1. stupeň zpracování a doprava ropy
1B2aiv	Zpracování ropy, odsíření, skladování a manipulace, aj.
1B2av	Distribuce (terminály, čerpací stanice)
1B2b	Průzkum, těžba, 1. stupeň zpracování a doprava zemního plynu
1B2c	Plyny a páry z těžby a výrobních zařízení (zpracování ropy, apod.) - odfuky a spalování na flérách
2A1	Výroba cementu - skladování a manipulace se surovinami a produkty
2A2	Výroba vápna - skladování a manipulace se surovinami a produkty
2A5a	Těžba nerostných surovin (mimo uhlí), např. kamenolomy
2A5b	Stavby a demolice (recyklační linky stavebních hmot, apod.)
2A5c	Skladování, manipulace a doprava - ostatní minerální nekovové výrobky
2A6	Jiné zpracování nerostných surovin - žáruvzdorné materiály, apod. (lze upřesnit v položce 4a)
2B1	Výroba amoniaku
2B2	Výroba kyseliny dusičné
2B3	Výroba kyseliny adipové
2B5	Výroba karbidů
2B6	Výroba oxidu titaničitého
2B7	Výroba sody

2B10a	Ostatní chemické procesy (lze upřesnit v položce 4a)
2B10b	Skladování, manipulace a doprava chemických výrobků (lze upřesnit v položce 4a)
2C1	Výroba železa a oceli
2C2	Výroba slitin
2C3	Výroba hliníku
2C4	Výroba hořčíku
2C5	Výroba olova
2C6	Výroba zinku
2C7a	Výroba mědi
2C7b	Výroba niklu
2C7c	Výroby dalších kovů a jiné procesy (galvanovny, pokovování, apod.)
2C7d	Skladování, manipulace a doprava kovových výrobků
2D3b	Výroba asfaltových směsí a jejich použití
2D3c	Výroba asfaltových krytin a jejich použití
2H1	Buničina a papír
2H2	Potraviny a nápoje
2I	Zpracování dřeva
2J	Výrobky s obsahem persistentních organických sloučenin
2K	Použití výrobků s obsahem persistentních organických sloučenin a těžkých kovů (elektrická zařízení apod.)
2L	Ostatní procesy výše neuvedené (např. veterinární asanační zařízení)
2D	Použití organických rozpouštědel (nátěrové hmoty, odmašťování, chemické produkty, apod.)
5A	Ukládání pevných odpadů - skládkování
5B1	Kompostování
5B2	Výroba bioplynu
5C1bv	Krematoria

5D1	Čistírny odpadních vod - komunální
5D2	Čistírny odpadních vod - průmyslové
5D3	Jiné nakládání s odpadními vodami
5E	Jiné nakládání s odpady - sanační zařízení, kaly (lze upřesnit v položce 4a)

Název stacionárního zdroje (k položkám č. 4 tabulek 1.2. a 1.3.)

KOD	TEXT	Souhrnné vyplnění údajů ^{*)}
8.0.0.	Ostatní stacionární zdroje jinde neuvedené (kódy 11.1. - 11.9. přílohy č. 2 k zák. č. 201/2012 Sb.)	
8.1.0.	Skládky, které přijímají více než 10 t odpadu denně nebo mají celkovou kapacitu větší než 25 000 t (kód 2.2. přílohy č. 2)	X
8.1.1 .	Kompostárny a zařízení na biologickou úpravu odpadů o projektované kapacitě rovné nebo větší než 10 tun na jednu zakládku nebo větší než 150 tun zpracovaného odpadu ročně (kód 2.3. přílohy č. 2)	X
8.1.2 .	Biodegradační a solidifikační zařízení (kód 2.4. přílohy č. 2)	X
8.1.3.	Sanační zařízení (odstraňování ropných a chlorovaných uhlovodíků z kontaminovaných zemin) s projektovaným ročním výkonem vyšším než 1 t VOC včetně (kód 2.5. přílohy č. 2)	X
8.1.4.	Čistírny odpadních vod; zařízení určená pro provoz technologií produkujících odpadní vody nepřevoditelné na ekvivalentní obyvatele v množství větším než 50 m ³ /den (kód 2.6. přílohy č. 2)	X
8.1.5.	Čistírny odpadních vod s projektovanou kapacitou pro 10 000 a více ekvivalentních obyvatel (kód 2.7. přílohy č. 2)	X
8.2.0.a.	Spalovací jednotky přímých procesních ohřevů (s kontaktem) jinde neuvedené o jmenovitém tepelném příkonu od 0,3 MW do 5 MW (kód 3.1. přílohy č. 2)	X
8.2.0.b.	Spalovací jednotky přímých procesních ohřevů (s kontaktem) jinde neuvedené o jmenovitém tepelném příkonu od 5 MW (kód 3.1. přílohy č. 2)	X
8.2.1.	Rozmrazovny s přímým procením ohřevem (kód 3.2. přílohy č. 2)	X
8.2.2.1.	Třídění a jiná studená úprava uhlí (kód 3.3. přílohy č. 2)	X

8.2.2.2.	Tepelná úprava uhlí (briketárny, nízkoteplotní karbonizace, sušení) (kód 3.4. přílohy č. 2)	
8.2.3.1.	Výroba koksu - Otop koksárenských baterií (kód 3.5.1. přílohy č. 2)	
8.2.3.2.	Výroba koksu - Příprava uhelné vsázky (kód 3.5.2. přílohy č. 2)	
8.2.3.3.	Výroba koksu - Vytlačování koksu (kód 3.5.4. přílohy č. 2)	
8.2.3.4.	Výroba koksu - Třídění koksu (kód 3.5.5. přílohy č. 2)	X
8.2.3.5.	Výroba koksu - Chlazení koksu (kód 3.5.6. přílohy č. 2)	
8.2.3.6.	Výroba koksu - Koksování (kód 3.5.3. přílohy č. 2)	
8.2.4.1.	Zplyňování a zkapalňování uhlí, výroba a rafinace plynů a minerálních olejů, výroba energetických plynů (generátorový plyn, svítiplyn) a syntézních plynů (kód 3.6. přílohy č. 2)	X
8.2.4.2.	Výroba bioplynu (kód 3.7. přílohy č. 2)	X
8.3.1.1.	Pražení nebo slinování kovové rudy, včetně siřníkové rudy - Příprava vsázky (kód 4.1.1. přílohy č. 2)	X
8.3.1.2.	Pražení nebo slinování kovové rudy, včetně siřníkové rudy - Spékací pásy aglomerace (kód 4.1.2. přílohy č. 2)	
8.3.1.3.	Pražení nebo slinování kovové rudy, včetně siřníkové rudy - Manipulace se spečencem jako chlazení, drcení, mletí, třídění (kód 4.1.3. přílohy č. 2)	
8.3.1.4.	Pražení nebo slinování kovové rudy, včetně siřníkové rudy - Peletizační provozy (drcení, sušení, peletizace) (kód 4.1.4. přílohy č. 2)	
8.3.2.1.	Výroba železa - Doprava a manipulace s vysokopecní vsázkou (kód 4.2.1. přílohy č. 2)	X
8.3.2.2.	Výroba železa - Odlévání (vysoká pec) (kód 4.2.2. přílohy č. 2)	
8.3.2.3.	Výroba železa - Ohříváče větru (kód 4.2.3. přílohy č. 2)	
8.3.3.1.	Výroba oceli - Doprava a manipulace se vsázkou nebo produktem (kód 4.3.1. přílohy č. 2)	X
8.3.3.2.	Výroba oceli - Nístějové pece s intenzifikací kyslíkem (kód 4.3.2. přílohy č. 2)	
8.3.3.3.	Výroba oceli - Kyslíkové konvertory (kód 4.3.3. přílohy č. 2)	
8.3.3.4.	Výroba oceli - Elektrické obloukové pece (kód 4.3.4. přílohy č. 2)	

8.3.3.5.	Výroba oceli - Pánvové pece (kód 4.3.5. přílohy č. 2)	
8.3.3.6.	Výroba oceli - Elektrické indukční pece s projektovaným výkonem nad 2,5 t/hod (kód 4.3.6. přílohy č. 2)	
8.3.4.1.a.	Válcovny za tepla a za studena, včetně ohřívacích pecí a pecí na tepelné zpracování o projektovaném výkonu do 10 t včetně zpracované oceli za hodinu (kód 4.4. přílohy č. 2)	X
8.3.4.1.b.	Válcovny za tepla a za studena, včetně ohřívacích pecí a pecí na tepelné zpracování o projektovaném výkonu nad 10 t zpracované oceli za hodinu (kód 4.4. přílohy č. 2)	X
8.3.4.2.a.	Kovárny - ohřívací pece a pece na tepelné zpracování s projektovaným tepelným výkonem 1 MW - 5 MW včetně (kód 4.5. přílohy č. 2)	X
8.3.4.2.b.	Kovárny - ohřívací pece a pece na tepelné zpracování s projektovaným tepelným výkonem nad 5 MW (kód 4.5. přílohy č. 2)	X
8.3.5.1.	Slévárny železných kovů (slitin železa) - Doprava a manipulace se vsázkou nebo produktem (kód 4.6.1. přílohy č. 2)	X
8.3.5.2.	Slévárny železných kovů (slitin železa) - Žíhací a sušící pece (kód 4.6.2. přílohy č. 2)	X
8.3.5.3.	Slévárny železných kovů (slitin železa) - Tavení v elektrické obloukové peci (kód 4.6.3. přílohy č. 2)	
8.3.5.4.	Slévárny železných kovů (slitin železa) - Tavení v elektrické indukční peci (kód 4.6.4. přílohy č. 2)	X
8.3.5.5.	Slévárny železných kovů (slitin železa) - Kuplovny (kód 4.6.5. přílohy č. 2)	
8.3.5.6.	Slévárny železných kovů (slitin železa) - Tavení v ostatních pecích - kapalná paliva (kód 4.6.6. přílohy č. 2)	
8.3.5.7.	Slévárny železných kovů (slitin železa) - Tavení v ostatních pecích - plynná paliva (kód 4.6.7. přílohy č. 2)	
8.3.6.1.	Úprava rud neželezných kovů (kód 4.7. přílohy č. 2)	X
8.3.7.1.	Výroba nebo tavení neželezných kovů včetně slévání slitin a přetavování produktů, rafinace a výroby odlitků - Doprava a manipulace se surovinou nebo produktem (bod 4.8.1. přílohy č. 2)	X
8.3.7.2.	Výroba nebo tavení neželezných kovů včetně slévání slitin a přetavování produktů, rafinace a výroby odlitků - Pecní agregáty pro výrobu neželezných kovů (bod 4.8.2. přílohy č. 2)	

8.3.7.3.	Výroba nebo tavení neželezných kovů včetně slévání slitin a přetavování produktů, rafinace a výroby odlitků - Elektrolytická výroba hliníku (bod 4.9. přílohy č. 2)	
8.3.7.4.	Výroba nebo tavení neželezných kovů včetně slévání slitin a přetavování produktů, rafinace a výroby odlitků - Tavení a odlévání neželezných kovů a jejich slitin (bod 4.10. přílohy č. 2)	
8.3.7.5.	Výroba nebo tavení neželezných kovů včetně slévání slitin a přetavování produktů, rafinace a výroby odlitků - Zpracování hliníku válcováním (bod 4.11. přílohy č. 2)	X
8.3.8.1.	Povrchová úpravu kovů a plastů a jiných nekovových předmětů a jejich zpracování s projektovaným objemem lázně do 30 m ³ včetně, procesy bez použití lázni (kód 4.12.. přílohy č. 2)	X
8.3.8.2.	Povrchová úpravu kovů a plastů a jiných nekovových předmětů a jejich zpracování s projektovaným objemem lázně nad 30 m ³ (kód 4.12. přílohy č. 2)	
8.3.8.3.	Obrábění kovů (brusírny a obrobny) a plastů, jejichž celkový projektovaný elektrický příkon je vyšší než 100 kW (kód 4.13. přílohy č. 2)	X
8.3.8.4.	Svařování kovových materiálů, jejichž celkový projektovaný elektrický příkon je roven nebo vyšší 1000 kVA (kód 4.14. přílohy č. 2)	X
8.3.8.5.	Nanášení ochranných povlaků z roztavených kovů s projektovaným výkonem menším než 1 tuna pokovené oceli za hodinu včetně (kód 4.15. přílohy č. 2)	X
8.3.8.6.	Nanášení ochranných povlaků z roztavených kovů - procesní vany s projektovaným výkonem větším než 1 tuna pokovené oceli za hodinu (kód 4.16. přílohy č. 2)	
8.3.8.7.	Žárové pokovování zinkem (kód 4.17. přílohy č. 2)	X
8.4.1.1.	Výroba cementářského slínku, vápna, úprava žárovzdorných jílovců a zpracování produktů odsíření - Manipulace se surovinou a výrobkem, včetně skladování a expedice (kód 5.1.1. přílohy č. 2)	X
8.4.1.2.	Výroba cementářského slínku, vápna, úprava žárovzdorných jílovců a zpracování produktů odsíření - Výroba cementářského slínku v rotačních pecích (kód 5.1.2. přílohy č. 2)	
8.4.1.3.	Výroba cementářského slínku, vápna, úprava žárovzdorných jílovců a zpracování produktů odsíření - Ostatní technologická zařízení pro výrobu cementu (kód 5.1.3. přílohy č. 2)	X

8.4.1.4.	Výroba cementářského slínku, vápna, úprava žárovzdorných jílovců a zpracování produktů odsíření - Výroba vápna v rotačních pecích (kód 5.1.4. přílohy č. 2)	
8.4.1.5.	Výroba cementářského slínku, vápna, úprava žárovzdorných jílovců a zpracování produktů odsíření - Výroba vápna v šachtových a jiných pecích (kód 5.1.5. přílohy č. 2)	
8.4.1.6.	Výroba cementářského slínku, vápna, úprava žárovzdorných jílovců a zpracování produktů odsíření - Pece pro zpracování produktů odsíření (kód 5.1.6. přílohy č. 2)	
8.4.1.7.	Výroba cementářského slínku, vápna, úprava žárovzdorných jílovců a zpracování produktů odsíření - Úprava a zušlechťování žárovzdorných jílovců a kaolínů v rotačních pecích (kód 5.1.7. přílohy č. 2)	
8.4.1.8.	Výroba materiálů a produktů obsahujících azbest (kód 5.2. přílohy č. 2)	X
8.4.2.1.	Výroby skla, vláken, sklářských výrobků, smaltovacích a glazurovacích frit a skla pro bižuterní zpracování o projektované kapacitě tavení vyšší než 150 t/rok (kód 5.3. přílohy č. 2)	
8.4.2.2.	Výroby skla, vláken, sklářských výrobků, smaltovacích a glazurovacích frit a skla pro bižuterní zpracování o projektované kapacitě tavení nižší než 150 t/rok včetně (kód 5.3. přílohy č. 2)	X
8.4.2.3.	Výroba kompozitních skleněných vláken s použitím organických pojiv (kód 5.4. přílohy č. 2)	X
8.4.2.4.	Zpracování a zušlechťování skla (leštění, malování, mačkání, tavení z polotovarů nebo střepů, výroba bižuterie a jiné) o projektované kapacitě vyšší než 5 t zpracované skleněné suroviny ročně (kód 5.5. přílohy č. 2)	X
8.4.2.5.	Chemické leštění skla (kód 5.6. přílohy č. 2)	X
8.4.3.1.	Zpracování magnezitu a výroba bazických žárovzdorných materiálů, křemence apod. (kód 5.7. přílohy č. 2)	
8.4.3.2.	Tavení nerostných materiálů v kupolových pecích (kód 5.8. přílohy č. 2)	
8.4.3.3.	Výroba kompozitních nerostných vláken s použitím organických pojiv (kód 5.9. přílohy č. 2)	X
8.4.4.1.a.	Výroba keramických výrobků vypalováním, zejména krytinových tašek, cihel, žárovzdorných tvárnic, obkládaček, kameniny nebo porcelánu o projektovaném výkonu od 5 do 75 t/den včetně (kód 5.10. přílohy č. 2)	X
8.4.4.1.b.	Výroba keramických výrobků vypalováním, zejména krytinových tašek,	

	cihel, žáruvzdorných tvárnic, obkládaček, kameniny nebo porcelánu o projektovaném výkonu větším než 75 t/den (kód 5.10. přílohy č. 2)	
8.4.5.1.	Kamenolomy a zpracování kamene, ušlechtilá kamenická výroba, těžba, úprava a zpracování kameniva - přírodního i umělého o projektovaném výkonu vyšším než 25 m ³ /den (kód 5.11. přílohy č. 2)	X
8.4.5.2.a.	Příprava stavebních hmot a betonu, recyklační linky stavebních hmot o projektovaném výkonu vyšším než 25 m ³ /den (kód 5.12. přílohy č. 2) - přemísťující se zařízení	X ¹⁾
8.4.5.2.b.	Příprava stavebních hmot a betonu, recyklační linky stavebních hmot o projektovaném výkonu vyšším než 25 m ³ /den (kód 5.12. přílohy č. 2) - ostatní zařízení	X
8.4.5.3.	Povrchové doly paliv, rud, nerudných surovin a jejich zpracování, především těžba, vrtání, odstřel, bagrování, třídění, drcení a doprava, o projektované kapacitě vyšší než 25 m ³ /den (kód 5.13. přílohy č. 2)	X
8.4.6.a.	Obalovny živičných směsí a mísírny živic, recyklace živičných povrchů (kód 5.14. přílohy č. 2) - přemísťující se zařízení	X ¹⁾
8.4.6.b.	Obalovny živičných směsí a mísírny živic, recyklace živičných povrchů (kód 5.14. přílohy č. 2) - ostatní zařízení	X
8.5.1.1.	Výroba 1,2-dichlorethanu a vinylchloridu (kód 6.1. přílohy č. 2)	X
8.5.1.2.	Výroba polymerů na bázi polyakrylonitrilu (kód 6.3. přílohy č. 2)	X
8.5.1.3.	Výroba polyvinylchloridu (kód 6.4. přílohy č. 2)	X
8.5.1.4.	Výroba a zpracování ostatních syntetických polymerů a výroba kompozitů, s výjimkou kompozitů vyjmenovaných jinde (bod 6.5. přílohy č. 2)	X
8.5.1.5.	Výroba a zpracování viskózy (kód 6.6. přílohy č. 2)	
8.5.1.6.	Výroba gumárenských pomocných přípravků (kód 6.7. přílohy č. 2)	X
8.5.1.7.	Výroba expandovaného polystyrénu (kód 6.9. přílohy č. 2)	X
8.5.1.8.	Výroba acetylenu mokrou metodou (kód 6.10. přílohy č. 2)	X
8.5.1.9.	Výroba epichlorhydrinu (1-chlor-2,3-epoxypropanu) a allylchloridu (1-chlor-2-propenu) (kód 6.2. přílohy č. 2)	X
8.5.1.10	Zpracování dehtu (kód 6.8. přílohy č. 2)	X
8.5.2.1.	Výroba chloru (kód 6.11. přílohy č. 2)	X

8.5.2.2.	Výroba kyseliny chlorovodíkové (kód 6.12. přílohy č. 2)	X
8.5.2.3.	Výroba síry (Clausův proces) (kód 6.13. přílohy č. 2)	
8.5.2.4.	Výroba kapalného oxidu siřičitého (kód 6.14. přílohy č. 2)	X
8.5.2.5.	Výroba kyseliny sírové (kód 6.15. přílohy č. 2)	X
8.5.2.6.	Výroba amoniaku (kód 6.16. přílohy č. 2)	X
8.5.2.7.	Výroba kyseliny dusičné a jejích solí (kód 6.17. přílohy č. 2)	X
8.5.2.8.	Výroba hnojiv (kód 6.18. přílohy č. 2)	X
8.5.2.9.	Sulfátový proces při výrobě oxidu titaničitého (kód 6.21. přílohy č. 2)	
8.5.2.10.	Chloridový proces při výrobě oxidu titaničitého (kód 6.22. přílohy č. 2)	
8.5.2.11.	Výroba ostatních pigmentů (kód 6.23. přílohy č. 2)	X
8.5.2.12.	Výroba základních prostředků na ochranu rostlin a biocidů (kód 6.19. přílohy č. 2)	X
8.5.2.13.a.	Výroba výbušnin s projektovanou roční produkcí menší 10 t včetně (kód 6.20. přílohy č. 2)	X
8.5.2.13.b.	Výroba výbušnin s projektovanou roční produkcí větší než 10 t (kód 6.20. přílohy č. 2)	X
8.5.3.1.	Ropná rafinérie, výroba a zpracování petrochemických výrobků (kód 6.24. přílohy č. 2)	X
8.5.3.2.	Skladování petrochemických výrobků a jiných kapalných organických látek o objemu nad 1000 m ³ nebo skladovací nádrže s ročním objemem výtoče nad 10 000 m ³ a manipulace (není určeno pro automobilové benziny) (kód 6.25. přílohy č. 2)	X
8.6.1.	Jatka o kapacitě porážky větší než 50 t denně (kód 7.1. přílohy č. 2)	X
8.6.2.	Zařízení na úpravu a zpracování za účelem výroby potravin z rostlinných surovin o projektované kapacitě 75 t hotových výrobků denně a vyšší (kód 7.2. přílohy č. 2)	X
8.6.3.	Zařízení na úpravu a zpracování za účelem výroby potravin z živočišných surovin o projektované kapacitě 50 t hotových výrobků denně a vyšší (kód 7.3. přílohy č. 2)	X
8.6.3.1.	Zařízení na úpravu a zpracování mléka, kde množství odebíraného mléka je větší než 200 t denně (v průměru za rok) (kód 7.4. přílohy č. 2)	X

8.6.4.	Pražírny kávy o projektovaném výkonu větším než 1 t/den (kód 7.5. přílohy č. 2)	X
8.6.5.	Udírný s projektovaným výkonem na zpracování více než 1000 kg výrobků denně (kód 7.6. přílohy č. 2)	X
8.6.6.	Průmyslové zpracování dřeva o projektované roční spotřebě materiálu větší než 150 m ³ včetně nespádající pod bod 6.7. přílohy č. 8 k vyhl. 415/2012 Sb. (kód 7.7. přílohy č. 2)	X
8.6.7.1.	Výroba dřevotřískových, dřevovláknitých a OSB desek (kód 7.8. přílohy č. 2)	X
8.6.7.2.	Sušení třísek a dřevních vláken při zpracování dřeva o projektované roční spotřebě materiálu větší než 150 m ³ včetně (kód 7.7. přílohy č. 2)	X
8.6.7.3.	Výroba dřevotřískových, dřevovláknitých a OSB desek - sušení třísek a dřevních vláken při zpracování dřeva o projektované roční kapacitě větší než 150 m ³ včetně (kód 7.8. přílohy č. 2)	
8.6.8.	Výroba buničiny ze dřeva a papíru z panenské buničiny (kód 7.9. přílohy č. 2)	
8.6.9.	Výroby papíru a lepenky, které nespádají pod bod 6.8. přílohy č. 8 k vyhl. 415/2012 Sb. (kód 7.10. přílohy č. 2)	X
8.6.10.a.	Předúpravy (operace jako praní, bělení, mercerace) nebo barvení vláken nebo textilií; technologická linka, jejíž zpracovatelská kapacita je od 1 t/den do 10 t/den včetně (kód 7.11. přílohy č. 2)	X
8.6.10.b.	Předúpravy (operace jako praní, bělení, mercerace) nebo barvení vláken nebo textilií; technologická linka, jejíž zpracovatelská kapacita je větší než 10 t/den (kód 7.11. přílohy č. 2)	X
8.6.11.a.	Vydělávání kůží a kožešin; technologická linka, jejíž zpracovatelská kapacita je menší než 12 t hotových výrobků denně včetně (kód 7.12. přílohy č. 2)	X
8.6.11.b.	Vydělávání kůží a kožešin; technologická linka, jejíž zpracovatelská kapacita je větší než 12 t hotových výrobků denně (kód 7.12. přílohy č. 2)	X
8.6.12.	Zařízení na výrobu uhlíku (vysokoteplotní karbonizací uhlí) nebo elektrografitu vypalováním nebo grafitací a zpracování uhlíkatých materiálů (kód 7.14. přílohy č. 2)	X
8.6.13.	Krematoria (kód 7.15. přílohy č. 2)	X
8.6.14.	Veterinární asanační zařízení (kód 7.16. přílohy č. 2)	X
8.6.15.	Regenerace a aktivace katalyzátorů pro katalytické štěpení ve fluidní vrstvě (kód 7.17. přílohy č. 2)	X

8.6.16.	Výroba dřevěného uhlí (kód 7.13. přílohy č. 2)	X
5.1.1.	Polygrafie - Ofset s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok (kód 9.1. přílohy č. 2)	X
5.1.2.	Polygrafie - Publikční hlubotisk s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok (kód 9.2. přílohy č. 2)	X
5.1.3.	Polygrafie - Jiné tiskařské činnosti s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok (kód 9.3. přílohy č. 2)	X
5.1.4.	Polygrafie - Knihtisk s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok (kód 9.4. přílohy č. 2)	X
5.2.1.	Odmašťování a čištění povrchů prostředky s obsahem těkavých org. látek dle § 21 písm. a) vyhl. 415/2012 Sb. s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,01 t/rok a dle § 21 písm. b) vyhlásky č. 415/2012 Sb. s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,1 t/rok (kód 9.5. přílohy č. 2)	
5.2.2.	Odmašťování a čištění povrchů prostředky s obsahem těkavých organických látek, které nejsou uvedeny pod bodem 2.1. přílohy č. 5 k vyhl. č. 415/2012 Sb., s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok (kód 9.6. přílohy č. 2)	X
5.3.	Chemické čištění (kód 9.7. přílohy č. 2)	X
5.4.1.	Aplikace nátěrových hmot, včetně kataforetického nanášení, nespádají-li pod činnosti uvedené v podbodech 4.2. až 4.7. přílohy č. 5 k vyhl. č. 415/2012 Sb., s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok (kód 9.8. přílohy č. 2)	X
5.4.2.	Nátěry dřevěných povrchů s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok (kód 9.9. přílohy č. 2)	X
5.4.3.	Přestříkávání vozidel – opravárenství s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,5 t/rok a nátěry při výrobě nových silničních a kolejových vozidel s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel menší než 15 tun/rok (kód 9.10. přílohy č. 2)	X
5.4.4.	Nanášení práškových plastů (kód 9.11. přílohy č. 2)	X
5.4.5.	Nátěry kůže s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok (kód 9.12. přílohy č. 2)	X
5.4.6.	Nátěry pásů a svitků (kód 9.13. přílohy č. 2)	X
5.4.7.	Nátěry při výrobě nových silničních a kolejových vozidel s projektovanou	X

	spotřebou organických rozpouštědel od 15 tun/rok (kód 9.14. přílohy č. 2)	
5.5.	Navalování navíjených drátů s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok (kód 9.15. přílohy č. 2)	X
5.6.	Nanášení adhezivních materiálů s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok (kód 9.16. přílohy č. 2)	X
5.7.	Impregnace dřeva s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok (kód 9.17. přílohy č. 2)	X
5.8.	Laminování dřeva a plastů s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok (kód 9.18. přílohy č. 2)	X
5.9.	Výroba kompozitů za použití kapalných nenasyčených polyesterových pryskyřic s obsahem styrenu s projektovanou spotřebou těkavých organických látek od 0,6 t/rok (kód 9.19. přílohy č. 2)	X
5.10.	Výroba nátěrových hmot, adhezivních materiálů a tiskařských barev s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 10 t/rok (kód 9.20. přílohy č. 2)	X
5.11.	Výroba obuvi s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 0,6 t/rok (kód 9.21. přílohy č. 2)	X
5.12.	Výroba farmaceutických směsí (kód 9.22. přílohy č. 2)	X
5.13.	Zpracování kaučuku, výroba pryže s projektovanou spotřebou organických rozpouštědel od 5 t/rok (kód 9.23. přílohy č. 2)	X
5.14.	Extrakce rostlinných olejů a živočišných tuků a rafinace rostlinných olejů (kód 9.24. přílohy č. 2)	X
6.1.1.	Terminály na skladování benzinu (automobilového) (kód 10.1. přílohy č. 2)	X
6.1.2.	Čerpací stanice a zařízení na dopravu a skladování benzinu (automobilového) (kód 10.2. přílohy č. 2)	X

*) v souladu s ustanovením uvedeným ve vysvětlivkách k vyplnění údajů souhrnné provozní evidence jiných stacionárních zdrojů (bod 1.3. přílohy č. 11 k vyhlášce č. 415/2012 Sb.) lze u zdrojů **označených „X“** náležejících pod stejný kód uplatnit souhrnné vyplnění údajů

1) Pokyny pro ohlášení za zařízení, provozovaná v průběhu kalendářního roku na několika místech, zveřejňuje provozovatel ISPOP na internetových stránkách www.ispop.cz

Druh výrobku (k položce č. 12 tabulky 1.3.)

KOD	TEXT
	Zpracování paliv
101	Koks
	Průmyslová výroba a zpracování kovů
201	Aglomerát
202	Surové železo
203	Ocel
204	Litina
205	Ocelolitina
206	Feroslitiny
207	Jiné slitiny
	Výroba neželezných kovů
211	Olovo ze sekundární výroby
212	Zinek ze sekundární výroby
213	Měď ze sekundární výroby
214	Hliník ze sekundární výroby
215	Hořčík ze sekundární výroby
216	Nikl ze sekundární výroby
	Výroba nekovových minerálních produktů
301	Cementářský slínek
302	Vápno
303	Obalované živичné směsi
304	Asfaltové izolační materiály
305	Kamenivo, písky, aj. – vytěžené množství ^{*)}
	Výroba skla a vláken
311	Sklo (s výjimkou olovnatého skla)

312	Olovnaté sklo
313	Skleněná a minerální vlákna
314	Krytinové tašky, cihly, žáruvzd. tvárnice, obkladačky, kamenina, porcelán, aj.
	Chemický průmysl
401	Amoniak
402	Kyselina dusičná
403	Kyselina adipová
404	Karbidy
405	Kyselina sírová
406	Soda
407	Oxid titaničitý

*) Lámaný kámen (vč. vápenatého stavebního kamene), přírodní písky aj. používané pro betonové směsi, šterkování silnic atd. – pouze množství vytěžené (v t/rok)

Časový režim vypouštění emisí (k položce č. 9 tabulky 1.4.)

časové období	denní režim (hod)			týdenní režim			roční režim			
časový úsek	6 - 16	14 - 24	20 - 8	pracovní dny	sobota	neděle	15.12. - 15.4.	15.3. - 15.7.	15.6. - 15.10.	15.9. - 15.1.

Kódy pro vyplnění jednotlivých pozic:

0 - v daném časovém období nebyly v označených časových úsecích emise vypouštěny vůbec, nebo byly emise v časových úsecích označeném kódem "0" vypuštěny v množství nepřesahující pro:

roční režim	10 % ročních emisí
týdenní režim	5 % týdenních emisí pro každý den v týdnu
denní režim	10 % denních emisí

1 – v ostatních případech

Druh technologie ke snižování emisí (k položce č. 11 tabulky 1.4.)

KOD	TEXT
	FILTRY
11	F - s vláknitou vrstvou s automatickým oklepem
12	F - s vláknitou vrstvou
13	F - ze slinutých porézních vrstev
14	F - se zrnitou vrstvou
	ELEKTRICKÉ ODLUČOVAČE
21	E - suchý
22	E - mokrý

	SUCHÉ MECHANICKÉ ODLUČOVAČE
31	S - vírový jednočlánekový (cyklon)
32	S - multicyklon
33	S - žaluziový
	MOKRÉ MECHANICKÉ ODLUČOVAČE
41	M - rozprašovací
42	M - pěnový
43	M - vírový
44	M - hladinový
45	M - proudový
46	M - rotační
47	M - kondenzační
	ODSIŘOVÁNÍ
51	mokrý metody
52	polosuché metody
53	adsorpční metody
54	katalytické metody
59	jiné odsiřovací metody
	DENITRIFIKACE
61	SCR - selektivní katalytická redukce
62	SNCR - selektivní nekatalytická redukce
69	jiné denitrifikační metody
	JINÉ PROCESY K OMEZOVÁNÍ EMISÍ
71	absorpce plynů
72	absorpce plynů nízkoteplotní
73	absorpce plynů s chemickou reakcí

74	adsorpce plynů
75	nízkoteplotní kondenzace
76	spalování plynů v plameni (termické)
77	spalování plynů katalytické
78	biologická degradace – biofiltry, biopračky
79	zpětný odvod par
80	vícestupňové čištění (např. 4D filtr)

Jednotky emisního limitu

KOD	TEXT
1	mg/m ³
2	kg/m ³
3	g/h
4	g/kg
5	g/t
6	kg/t
7	g/m ²
8	% (podíl hmotnosti fugitivních emisí a hmotnosti vstupních organických rozpouštědel, příloha č. 5 vyhlášky č. 415/2012 Sb.)
9	% (sloučeniny síry vyjádřené jako elementární síra, příloha č. 8 vyhlášky č. 415/2012 Sb., výroba síry 5.2.3.)
10	stupeň odsíření v %
11	ng TEQ PCDD-F/m ³
12	ng TEQ PCB/m ³
13	ng/m ³
14	mg/ks výrobku (vč. párových výrobků)
15	mg/GJ tepla v palivu

16	% obj.
17	% hm.
99	jiná jednotka

Jednotky koncentrace BAT

KOD	TEXT
1	mg/m ³
2	kg/m ³
3	g/h
4	g/kg
5	g/t
6	kg/t
7	g/m ²
8	% - podíl hmotnosti fugitivních emisí a hmotnosti vstupních org. rozpouštědel, příloha č. 5 vyhlášky č. 415/2012 Sb.
9	% - sloučeniny síry vyjádřené jako elementární síra, příloha č. 8 vyhlášky č. 415/2012 Sb., výroba síry 5.2.3.
10	ng/m ³

Jednotky hmotnostní koncentrace

KOD	TEXT
1	mg/m ³
2	µg/m ³
3	ng/m ³

Jednotky měrné výrobní emise

KOD	TEXT
1	mg/kg paliva (g/t paliva)

2	g/kg paliva (kg/t paliva)
3	kg/kg paliva
4	mg/tis.m ³ plynného paliva (g/mil. m ³ plynného paliva)
5	g/tis. m ³ plynného paliva (kg/mil. m ³ plynného paliva)
6	kg/tis. m ³ plynného paliva
7	mg/GJ paliva
8	g/GJ paliva
9	kg/GJ paliva
10	mg/kg produkce (g/t produkce)
11	g/kg produkce (kg/t produkce)
12	kg/kg produkce
13	ng/kg suroviny nebo odpadu
14	mg/kg suroviny nebo odpadu (g/t suroviny nebo odpadu)
15	g/kg suroviny nebo odpadu (kg/t suroviny nebo odpadu)
16	kg/kg suroviny nebo odpadu
17	g/kg použitých rozpouštědel
18	mg/m ² plochy
19	g/m ² plochy
22	μg/t paliva
23	μg/mil. m ³ paliva
24	μg/GJ paliva
25	ng/t suroviny nebo odpadu
26	g/ks výrobku (vč. párových výrobků)
27	g VOC/m ³ pohonných hmot
28	g TZL/t zpracovaného kameniva
30	g/GJ vyrobeného tepla

31	μg/GJ vyrobeného tepla
32	g/kWh vyrobené elektrické energie
33	mg/m ³ produkce
34	g/m ³ produkce

Ing. Jan Kužel, v. r.
ředitel odboru ochrany ovzduší

SDĚLENÍ
odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence
Ministerstva životního prostředí
o autorizovaných osobách (úplný seznam k 13. 11. 2014) ve smyslu zákona
č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých
souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve
znění pozdějších předpisů.

Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence Ministerstva životního prostředí (dále jen „ministerstvo“) uveřejňuje úplný seznam autorizovaných osob pro oblast posuzování vlivů na životní prostředí. Jedná se o osoby, které jsou držiteli autorizace dle § 19 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů.

Dále sdělujeme, že veškeré změny údajů jsou prováděny na základě písemných žádostí autorizovaných osob.

Dle § 3 odst. 5 vyhlášky č. 457/2001 Sb., o odborné způsobilosti a o úpravě některých dalších otázek souvisejících s posuzováním vlivů na životní prostředí jsou držitelé autorizace povinni oznamovat ministerstvu změny údajů.

Ing. Jaroslava Honová, v.r.
ředitelka odboru
posuzování vlivů a integrované prevence

Adamec Petr Ing.
Platnost do: 31. 12. 2016
K Cihelně 313/41
190 15 Praha 9 - Satalice
tel: 286 850 152
e-mail: petr.adamec@volny.cz

A-EKO K Cihelně 313/41
K Cihelně 313/41
190 15 Praha 9 - Satalice
tel: 286 850 177, 724 362 386
fax: 286 850 177

Achrerová Hybšová Zdeňka Mgr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Na Kopečku 500/3
669 02 Znojmo
tel: 777 169 166
e-mail: hybsova@eqservis.cz

EQ Servis, s.r.o.
Na Kopečku 500/3
669 02 Znojmo
tel: 777 169 166

Alinče Zbyněk RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Vožická 25
tel: 244 911 335, 602 495 571
e-mail: z.alince@centrum.cz

Vožická 982/25
148 00 Praha 4 - Kunratice
148 00 Praha 4
tel: 244 911 335, 602 495 571
e-mail: alincova@iol.cz

Ambrožová Kateřina Ing.
Platnost autorizace do: 16. 1. 2016
Bryksova 956
198 00 Praha 9
e-mail: katerina.ambrozova@centrum.cz

Integra Consulting s.r.o.
Pobřežní 18/16
186 00 Praha 8
tel: 606 640 700
e-mail: katerina.ambrozova@integranet.cz

Anděl Petr, Doc. RNDr., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Sáňkařská 368
460 08 Liberec 19
tel: 603 212 250

EVERNIA, s.r.o.
Tř. 1. máje 97
460 01 Liberec 1
tel: 485 228 272, 485 228 206
fax: 485 228 206
e-mail: andel@evernia.cz

Andrš Miloš Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Padovská 585/8
109 00 Praha 10
tel: 602 891 149
e-mail: andrs@a-eko.cz

Antošová Helena Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Libochovany 128
411 03 Libochovany
tel: 602 193 650

Krajský úřad Ústeckého kraje
Velká Hradební 3118/48
400 02 Ústí nad Labem
tel: 475 657 185
fax: 475 200 245
e-mail: antosova.h@kr-ustecky.cz

Bajer Tomáš RNDr., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Šafaříkova 436
533 51 Pardubice
tel: 603 483 099
fax: 466 260 219

RNDr. Tomáš Bajer, ECO-ENVI-CONSULT
Sladkovského 111
506 01 Jičín
tel: 603 483 099
fax: 466 260 219
e-mail: tom.bajer@centrum.cz

Banaš Marek, RNDr., Ph.D.
Platnost autorizace do: 7. 7. 2019
Polívkova 15
779 00 Olomouc
Tel: 605 567 905

Ekogroup Czech, s.r.o.
Dolany 52
783 16 Dolany u Olomouce
Tel: 605 567 905
e-mail: banas@ekogroup.cz

Bartušek Pavel Ing., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Dr. Kramáře 2110
544 01 Dvůr Králové nad Labem
tel: 603 411 464
e-mail: ipbartusek@seznam.cz

INOTEX, spol. s r.o.
Štefánikova 1208
544 01 Dvůr Králové nad Labem
tel: 499 316 321, 499 320 140
fax: 499 320 140
e-mail: bartusek@inotex.cz

Bauer Pavel Mgr.
Platnost autorizace do: 31. 3. 2018
Březový Vrch 737/13
460 15 Liberec XV
tel: 739 250 317
e-mail: ekobau@seznam.cz

Jiří Bělohávek - TISEA
Tylova 390/9
284 01 Kutná Hora
e-mail: belohlavek@tisea.cz

Bělohávek Jiří Mgr.
Platnost autorizace do: 19. 6. 2018
Bylany 66
284 01 okr. Kutná Hora
tel: 606 765 570, 722 221 108
e-mail: jiri.belohlavek@gmail.cz

Beneš Josef Ing.
Platnost autorizace do: 31.12.2016
Slavíkova 4419/30
708 00 Ostrava - Poruba
tel: 602 755 565
e-mail: benesj@tiscali.cz

Beneš Petr Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Šípková 776
664 01 Bílovice nad Svitavou
tel: 776 055 325

Benešová Jana Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Přemyslovská 24
130 00 Praha 3 - Vinohrady
tel: 602 532 119
e-mail: jana.benesova.1@gmail.com

Benkovič Pavel Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Sadovského 10
612 00 Brno
tel: 548 125 243, 602 785 612
e-mail: pavel@benkovic.cz

Beran Pavel Ing., PhD.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Holubí 1238/7
165 00 Praha 6
tel: 776 126 579

Beranová Marie Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Holubí 1238/7
165 00 Praha 6
tel: 602 391 490
e-mail: marie.beranova@volny.cz

Bílek Dalibor RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Medlánecká 10
621 00 Brno
tel: 607 256 258

Bílek Ondřej RNDr.
Platnost autorizace do: 29. 4. 2019
Stupno 275
338 24 Břasy
tel: 724 088 651

Bílý Miroslav Ing., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Revoluční 726
666 01 Tišnov
tel: 602 768 210
e-mail: bilym@volny.cz

TECHNOPROJEKT, a.s.
Havlíčkově nábřeží 38
730 16 Ostrava
tel: 597 363 453, 602 755 565
e-mail: josef.benes@technoprojekt.cz

Agroprojekt PSO, s.r.o.
Slavičková 1b
638 00 Brno
tel: 545 193 478
fax: 545 222 541
e-mail: petr.benes@agroprojektpso.cz

GEOtest Brno, a.s.
Šmahova 1244/112
627 00 Brno
tel: 541 217 391, 602 785 612
fax: 545 217 979
e-mail: benkovic@geotest.cz

Ing. Pavel Beran, PhD - Rustical B
Holubí 1238/7
165 00 Praha 6 - Suchbát
tel: 776 126 579
e-mail: rustical@volny.cz

Magistrát hl. m. Prahy, odbor ochrany prostředí
Jungmannova 29/35
100 00 Praha 1
tel: 236 004 443
e-mail: marie.beranova@cityofprague.cz

PÖYRY ENVIRONMENT a.s.
Botanická 56
602 00 Brno
tel: 541 554 329
fax: 541 211 205
e-mail: dalibor.bilek@poyry.com

GeoVision, s.r.o.
Částkova 73
326 00 Plzeň
tel: 377 241 203, 724 088 651
e-mail: Ondrej.Bilek@geovision.cz

ECO-BUILDING BRNO, s.r.o.
Příční 29
602 00 Brno
tel: 545 215 375
fax: 545 215 375
e-mail: bily@eco-building.cz

Bínová Ludmila Ing., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Šeránkova 32
616 00 Brno
tel: 721 959 496

Blažek Jan Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Na Rybníčkách 170, Černá za Bory
533 01 Pardubice
tel: 724 130 089
e-mail: honta.czb@seznam.cz

Blažek Jiří Ing., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Javorová 414
253 01 Chýně
tel: 311 679 150, 603 251 904

Blažíčková Helena Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Plzenecká 53
326 00 Plzeň

Boháčková Darina RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Nad Turbovou 19
150 00 Praha 5
tel: 257 213 586, mob: 605 585 721
fax: 257 213 586

Bohuněk Jaroslav Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Palackého tř. 87
537 01 Chrudim III
tel: 607 960 918, 604 304 784, 775 291 509
j.bohunek@seznam.cz

Bosák Jaroslav Bc., RNDr., MBA.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Polomí 70, okr. Prostějov
798 55 Polomí

Bouček Zdeněk Ing., PhD., MBA
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Třebíčská 41
594 01 Velké Meziříčí
tel: 777 551 389

Braun Petr Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Na okruhu 391

Společnost pro životní prostředí, spol. s r.o. Brno
Šeránkova 32
616 00 Brno
tel: 549 256 241, 721 959 496
fax: 549 256 241
e-mail: spzp@volny.cz

Vodní zdroje Chrudim
U Vodárny 137
537 01 Chrudim
tel: 469 637 101
fax: 469 630 401
e-mail: blazek@vz.cz

LI-VI Praha, spol. s r.o.
Jana Želivského 8
130 00 Praha 3
tel: 222 580 933, 222 584 849
fax: 222 580 933, 222 584 849
e-mail: blazek@livi.cz

Agentura ENVI-ochrana ŽP
Sladkovského 28
326 00 Plzeň
tel: 377 456 007; 604 207 595
fax: 377 456 007
e-mail: ENVI@volny.cz

Darina Boháčková
Nad Turbovou 19
150 00 Praha 5
tel: 257 213 586
fax: 257 213 586
e-mail: remenarova.d@volny.cz

Ecological Consulting, a.s.
Na Střelnici 48
779 00 Olomouc
tel: 585 203 166, 603 584 222
fax: 585 203 169
e-mail: jaroslav.bosak@ecological.cz

ENVIRO-EKOANALYTIKA, s.r.o.
Nad Kunšovcem 1405/2
594 01 Velké Meziříčí
tel: 566 524 814, 566 521 107
fax: 566 524 814
e-mail: boucek@enviroeko.cz

Technické služby ochrany ovzduší, s.r.o.
Urbánkova 3367
143 00 Praha 4

142 00 Praha 4
tel: 602 208 214
e-mail: braun.teso@gmail.com

tel: 220 560 201
fax: 220 561 596
e-mail: braun@teso.cz

Březová Kateřina Bc.
Platnost autorizace do: 20. 6. 2017
Řisuty č. 42
273 78 Řisuty u Slaného
tel: 607 522 100

Bc. Kateřina Březová - Ekoporadenství
Řisuty č. 42
273 78 Řisuty u Slaného
tel: 607 522 100
e-mail: brezova@tiscali.cz

Bubák Daniel Ing., Ph.D.
Platnost autorizace do: 28. 11. 2018
Ratajova 1485/20
148 00 Praha 4 - Kunratice
tel: 724 550 206

GET, s.r.o.
Perucká 11a
120 00 Praha 2 - Vinohrady
tel: 233 370 741
fax: 233 372 730
e-mail: bubak@get.cz

Bury Daniela Ing.
Platnost autorizace do: 29. 1. 2017
Baška 481
739 01 Baška
e-mail: Daniela.Bury@seznam.cz

Hutní projekt Frýdek - Místek, a.s.
28. října 1495
738 01 Frýdek - Místek
tel: 558 877 219
fax: 558 877 277
e-mail: dbury@hpfm.cz

Calábek Aleš Ing., MBA
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Dolany 570
783 16 Dolany
tel: 774 579 973

GHC regio s.r.o.
Sokolská 541/30
779 00 Olomouc
tel: 774 579 973
fax: 585 207 018
e-mail: calabek@ghcregio.eu

Cetl Pavel Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Demlova 24
613 00 Brno
tel: 608 968 368
e-mail: cetl@post.cz

Bucek s.r.o.
Pekařská 364/76
602 00 Brno
tel: 608 968 368

Cibulka Jiří doc., Ing., DrSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Jánošíkova 1248/7
142 00 Praha 4 - Krč
tel: 241 725 035
fax: 241 725 035

Emeritní docent České zemědělské univerzity v Praze
Kamýcká 129
165 21 Praha 6 - Suchbátka
e-mail: cibulka@bohem-net.cz

Czinege Pavel Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Souhradí 189
390 01 Tábor - Čelkovice

.A.S.A., spol. s r.o.
Ďáblická 791/89
182 00 Praha 8
tel: 266 055 510
fax: 266 055 501
e-mail: cz@asa-cz.cz

Čapek Ondřej Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Kovanecká 2308/17
190 00 Praha 9
e-mail: o.capek@volny.cz

Pragoprojekt, a.s.
K Ryšánce 1668/16
147 54 Praha 4
tel: 226 066 330, 739 327 228
fax: 226 066 119
e-mail: capek@pragoprojekt.cz

Čepelík Jan Mgr.
Platnost autorizace do: 6. 12. 2016
Seydlerova 2149/7
158 00 Praha 5
tel: 602 549 354
fax: 251 627 598

Černá Jarmila Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Jana Masaryka 1361
500 12 Hradec Králové
tel: 732 994 593

Čížek Jiří RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Na Bělci 494
154 00 Praha 5
tel: 605 591 336
e-mail: cizkovi.jm@seznam.cz

Čuchal Zdeněk Ing.
Platnost autorizace do: 15. 11. 2017
Hrnčíře 44
584 01 Ledec nad Sázavou
tel: 602 116 317

Čurnová Alexandra Ing.
Platnost autorizace do: 25. 5. 2020
Vrbová 14
373 16 České Budějovice

Dřevíkovský Jan Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Městské sady 666
284 01 Kutná Hora
tel: 322 320 541

Dufek Jiří Mgr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Vranov 94
664 32 Vranov u Brna
tel: 541 239 248, 728 919 248

Dušková Markéta Mgr.
Platnost autorizace do: 17. 4. 2018
Heřmánková 2212/B
250 01 Brandýs nad Labem
tel: 724 778 729
e-mail: duskova.marketa@centrum.cz

Mgr. Jan Čepelík - IČO: 73763101
Seydlerova 2149/7
158 00 Praha 5
tel: 602 549 354, 251 627 598
e-mail: cepelik@seznam.cz

Česká inspekce životního prostředí,
Oblastní inspektorát Hradec Králové
Resslova 1229
500 02 Hradec Králové
tel: 495 773 406, 731 405 209
e-mail: cerna@hk.cizp.cz

Ochrana podzemních vod, s.r.o., Praha
Bělohorská 31
169 00 Praha 6
tel: 220 515 042
fax: 233 352 664
e-mail: opv@opv.cz, cizek.j@opv.cz

GANES, s.r.o.
Marie Majerové 1152
584 01 Ledec nad Sázavou
tel: 569 713 244
fax: 569 726 041
e-mail: cuchal@ganes.cz; ganes@ganes.cz

EIA SERVIS s.r.o.
U Malše 20
370 01 České Budějovice
tel: 386 354 942, 606 687 268
fax: 386 354 946
e-mail: curnova@eiaservis.cz

Ing. Jan Dřevíkovský
Městské sady 666
284 01 Kutná Hora
tel: 322 320 541, 605 271 142
e-mail: drevikovsky@seznam.cz

MOTRAN Research, s.r.o.
Vranov 94
664 32 Vranov u Brna
tel: 541 239 248
e-mail: jiri.dufek@motran.info

Heřmánková 2212/B
250 01 Brandýs nad Labem
tel: 274 784 927-9
fax: 724 778 729

Dvořáková Irena RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Slezská 549
537 05 Chrudim
tel: 605 762 872

Eminger Stanislav Ing., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Čelakovského 487
Hradec Králové 500 02
tel: 602 185 047

Fencel Jiří Ing., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Matjuchinova 1218
Praha 5 156 00
tel: 257 922 075, mob: 721 605 831
e-mail: jiri_fencel@volny.cz

Fereš Jaroslav Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Kardašovská 670/15
198 00 Praha 9 - Hloubětín

Fiala Zdeněk Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Vaculíkova 5
638 00 Brno
tel: 603 322 567
e-mail: fiala.bo@seznam.cz

Filipová Lenka RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Lískovec 244
738 01 Frýdek-Místek
tel: 602 618 043

Fitz Kateřina Ing., (Suchá)
Platnost autorizace do: 22. 5. 2018
Kovaříkova 7/1145
152 00 Praha 5
tel: 604 499 071, 602 277 624
e-mail: k.sucha@email.cz, k.fitz@email.cz

Fojtík Stanislav RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Sluneční 429
273 64 Doksy okr. Kladna
tel: 312 267 493, 603 731 784

Forint Pavel Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Žitomířská 39
101 00 Praha 10

Franče Josef Ing., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Jasmínová 2699/57
+ provozovna: Jarošov nad Nežárkou č.p. 106

RNDr. Irena Dvořáková E-AUDIT
Slezská 549
537 05 Chrudim
tel: 605 762 872
e-mail: eaudit@seznam.cz

EMPLA AG, spol. s r.o.
Za Škodovkou 305
Hradec Králové 503 11
tel: 495 218 875
fax: 495 217 499
e-mail: empla@empla.cz; emniger@empla.cz

emeritní pracovník MŽP
Vršovická 65
100 10 Praha 10 - Vršovice
tel: 602 347 876

Český institut pro akreditaci, o.p.s.
Okružní 31
638 00 Brno
tel: 724 797 755 545 555 404
e-mail: fiala@cai.cz

Lískovec 244
738 01 Frýdek-Místek
tel: 602 618 043
e-mail: krachat@seznam.cz

Star, a.s.
Třebohostická 14
100 31 Praha 5 - Hlubočepy
tel: 261 305 376
fax: 261 305 238
e-mail: katerina.sucha@star.cz

RNDr. Stanislav Fojtík, OSVČ
Sluneční 429
273 64 Doksy okr. Kladna
tel: 312 276 493, 603 731 784
e-mail: sfojtik@iol.cz

Ing. Pavel Forint-porad. v oboru ekolog.
Okružní 2081
470 01 Česká Lípa

Ing. Josef Franče, CSc. - GTS
Jasmínová 2699/57
106 00 Praha 10
tel: 384 396 338, 607 858 701

PSC: 378 41
106 00 Praha 10
tel: 384 396 338, 607 858 701
fax: 384 396 338

fax: 384 396 338
e-mail: france.gts@seznam.cz

Frélich Zdeněk Mgr.
Platnost autorizace do: 30. 6. 2019
Kolářská 1
746 01 Opava
tel: 777 024 136
e-mail: zdenek-f@email.cz

EKOTOXA, s.r.o.
Fišova 7
602 00 Brno - Černá Pole
tel: 558 900 010

Frola František Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Štefánikova 314/13
500 11 Hradec Králové 11
tel: 491 021 905

FROLAPROJEKT Ing. F. Frola
Štefánikova 314/13
500 11 Hradec Králové 11
tel: 732 476 593, 491 021 905 (večer)
e-mail: f.frola@seznam.cz

Gemela Jan Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Lichnov 147
793 15 Lichnov u Bruntálu
tel: 554 643 155, 777 826 858
e-mail: gemela@infodomovina.cz

OSVČ

Götthans Petr Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Kosmonautů 1028/7
779 00 Olomouc
tel: 602 526 415

Ing. Petr Götthans
Kosmonautů 1028/7
779 00 Olomouc
tel: 602 526 415
e-mail: petr@gotthans.cz

Gresl Josef Ing.
Platnost autorizace do: 17. 7. 2017
Podvesná XI/6470
760 01 Zlín
tel: 774 678 208
e-mail: josef.gresl@gmail.com

EKOME, spol. s r.o.
Tečovská 257
763 02 Zlín - Malenovice
tel: 774 678 208
e-mail: gresl@ekome.cz

Grúz Jiří RNDr.
Platnost autorizace do: 28. 11. 2018
U Stavů 138
783 14 Bohuňovice
tel: 585 881 089

Ecological Consulting, a.s.
Na Střelnici 48
779 00 Olomouc
tel: 585 203 166
fax: 585 203 169
e-mail: jiri.gruz@ecological.cz

Hadaš Lubomír MUDr., Ph.D.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Drahoš 3
534 01 Holice
e-mail: lubomir.hadas@seznam.cz

MUDr. Lubomír Hadaš
Drahoš 3
534 01 Holice
tel: 605 714 948

Hammer Václav Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Podkovářská 6
190 00 Praha 9 - Vinoř
tel: 286 857 454

EKOSYSTEM, spol. s r.o.
Podkovářská 6
190 00 Praha 9
tel: 222 531 608
fax: 222 531 639
e-mail: hammer@ekosystem.cz

Hána Willy Ing. arch., CSc.

ATELIER URBIA - Ing. Arch. Willy Hána, CSc.

Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Sládkovičova 1266
142 00 Praha 4

Sládkovičova 1266
142 00 Praha 4
tel: 222 743 138, 602 788 618
fax: 222 743 138
e-mail: willy.hana@i-line.cz

Hanslík Aleš Ing.
Platnost autorizace do: 24. 7. 2017
Vladislava Vančury 424/44
748 01 Hlučín
tel: 607 606 115, 739 064 455
e-mail: A.Hanslik@seznam.cz

DOPRAVOPROJEKT Ostrava spol. s r.o.
Masarykovo nám. 5/5
702 00 Ostrava - Moravská Ostrava
tel: 595 132 049
e-mail: A.Hanslik@dpova.cz

Hanzlíček Jiří RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Nad cihelnou 14
147 00 Praha 4
261 221 961, 603 292 040
e-mail: hanzlicekj@volny.cz
Hanzlíčková Eugénie Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Nad cihelnou 14
147 00 Praha 4
tel: 261 221 961, 602 448 113

CZ BIJO, a.s.
Tiskařská 10
108 00 Praha 10
tel: 234 054 124, 602 448 113
e-mail: ehanzlickova@bijo.cz

Havel Jiří Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Dolní 21/5
591 01 Žďár nad Sázavou
tel: 737 657 975

Henyšová Hana Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Slavětín 20
582 63 Ždírec nad Doubravou
tel: 606 406 452

Ing. Hana Henyšová; OSVČ
Stavbařů 1366/3
350 02 Cheb
tel: 606 406 452
e-mail: henysova.h@seznam.cz

Hezina František Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Na Folimance 2154/17
120 00 Praha 2
e-mail: naturchem@seznam.cz

NATURCHEM s.r.o.
Ledečská 3015
580 01 Havlíčkův Brod
tel: 910 440 137
tel: 603 216 983, 774 100 570
e-mail: hezina@naturchem.cz

Hladká Kateřina Ing., Ph.D.
Platnost autorizace do: 8. 3. 2016
Hrádková 2362
190 16 Praha 9
tel: 732 369 388
e-mail: katerina.hladka@centrum.cz

SUDOP PRAHA, a.s.
Olšanská 1a
130 00 Praha 3
tel: 267 094 115
fax: 267 094 212
e-mail: katerina.hladka@sudop.cz

Hoffman René Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Ladova 324, Čeperka
533 45 p. Opatovice nad Labem
tel: 602 212 877

INGTOP, s.r.o.
Ladova 324, Čeperka
533 45 p. Opatovice nad Labem
tel: 466 944 243
fax: 466 944 243

Horák Jan RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
K Rukavičkárně 374

SCES-Group, spol. s r.o.
Petrská 1178
110 00 Praha

120 01 Praha - Klánovice

tel: 475 201 113
e-mail: sekretariat@scs.cz

Horníček Karel Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Blešnovská 873
190 14 Praha 9
tel: 281 960 133
e-mail: karel.hornicek@volny.cz

Blešnovská 873
190 14 Praha 9
tel: 724 315 064

Hosnedl Petr Ing.
Platnost autorizace do: 18. 12. 2018
Perunova 7
130 00 Praha 3
tel: 606 754 759
tel: 242 486 783
e-mail: hosnedl@email.cz

Ing. Petr Hosnedl; IČ: 690 11 265
Perunova 7
130 00 Praha 3
tel: 606 754 759
fax: 242 486 783
e-mail: hosnedl@enfis.cz

Houdek Karel Mgr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Nádražní 149
262 91 Kosova Hora
tel: 602 298 795
e-mail: Houdek52@gmail.com

Česká zemědělská univerzita Praha,
Fakulta lesnická a environmentální
Lindavská 785
181 21 Praha 8
tel: 602 298 795
e-mail: houdek@knc.czu.cz

Hrabal Jaroslav RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Bratří Čapků 2870
470 01 Česká Lípa
tel: 602 144 732

MEGA, a.s.
Drahobejlova 1452/54
190 00 Praha 9
tel: 487 888 111
fax: 487 888 102
e-mail: audit@mega.cz

Hrdina Pavel RNDr., Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Hradební 11
370 01 České Budějovice
tel: 602 104 380

REKKA, s.r.o.
Novohradská 3
370 01 České Budějovice
tel: 602 104 380, 387 240 854
e-mail: pavel.hrdina@avecz.cz

Hrouzek Stanislav Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Svatopluka Čecha 2612/7
767 01 Kroměříž
e-mail: vegi.km@volny.cz

VEGI, s.r.o.
Obvodová 3469
767 01 Kroměříž
tel: 573 331 561-2
fax: 573 339 450

Hujsl Jan RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Mlýnská 4
362 33 Hroznětín
tel: 739 541 014

Sedlecký Kaolin, a.s.
č.p. 167
362 26 Božičany
tel: 353 366 181
fax: 353 366 150
e-mail: hujsl@sedlecky-kaolin.cz

Hurt Robert Karel Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Pionýrů 829/4
708 00 Ostrava 8 - Poruba
tel: 595 173 916

Technoprojekt, a.s.
Havlíčkovu nábřeží 38
730 16 Ostrava
tel: 597 464 212
fax: 597 464 183
e-mail: karel.hurt@technoprojekt.cz

Hyžík Jaroslav prof., Ing., Ph.D.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
U Uranie 15
170 00 Praha 7
tel: 220 876 217

Charouzek Josef Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Menhartova 1559
393 01 Pelhřimov
tel: 565 323 942, 602 476 567
fax: 565 323 942

Charouzek Josef Ing. ml.
Platnost autorizace do: 29. 4. 2019
Menhartova 1559
393 01 Pelhřimov
tel: 606 765 571

Chmelař Jaroslav RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Čapkova 1063
592 31 Nové Město na Moravě
tel: 566 618 384
fax: 566 618 384
e-mail: jaroslav-chmelar@quick.cz,
chmelarovi@tiscali.cz

Chudárek Tomáš Mgr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Šumavská 5
602 00 Brno
tel: 606 759 745

Jäger Ondřej RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Socháňova 1133/3
163 00 Praha 6 - Řepy
tel: 274 822 017, 604 202 668
fax: 274 822 017

Janáčková Eva Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Voříškova 21
623 00 Brno - Kohoutovice
tel: 547 382 560, 774 110 651

Jareš Radek Mgr.
Platnost autorizace do: 18. 1. 2016
Radimského 942
280 02 Kolín
tel: 774 276 380
e-mail: radek.jares@volny.cz

E.I.C., spol. s r.o.
Modřínová 10
182 00 Praha 8
tel: 286 589 061, 602 279 711
fax: 286 581 829
e-mail: hyzik@eiconsult.eu

Charouzek
Menhartova 1559
393 01 Pelhřimov
tel: 565 323 942, 602 476 567
fax: 565 323 942
e-mail: jcharouzek@email.cz

GET s.r.o.
Perucká 2540/11a
120 00 Praha 2
tel: 233 370 741
fax: 233 372 730
e-mail: charouzek@get.cz

RNDr. Jaroslav Chmelař
Čapkova 1063
592 31 Nové Město na Moravě
tel: 566 618 384, 732 279 381
fax: 566 618 384

SITA CZ, a.s.
Španělská 2
120 00 Praha 2
tel: 544 425 012
fax: 544 425 022
e-mail: tomas.chudarek@sita.cz

AQH, s.r.o.
Frýdlantská 1310/23
182 00 Praha 8
e-mail: jager@aqh.cz, aqh@aqh.cz

CB&I Lummus
Milady Horákové 13
656 80 Brno
tel: 545 517 395
fax: 545 517 425
e-mail: eva.janackova@cbi.com

ATEM - Ateliér ekologických modelů
Hvožd'anská 3
148 01 Praha 4
tel: 271 192 130, 774 276 380
e-mail: jares@atem.cz

Jerie Roman RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Holubkova 3098/2
106 00 Praha 10
tel: 602 208 563

AVE CZ odpadové hospodářství, s.r.o.
Pražská 1321/38 a
102 00 Praha 10
tel: 602 208 563
e-mail: roman.jerie@avecz.cz

Jesch Josef Ing., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Třískalova 22
638 00 Brno
tel: 545 222 288, 603 179 476
fax: 545 222 288
e-mail: ekologie_brno@email.cz

Jurnečková Romana Mgr.
Platnost autorizace do: 5. 2. 2018
Merhautova 986/111
613 00 Brno
tel: 548 125 603; 545 217 176

GEOTEST, a.s.
Šmahova 1244/112
627 00 Brno
tel: 548 125 323; 607 548 176
e-mail: Jurneckova@geotest.cz

Kabele Jaroslav Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Kloboučnická 1697/25
140 00 Praha 4 - Nusle
tel: 732 339 186
e-mail: kabele.j@seznam.cz

Hydroprojekt CZ, a.s.
Táborská 31
140 16 Praha 4
tel: 261 102 441, 724 032 029
fax: 261 215 186
e-mail: jaroslav.kabele@hydroprojekt.cz

Kačírek František Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Tuřice 32
294 74 Předměřice nad Jizerou
tel: 326 313 387
e-mail: kakaturice@seznam.cz

Ing. František Kačírek KA*KA, projektový atelier Tuřice
Tuřice 32
294 74 Předměřice nad Jizerou
tel: 606 636 002

Kadlecová Renáta RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Bernolákova 1226
140 00 Praha 4 - Krč

Český geologický ústav
Klárov 3/131
118 21 Praha 1

Kadlecová Zuzana RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Stříbrná 549
760 01 Zlín - Kudlov
e-mail: zuzana.kadlecova@gmail.com

RNDr. ZUZANA KADLECOVÁ
nám T. G. Masaryka 2433
760 01 Zlín
tel: 577 012 292
fax: 577 012 292

Kalous Jaroslav Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Ostrovačická 13
641 00 Brno
tel: 777 344 443
e-mail: kaloussenior@seznam.cz

SEPARA EKO, s.r.o.
Pražská 156
642 00 Brno
tel: 777 344 443, 541 212 124
fax: 541 212 124
e-mail: kalous@separaeko.cz

Kašpar Alan Mgr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Dolní Jasenka 774
755 01 Vsetín
tel: 725 684 999
e-mail: alan.kaspar@seznam.cz

Mgr. Alan Kašpar
Dolní Jasenka 774
755 01 Vsetín
tel: 725 684 999

Kašpar František Ing.
Platnost autorizace do: 7. 12. 2019
Klenovka 35
535 01 Přelouč
tel: 466 953 792
e-mail: frant.kaspar@seznam.cz

Ing. František Kašpar
Klenovka 35
535 01 Přelouč
tel: 466 953 792, 723 304 727

Kebrt Miroslav RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Oldřichova 43
128 00 Praha 2
fax: 272 764 608

ATE CR, a.s.
Záběhlický zámek, Za Potokem 46/4
106 00 Praha 10
tel: 272 760 045

Kijonka Antonín Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Hoblíkova 30
613 00 Brno
tel: 530 313 960

CB&I Lummus
Milady Horákové 13
656 80 Brno
tel: 545 517 360
fax: 545 517 499
e-mail: akijonka@cbi.com

Kiszová Radmila Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Libhošť 455
742 57 Libhošť
tel: 556 745 788

Libhošť 455
742 57 Libhošť
tel: 602 524 698
e-mail: rkiszova@seznam.cz

Klepalová Dana Mgr.
Platnost autorizace do: 19. 6. 2018
Růžičkova 32, Radonice
250 73 Jenštejn
tel: 606 924 638
e-mail: d.klepalova@seznam.cz

Klicpera Jiří Ing., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Gočárova 615
533 41 Lázně Bohdaneč
tel: 466 921 106
fax: 466 921 106
e-mail: klicpera@iol.cz

Ing. Karel Kolář
Nad Sokolovnou 874
463 12 Liberec
tel: 607 187 757
e-mail: ekoline.lbc@tiscali.cz

Kolářová Hana Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Nad Sokolovnou 874
463 12 Liberec Vesec
tel: 731 405 230

Česká inspekce ŽP
tř. 1. máje 26
460 01 Liberec 2
tel: 485 340 700
fax: 485 340 711
e-mail: kolarovahana@lb.cizp.cz

Konečná Květoslava Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Lesní 2581

ENVIKON, s.r.o.
Lesní 2581
470 01 Česká Lípa

470 01 Česká Lípa
tel: 603 217 985

tel: 484 846 512, 603 217 985, 604 287 351
fax: 484 846 512
e-mail: envikon@envikon.cz

Konečný Josef Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Šrámkova 481
763 02 Zlín 4
tel: 577 103 578
e-mail: enviproteko@avonet.cz

OSVČ
Šrámkova 481
763 02 Zlín 4
tel: 577 103 578
fax: 577 103 578

Konopásek Václav Ing., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Špačková 1005/17
165 00 Praha 6 - Suchbát
tel: 233 920 195, 233 920 196, 603 460 140
e-mail: vaclav.konopasek@seznam.cz

Koppová Hana RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Na nivách 281
783 91 Uničov
tel: 603 840 206
e-mail: h.koppova@seznam.cz

AQUATEST, a.s., divize Olomouc
Na Vozovce 36
779 00 Olomouc
tel: 581 041 831
fax: 581 041 815
e-mail: olomouc@aquatest.cz

Kovář Roman Dr., Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Na Dlouhém lánu 16
160 00 Praha 6

VIA service, s.r.o.
Dědinská 29
161 00 Praha 6
tel: 606 569 963
e-mail: via.service@seznam.cz

Kovář Stanislav Ing., arch., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Jeremiášova 14
370 01 České Budějovice
tel: 387 319 890
fax: 387 319 246

A-SPEKTRUM, s.r.o.
Jeremiášova 14
370 01 České Budějovice
tel: 387 422 890
fax: 387 319 246
e-mail: aspektum@volny.cz

Krajíček Libor RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Aubrechtové 3108/4
106 00 Praha 10
tel: 724 047 422

Atelier T-plan, s.r.o.
Na Šachtě 497/9
170 00 Praha 7 - Holešovice
tel: 220 873 087
fax: 220 877 240
e-mail: krajicek@t-plan.cz

Král Jan Ing.
Platnost autorizace do: 12. 3. 2018
Pod Pekařkou 1088/31
147 00 Praha 4
tel: 602 166 066

JK envi s.r.o.
Vyšehradská 320/49
128 00 Praha 2
tel: 221 979 382
fax: 221 979 381
e-mail: kral@jkenvi.cz; kral@pruzkum.cz

Kratochvíl František RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Poštovní 14
594 01 Velké Meziříčí
tel: 566 523 650

RNDr. František Kratochvíl - Geologické služby
Poštovní 14
594 01 Velké Meziříčí
tel: 731 575 739
fax: 566 520 355
e-mail: kratochvil11@quick.cz

Krejčová Jitka Ing.
Platnost autorizace do: 22. 5. 2018
Lucemburská 43
130 00 Praha 3
tel: 736 622 641

Krivanka Ondřej Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Tylova 993
436 01 Litvínov
tel: 733 124 181
e-mail: krivanka.ondrej@seznam.cz

Krkoška Čestmír Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Staroveská 154/129
724 00 Ostrava - Proskovice
tel: 596 768 188

Křivanec Jan RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Jižní 3/1421
360 01 Karlovy Vary
tel: 603 293 697
e-mail: j.krivanec@centrum.cz

Křivka Vladimír Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Martinská 4
301 00 Plzeň

Kubát Jiří Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Družstevní 274
261 01 Příbram
tel: 724 322 283

Kuběna Oldřich RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
U Byniny 634
757 01 Valašské Meziříčí
tel: 724 010 607
e-mail: o.kubena@post.cz

Kubešová Alena Mgr., PhD.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Závist 1159
156 00 Praha 5 - Zbraslav
tel: 244 402 740

Kučera Miloslav RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Hodky 55
463 51 Světlá pod Ještědem
tel: 603 267 842
e-mail: kucera.miloslav@quick.cz

SOM, s.r.o.
Pražská 900
252 10 Mníšek pod Brdy
tel: 318 591 770
e-mail: krejcova@sommnisek.cz

HYDROPROJEKT CZ a.s., OZ Ostrava
Varenská 49
729 02 Ostrava
tel: 596 638 329
fax: 596 638 328
e-mail: cestmir.krkoska@hydroprojekt.cz

RNDr. JAN KŘIVANEC - EKOSLUŽBY
Nákladní 11
360 05 Karlovy Vary
tel: 603 293 697, 353 563 963

Ing. Vladimír Křivka
Doudlevecká 495/22
301 00 Plzeň
tel: 377 233 055, 604 201 252
fax: 377 237 560
e-mail: krivka@top.cz, vladimir.krivka@enima.cz

DIAMO, státní podnik, Správa uranových ložisek o.z.
28. října 184
261 13 Příbram VII
tel: 318 644 199
fax: 318 644 148
e-mail: Kubat@diamo.cz

DEZA, a.s., Valašské Meziříčí
Masarykova 753
757 28 Valašské Meziříčí
tel: 571 692 601
fax: 571 611 546
e-mail: o.kubena@deza.cz

Závist 1159
156 00 Praha 5 - Zbraslav
tel: 724 039 528
e-mail: alena.kubesova@seznam.cz

ENVIGEA, s.r.o.
Jánská 864/4
480 01 Liberec
tel: 485 104 123
fax: 485 148 522
e-mail: mbox@envigea.com

Kučera Petr doc., Ing., PhD.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Prokofjevova 2
623 00 Brno
tel: 547 382 958

Kučerová Andrea Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Osiková 1844
500 08 Hradec Králové
tel: 602 191 910
e-mail: and.kucerova@seznam.cz

Kučírek Pavel Mgr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Dobiášova 863
460 06 Liberec
tel: 485 131 549,724 953 520
e-mail: p.kucirek@tiscali.cz

Kuk Richard Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Hrabáková 11/1969
148 00 Praha 4

Kulík Petr Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
T. G. Masaryka 503
738 01 Frýdek-Místek
tel: 736 285 444
e-mail: jolana.crhakova@seznam.cz

Kydliček Jiří Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Vstiš 45
334 41 Dobřany
tel: 604 951 221
e-mail: jirikydlcek@centrum.cz

Ládyš Libor Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Kubelíkova 8
130 00 Praha 3

Landa Ivan doc. RNDr., Ing., DrSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Točník 14
267 53 Žebrák
e-mail: envisan-horovice@quick.cz

Lapčík Vladimír Prof., Ing., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
K Odře 67/10
700 30 Ostrava – Výškovice
tel: 596 744 750

Prokofjevova 2
623 00 Brno
tel: 603 148 813
e-mail: kucera@ekodilna.cz

OSVČ

PUDIS, a.s.
Nad Vodovodem 2/3258
100 31 Praha 10
tel: 602 662 530
fax: 267 004 273
e-mail: richard.kuk@pudis.cz

T. G. Masaryka 503
738 01 Frýdek-Místek
tel: 736 285 444

Environment Work
Vstiš 45 - Wachtlův mlýn
334 41 Dobřany
tel: 604 951 221

EKOLA group, spol. s r.o.
Mistrovská 4
108 00 Praha 10
tel: 274 784 927 - 9
fax: 274 772 002
e-mail: libor.ladys@ekolagroup.cz

ENVISAN, s.r.o.
Točník 14
267 53 Žebrák
tel: 602 363 541

VŠB - Technická univerzita Ostrava
17. listopadu 15
708 33 Ostrava - Poruba
tel: 597 325 289
e-mail: vladimir.lapcik@vsb.cz

fax: 596 744 750
e-mail: lapcik.lapeko@iex.cz

Lázníčka Vladimír Ing., PhD.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Vojtova 3
639 00 Brno
tel: 608 624 949

Lenz Stanislav RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Střimelická 2
141 00 Praha 4

Lepka Miroslav Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Gruzínská 511/1
625 00 Brno
tel: 777 230 846
e-mail: lepka@enving.cz

Licková Gabriela Mgr., RNDr. PhD.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Blanická 20
350 02 Cheb
tel: 777 293 278
fax: 354 436 299

Lodr Jiří Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Rovná 84
362 63 Dalovice
tel: 604 201 118
fax: 353 220 181
e-mail: jiri.lodr@volny.cz

Lorencová Hana Ing., PhD.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Oblouková 1861
438 01 Žatec
tel: 415 711 254
e-mail: lorion@post.cz

Löw Jiří doc., Ing., arch.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Vranovská 102
614 00 Brno
723 948 742
e-mail: lowapol@lowapol.cz

Ludvík Vladimír RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Šafaříkova 484
500 02 Hradec Králové
tel: 603 224 626

Mendelova univerzita v Brně
Zemědělská 1
613 00 Brno
tel: 608 624 949
e-mail: vladimir.laznicka@gmail.com

Tebodin Czech Republic, s.r.o.
Prvního Pluku 20
186 59 Praha 8
tel: 251 038 300
e-mail: s.lenz@tebodin.cz

ENVING, spol. s r.o.
Staňkova 557/18a
602 00 Brno
tel: 541 240 857, 549 210 356, 603 917 090
fax: 541 240 857, 549 210 356
e-mail: enving@enving.cz

MISOT, s.r.o.
Blanická 20
350 02 Cheb
tel: 354 436 299
fax: 354 436 299
e-mail: lickova@misot.net

Ředitelství silnic a dálnic ČR, správa Karlovy Vary
Závodní 369/82
360 06 Karlovy Vary
tel: 725 051 820
fax: 353 240 271
e-mail: jiri.lodr@rsd.cz

Severní energetická a.s.
Václava Řezáče 315
434 67 Most
tel: 476 205 311, 602 489 673
e-mail: h.lorencova@sev-en.cz

Löw & spol., s.r.o.
Vranovská 102
614 00 Brno
tel: 545 576 250, 545 575 250
fax: 545 576 250

EKOTEAM
Veverkova 1343
500 02 Hradec Králové
tel: 498 500 363, 603 224 626
fax: 498 500 320
e-mail: ekoteam@atlas.cz

Lundáková Ivana Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Obory 95
263 01 Dobříš
tel: 604 255 536

Středisko odpadů Mníšek, s.r.o.
Pražská 900
252 10 Mníšek pod Brdy
tel: 318 591 770
fax: 318 591 772
e-mail: lundakova@sommnisek.cz

Lusková Olga RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Dubnice 124
471 26 Dubnice
tel: 603 297 123
e-mail: luskova@seznam.cz

Magera Albín Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Studentská 3/1556
736 01 Havířov – Podlesí
tel: 603 441 291
e-mail: amagera@seznam.cz

Macháček Milan RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Holíkova 3834/71
586 01 Jihlava
tel: 603 891 284

RNDr. Milan Macháček – EKOEX Jihlava
Holíkova 3834/71
586 01 Jihlava
tel: 567 308 871, 603 891 284
e-mail: ekoex@iol.cz

Makohuzová Zdenka Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Ostravice 800
739 14 Ostravice
tel: 558 636 970
e-mail: a-vital@volny.cz

A - VITAL Ing. Zdenka Makohuzová, s. r.o.
Bohumínská 61
710 00 Ostrava 1
tel: 596 241 754

Maňour Jiří prom.geol., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Sládkovičova 1306/11
142 00 Praha 4
tel: 777 104 128
e-mail: jirimanour@email.cz

GEIA
Sládkovičova 1306/11
142 00 Praha 4
tel: 777 104 128, 241 724 014

Mareček Jan prof., Ing., DrSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Helfertova 22
613 00 Brno
tel: 777 733 607

Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně
Zemědělská 1
613 00 Brno
tel: 545 132 306
fax: 545 132 368
e-mail: marecekj@mendelu.cz

Marek Jan RNDr., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Korandova 8
147 00 Praha 4
tel: 241 727 498, 602 584 977

Arcadis Geotechnika a.s., Přírodovědecká fakulta UK
Korandova 8
147 00 Praha 4
tel: 221 951 556, 234 654 224
fax: 234 654 232
e-mail: marek@geotechnika.cz

Marek Jan RNDr., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Korandova 8
147 00 Praha 4

1. Arcadis Geotechnika a.s (viz adresa níže)....
2. Přírodovědecká fakulta UK, ústav hydrogeologie,
inženýrské geologie a užité geofyziky
Korandova 8

tel: 241 727 498, 602 584 977

Marek Jiří Dr., Ing.
Platnost autorizace do: 9. 7. 2017
Na Větrníku 1208
537 05 Chrudim

Marek Josef Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Ciolokovského 847/7
161 00 Praha 6
tel: 737 738 433
fax: 220 105 215

Marek Přemysl RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Štěchovická 14/1858
100 00 Praha 10
e-mail: PremyslMarek@seznam.cz

Martan Pavel Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Strmá 1046
686 05 Uherské Hradiště
tel: 572 579 765
e-mail: pavel.martan@hitech.cz

Martinovský Václav Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Jáchymovská 277/14
460 10 Liberec 10
tel: 485 150 186
fax: 480 150 186

Martiš Miroslav RNDr., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Mánesova 7/1087
251 01 Říčany
e-mail: martis@ri.ipex.cz, martis.m@quick.cz

Mertl Alexandr Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Trstěnice č. p. 106
569 57 Trstěnice u Litomyšle
tel: 777 903 767
e-mail: mertl@iol.cz

Michele Libor Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Sychrov 14
621 00 Brno
tel: 603 155 904

147 00 Praha 4
tel: 221 951 556, 234 654 224
fax: 234 654 232
e-mail: marek@geotechnika.cz

Vodní zdroje Ekomonitor, s.r.o.
Píšťovy 820
537 01 Chrudim
tel: 469 682 303-05
fax: 469 682 310
e-mail: marek@ekomonitor.cz

Ing. Josef Marek - PROEKO
Lužná 2a
160 00 Praha 6
tel: 220 105 215, 737 738 433
fax: 220 105 215
e-mail: marek-proeko@volny.cz

MOTT MACDONALD Praha, spol. s r.o.
Národní 984/15
110 00 Praha 1
tel: 224 052 072, 221 412 800
fax: 221 412 810 (70)
e-mail: premysl.marek@mottmac.cz

Agroprojekta, spol. s r.o.
Na Splávku 1182
686 01 Uherské Hradiště
tel: 572 556 608
e-mail: pavel.martan@agroprojekta.cz,
martan@agroprojekta.cz

MARTINOVSKÝ-SVHF, LIBEREC
Nitranská 418
460 01 Liberec
tel: 603 834 867
e-mail: martinovsky@svhf.cz

Ústav aplikované ekologie LF ČZU
nám. Smiřických 1
281 63 Kostelec nad Černými lesy
tel: 321 694 500
fax: 321 694 500
e-mail: martis@kostelec.czu.cz

Ing. Alexandr Mertl - Ekologické inženýrství
Trstěnice č. p. 106
569 57 Trstěnice u Litomyšle
tel: 461 634 530
fax: 431 634 530

AQUA ENVIRO, s.r.o.
Ječná 1321/29a
621 00 Brno
tel: 541 634 258
fax: 541 634 392
e-mail: michele@aquaenviro.cz

Mikyška Cyril Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Nad pískovnou 50
140 00 Praha 4

Mitev Pavel Ing.
Platnost autorizace do: 20. 8. 2017
Barvičova 33
602 00 Brno
tel: 543 247 920

Moravcová Olga Mgr., Ph.D.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Dykova 13
101 00 Praha 10

Morávková Milena Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Nevanova 1069/37
163 00 Praha 6 – Řepy
tel: 235 311 346
e-mail: milmoravkova@volny.cz

Morvicová Ludmila RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Wolkerova 287/3
250 91 Zeleneč
tel: 736 603 126

Motl Luboš Mgr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Louhická 139
435 42 Litvínov – Hamr

Mudra Pavel Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
U Klavírky 1311/10
150 00 Praha 5 - Smíchov
tel: 251 563 264
e-mail: mudra@seznam.cz

Müller Pavel doc., RNDr., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Havraní 18
618 00 Brno
tel: 602 789 397
e-mail: muller51@quick.cz

Musiol Pavel Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Velhartice 183
341 42 Kolinec

Atelier životního prostředí
Braunerova 1681
252 63 Roztoky u Prahy
tel: 220 911 419
fax: 220 911 803
e-mail: info@azp-company.com

AMEC s.r.o.
Křenová 58
602 00 Brno
tel: 543 428 311
e-mail: mitev@amec.cz

Česká geologická služba
Klárov 3
118 21 Praha 1
tel: 257 089 445, 724 975 866
fax: 257 089 500
e-mail: olga.moravcova@geology.cz

Ing. Milena Morávková –
Projektová a poradenská činnost v oblasti ekologie
Nevanova 1069/37
163 00 Praha 6 - Řepy
tel: 235 311 346

PETER MORVIC - EKO GEO
Wolkerova 3
250 91 Zeleneč
tel: 776 680 933
e-mail: morvic@volny.cz

Environmentální a ekologické služby, s.r.o.
Jiráskova 413
436 01 Litvínov
tel: 417 633 256, 731 411 700
fax: 476 731 517
e-mail: info@ees-servis.cz

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, středisko Praha
U Šalamounky 41/769
158 00 Praha 5 - Košíře
tel: 602 205 602

Česká geologická služba, pobočka Brno
Leitnerova 22
658 69 Brno
tel: 543 429 246, 602 789 397
fax: 543 212 370
e-mail: muller@cgu.cz

Ing. Musiol, poradenské služby v oblasti ekologie
vč. provádění studií a projektů
Velhartice 183
341 42 Kolinec

tel: 376 584 636, 602 450 888, 603 500 778
 fax: 376 584 636
 e-mail: musiol.pavel@gmail.com

Mužík Radomír Mgr.
 Platnost autorizace do: 26. 05. 2015
 A. Barcala 30
 370 05 České Budějovice
 tel: 776 732 352
 e-mail: rmusa@seznam.cz

Mynář Petr Ing.
 Platnost autorizace: 31. 12. 2016
 Rekreační 240/7e Brno
 635 00 Brno
 tel: 603 223 591
 e-mail: mynar@atlas.cz

Navrátil Petr Ing., CSc.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Stavbařů 6
 466 01 Jablonec nad Nisou
 tel: 483 712 310

Nehyba Jaromír Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Luční 180
 503 03 Holohlavy Smiřice
 tel: 603 721 498
 e-mail: nehyba@lesprojekthk.cz

Nejezchlebová Ivana Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Sekerkovy Loučky 82, Mírová pod Kozákovem
 511 01 Turnov
 tel: 481 311 207, 737 214 244
 e-mail: nejezchi@gmail.com

Němečková Miluše Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Ořechová 626
 294 01 Benátky nad Jizerou
 tel: 776 133 015

Németh Juraj Ing., CSc.
 Platnost autorizace do: 21. 11. 2018
 Čechtín 32
 675 07 Čechtín, okr. Třebíč
 tel: 568 881 403, 723 965 654
 fax: 568 881 403
 e-mail: j.nemeth@seznam.cz

Nešpor Miroslav Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Na Zádole 211
 250 63 Veleň
 tel: 602 375 603
 e-mail: nesper.projekt@volny.cz

tel: 376 584 636, 602 450 888, 603 500 778
 fax: 376 584 636

EIA SERVIS s.r.o.
 U Malše 20
 370 01 České Budějovice

INVEK s.r.o.
 Vinohrady 998/46
 639 00 Brno
 tel: 546 211 349, 603 223 591
 e-mail: mynar@invek.cz

Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem,
 pob. Jablonec nad Nisou
 Jungmannova 10
 466 01 Jablonec nad Nisou
 tel: 484 849 792
 fax: 484 849 794
 e-mail: navratil.petr@uhul.cz

Lesprojekt Hradec Králové, s.r.o.
 Veverkova 1335
 500 02 Hradec Králové
 tel: 495 533 196
 e-mail: nehybamirek@seznam.cz

Ing. Miluše Němečková
 Ořechová 626
 294 71 Benátky nad Jizerou
 tel: 776 133 015
 e-mail: ekoplus@wired.cz

NÉMETH, s.r.o.
 Čechtín 32
 675 07 Čechtín
 tel: 568 881 403, 723 965 654
 fax: 568 881 403

Neumanová Jana Ing. (Svobodová)
Platnost autorizace do: 5. 11. 2017
Ostružinová 1966
252 28 Černošice
tel: 723 132 319

Nezval Martin Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Hornická 318
471 27 Stráž pod Ralskem

Novák Jiří Ing., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
nám. Svornosti 1
616 00 Brno
tel: 603 552 287, 530 344 568
fax: 530 344 568

Novák Milan RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Nad Manovkou 37
161 00 Praha 6

Novák Stanislav RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Prakšická 990
688 01 Uherský Brod
tel: 572 637 405, 603 545 773
fax: 572 637 405
e-mail: novak.zp@iol.cz

Novák Václav Mgr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2021
Hřbitovní 449
398 11 Protivín
tel: 382 252 017
e-mail: vaclav_novak@seznam.cz

Nováková Renata Ing.
Platnost autorizace do: 15. 6. 2016
Dvořákova 3802
276 01 Mělník

Novotný Libor Mgr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Resslova 1760/2
400 11 Ústí nad Labem
e-mail: nadmerna.obuv@volny.cz

Novotný Mojmír Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Wolkerova 935
500 02 Hradec Králové
tel: 773 207 176

OSVČ
Maková 2802/2
400 11 Ústí nad Labem
tel: 723 132 319
e-mail: jana.neumanova@mms.cz

RADON, v.o.s.
Revoluční 164
471 27 Stáž pod Ralskem
tel: 487 851 492, 602 285 621
fax: 487 851 492
e-mail: radon@comp.cz

Ekotechnika ® Brno
nám. Svornosti I
616 00 Brno
tel: 603 552 287, 530 344 568
fax: 530 344 568
e-mail: ekotechnika.brno@iex.cz, ekotechnika@sky.cz

Ochrana podzemních vod, s.r.o.
Bělohorská 31
169 00 Praha 6
tel: 220 515 042, 605 215 884
fax: 233 352 664
e-mail: novak.m@opv.cz

EGP Invest, spol. s r.o.
ul. Ant. Dvořáka 1707
688 01 Uherský Brod
tel: 572 632 127
fax: 572 632 127

Ekologické studie a projekty
Hřbitovní 449
398 11 Protivín
tel: 724 083 707

Profiodpady s.r.o.
Vřesová 3006
276 01 Mělník
tel: 725 794 872
e-mail: info@profiodpady.cz, novakova@profiodpady.cz

Libor Novotný, geologie, odpady, životní prostředí
Stará 62
400 01 Ústí nad Labem
tel: 602 154 748

TRANSCONSULT, s.r.o.
Nerudova 37
500 02 Hradec Králové
tel: 495 533 105
fax: 495 536 531

e-mail: mojma@centrum.cz

Nykles Karel RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Lesní 174/3
353 01 Mariánské Lázně
tel: 354 625 413

Obal Libor Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Sokolí 487/6
725 29 Ostrava – Petřkovice
tel: 602 418 360, 596 124 897

Obluk Václav Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Lékořicová 166
104 00 Praha
e-mail: vaclav.obluk@volny.cz

Obršál Zdeněk Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Tuněchody 114
537 01 Chrudim 1
tel: 469 632 568, 603 256 471
e-mail: zdenek.obrsal@seznam.cz

Obst Petr RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Vilémov 35
396 01 Humpolec
tel: 606 674 162

Ondrůšek Tomáš Mgr.
Platnost autorizace do: 12. 3. 2017
Nad Ostrůvkem 314
664 07 Pozořice
tel: 724 081 452
e-mail: tomas.ondrusek73@gmail.com

Paciorková Jarmila Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Turgeněvova 3
736 01 Havířov
tel: 602 749 482

Pačesná Daniela RNDr., PhD.
Platnost autorizace do: 30. 6. 2016
V Lukách 446/12
503 41 Hradec Králové
tel: 776 813 743
e-mail: dpacesna@seznam.cz

Pantoflíček Petr Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Přestavky u Čerčan č.p. 14
257 23 Přestavky u Čerčan

e-mail: novotny@transconsult.cz

Lesní 174/3
353 01 Mariánské Lázně
tel: 354 625 413
e-mail: ekologiam@o2active.cz

Technické služby ochrany ovzduší Ostrava, spol. s r.o.
Janáčkova 1020/7
702 00 Ostrava - Moravská Ostrava
tel: 596 124 897, 602 418 360
fax: 596 113 139
e-mail: l.obal@teso-ostrava.cz

Ing. Václav Obluk – OSVČ
Morseova 245
109 00 Praha
tel: 604 825 980

Petr Obst - G.L.I.
Havlíčkovo náměstí 839
396 01 Humpolec
e-mail: p.obst@gli.cz

Ing. Jarmila Paciorková - EPRO
U Statku 301/1
736 01 Havířov
tel: 602 749 482
fax: 596 818 570
e-mail: eproj@volny.cz

DP ECO-CONSULT s.r.o.
V Lukách 446/12
503 41 Hradec Králové
tel: 776 813 743
e-mail: dpacesna@eco-consult.cz

tel: 317 777 888, 602 331 975
 fax: 317 777 888
 e-mail: petrpanoflicek@quick.cz,
 petrpanoflicek@seznam.cz

Patrná Dana Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 U zvoníčky 10/7
 162 00 Praha 6
 tel: 720 179 752
 e-mail: mpatrna@tiscali.cz

Pavelka Tomáš Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Opavská 1124
 708 00 Ostrava - Poruba
 tel: 602 768 126
 e-mail: tpavelka@volny.cz

Pavliš Radko RNDr.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Urxova 295
 500 06 Hradec Králové
 tel: 495 268 903, 602 449 183
 e-mail: radko.pavlis@seznam.cz

Pechmanová Radka Mgr.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Studentská 93
 360 07 Karlovy Vary
 tel: 353 332 169, 723 303 239
 fax: 353 332 169
 e-mail: r.pechmanova@volny.cz

Pešková Hana Ing.
 Platnost autorizace do: 13. 1. 2016
 Kostelní 165
 381 01 Český Krumlov
 tel: 606 606 986
 e-mail: hanapeskova@email.cz

Peták Petr RNDr., CSc.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Na Hřebenkách 86
 150 00 Praha 5
 tel: 602 212 279
 e-mail: petak@praha5.net

Peterková Lucie, mgr., Ph.D.
 Platnost autorizace do: 25. 11. 2018
 Jeremiášova 16
 779 00 Olomouc
 tel: 774 855 694
 e-mail: peter.lucie@seznam.cz

Petira Oldřich Ing., CSc.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Hrubínova 1467
 500 02 Hradec Králové

Letiště Praha, s.p.
 K letišti 6/1019
 160 08 Praha 6
 tel: 220 111 809

Vodní zdroje Chrudim, spol. s r.o.
 U Vodárny 137
 537 01 Chrudim 2
 tel: 469 637 101
 fax: 469 630 401
 e-mail: vz@vz.cz

AQUATEST, a.s.
 nám. Dr. M. Horákové 4
 360 01 Karlovy Vary
 tel: 353 224 013, 723 303 239
 fax: 353 224 013
 e-mail: karlovy_vary@aquatest.cz

DHW, s.r.o.
 Kostelní 165
 381 01 Český Krumlov
 tel: 606 606 986
 e-mail: Peskova.DHW@gmail.cz

ECOLOGICAL CONSULTING a.s.
 Na Střelnici 68
 779 00 Olomouc
 tel: 733 531 356
 fax: 585 203 169
 e-mail: lucie.peterkova@ecological.cz

tel: 603 842 067
 fax: 495 538 149
 e-mail: o.petira@volny.cz

Petrů Mario Ing.
 Platnost autorizace do: 17. 7. 2017
 V Olšinách 1124/54
 100 00 Praha 10
 tel: 721 621 059
 e-mail: petru.mario@gmail.com

Pípek Radovan RNDr.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Ludvíkova 210
 735 41 Petřvald u Karviné
 tel: 603 261 683

Píša Radek Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Konečná 2770
 530 02 Pardubice
 tel: 466 536 610, 731 518 606
 e-mail: info@radekpisa.cz

Píša Václav Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 ČSA 39/2110
 434 01 Most
 tel: 723 155 060

Píša Václav Ing., CSc.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Nad lesním divadlem 1117
 142 00 Praha 4
 tel: 608 735 546

Pišťora Jiří Mgr.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Nám. 14. října 1/1278
 150 00 Praha 5
 tel: 602 244 465
 e-mail: jirka.pistora@email.cz

Pízová Naděžda RNDr.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Ke Koh - i - nooru 1456/5
 155 00 Praha 5
 tel: 777 311 175
 e-mail: pizova@gmail.com

Plaček Jan Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Bilejova 225
 463 03 Stráž nad Nisou

GET s.r.o.
 Perucká 11a
 120 00 Praha 2
 tel: 233 370 741
 fax: 233 372 730
 e-mail: petru@get.cz

R.P. GEO s.r.o.
 Ludvíkova 210
 735 41 Petřvald
 tel: 603 261 683
 e-mail: rpgeo@@seznam.cz

ECOPROGRESS, a.s.
 Žatecká 1899
 434 01 Most
 tel: 723 155 060
 fax: 476 704 405
 e-mail: pisa@ecoprogress.cz

ATEM - Atelier ekologických modelů, s.r.o.
 Hvoždanská 3/2053
 148 01 Praha 4
 tel: 241 494 425, 608 735 546
 fax: 241 494 425
 e-mail: atem@atem.cz

4G CONSITE s.r.o.
 Šlikova 406/29
 169 00 Praha 6
 tel: 242 485 929
 fax: 242 485 929
 e-mail: info@4gconsite.cz

RNDr. Naděžda Pízová - EKOBÁZE
 Bavorská 856
 155 00 Praha 5
 tel: 777 311 175

SŽDC, s.o. SDC Liberec
 Nákladní 459, P.O.BOX 51
 460 02 Liberec
 tel: 972 365 458
 fax: 972 365 523

Plachý Vladimír Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Prokopa Holého 459
500 02 Hradec Králové
tel: 777 769 087

Plevová Ilona Ing.
Platnost autorizace do: 19. 1. 2016
Tomanova 6
301 00 Plzeň
tel: 226 066 339, 776 569 986
e-mail: plevova.ilona@seznam.cz

Pokoj Jaromír Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Deštná 59
679 61 p. Letovice
tel: 723 637 450, 546 215 011
e-mail: jpokoj@seznam.cz

Polenka Evžen Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Jabloňová 2
621 00 Brno
tel: 723 032 364, 549 274 038
e-mail: epolenka@seznam.cz

Pondělíček Michael Mgr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Plzeňská 659/70
266 01 Beroun
tel: 602 268 908

Pospíchal Zdeněk Dr., Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Podbabská 283/5
621 00 Brno – Ivanovice
tel: 541 227 037
fax: 541 227 037
e-mail: zpospich@sky.cz

Pospíšilíková Marcela RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Karlovice 301
768 43 Kostelec u Holešova
tel: 606 744 836

Postbiegl Stanislav Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Milešovice 3
683 54 Otnice
tel: 732 224 583

e-mail: placekj@szdc.cz

EMPLA AG, spol s r.o.
Za Škodovkou 305
503 11 Hradec Králové
tel: 495 218 875
fax: 495 218 875
e-mail: plachy@empla.cz

Pragoprojekt, a.s.
Na Ryšánce 1668/16
147 00 Praha 4
e-mail: plevova@pragoprojekt.cz

Kuršova 988/16
635 00 Brno
tel: 723 637 450, 546 215 011

Ing. Evžen Polenka, Sdružení podnikatelů
Jabloňová 2/324
621 00 Brno
tel: 549 274 038, 723 032 364

KPZ-Mgr. M. Pondělíček
Plzeňská 659/70
266 01 Beroun
tel: 602 268 908
e-mail: mpkpz@tiscali.cz

QZP. s.r.o.
Podbabská 283/5
621 00 Brno - Ivanovice
tel: 603 826 910

VODNÍ ZDROJE HOLEŠOV, a.s.
Tovární 1423
769 01 Holešov
tel: 573 312 136
fax: 573 312 130
e-mail: pospisilikova@vzh.cz, vzh@vzh.cz

AMEC s.r.o.
Křenová 58
602 00 Brno
tel: 725 607 978
e-mail: postbiegl@amec.cz

Pozděna Petr Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Lonkova 470
 530 09 Pardubice
 tel: 603 289 332
 e-mail: ppozdena@seznam.cz

Procházka Jiří RNDr.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Botanická 32
 602 00 Brno
 tel: 602 555 230, 543 235 063

Přílepek Radek Ing.
 Platnost autorizace do: 11. 11. 2017
 Bydlinského 871
 391 01 Sezimovo Ústí
 tel: 602 539 541
 e-mail: radek.prolepek@seznam.cz

Ptáček Miroslav Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Pražská 86
 281 61 Kouřim
 tel: 603 319 833
 e-mail: ekologie.mp@centrum.cz

Rimmel Vladimír Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Náměstí 69
 742 83 Klimkovice
 tel: 603 112 170

Ročňová Barbora Mgr.
 Platnost autorizace do: 30. 6. 2019
 Leštinka 10
 539 73 Skuteč
 tel: 724 355 326

Rosa Alexandr Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Podůlšany 7
 533 45 Opatovice nad Labem
 tel: 736 745 989
 e-mail: alexandr.rosa@seznam.cz

Rous Jiří Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Litoměřická 2084/8
 415 01 Teplice
 tel: 417 381 782
 e-mail: jrous@terendesign.cz

EKOAUDIT, spol. s r.o.
 Podnásepní 1h
 602 00 Brno
 tel: 543 235 063, 602 555 230
 e-mail: prochazka@ekoaudit.cz

FARMTEC, a.s.
 Chýnovská 1098
 390 02 Tábor
 tel: 381 210 354, linka 428
 fax: 381 210 431

Regionální centrum EIA, s.r.o.
 Chelčického 4
 702 00 Ostrava 1
 tel: 596 114 440
 fax: 596 114 440
 e-mail: rimmel@rceia.cz

EKONOX, s.r.o.
 V Ráji 501
 530 02 Pardubice
 tel: 724 355 326
 e-mail: rocnova@ekonox.cz

RUBENA a.s. Hradec Králové
 Akademika Bedrny 89
 502 00 Hradec Králové
 tel: 605 234 103
 e-mail: alexandr.rosa@rubena.cgs.cz

Ing. Jiří Rous PIREO
 J. V. Sládka 3
 415 01 Teplice
 tel: 417 536 102, 603 571 202
 fax: 417 533 189
 e-mail: jiri.rous@pireo.cz

Růžička Jaroslav RNDr.
Platnost autorizace do: 28. 11. 2018
Ondřejská 1162/44
360 10 Karlovy Vary
tel: 602 133 864

Růžička Milan RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Kollárova 25
533 53 Pardubice 19 – Ohrazenice
tel: 608 520 079
e-mail: hmota@volny.cz

Rybová Michaela
Platnost autorizace do: 17. 5. 2019
Lipůvka 434
679 22 Lipůvka
tel: 603 389 238

Ryšlavý Zbyněk RNDr., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Sametová 734
460 01 Liberec
tel: 484 228 23
e-mail: zryslavy@hotmail.com

Řibřid Jiří Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Nad Přívozem 1/1680
147 00 Praha 4
tel: 244 462 812

Sánka Milan Ing., Dr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Mošnova 21
615 00 Brno
tel: 724 119 840

Schejbalová Kristina Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Sokolská 602
793 76 Zlaté Hory

Skácel Alexander RNDr., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Průkopnická 24
700 30 Ostrava - Zábřeh
tel: 777 674 897
e-mail: skacel.alex@seznam.cz

Skořepa Jaroslav RNDr., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Sulice-Želivec 153
251 68 Kamenice
tel: 604 210 658

RNDr. Jaroslav Růžička - ENVIKV
Ondřejská 1162/44
360 10 Karlovy Vary
tel: 602 133 864
e-mail: envikv@seznam.cz

AOPK ČR
Jiráskova 1665
530 02 Pardubice 2

HBH Projekt, spol. s r.o.
Kabátníkova 5
602 00 Brno
tel: 549 123 424
e-mail: m.vrbova@hbh.cz

Ryšlavý Zbyněk RNDr., CSc.
- environmentální konsultant
Sametová 734
460 01 Liberec
tel: 486 203 190
e-mail: zar@volny.cz

ÚJV ŘEŽ, divize Energoprojekt Praha
Vyskočilova 3/741
140 21 Praha 4
tel: 241 006 510, 602 293 877
fax: 241 006 509
e-mail: ribrid@egp.cz

Masarykova univerzita, Recetox,
Centrum pro výzkum toxických látek v prostředí
Kamenice 126/3
625 00 Brno
tel: 549 495 495
e-mail: sank@recetox.muni.cz

AECOM CZ s.r.o.
Trojská 92
171 00 Praha 7
tel: 283 090 615
fax: 283 090 658
e-mail: kristina.schejbalova@aecom.com

AQUATEST, a.s.
Geologická 4
152 00 Praha 5
tel: 234 607 723, 604 210 658
fax: 234 607 723
e-mail: skorepa@aquatest.cz

Skořepa Zdeněk Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Bzenecká 4
323 00 Plzeň
tel: 602 104 905
e-mail: skorepazdenek@email.cz

Skoumal Vladimír, Dr. Ing.
Platnost autorizace do: 14. 12. 2019
Hrabenov 260
789 63 Ruda nad Moravou

Skoumal Zdeněk Ing.
Platnost autorizace do: 28. 11. 2016
Kouty 106
675 08 Kouty
tel: 604 189 449
e-mail: skoumal.z@centrum.cz

Skybová Marie Ing., PhD.
Platnost autorizace do: 22. 5. 2018
Zahradní 241
747 91 Štítina
tel: 775 079 928
e-mail: Marie.Skybova@seznam.cz

Slouka Jiří RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Nýdecká 442
199 00 Praha 9 - Letňany
tel: 606 630 016

Smutný Martin Mgr.
Platnost autorizace do: 8. 11. 2019
Větrná 6197/10
708 00 Ostrava-Poruba
tel: 724 110 779

Soukup Josef doc., Ing., CSC.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Rabasova 41
400 11 Ústí nad Labem
tel: 603 834 385
e-mail: d.ec@volny.cz

Stančo Radomír Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Proskovická 41
700 30 Ostrava – Výškovice
tel: 736 627 141
e-mail: stancovi@volny.cz

Staněk Ivo RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Ibsenova 11
638 00 Brno

ARCADIS Bohemiaplan s.r.o.
Částkova 73
326 00 Plzeň
tel: 371 411 214, 602 104 905
fax: 377 240 760
e-mail: skorepa@arcadisbp.cz

ČEPS Invest, a.s.
Elektrárnská 774/2
101 52 Praha 10
tel: 602 694 164, 581 108 301
e-mail: skoumal@cepsinvest.cz

KOVOPROJEKTA Brno, a.s.
Šumavská 416/15
602 00 Brno
tel: 532 153 237

Ekosystem, spol. s r.o.
Podkovářská 6
190 00 Praha 9
tel: 731 413 538
fax: 222 531 639
e-mail: slouka@ekosystem.cz

Integra Consulting Services, s.r.o.
Pobřežní 18/16
186 00 Praha 8
tel: 234 134 236
fax: 234 134 236
e-mail: martin.smutny@integranet.cz

UJEP, Ústí nad Labem, FVTM
Hoření 13
400 96 Ústí nad Labem
e-mail: soukupj@fvmtm.cz

BKB Metal, a.s.
Hlubinská 917/20
702 00 Moravská Ostrava
tel: 736 627 141
fax: 597 488 100
e-mail: radomir.stanco@bkbmetal.cz

DHV CR, spol. s r.o.
Černopolní 39
613 00 Brno
tel: 545 425 231, 604 255 233

tel: 511 112 299
e-mail: krtnik@centrum.cz

Stanovský Jiří Ing., Ph.D.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Na Výspě 18
700 30 Ostrava – Výškovice
tel: 737 613 605
e-mail: Stanovsky.J@seznam.cz

Starý Jiří RNDr.
Platnost autorizace do: 19. 06. 2018
Jizerská 2945/61
400 11 Ústí nad Labem
tel: 728 069 069
e-mail: jiristary@atlas.cz

Stöhr Eduard Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Jana Vrby 1717
434 01 Most
tel: 602 417 067

Střelec Tomislav Ing., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Nábřeží SPB 498
708 00 Ostrava – Poruba
e-mail: tomlav.strelec@seznam.cz

Studený Miroslav RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Dvořákova 23
779 00 Olomouc
tel: 606 710 016, 606 710 951
e-mail: m.studený@volny.cz

Sulek Bohumil Ing., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Na pláni 2863/9
150 00 Praha 5
tel: 602 353 194
e-mail: bob.sulek@seznam.cz

Svoboda Milan Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Jiráňkova 1135
163 00 Praha 6 - Řepy

Svobodová Alena Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Hanácká 336
769 01 Holešov
tel: 573 397 411

Svobodová Jiřina Ing.

e-mail: ivo.stanek@dhv.com

Lesnická projekce Frýdek-Místek a.s.
Nádražní 2811
738 01 Frýdek-Místek

NORTHGEO-RNDr. Jiří Starý
Jizerská 2945/61
400 01 Ústí nad Labem
tel: 728 069 069

ECOMOST, s.r.o.
Budovatelů 2957
431 01 Most
tel: 417 637 437
fax: 417 637 437
e-mail: ecomost@ecomost.cz

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65
100 10 Praha 10
tel: 724 346 257
e-mail: tomlav.strelec@mzp.cz

Fakultní nemocnice Olomouc
I. P. Pavlova 6
779 00 Olomouc
tel: 606 710 016
e-mail: studenym@fnol.cz

Na pláni 2863/9
150 00 Praha 5
tel: 602 353 194

Tebodin Czech Republic, s.r.o.
Prvního pluku 20/224
186 59 Praha 8 - Karlín
tel: 251 038 255
fax: 251 038 219
e-mail: svoboda@tebodín.cz

Vodní zdroje Holešov, a.s.
Tovární 1423
769 01 Holešov
tel: 573 312 121
fax: 573 312 130
e-mail: svobodova@vzh.cz

Ing. Jiřina Svobodová DEPOS 1

Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Čs. armády 1079/30
 405 01 Děčín
 tel: 412 513 054

Sýkora Milan Ing., CSc., EUR ING
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 U Krčské vodárny 1133
 140 00 Praha 4
 tel: 724 020 867

Šafařík Václav Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 U Vodojemu 1275/34
 693 01 Hustopeče u Brna
 tel: 519 323 861, 603 544 915
 fax: 519 323 861

Šebela Vladimír doc., PhDr., Ing., CSc.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Fibichova 16
 690 02 Břeclav
 tel: 519 322 722, 723 023 230
 e-mail: sebel.vladimir@gmail.cz

Šíkula Tomáš Mgr.
 Platnost autorizace do: 14. 4. 2018
 Ve Stromovce 715/6a
 500 11 Hradec Králové
 tel: 605 536 053
 e-mail: sikula@centrum.cz

Šimunek Ondřej Ing.
 Platnost autorizace do: 4. 2. 2018
 Fügnerova 809
 266 01 Beroun 2
 tel: 311 622 578
 e-mail: juan.atahualpa@mybox.cz,
 juan.atualpa@centrum.cz

Šináglová Růžena Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Roudnická 445/6
 182 00 Praha 8
 tel: 222 958 595, 608 246 596
 e-mail: ruzena.sinaglova@seznam.cz

Škára Jiří Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Jáchymovská 270/28
 460 10 Liberec 10
 tel: 485 150 867
 fax: 485 150 867

Čs. armády 1079/30
 405 01 Děčín
 tel: 604 242 976
 e-mail: deposdecin@volny.cz

HYDROPROJEKT CZ, a.s.
 Tábořská 31
 140 16 Praha 4
 tel: 724 020 867
 fax: 261 215 186
 e-mail: milan.sykora@hydroprojekt.cz

RENVODIN - ŠAFAŘÍK, spol. s r.o.
 U Vodojemu 1275/34
 693 01 Hustopeče u Brna
 tel: 519 323 861, 603 544 915
 fax: 519 323 861
 e-mail: renvodin@renvodin.cz

Šebela - EKO Servis
 Fibichova 16
 690 02 Břeclav
 tel: 519 322 722, 723 023 230
 fax: 519 322 722

HBH Projekt, spol. s r.o.
 Kabátníková 5
 602 00 Brno
 tel: 549 123 480
 fax: 549 123 456
 e-mail: t.sikula@hbh.cz

Správa CHKO ČR, správa CHKO Český kras
 Karlštejn 85
 267 18 Karlštejn
 tel: 311 681 713
 fax: 311 681 713
 e-mail: ceskras@schkocr.cz

Státní úřad pro jadernou bezpečnost (SUJB)
 Senovážné náměstí 9
 110 00 Praha 1
 e-mail: info@imise.cz

AQUATEST, a.s. Praha - divize Liberec
 Husitská 133/49
 460 07 Liberec 7
 tel: 485 152 611, 603 523 826
 fax: 485 152 652
 e-mail: skara@aquatest.cz

Štancel Luboš, Ing.
Platnost autorizace do: 19. 5. 2015
Antošovická 256/54
711 00 Ostrava
tel: 603 874 098

AZ GEO, s.r.o.
Masná 1493/8
702 00 Ostrava
tel: 596 114 030
fax: 596 114 030
e-mail: stancl@azgeo.cz

Štýs Stanislav Ing., DrSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Ant. Dvořáka 2190
434 01 Most
tel: 602 406 212

Ing. Stanislav Štýs DrSc.
Ant. Dvořáka 2190
434 01 Most
tel: 602 406 212
e-mail: stys@ecoconsult.cz

Šutera Václav Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Pod Vodojemem 1
400 10 Ústí nad Labem
tel: 724 021 916
e-mail: sutera@jarosul.cz

P-EKO, s.r.o.
Masarykova 109/62
400 01 Ústí nad Labem
tel: 475 211 822
fax: 475 214 828
e-mail: sutera@p-eko.cz

Švábová Nezvalová Jana Mgr.
Platnost autorizace do: 29. 4. 2019
Pavlovova 19
568 02 Svitavy
tel: 608 129 375
e-mail: jana.nezvalova@post.cz

AMEC s.r.o.
Křenová 58
602 00 Brno
tel: 543 428 326
fax: 543 240 676
e-mail: nezvalova@amec.cz

Talavašek Josef Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Jungmannova 766/2
415 01 Teplice
tel: 474 540 954
e-mail: talavasek@seznam.cz

Báňské projekty Teplice, a.s.
Kollárova 1879/11
415 36 Teplice
tel: 417 559 134
fax: 417 559 222
e-mail: talavasek@bpt.cz

Teska Jaroslav Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Klínec 168
252 10 Klínec
tel: 311 440 003, 736 612 787, 736 612 785
e-mail: info@jaroslavteska.cz

ENVI-TRADE s.r.o.
Klínec 168
252 10 Klínec
tel: 311 440 003, 736 612 787, 736 612 785
e-mail: info@envi-trade.cz

Tichotová Přibyslava Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Pavlikova 601
142 00 Praha 4
tel: 603 517 601

Ing. Přibyslava Tichotová - EKOTIP®
Pavlikova 601
142 00 Praha 4
tel: 603 517 601
e-mail: ekotip@tichotova.cz

Tížková Věra RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Baarova 976/7
709 00 Ostrava

G-Consult, spol. s r.o.
Trocnovská 794/9
702 00 Ostrava
tel: 597 430 932, 602 781 126
e-mail: tizkova@g-consult.cz

Tomášek Josef Ing., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Klínec 150

Středisko odpadů Mníšek, s.r.o.
Pražská 900
252 10 Mníšek pod Brdy

252 10 Mníšek pod Brdy

tel: 318 591 771, 603 525 045
fax: 318 591 772
e-mail: tomasek@sommnisek.cz

Tomek Igor RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2021
Na požáře 178/1
760 01 Zlín

Toniková Zuzana Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Průchova 3168
272 01 Kladno 1
tel: 311 254 043, 604 530 664
fax: 311 254 043
e-mail: zuzana.tonikova@seznam.cz

Ing. Zuzana Toniková - ENVI-TON
Průchova 3168
272 01 Kladno 1
tel: 311 254 043, 604 530 664
fax: : 311 254 043

Tovaryš Petr Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Janského 1016
721 00 Ostrava Svinov
tel: 596 962 869

ENVIROAD, s.r.o.
Chelčického 4
702 00 Ostrava
tel: 596 114 465
e-mail: p.tovarys@enviroad.cz

Tucauerová Dagmar RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Zahradní 400
273 45 Hřebeč
tel: 312 253 299
e-mail: hig.dada@volny.cz

Tycová Miroslava Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Boženy Němcové 14
323 00 Plzeň
tel: 377 535 243, 603 428 665
fax: 377 535 243
e-mail: tycovam@tiscali.cz

Tylčer Jiří Ing., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Šilheřovická 273/16
725 29 Ostrava – Petřkovice
tel: 602 776 063

AQD - envitest, s.r.o.
Vítězná 3
702 00 Ostrava
tel: 596 115 224, 602 776 063
fax: 596 115 224
e-mail: tylcer@aqd.cz

Úlehla Tomáš Mgr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Pasecká 5508
760 01 Zlín
tel: 604 220 340, 608 665 778
e-mail: t.ulehla@tiscali.cz

Ekologické poradenství, EIA/SEA
Pasecká 5508
760 01 Zlín
tel: 606 554 737

Urbanec Petr Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Hrušovská 2678/20
702 00 Ostrava

UNIE - sdružení osob nakládajících s odpady
Na Nivách 20
704 00 Ostrava - Zábřeh

Utíkalová Pavlína Mgr.
Platnost autorizace do: 25. 3. 2018

Ecorem Consulting s.r.o.
Stará Cesta 1127

Valentova 883
675 31 Jemnice
tel: 737 735 195

675 31 Jemnice
tel: 737 735 195
fax: 585 203 169
e-mail: utikalova@ecoremconsulting.cz

Vacek Michal Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Kunín 90
742 53 Kunín
tel: 739 521 873
e-mail: michalvacek@email.cz

Vacek Oldřich RNDr., CSc.
Platnost autorizace do: 27. 9. 2017
Suchdolské náměstí 12
165 00 Praha - Suchdol
tel: 603 858 558
e-mail: vacek.oldrich@gmail.com

Česká zemědělská univerzita v Praze,
Katedra zahradní a krajinné architektury
Kamýcká 129
160 00 Praha 6 -Suchdol
e-mail: vacek@af.czu.cz

Václavíková Eliška Mgr.
Platnost autorizace do: 7. 3. 2018
Kváskovice 17
387 19 Drážov
tel: 383 388 095, 724 520 290
e-mail: eliska.vaclavikova@sev-ametyst.cz

Ametyst, o.s.
Koterovská 84
326 00 Plzeň
tel: 377 542 021
e-mail: vaclavikova@ametyst21.cz

Vácha Jiří RNDr.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Pražská 2979
415 01 Teplice

Wastech, a.s.
Ostružinová 36
106 00 Praha 10
tel: 475 207 888
fax: 475 210 920
e-mail: vacha@wastech.cz

Valentin Alexandr Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Jáchymovská 269
460 10 Liberec
tel: 607 766 131
e-mail: alex.valentin@seznam.cz

AQD - envitest, s.r.o.
Vítězná 3
702 00 Ostrava
tel: 596 115 224
fax: 596 115 224
e-mail: valicek@aqd-envitest.cz

Valíček Svatopluk Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Jamnická 54
738 01 Staré Město
tel: 558 631 601

URBIOPROJEKT Plzeň,
ateliér urbanismu, architektury a ekologie
Bělohorská 3
301 64 Plzeň
tel: 377 227 068, 377 227 057
fax: 377 227 068

Valtr Pavel Ing., aut. arch.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Masarykova 29
312 06 Plzeň
tel: 606 616 400
e-mail: valtr.p@volny.cz

Vaněčková Markéta Mgr.

IM-PROJEKT, Inženýrské

Platnost autorizace do: 11. 12. 2018
 Koniklecová 449/9
 634 00 Brno
 tel: 608 167 672
 e-mail: marketa.vaneckova@tiscali.cz

Varga Pavel Ing.
 Platnost autorizace do: 23. 4. 2019
 Českodubská 121
 463 52 Osečná
 tel: 485 179 054, 606 423 363
 e-mail: pavel.varga@seznam.cz

Vargová Jiřina RNDr.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Boženy Němcové 42
 466 04 Jablonec nad Nisou
 tel: 603 258 954
 e-mail: jirina.vargova@seznam.cz

Vašíček Ladislav Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Mezi Mlaty 804/30
 697 01 Kyjov
 tel: 518 614 343, 602 508 264
 fax: 518 614 343
 e-mail: lad.vasicek@a-contact.cz

Vašíček Václav RNDr.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Jiráskova 403
 517 42 Doudleby nad Orlicí
 tel: 604 319 301
 e-mail: vvasicek@quick.cz

Vavrečková Jitka Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Nerudova 603
 793 76 Zlaté Hory
 tel: 739 521 874
 e-mail: vavreckova8@seznam.cz

Vejr Martin Ing.
 Platnost autorizace do: 22. 5. 2018
 Křešínská 412
 262 23 Jince
 tel: 318 692 580, 607 863 335
 e-mail: vejrmartin@gmail.com

Veselý Pavel Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Lamačova 906
 152 00 Praha 5
 tel: 724 040 042
 e-mail: vesely.p.j@volny.cz

Veverka Zdeněk Ing.

a mostní konstrukce, s.r.o.
 Vodní 1
 602 00 Brno
 tel: 533 446 080
 fax: 533 446 089
 e-mail: marketa.vaneckova@im-projekt.cz

DIAMO, státní podnik,
 odštěpný závod Těžba a úprava uranu
 Máchova 201
 471 27 Stráž pod Ralskem
 tel: 487 892 083
 fax 487 894 726
 e-mail: varga@diamo.cz

Develop Projekt Consult s.r.o.
 Boženy Němcové 42
 466 04 Jablonec nad Nisou
 tel: 603 258 954

RNDr. Václav Vašíček
 Lidická 369
 530 09 Pardubice
 tel: 604 319 301

UNIGEO, a.s.
 Místecká 329/258
 720 00 Ostrava - Hrabová
 tel: 584 425 307, 724 622 988
 e-mail: vavreckova.jitka@unigeo.cz

DEKONTA, a.s.
 Volutova 2523
 158 00 Praha 5
 tel: 235 522 252, 724 040 042
 fax: 235 522 254
 e-mail: vesely@dekonta.cz

UNIVERZA - SoP, s.r.o.

Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Bedřichovská 1958/8
182 00 Praha 8 - Střížkov
tel: 604 844 441

Víta Radovan Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Karla Pazdery 91
273 51 Kyšice-Unhošť
tel: 312 699 014, 602 662 882

Vítková Michaela Ing.
Platnost autorizace do: 14. 11. 2017
Opálkova 4
635 00 Brno
tel: 733 651 483
e-mail: skalka@centrum.cz

Vlachová Barbora Ing. (Vorlová)
Platnost autorizace do: 10. 1. 2020
Mírová 159
262 02 Stará Huť
tel: 724 368 934

Vlček Roman, Mgr.
Platnost autorizace do: 29. 4. 2019
Spáčilova 3080/36
767 01 Kroměříž
tel: 774 226 337
e-mail: envicom@prevencerizika.cz

Vohralíková Jana Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Dvakačovice 29
538 62 Hrochův Týnec
tel: 469 692 643

Vokurková Radka Ing.
Platnost autorizace do: 10. 5. 2019
Krnsko 159
294 31 Krnsko
tel: 777 331 771

Vomáčková Marie Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
5. května 885
391 65 Bechyně
tel: 381 213 813, 731 573 408
e-mail: mvomackova@volny.cz

Vondráček Ladislav Ing.

Střekovská 1345
182 00 Praha 8 - Kobylisy
tel: 222 981 809
e-mail: univerza@univerza.cz

Magistrát města Kladna
nám. Starosty Pavla 44
272 01 Kladno
tel: 312 604 111 (222)
fax: 312 628 021
e-mail: vita@mestokladno.cz

GET, s.r.o.
Perucká 11a
120 00 Praha 2
tel: 233 370 741
fax: 233 372 730
e-mail: vorlova@get.cz

AECOM CZ s.r.o.
Trojská 92
171 00 Praha 7
tel: 725 596 260
e-mail: Roman.Vlcek@aecom.com

Tractebel Engineering, a.s.
Pernerova 168
531 54 Pardubice
tel: 466 818 339, 607 594 836
fax: 466 818 190
e-mail: jana.vohralikova@gdfsuez.com

Consulteco s.r.o.
Táborská 922
293 01 Mladá Boleslav
tel: 777 331 771
fax: 326 326 940
e-mail: radka.vokurkova@consulteco.cz

ENVING, spol. s r.o.

Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Bělohorská 143
 636 00 Brno
 tel: 603 417 349

Staňkova 557/18a
 602 00 Brno
 tel: 549 210 356
 fax: 541 240 857
 e-mail: vondracek@enving.cz

Vorel Josef Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Černohorská 611
 383 01 Prachatice
 tel: 388 318 340, 603 263 437
 e-mail: vorel.josef@cbox.cz

Vostal Dalibor Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Kounicova 31
 602 00 Brno
 tel: 603 886 030
 fax: 549 250 891

Smetanova 8
 602 00 Brno
 tel: 603 886 030
 fax: 549 250 891
 e-mail: info@vostal.cz

Votočková Tereza Mgr.
 Platnost autorizace do: 28. 11. 2018
 Hrdlívká 524
 273 05 Smečno
 tel: 607 634 422

Výzkumný ústav pozemních staveb
 -certifikační společnost, s.r.o.
 Pražská 16
 102 21 Praha 10 - Hostivař
 tel: 281 017 246, 720 662 431
 fax: 281 017 241
 e-mail: tereza.votockova@vups.cz

Vraný Miroslav Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Jindřišská 1748
 530 02 Pardubice
 tel: 466 657 509
 fax: 466 657 509

Farm Projekt
 Jindřišská 1748
 530 02 Pardubice
 tel: 466 657 509, 602 434 897
 fax: 466 657 509
 e-mail: farmprojekt@volny.cz

Vrátná Iva Ing.
 Platnost autorizace do: 19. 6. 2018
 Skalka 32
 261 01 Příbram
 tel: 603 942 121

Ing. Iva Vrátná EKOLINE
 Skalka 32
 267 01 Příbram
 tel: 603 942 121
 e-mail: iva@ekoline.org

Vrbata Leoš RNDr.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Brdičkova 1914
 155 00 Praha 5
 tel: 603 242 778

Geotip
 Brdičkova 1914
 155 00 Praha 5

Vrdlovcová Michaela Ing.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Daškova 3089/32
 143 00 Praha 4
 tel: 222 963 203, 603 765 002
 e-mail: vrdlovcova@volny.cz

Vrchní soud v Praze
 Náměstí hrdinů 1300
 140 00 Praha 4
 tel: 261 196 320
 fax: 261 196 322
 e-mail: mvrldlovcova@rsoud.pha.justice.cz

Vurm Karel Ing., CSc.
 Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
 Ortenovo náměstí 13

KAREKO
 Ortenovo náměstí 13
 170 00 Praha 7

170 00 Praha 7
tel: 602 772 093
e-mail: karel.vurm@volny.cz

Vyhlas Zbyněk Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Petržilkova 2266/14
158 00 Praha 5
e-mail: vyhlas.z@gmail.com

Vyhnálek Vojtěch RNDr., CSc.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Hodějovická 76
370 06 České Budějovice – Srubec
tel: 606 687 268

Wittner Miroslav Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Mičurinova 1922
356 01 Sokolov 5

Zdražil Vladimír Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Tismice 128
282 01 Tismice
tel: 321 623 518

Zeman Zbyněk Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
K Loučkám 1685
436 06 Litvínov
tel: 732 476 054
e-mail: zbynek.zeman@volny.cz

Zemancová Monika Ing.
Platnost autorizace do: 10. 1. 2020
Dražická 144/6
294 71 Benátky nad Jizerou
tel: 724 368 935

Zima Karel Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Lipová - Hrochov 84
798 45 Suchdol u Prostějova
tel: 724 056 094
e-mail: zima.karel@email.cz

Žák Vilém Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Sukova 1233
271 01 Nové Strašecí
tel: 606 626 318
e-mail: vilemzak@seznam.cz

Athos-co, s.r.o., Praha
Pod Děkankou 1694/4
140 00 Praha 4
tel: 261 217 066
e-mail: vyhlas.z@athosco.cz

EIA SERVIS, s.r.o.
U Malše 20
370 01 České Budějovice
tel: 386 354 942, 606 687 268
fax: 386 354 946
e-mail: vyhnalek@eiaservis.cz

Momentive Specialty Chemicald, a.s.
Tovární 2093
356 01 Sokolov
tel: 352 614 410
e-mail: miroslav.wittner@momentive.com

Ústav aplikované ekologie LF ČZU
nám. Smiřických 1
281 63 Kostelec nad Černými lesy
tel: 321 694 500
fax: 321 694 500
e-mail: zdrazil@kostelec.czu.cz

GET, s.r.o.
Perucká 11a
120 00 Praha 2
tel: 233 370 741
fax: 233 372 730
e-mail: zemancova@get.cz

Židková Pavla Ing.
Platnost autorizace do: 31. 12. 2016
Polní 293
747 62 Mokré Lazce
tel: 777 807 191
fax: 553 716 960
e-mail: zidkova.pavla@seznam.cz